

21

20

ГОДИШЕН
ФИНАНСОВ
ОТЧЕТ

30 ГОДИНИ
 Postbank

„ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“ АД

СЪДЪРЖАНИЕ

2021

Доклад на независимите одитори	
Годишен доклад за дейността	1
Декларация за корпоративно управление	33
Нефинансова декларация	50
Финансов отчет	62
<i>Отчет за доходите</i>	62
<i>Отчет за всеобхватния доход</i>	64
<i>Отчет за финансовото състояние</i>	65
<i>Отчет за промените в собствения капитал</i>	67
<i>Отчет за паричните потоци</i>	69
Приложения към финансовия отчет	71

КПМГ Одит ООД
бул. „България“ № 45/А
София 1404, България
+359 (2) 9697 300
bg-office@kpmg.com
kpmg.com/bg

Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД
ул. „Стара Планина“ № 5, ет. 5
София 1000, България
+ 359 (2) 9580980
info@bakertilly.bg
www.bakertilly.bg

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До акционерите на „Юробанк България АД“

Доклад относно одита на финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на приложения от стр. 53 до стр. 193 финансов отчет на „Юробанк България“ АД („Банката“), съдържащ отчета за финансовото състояние към 31 декември 2021 г. и отчета за доходите, отчета за всеобхватния доход, отчета за промените в собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Банката към 31 декември 2021 г. и за нейните финансови резултати от дейността и паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Банката в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането

етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Ние определихме въпроса, описан по-долу, като ключов одиторски въпрос:

Очаквани кредитни загуби („ОКЗ“) по отношение на кредити и аванси към клиенти

Към 31 декември 2021 г. финансовият отчет включва:

- Брутна стойност на кредити и аванси на клиенти в размер на 9,092,689 хил. лева (31 декември 2020 г.: 8,063,843 хил. лева) и загуба от обезценка за ОКЗ в размер на 298,738 хил. лева (31 декември 2020 г.: загуба от обезценка за ОКЗ: 264,968 хил. лева), както са представени в приложение 18 към финансовия отчет;
- Нетен размер на разходи за обезценка за кредитни загуби, признат в отчета за доходите в размер на 83,375 хил. лева (2020: 82,719 хил. лева), както е представен в приложение 12 към финансовия отчет;

Виж също следните приложения към финансовия отчет:

- 2.2.15 Обезценка на финансови активи
- 3.1 Обезценка на кредити и вземания
- 5.2.1 Кредитен риск

Ключов одиторски въпрос

Както е описано в приложенията към финансовия отчет, очакваните кредитни загуби са били определени в съответствие със счетоводните политики на Банката, които следват изискванията на МСФО 9: *Финансови инструменти* („МСФО 9“). Съгласно изискванията на МСФО 9, Банката изготвя приблизителна оценка на очакваните кредитни загуби, като отчита класификацията по нива на кредитните експозиции.

Ние се фокусирахме върху тази област, поради размера на свързаните с това

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

Нашите процедури, изпълнени, където е приложимо с помощта на наши специалисти по управление на финансовия риск, включиха без да се ограничават до:

- Оценка доколко са подходящи счетоводните политики и методологията за обезценка на база на изискванията на съответния счетоводен стандарт, нашето разбиране за бизнеса и практиките в индустрията. По-конкретно ние подложихме на критична оценка

суми, както и поради сложните счетоводни изисквания на МСФО 9, включително допускания, които се правят, за да се направи оценка и да се определят ОКЗ (в т.ч. макроикономически входящи данни, рисково моделиране на ОКЗ), които изискват значителни преценки при определяне на очакваните кредитни загуби.

От Управителния съвет се изисква да направи преценки, за това дали има значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване или има обективни доказателства за обезценка, на база на оценката за обслужването на кредита от длъжника и вероятността от неизпълнение, както и на база на оценката за очакваните парични потоци, които да бъдат получени от длъжника.

За Ниво 1 и Ниво 2, както и за Ниво 3 експозиции, които не надхвърлят специфични прагове, определени за различните сегменти съгласно „Счетоводна политика за обезценка на кредитни експозиции“ на Банката, очакваните кредитни загуби се определят на база на статистически модели, в които са заложили данни, на база на историческа информация на Банката, както и прогностни макроикономически фактори (напр. темп на нарастване на брутния вътрешен продукт) и макроикономически сценарии, като се отчита сходния кредитен риск. Основните допускания на Управителния съвет в тази област са свързани с вероятността длъжникът да не изпълни задължението си и оценката на задължението, което няма да бъде възстановено от длъжника в случай на неизпълнение („загуба при неизпълнение“), като се вземат предвид и въздействието на COVID-19 и свързаните с него мораториум мерки (като отсрочване на плащанията) върху поведението на кредитополучателя, несигурност за плащане и свързаното значително увеличение на кредитния риск.

За експозиции от Ниво 3 над специфични прагове, определени за различните сегменти съгласно „Счетоводна политика за обезценка на кредитни експозиции“ на Банката, очакваните кредитни загуби се определят на индивидуална база, чрез анализ на дисконтирани парични потоци.

преценката на Управителния съвет, за това дали нивото на сложност на методологията е подходящо на база на оценката на фактори на ниво дружество и на ниво портфейл;

- Отправихме съответните запитвания към служителите в отделите за управление на риска на Банката, вътрешен одит и информационни технологии с цел да придобием разбиране за процеса на изчисляване на ОКЗ, използваните в него приложения на информационните технологии, основните източници на данни и допусканията, използвани в модела на ОКЗ. Също така, с помощта на нашите вътрешни специалисти по информационни технологии, направихме оценка и тестване на контролната среда на информационните технологии на Банката за сигурност и достъп до данните и промени в програмите;
- Оценка и тестове на проектирането и внедряването, както и оперативната ефективност на избрани основни контроли по отношение на одобрение, отчитане и наблюдение на кредити, включително, но не само, контроли свързани с коректността на класификацията на експозициите на такива, по които има изпълнение и такива, по които няма изпълнение, изчисление на дните просрочие и изчисление на ОКЗ;
- За избраната извадка от кредити и аванси към клиенти, избрана по специфични критерии, критична оценка, която се базира на наличната документация (актуализирани финансови индикатори, специфика на изплащането, събития на неизпълнение, реструктурирана експозиция) и на дискусия с кредитните инспектори и служители в отдела за управление на риска, за наличие на обстоятелства, които да наложат класификация в Ниво 2 или Ниво 3 към 31 декември 2021 г.;
- За тези кредити, за които са идентифицирани обстоятелства, които да изискат класификация в Ниво 3, критичен анализ на основните допускания, използвани от Управителния съвет при изготвяне на приблизителната оценка на бъдещите

Процесът включва елементи на субективност и разчитане на редица съществени предположения, включително тези по отношение на очакваните постъпления от продажбата на свързаното обезпечение и минималния период за реализиране на обезпечението.

Вследствие на горепосочените фактори, заедно със значително по-високата несигурност на оценката, произтичаща от въздействието на глобалната пандемия COVID-19 върху множество сектори на икономиката, ние смятаме, че очакваните кредитни загуби са свързани със значителен риск от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет.

Поради това, тази област изискваше нашето повишено внимание при одита и като такава бе определена като ключов одиторски въпрос.

парични потоци, използвани при изчисление на обезценките и оценките на обезпеченията, където е приложимо с помощта на нашите специалисти оценители;

- Получаване на съответните макроикономически прогнози на Банката и критичен анализ на оценката на Банката за прогнозната информация и макроикономическите сценарии, използвани при изчислението на ОКЗ. Независима проверка на информацията, чрез сравнение на факторите, използвани от Банката с публично налична информация;
- Преизчисляване на вероятността от неизпълнение и загуба при неизпълнение за избрани портфейли на Банката, включително тестове за пълнота и точност на историческите данни, заложи в процеса на изчисление на горните параметри;
- Тестване на съществени моделни и след-моделни корекции, свързани с COVID-19. Оценка на пълнотата на тези корекции и тяхната целесъобразност, като се вземат предвид данните, предположенията и методологията, използвани при изчисляване на корекциите;
- Преизчисляване на очакваните кредитни загуби към 31 декември 2021 г. за избрани портфейли на Банката на база на модела за ОКЗ на Банката;
- Проверка дали оповестяванията на ОКЗ във финансовия отчет на Банката включват и описват по подходящ начин съответната количествена и качествена информация, изисквана от приложимата рамка за финансово отчитане.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от годишен доклад за дейността, декларация за корпоративно управление и нефинансова декларация, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от

Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не

изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с

нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на годишния доклад за дейността, декларацията за корпоративно управление и нефинансовата декларация, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в приложимите в България Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в годишния доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- Годишният доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100 (н), ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.
- Нефинансовата декларация за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, е предоставена и изготвена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето на този финансов отчет, който дава вярна и честна представа в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали длъжници се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да

ликвидира Банката или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Банката.

Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните

обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Банката.

- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Банката да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния

контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и предприетите действия за елиминиране на заплахите или приложените предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на

информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Допълнително докладване във връзка с Наредба №58/2018 г. на Комисията за финансов надзор

Изявление във връзка с чл. 11 от Наредба №58/2018 г. на КФН за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични и непарични облаги

На база на извършените одиторски процедури и на придобитото познаване и

разбиране за дейността на Банката („Инвестиционен посредник“) в хода и контекста на нашия одит на финансовия й отчет като цяло, създадената и прилагана организация във връзка със съхраняването на клиентски активи съответства на изискванията на чл. 3-10 от Наредба № 58 на КФН и чл. 92-95 от Закона за пазарите на финансови инструменти, по отношение на дейността на Банката в ролята й на инвестиционния посредник.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 69 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

— КПМГ Одит ООД и Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД са назначени за задължителни одитори на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2021 г. на Банката от общото

събрание на акционерите, проведено на 30 септември 2021 г., за период от една година. Одиторският ангажимент е поет с Писмо за поемане на съвместен одиторски ангажимент от 8 ноември 2021 г.

— Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2021 г. на Банката представлява четвърти пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на

това предприятие, извършен от КПМГ Одит ООД и четвърти пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД.

- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Банката, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Банката.
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, освен одита, КПМГ Одит ООД е предоставило следните услуги на Банката, които не са посочени в годишния доклад за дейността или финансовия отчет на Банката:
 - Одит на финансова информация със специално предназначение на „Юробанк България“ АД, изготвена към и за годината, завършваща на

31 декември 2021 г., в съответствие със счетоводните инструкции на Групата Юробанк СА към компонентите, обект на консолидация;

- Преглед на финансова информация със специално предназначение на „Юробанк България“ АД, изготвена към и за периода, завършващ на 30 юни 2021 г., в съответствие със счетоводните инструкции на Групата Юробанк СА към компонентите, обект на консолидация;
- Договорени процедури във връзка със системите за вътрешен контрол на Банката съгласно изискванията на чл. 76, ал. 7, т. 1 от Закона за кредитните институции и чл. 5 от Наредба 14 на БНБ за 2020г.
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, освен одита, Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД е предоставило договорени процедури във връзка със системите за вътрешен контрол на Банката съгласно изискванията на чл. 76, ал. 7, т. 1 от Закона за кредитните институции и чл. 5 от Наредба 14 на БНБ за 2020г.

София, 31 март 2022 г.

За КПМГ Одит ООД

Иван Андонов
Управител

Седалина Димова

Регистриран одитор,
отговорен за одита

Бул. „България“ № 45/А
София 1404, България

За Бейкър Тили Клиту и
Партньори ЕООД:

Спиридо Талев
Управител

Галина Локмаджиева

Регистриран одитор,
отговорен за одита

ул. „Стара Планина“ № 5, ет. 5
София 1000, България

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

Ръководството на Банката представя годишен доклад за дейността
към 31 декември 2021 г.

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

Юробанк България АД (Банката или Пощенска банка) е акционерно дружество (акциите му не се търгуват публично на нито една фондова борса), създадено в съответствие с българското законодателство. Тя е лицензирана кредитна институция и инвестиционен посредник, предлагащ обслужване на физически лица, корпоративно и инвестиционно банкиране в България. Централният офис на Банката се намира в град София. Адресът на управление е п.к. 1766 гр. София, ул. „Околовръстен път“ 260.

Дейността на Банката се регулира от приложимото законодателство за кредитните институции и инвестиционните посредници. Основните надзорни органи са Българска народна банка (БНБ) и Комисията за финансов надзор (КФН). От 1 октомври 2020 г. Пощенска банка е под надзора на Европейската централна банка, който е част от процеса за сътрудничество между ЕЦБ и БНБ.

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА

Макроикономическа среда

Пандемията от COVID-19 продължи да формира социалната и икономическата среда през изминалата година. Стартирането на масовите ваксинационни програми в началото на годината дадоха надежда, че кризата скоро ще приключи и че икономиките бързо ще се съживят, връщайки се към предпандемичните си нива. Въпреки че това беше така за някои държави, новите инфекциозни вълни през втората половина на годината принудиха правителствата по света да въведат отново ограничителни мерки, като по този начин възпрепятстваха икономическото възстановяване. Макар че развитите и някои по слабо развити държави да достигнаха значителен дял на ваксинираното население, това не беше достатъчно да спре новите варианти на вируса, удължавайки по този начин действието на кризата и през следващата година.

Новите инфекциозни вълни не бяха единственият фактор, който забави темпа на възстановяване. Продължаващите затруднения в логистичните вериги, недостигът на суровини и работна ръка, както и нарастването на инфлацията, оказаха натиск върху икономиките в негативна посока. Фискалните и парични стимули в развитите държави доведоха до повишено потребление и търсене на суровини и стоки предизвиквайки като резултат недостиг и нарастване на цени. В същото време пазарите на труда в някои държави се стесниха и работодателите трудно запълваха свободните позиции, въпреки че коефициентите на заетост на работната сила достигнаха почти предпандемични нива. Ефектът беше усилен от покачващите се цени на енергийните ресурси, които в крайна сметка доведоха до нива на инфлация, които не бяха наблюдавани в близкото минало. Така световната икономика навлиза в 2022-а в по-слаба позиция от очакваната. Въпреки че очакваният ръст през 2021-а е в размер на 5,5%, прогнозите за следващите две години са за бързо забавяне – съответно до 4,1% и 3,2%.

Основните рискове в негативна посока са нови COVID вълни, продължителни прекъсвания във

веригата за доставки, по-висока инфлация, включително на заплатите, по-ранно прекратяване на благоприятната парична политика и по-бързо от очакваното покачване на основните лихвени проценти. Последното заслужава особено внимание, тъй като дълговете нива в света се покачиха още повече, след като правителствата разчитаха на различни фискални стимули, за да подкрепят своите икономики по време на кризата. Нарастващото геополитическо напрежение и природните бедствия, причинени от изменението на климата, са два други важни фактора с непредвидими последици.

Ситуацията в икономиките на страните от ЕС беше разнообразна. В много от най-големите страни БВП все още не е достигнал предпандемичните си нива, особено в тези, които разчитат в по-голямата степен на туризма и международната търговия. БВП на ЕС се очаква да нарасне с 5,3% през 2021 г., но през следващите две години ще бъдат наблюдавани по-ниски темпове – съответно 4.0% и 2,8%, докато за страните от еврозоната темповете са прогнозирани да бъдат 4.0% и 2,7%.

До края на 2022-а година реалният БВП във всички страни от ЕС ще надхвърли предпандемичното ниво и през 2023-а ръстът се очаква да се върне към нормалните си дългосрочни нива на експанзия. Той обаче се очаква да бъде малко по-висок отколкото преди, поради наличието на Механизма за възстановяване и устойчивост, чийто ефект ще започне да оказва влиянието си след средата на тази година.

Паричната политика остана благоприятна през годината, но растящата инфлация и очакванията, че това не е временено явление принудиха централните банки да обмислят връщане към оригиналните си мандати, а именно запазване на ценовата стабилност. Няколко централни банки вече повишиха основните си лихвени проценти през годината, а Федералният резерв се очаква да направи това на срещата си през март, както и още четири пъти през годината. Водят се и дискусии дали централните банки трябва да предприемат количествени ограничения и да започнат да свиват своите раздути баланси. Засега ЕЦБ възнамерява да запази благоприятната си парична политика. Тя обяви, че ще продължи нетните покупки по програмата за закупуване на активи (APP) до момента преди да започне повишаването на основните лихвени проценти. В същото време нетните покупки по програмата за закупуване на активи в условията на извънредна ситуация, причинена от пандемия (PEPP) ще бъдат прекратени в края на март, но ЕЦБ ще продължи да реинвестира погашенията по главници на ценни книжа с настъпващ падеж поне до края на 2024 г.

Българската икономика се представи относително добре през 2021 година. След като се сви с 4,4% през 2020-а, тя нарасна през 2021-а с 4,2%. Както повечето други страни от ЕС, тя не успя да достигне предпандемичното си ниво, за което роля изиграха няколко фактора – увеличаването на COVID инфекциите през втората половина на годината, ниското ниво на ваксинация, политическата нестабилност, забавянето на големите публични инфраструктурни проекти и нарастването на инфлацията. Основният двигател на растежа беше потреблението, което се увеличи със 7% на годишна база – спадът на безработицата, растящите заплати и държавните добавки за пенсионерите увеличиха разполагаемия доход на домакинствата като по-голямата част от него беше изразходвана. От друга страна инвестициите бяха под очакванията, като намаляха с 1,1% на годишна база, тъй като през по-голямата част от годината страната беше управлявана от служебно правителство, което задържахше капиталовите разходи, като по този начин поддържахше бюджета на излишък. Приносът на външния сектор беше отрицателен – износът беше с 9,9% по-висок, докато вносът се увеличи с 12,2% спрямо предходната година.

Външната търговия на България отбеляза повишена активност през 2021 г., достигайки рекордни нива. В номинален размер износът се увеличи с 24% на годишна база до 67,9 млрд. лева,

докато стойността на вноса скочи с 27,5% до 76,7 милиарда лева. Търговията на България със страните от ЕС се движеше в паралел – и вносът и износът се увеличиха с малко над 26% за година. От друга страна, вносът от трети страни нарасна с 29%, докато износът беше с около 20% по-висок. Повече от една четвърт от увеличението на вноса се дължи на машини и оборудване, което подсказва, че българските компании продължават да инвестират и обновяват производствения си капацитет. Вторият най-важен фактор, обаче, е отрицателен и се дължи на цените на петрола и природния газ, които се увеличиха значително през последната година. По-евтината турска лира беше благоприятна за българските вносителни – вносът се повиши с 40%, а страната е най-големият търговски партньор извън ЕС.

Преку чуждестранни инвестиции бяха в размер на 1,04 млрд. евро, което е по-малко от половината отколкото предходната година. Дълговите инструменти регистрираха значителен отрицателен поток в размер на 461 млн. евро през 2021-а, сравнено с положителен поток в размер на повече от 1,18 млрд. евро за предходната година. Същевременно инвестициите в дялов капитал също бяха отрицателни (-91 млн. евро), докато година по-рано са били 350 млн. евро. От друга страна, реинвестираната печалба (1,59 млрд. евро) е повече от два пъти нивото за предходната година (740 млн. евро), което е положителен знак по отношение на общата икономическа ситуация в страната. Най-голям положителен нетен поток от инвестиции идва от Люксембург (455 млн. евро), Германия (285 млн. евро) и Австрия (213 млн. евро), докато най-големите отрицателни потоци са към Русия (344 млн. евро) и Швейцария (144 млн. евро).

Инфлацията се покачва от началото на годината. Измерена през индекса на потребителските цени, тя достигна 7,8% в края на декември, най-високото ниво за последните 13 години. Основните движещи сили бяха цените на течните горива, природният газ и храните. Прямо декември 2020 цените на природния газ са се удвоили, докато цените на течните горива са скочили с близо 40%. В същото време цените на храните и напитките са се повишили с 8,9% и тъй като те имат най-голяма тежест в потребителска кошница, тяхното нарастване не може да бъде лесно компенсирано. Променливите цени на електричеството все още не са усетени от домакинствата, които са на регулирания пазар. Бизнесите обаче вече се опитват да прехвърлят по-високите си производствени цени, включително заплатите, на потребителите, което ще подхранва инфлацията в средносрочен план.

Коефициентът на безработица намаля с 0,7 процентни пункта до 4,6% в края на 2021, според данните на Националния статистически институт. Броят на безработните беше 147 хиляди – намаление с 26 хиляди за последната година. Коефициентът на заетост във възрастовата група 15-64 леко се влоши до 68,5% (сравнено със 68,8% през декември 2020-а). По-притеснителен обаче е фактът, че работната сила е намаляла с близо 73 хиляди души през последната година, поради отрицателните демографски тенденции. Намалението във възрастовата група 15-44 години е с повече от 60 хиляди души. Предварителните данни от националното преброяване проведено през 2021-а също са обезкуражаващи – броят на хората живеещи в страната е 6,52 млн., което е с 844 хиляди по-малко, отколкото през 2011-а и около 300 хиляди по-малко от очакваното, което най-вероятна причина е емиграцията. Положителна новина е, че броят на дългосрочно безработните (безработни повече от 2 години) намалява с около 14,5 хиляди души, като тези с основно или без образование са намалели с 12 хиляди. Изненадващо, регионът с най-високата безработица вече не е Северозападният, а Северен централен със 7,8% коефициент на безработица срещу 7,1% за Северозападния. Югозападният регион (който включва София) си върна първото място и има коефициент на безработица от едва 3,1%, сравнено с 3,3% за Южен Централен регион (който е около Пловдив).

Затегнатият пазар на труда принуждава работодателите да повишават заплатите, за да може да привличат и задържат персонал. Средно заплатите в страната са нараснали с 14,2% до 1,676 лева за последната година. Само в единични сектори увеличението е с едноцифрено

число (добивна промишленост, комунални услуги и финанси), докато в други (хотелиерство и развлечения) е около 50%. Общественият сектор плаща средно 1,872 лв. (15% повече на годишна база) и разширява разликата с частния сектор, който плаща средно 1,611 лв. (13,9% ръст на годишна база). Сектор Информационни технологии (ИТ) не само остава най-високоплатеният, но е и един от най-бързорастящите. Средната заплата в сектор ИТ се покачи с 15,3% до малко над 4,000 лв. Доставка и разпространението на енергия и газ е вторият най-добре платен сектор с 2,695 лв. (10,9% годишен ръст), следван от Финанси и застраховане с 2,602 лв. (8,5% годишен ръст).

Служебното правителство внимаваше да запази фискалната стабилност и държеше бюджета на излишък до ноември. През последния месец на годината новоизбраното правителство реши да максимизира фискалния стимул, който му беше позволен спрямо актуализирания бюджет, и увеличи плащанията за пенсии и субсидии. Поради това бюджетът приключи годината с касов дефицит в размер на 3,9 млрд. лв. (3% от БВП), въпреки че някои от разходите бяха преведени по специални временни сметки, за да бъдат използвани през 2022 година. Бюджетните приходи бяха 52,3 млрд. лв., 8 млрд. лв. повече, отколкото през 2020а, от които 5 млрд. лв. дойдоха от преките и непреките данъци. В същото време правителството похарчи 8,8 млрд. лв. повече за социални разходи (4,1 млрд. лв.), субсидии (2,8 млрд. лв.) и заплати (1,9 млрд. лв.). По-голямата част от увеличението на социалните разходи (3,1 млрд. лв.) отиде за пенсионерите, който получаваха по 50 лв. допълнително на месец между януари и септември и по 120 лв. на месец между октомври и декември.

Пенсиите бяха индексирани в края на годината, но пенсионерите ще продължат да получават допълнителни 60 лв. на месец за първите шест месеца на 2022 г., за да бъде запазен разполагаемия им доход. Увеличението на субсидиите с 2,8 млрд. лв. покрива компенсациите за фирмите за високите цени на електроенергията, различни мерки за подкрепа на пазара на труда (като 60/40 и 80/20), както и допълнителни субсидии за здравната система. Единственото спестяване е от капиталовите разходи, които са намалели с 1,12 млрд. лв. до 3,8 млрд. лв. – най-ниското ниво от 2017 г.

Държавният дълг се повиши с 3,65 млрд. лв. през 2021-а до 32,5 млрд. лв (24,9% от БВП). Правителството избра да се финансира единствено от вътрешния пазар и издаде дълг за 3,8 млрд. лв. през годината, по-голямата част от който беше придобит от българските банки. Докато доходността на първите емисии беше близо до нулата или отрицателна, към края на годината тя се покачи до 0,5% за осемгодишна книжа, което подсказва, че пазарът се насища. Това трябва да бъде взето под внимание от правителството, което планира да издаде нов дълг за 7,3 млрд. лв. през 2022-а, за да финансира дефицита и да плати падежиращите GMTN облигации.

През февруари 2021 г. рейтинговата агенция FITCH потвърди кредитния рейтинг на страната на BBB, но повиши перспективата до положителна. В края на годината отново потвърди рейтинга и перспективата. S&P потвърди рейтинга на страната BBB със стабилна перспектива през май 2021 г. Третата голяма рейтингова агенция, Moody's, не е обявявала актуализация през годината и рейтингът остава Baa1.

Банкова система

Резултатите на българските банки през 2021 г. са окуражаващи. Активите, кредитите и депозитите достигат нови рекорди, приходите нарастват, а провизиите и разходите са под контрол. Нетната печалба за годината е 1,4 млрд. лв., със 74% (601 млн. лв.) по-висока в сравнение с 2020 г., но все още с около 15% под предкризисните 2018 и 2019 г. Възвращаемостта на собствения капитал е 8,5%, което е значително подобрение спрямо 5,3% през 2020 г., особено като се има предвид факта, че през последните две години банките не са разпределяли

никакви дивиденди, което подсилва капиталовите буфери, но оказва негативно влияние върху коефициентите за рентабилност.

След забавянето през 2020 г., кредитирането се възстанови бързо през 2021 г., водено от банкирането на дребно. Брутните кредити нарастват с 9,2% на годишна база до 75,9 млрд. лева. В номинално изражение нетният ръст е 6,4 милиарда лева, нов рекорд и двойно повече, отколкото за предходната година. Кредитите на фирми нараснаха с 2,8 млрд. лв. (6,4% на годишна база) до 46,4 млрд. лв. По-голямата част от новите заеми са с матуритет над 5 години, което подсказва, че компаниите се чувстват уверени в бъдещето и са склонни да инвестират в дългосрочни проекти. В същото време, кредитите за домакинствата се увеличават с 3,6 млрд. лв. (13,9% на годишна база) до 29,5 млрд. лв. Нетното увеличение е не само исторически най-високото, но също така около с 50% по-високо от следващата най-силна година. И двата ритейл сегмента реализират рекордни нараствания – ипотечните кредити се увеличиха с малко над 2 млрд. лева (15% на годишна база), а потребителските – с 1,4 милиарда (11% на годишна база) съответно до 15,8 и 14,3 милиарда лева. Увеличеното кредитиране, особено в ипотечния сегмент, е следствие от нарастващото доверие на потребителите, активния пазар на недвижими имоти и по-високите заплати.

Конкуренцията и свръхликвидността натискат лихвите по новоотпуснатите кредити до нови най-ниски нива. Средният лихвен процент по нови кредити на нефинансови предприятия падна от 2,8% в края на 2020-а до 2,4% година по-късно. Лихвите по новите ипотечни кредити намаляха с 20 базисни точки до 2,62% в края на годината, докато лихвите в потребителския сегмент са по-волатилни, но въпреки това са средно с около 10 базисни точки по-ниски, отколкото през 2020-а.

Ръстът на депозитите също беше внушителен – 8,7 млрд. лв. за годината (8,6% на годишна база) до 109,4 млрд. лв., малко по-ниско от рекордния ръст през 2020-а (8,8 млрд. лв.). Депозитите от финансови и нефинансови предприятия се увеличиха с 3,2 млрд. лв. (8,5% на годишна база) до 41,2 млрд. лв., което е с около 15% по-малко от нетния ръст за предходната година. Домакинствата, обаче, добавиха 5,5 млрд. лв. към своите спестявания, които достигнаха 68,1 млрд. лв., което е с 9% повече отколкото през 2020-а година и най-високият годишен ръст в историята. Коефициентът брутни кредити към депозити остава без промяна на ниво от 69%, което означава 30 млрд. лв. свръхликвидност, за която банките плащат отрицателни лихви. През 2021 г. банките платиха 107,8 млн. лв. под формата на отрицателни лихвени проценти, спрямо 70 млн. лв. за 2020 г. Очаквано, банките се опитват да прехвърлят част от този разход на фирмените си клиенти, като налагат такса за съхранение, на големите депозити, а от 2021-а и на депозитите на физически лица.

Общият приход на банките се увеличи с 290 млн. лв. (7% на годишна база) до 4,45 млрд. лв., но само 40 млн. лв. от увеличението се дължат на по-висок лихвен приход. Конкуренцията и ниските лихви правят все по-трудно за банките да разчитат на лихвения приход като източник на растеж. Поради това, въпреки че кредитите нараснаха с 9,2% през 2021-а, ръстът на лихвените приходи от тях беше едва 3,9%. Банките успяха да реализират още малко спестяване от лихвените разходи в размер на 68 млн. лв., но едва 33 млн. от тях са от лихви по депозити на клиенти. За цялата година разходите за лихви по депозитите са около 51 млн. лв., което означава, че за в бъдеще възможностите за по-нататъшни спестявания са много ограничени. Поради това банките във все по-голяма степен разчитат на приходите от такси и комисиони, които нараснаха с 202 млн. лв. (19,5%) до 1,24 млрд. лв. и вече формират 28% от общия приход.

Административните разходи се увеличиха със 108 млн. лв. (6,4%) до 1,78 млрд. лв., което беше основно повлияно от увеличените разходи за заплати (66 млн. лв.). От друга страна фактът, че България е вече част от банковия съюз води до значителни спестявания за банките – вноските

във фондовете за реструктуриране бяха практически нулеви, което им спести около 145 млн. лв. от този тип разход.

По-високата печалба беше подкрепена от намалените с 282 млн. лв. разходи за обезценка на кредити и ценни книжа, като цената на риска се върна на по-нормалните 0,8%, спрямо 1,3% година по-рано. Горното отразява и подобряващото се качество на кредитните портфейли. Коефициентът на необслужвани експозиции намалю с 1,7 процентни пункта до 6,5%, нова най-ниска точка. През годината обемът на необслужваните експозиции се сви със 740 млн. лв. до малко пог 5 млрд. лв. Една трета от намалението (245 млн. лв.) се дължи на кредити, които са били просрочени повече от 180 дни, които достигнаха 2,78 млрд. лв. Коефициентът на покритие постоянно се повишава и вече е 72%, което е с почти 10 процентни пункта над нивото от декември 2020 г.

За втора поредна година Централната банка прие решение задължаващо банките да капитализират пълния размер на нетната си печалба за 2020 г., което подсили базовия собствен капитал от първи ред с повече от 800 млн. лв. Това обаче едва беше достатъчно да поддържа темпа на кредитиране и капиталовата адекватност намалю с 12 базисни точки през 2021 г. до 22,62%. Коефициентът на адекватност на базовия собствен капитал от първи ред към същата дата беше 21,66%.

Основни промени в регулаторната среда

На 16 септември управителният съвет на БНБ прие решение да увеличи нивото на антицикличния капиталов буфер, приложим към кредитни рискови експозиции в България, на 1% в сила от 1 октомври 2022 г. На 16 декември с друго решение, управителният съвет увеличи нивото до 1,5% в сила от 1 януари 2023. Въпреки че нивото на референтния индикатор кореспондира на нулево ниво на буфера, БНБ оправдава решението си като казва че е взела предвид допълнителни индикатори, фокусирани върху кредитния пазар, задлъжнялостта, пазара на недвижими имоти, както и общото състояние на икономическата среда.

Кредитите за домакинства и най-вече в сегмента на жилищните кредити са повод за притеснение, поради това БНБ взима проактивни мерки за изграждане на буферен капацитет срещу цикличните рискове.

На 1 януари влязоха в сила Насоките на ЕБО относно прилагането на определението за неизпълнение съгласно член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013 (EBA/GL/2016/07). Целта на насоките е да хармонизира дефиницията за неизпълнение в рамките на Европейския съюз и да подобри начина, по който банките от ЕС прилагат регулаторните изисквания към своите капиталови позиции. Насоките дават детайлно обяснение на дефиницията за неизпълнение и нейното прилагане, покрити са ключови аспекти като например преброяването на дните просрочие при определянето на неизпълнение, признаци за вероятно настъпване на неплащане, критерии за връщане в редовен статус, прилагане на определението за неизпълнение, когато се използват външни данни, прилагане на дефиницията за неизпълнение в банкова група и специфични аспекти свързани с експозиции на дребно.

Насоките на ЕБО за относно предоставянето и наблюдението на кредити (EBA/GL/2020/06) са в сила от 30.06.2021. Насоките специфицират необходимите вътрешни политики за предоставяне и наблюдение на кредитите през техния жизнен цикъл. Те въвеждат изисквания за оценка на кредитоспособността на потребителя и обединяват целите на ЕБО за надзорна политика и защита на потребителите. Насоките също така целят да гарантират, че практиките на институциите са уеднаквени с правилата за защита на потребителите и мерките срещу изпиране на пари.

Събития след датата на баланса

На 24 февруари 2022 г. БНБ прие решение да прекрати от 1 април 2022 мярката за ограничаване на чуждестранните експозиции на банките, въведена като част от антикризисния пакет мерки през 2020 г. и продължена през 2021 г. Това решение със сигурност ще има положителен ефект върху управлението на ликвидността на цялата банкова система и в частност на Юробанк България.

Развитие и основни индикатори от дейността на Юробанк България

Юробанк България имаше поредна успешна година и успя да постигне най-доброто представяне до момента, увеличавайки приходите и нетната си печалба, печелейки пазарен дял чрез органичен растеж, като в същото време поддържахме стабилни коефициенти на капиталова адекватност, риск и ликвидност. Печалбата след данъци се увеличи с 11% на годишна база до 169 млн. лв., което е най-високото ниво в историята реализирано от основна дейност, като се изключат еднократните ефекти. Възвращаемостта на капитала беше 9,9%, на същото ниво като предходната година и с около 1 процентен пункт над средното за пазара.

Кредитният портфейл се разшири с 12,8% на годишна база (1,03 млрд. лв.) до 9,09 млрд. лв., изпреварвайки пазара (9,2% ръст на годишна база) и печелейки 40 базисни точки пазарен дял до 12,0%. По-важно е, че това беше постигнато без да се жертва доходността – средната доходност на кредитите на Банката е с около 40 базисни точки над средното за пазара и по-високо, отколкото на преките конкуренти. В съответствие с пазарните тенденции, сегментът банкиране на дребно изпревари корпоративния – корпоративните кредити се увеличиха с 11,2% (428 млн. лв.) до 4,26 млрд. лв., докато кредитите на дребно нараснаха с малко повече от 600 млн. лв. до 4,83 млрд. лв. За втора поредна година потребителските кредити растат най-бързо – с 21,3% (263 млн. лв.) до малко под 1,5 млрд. лв. Ипотечните кредити също бяха много търсени поради бурното развитие на пазара на недвижими имоти и се повишиха с 13% (295 млн. лв.) до 2,57 млрд. лв. След като се сви през 2020 година, сегментът на кредитите за малки фирми напълно възстанови загубените си обеми и приключи годината с портфейл от 760 млн. лв. – същият както в края на 2019-а. Възстановяването беше подпомогнато от програмите, които Юробанк България сключи през 2020-а с ЕИФ, Българската банка за развитие и Фонд мениджъра на финансови инструменти в България за подпомагане на малкия и среден бизнес.

По отношение на набирането на депозити, изминалата година беше най-добрата в историята на Банката. Клиентските депозити скочиха с повече от 2 млрд. лв. (20,3% на годишна база) до 12,3 млрд. лв. Пазарният дял се повиши с малко повече от 1 процентен пункт до 11,3% и Юробанк България стана третата най-голяма банка по размер на депозитите. В номинален размер ръстът на депозитите беше малко повече от два пъти ръста на нетните кредити, което понижи съотношението нетни кредити към депозити с 5 процентни пункта до 71% и подсили ликвидните буфери. За разлика от пазара, корпоративните депозити растяха много по-бързо от депозитите на клиенти от сегмента банкиране на дребно – съответно с 31% (789 млн. лв.) и 17% (1,29 млрд. лв.), което имаше положителен резултат върху приходите от такси и комисиони. Другите привлечени средства се увеличиха със 137 млн. лв., поради факта, че Юробанк България взе 75 млн. евро заем от Юробанк С.А. в края на годината под формата приемливи задължения.

Общият оперативен доход се увеличи с 5% (25 млн. лв) до 495 млн. лв. Основният фактор бяха приходите от такси и комисиони, които се увеличиха с 20,5 млн. лв. (20% на годишна база) до почти 124 млн. лв. Няколко фактора допринесоха за по-високия приход от такси и комисиони – скокът на разплащанията с кредитни и дебитни карти, по-високата депозитна

база, която доведе повече такси за трансакции и съхранение, както и по-високите продажби на структурирани депозити и други трежъри продукти. От друга страна, интензивната ценова конкуренция оказва силен натиск върху нетния лихвен приход, който се увеличи с едва 1% (5 млн. лв.) до 367 млн. лв.

Другите оперативни разходи се увеличиха с 10% (18,7 млн. лв.) до 207 млн. лв. Почти две трети от увеличението (12 млн. лв.) беше изразходвано за по-високи заплати, за да може банката да привлече и задържи опитен персонал. Растящата инфлация на стоките и услугите, както и допълнителните разходи за софтуер и цифрови технологии покриват по-голямата част от остатъка. Въпреки че съотношението разходи към приходи се увеличи с 1,8 процентни пункта през 2021 г., то все още е на респектиращото ниво от 41,8%, значително по-ниско от средното за банковата система.

Разходите за обезценка (84 млн. лв. за 2021 г.) останаха практически без промяна, сравнено с предходната година, но поради увеличения кредитен портфейл цената на риска се промени леко от 1,1% през 2020-а до 1% през 2021-а. Нивото се счита адекватно в настоящата среда, като е малко по-високо от средното за банковата система и помогна на банката значително да намали обема на необслужваните експозиции. Въпреки въвеждането на новата дефиниция за неизпълнение в началото на годината и изтичането на мораториума за повечето кредити преди нейния край, обемът на необслужваните експозиции се сви с почти 93 млн. лв. до 443 млн. лв. Това беше постигнато чрез редица мерки като дейности по събиране, отписвания, продажби и завръщане в редовен статус. По този начин коефициентът на необслужвани експозиции в края на годината достигна 4,9%, малко под важния праг от 5%. Въпреки факта, че експозиции на стойност около 48 млн. лв. бяха отписани през 2021-а, коефициентът на покритие скочи с близо 20 процентни пункта до 67%, най-високото историческо ниво.

С капитализирането на печалбата за предходната година, Юробанк България успя да покрие увеличаващите се рисквопретеглени активи чрез вътрешно генериране на капитал. Коефициентът на капиталова адекватност в края на годината беше 20,58% само 33 базисни точки по-ниско от предходната година и значително над регулаторните изисквания. За да бъде подготвена за покриване на междинните изисквания за МИСКПЗ, които са валидни от 1 януари 2022 г., Юробанк България взе заем в размер на 75 млн. евро от Юробанк С.А., които се признават за приемливи задължения и ще позволят на Банката комфортно да изпълни тези изисквания.

На 24 февруари 2022 г. руският президент Владимир Путин обяви, че Русия започва „специална военна операция“ в Донбас и започва пълномасщабна инвазия в Украйна. Текущата геополитическа ситуация е предшествана от няколко ключови събития започвайки от 2014 г. През декември 2021 г. Русия представи два проекта на договора, които съдържаха искания за това, което тя нарича „гаранции за сигурност“, включително правно обвързващо обещание, че Украйна няма да се присъедини към Организацията на Северноатлантическия договор (НАТО), както и намаляване на войските и материали на НАТО, разположени в Източна Европа, и заплашва с неуточнен военен отговор, ако тези искания не бъдат изпълнени напълно. НАТО отхвърли тези искания и Съединените Щати предупредиха Русия за „бързи и тежки“ икономически санкции, ако тя допълнително навлезе в Украйна. На 21 февруари 2022г. Русия официално призна двата отцепнически региона в Източна Украйна, Донецката Народна Република и Луганската Народна Република, като независими държави и разположи войски в Донбас, действие, тълкувана като ефективно оттегляне на Русия от Минския протокол. На 22 февруари Путин каза, че Минският протокол вече не е валиден и на същия ден Съветът на Федерацията единодушно разреши използването на военна сила в териториите.

В отговор Съединените Щати, Европейският съюз (ЕС) и други страни и международни организации започнаха да въвеждат санкции срещу Русия, руски лица, фирми и длъжностни лица от Русия и Украйна. Русия отговори със санкции срещу редица държави, включително пълна забрана за внос на храни от Австралия, Канада, Япония, САЩ и ЕС. Санкциите допринесоха за срива на руската рубла и доведе до финансова криза в Русия.

Тъй като ситуацията с конфликта и свързаните с него санкции е много динамична с далечни и дългосрочни последици, всяка оценка на потенциалното въздействие би била преждевременна. Понастоящем Банката няма пряка или непряка експозиция към Русия или Украйна, но потенциалните ефекти ще бъдат внимателно наблюдавани. Банката разполага със стабилна система за вътрешен контрол, която включва ЕХСО, Комитет по управление на активите и пасивите, Комитет по Оперативен риск, Комитет по наблюдение на проблемни експозиции, УС, НС, Комитет за риск, както и Compliance & AML. Банката редовно следи и актуализира списъците със санкции, анализира тяхното въздействие върху дейността и е готова да предприеме подходящи мерки, които гарантират спазването им. Поради това към момента ръководството счита за подходящ принципът на действащо предприятие, възприет при изготвянето на настоящите финансови отчети.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Рискът е съставна част от дейността на Банката за постигане на нейните стратегически и бизнес цели. Поемането на риск е присъщо на финансовия бизнес, а оперативните рискове са неизбежна последица от осъществяването на дейността. Затова навременното и ефективно управление на риска е важен приоритет за ръководството на Банката.

Дейността на Банката е изложена на различни финансови рискове и тя включва анализ, оценка, приемане и управление на риска или комбинацията от рискове. Политиките за управление на риска отразяват целите на Банката. Банката не възнамерява да поддържа големи рискови позиции с цел да се увеличи доходността в краткосрочен план. Целта на Банката е да постигне баланс между риск и възвръщаемост и да минимизира потенциалните негативни последици за дейността си.

Последователната и ефективна рамка за идентификация, оценка, мониторинг и контрол на риска е изцяло документирана от звеното за управление на риска в Банката. Тази рамка формира единна основа за дефиниране на стратегиите, политиките и процедурите на всички звена в Банката, които поемат риск. Банковите политики за управление на риска са предназначени да идентифицират и анализират рисковете, да определят лимити и контроли, да следят нивото на различните видове риск и придържането към определените лимити с помощта на надеждна и съвременна информационна система.

Надзорният съвет на Банката (НС) е делегирал на Риск комитета функциите по одобряване на всички стратегически решения за управление на риска. Риск комитетът е отговорен за контрола на количествените и качествени аспекти на всички кредитни, пазарни, ликвидни и оперативни рискове. Управление „Риск“ подкрепя и допълва дейностите на Риск Комитета. В допълнение, Вътрешен одит извършва независим преглед на управлението на риска и контролната среда.

Управлението на риска в Банката обхваща съществените източници на риск във всички портфейли и операции. Ръководството е отговорно за създаването и развитието на процеси и системи за ефективно и ефикасно извършване на банковите операции, адекватен контрол на риска, разумно управление на дейността, коректни оповестявания към външни и вътрешни потребители и спазване на вътрешните и външни правила и регулации.

Звената, чиято отговорност е измерването, отчитането и контролирането на риска имат ясно определени отговорности и са независими от звената, откриващи позиции и поемащи риск. Създадените в Банката системи за вътрешен контрол осигуряват адекватно разделение на задълженията, с цел да се предотврати конфликт на интереси между дейностите по поемане, одобряване, мониторинг и контрол на риска.

Звеното за управление на риска в Банката участва активно в създаването и ценообразуването на новите продукти, в изготвянето на нови процедури, във вземането на бизнес решения, както и във въвеждането на ефективни механизми за управление и контрол на риска. Вътрешните процедури подsigуряват за Банката, че рисковете, присъщи на новите продукти и инициативи, се идентифицират своевременно и са обект на адекватен анализ и контрол, преди да бъдат въведени или предприети.

Основните четири вида риск, управлявани и контролирани от страна на Банката, са кредитен риск, пазарен риск (включително лихвен риск в банковия портфейл), ликвиден риск и оперативен риск.

Кредитен риск

Банката е изложена на кредитен риск - рискът, свързан с невъзможността или нежеланието на клиенти или контрагенти да изпълнят задълженията си към Банката, свързани с кредитиране, търговия (с финансови инструменти, валута и т.н.), сетълмент, хеджинг или други трансакции в съответствие с договорния период или погасителен план.

Експозиции към кредитен риск възникват основно от дейности, свързани с предоставяне на заеми на клиенти и от инвестиционни дейности, свързани с придобиване на дългови и други ценни книжа в портфейла на Банката. Кредитен риск има и по задбалансовите финансови инструменти като поети кредитни ангажименти и риск на контрагента в извънборсови операции с деривати.

Банката използва рейтингови системи и подходяща методология на йерархията при оценка на кредитоспособността на корпоративните си клиенти. Рейтинговите системи включват както количествена, така и качествена информация за всеки един отделен кредитополучател с цел оценяване на неговата кредитоспособност и определяне на кредитния му рейтинг. Банката определя кредитното качество на кредитите, отпуснати на корпоративни клиенти, на индивидуална основа като използва съответния рейтинг на клиента, както и на база задълбочени анализи на определен брой качествени и количествени критерии. Класификацията на кредитите на малки предприятия и граждани е базирана на анализи на просрочия по групи. Групирането е на база общи характеристики на съответните продукти, на база на сходните рискове, които носят и на база на вида на обезпечението.

Експозициите към кредитен риск се управляват редовно чрез анализ на способността на настоящите и потенциални кредитополучатели да извършват плащанията за главници и лихви съгласно договора за кредит и чрез промяна на кредитните лимити, където е уместно. Експозицията на всеки кредитополучател е ограничена от съответните лимити, покриващи балансовата и задбалансовата част на експозицията. Задбалансовите ангажименти към клиентите включват валутни и лихвени деривати, банкови гаранции, акредитиви и други финансови инструменти.

В съответствие със своята стратегия за управление на риска, Банката поддържа ниско ниво на концентрация на риска по индустрии и клиенти.

Банката оценява на месечна база рисковите експозиции, свързани с кредитния портфейл чрез класифициране и провизиране на кредитите в съответствие с МСФО и Политиката за провизиране. Провизиите за обезценка отразяват вероятността Банката да не съумее да упражни своите права върху предоставените в нейна полза обезпечения по просрочените кредити.

Пазарен риск

Банката е изложена на пазарен риск, представляващ риска от потенциални финансови загуби в резултат на неблагоприятни промени в пазарни променливи като лихвени проценти, валутни курсове или цени на капиталови инструменти. Справедливата стойност или бъдещите парични потоци на даден финансов инструмент може да варира в следствие на изменения в пазарните променливи и по този начин да окаже влияние върху печалбата на Банката.

Корпоративните ръководни принципи по отношение на контрола и наблюдението на пазарните рискове са дефинирани в „Политиката за пазарен и контрагентски риск“ на Банката. „Политиката за пазарен и контрагентски риск“ се допълва от процедури за пазарния риск, които излагат в детайли стандартите и изискванията, необходими за прилагането на Политиката. Политиката и процедурите се отнасят до контрола на пазарните рискове, произтичащи от всички активи, пасиви и задбалансови позиции на Банката, като по този начин покриват както дейностите на управление „Капиталови пазари“, така и всички останали, които носят експозиция към пазарен риск.

Установената от Банката рамка за контрол и управление на пазарните рискове цели да защити Банката от непредвидени пазарни загуби и да допринесе за стабилността на доходите посредством независимо идентифициране, оценка и разбиране на пазарните рискове, присъщи на бизнеса, както и да изгради прозрачна, обективна и последователна информация относно пазарните рискове като база за вземането на разумни решения.

Отдел „Пазарен риск“ на Банката цели да спомогне за привеждането на банковата организационна структура и управленски процес в съответствие с най-добрите международни практики, за прилагането на стандарти за контрол на пазарните рискове и за осъществяването на връзката между бизнес стратегията и операциите - от една страна, и целите на контрола и наблюдението на риска - от друга.

Склонността на Банката за поемане на пазарен риск е изразен с помощта на номинални лимити за експозициите към пазарни рискове, както и чрез определени характеристики, като различни типове разрешени пазари, продукти, държави, контрагенти и валути. Измерването на пазарния риск се осъществява текущо чрез използването на данни за номиналните експозиции и лимити върху тях, което се допълва от изготвянето на регулярни стрес тестове. Банката не използва стойност под риск (value at risk - VaR) - базирани лимити.

При решение на ръководството, в бъдеще е възможно да бъде въведен допълнителен стойност под риск (VaR) анализ. Системата за оценка на пазарния риск на Банката измерва рисковете, свързани със следните специфични пазарни фактори:

а) Лихвен риск

Дейността на Банката е свързана с поддържане на експозиции, чувствителни към колебанието

на пазарните нива на лихвените проценти, което оказва въздействие върху финансовата позиция и паричните потоци на Банката. Лихвеният риск е вероятността за промяна в нетния лихвен марж, който може да се увеличи, но също така би могъл и да се намали или да доведе до загуби при поява на неочаквани движения на пазарните лихвени проценти. Лихвеният риск може да включва риск от преоценка, риск от промяна в кривите на доходността, базисен риск, спред риск, опционен риск и риск от волатилност. Ръководството наблюдава на месечна база нивата на лихвените дисбаланси и оценява необходимостта от предприемане на промени в лихвената политика на Банката.

б) Валутен риск

Промените във валутните курсове оказват съответното въздействие върху финансовото състояние и паричните потоци на Банката. Основната част от откритата валутна позиция на Банката е срещу евро, като обменният курс на лева спрямо еврото е фиксиран на 1.95583 като част от параметрите на Валутния борг в България. Ръководството определя лимити за откритите позиции по отделни валути и за нетната обща открита позиция както за овърнайт, така и за дневни позиции, като тези лимити се следят непрекъснато.

в) Риск, свързан с цените на капиталовите инструменти

Рискът от промяна на цените на капиталови инструменти е риск от потенциални загуби поради неблагоприятна промяна в стойността на притежаваните капиталови инструменти. Той включва директен риск, риск от волатилност, спред риск и дивиденден риск.

г) Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът, свързан с това Банката да не може да посрещне плащания, свързани с финансовите си пасиви, когато станат дължими или да набере достатъчно средства, компенсирани за изтеглени такива. Последствията могат да бъдат невъзможност за изпълнение на задължения за изплащане на депозити или поети ангажименти, свързани с усвояване на одобрени кредити.

Банката има ограничен апетит по отношение на ликвидния риск и приема потенциално увеличените разходи, свързани с поддържането на ликвидни буфери с цел подsigуряване на адекватна ликвидна позиция.

Банката поддържа политики за ликвидността, които подsigуряват наличието на адекватни практики в областта на управление на ликвидността. Като част от своята рамка за управление на ликвидния риск Банката съблюдава различни ликвидни съотношения и индикатори. Основните аспекти, вземани под внимание при контрола на ликвидността, са ликвидните съотношения, наличието на достатъчно и висококачествени ликвидни активи и буфери, профилът на надежните несъответствия, разнообразието и стабилността на депозитната база, съотношението на кредити към депозити, резултатите от провежданите стрес тестове и др.

Банката анализира ликвидната си позиция и при стресови сценарии, разработени да проверят адекватността на ликвидната позиция за устояване на кризисни ситуации (например значителен отлив на депозити, редуциране на кредитни линии и др.).

Управителният съвет (УС) на Банката възлага на Комитета за управление на активите и пасивите (КУАП) първостепенна отговорност да съветва УС относно стратегическото

управление на активите и пасивите на Банката с цел да управлява лихвения и ликвиден риск на Банката.

На стратегическо ниво КУАП управлява активите и пасивите на Банката с оглед осигуряване на редовно и навременно посрещане на текущите и бъдещи задължения.

В неговите правомощия е да взема всички необходими решения по отношение на лихвената политика, управлението на ликвидността и активите и пасивите на Банката и да определя целевите параметри по потенциалното външно финансиране. Оперативното управление на ликвидността на Банката и изпълнението на решенията на КУАП относно управлението на ликвидността се възлагат на ръководителя на управление „Капиталови пазари“.

Отдел „Пазарен риск“ е отговорен за регулярното изготвяне и докладване на вътрешния отчет за ликвидните несъответствия и заложените в него ликвидни съотношения. Отделът упражнява независим контрол на ликвидния риск и ескалира нарушенията на лимитите до съответните ръководни органи.

ВАЖНИ СЪБИТИЯ ПРЕЗ ФИНАНСОВАТА ГОДИНА

Пощенска банка, с юридическо име „Юробанк България“ АД, е четвъртата по активи банка в България, с широка клонова мрежа в цялата страна и значителна клиентска база от граждани, фирми и институции. Тя е водещ фактор в дигиталните нововъведения и формирането на тенденциите в банковия сектор в страната през последните години и е многократно награждавана за своите иновации. Финансовата институция заема стратегическо място в банкирането на

дребно и корпоративното банкиране в България. Банката е един от лидерите на пазара на кредитни и дебитни карти, жилищното и потребителско кредитиране, спестовните продукти, както и по отношение на продуктите за корпоративни клиенти – от малки фирми до големи международни компании с присъствие в страната. Финансовата институция е с една от най-добре развитите клонови мрежи и модерни електронни канали за банкиране, като специално обръща внимание на качествено и индивидуално обслужване на своите клиенти.

2021 г. е по-специална за Банката, защото отбелязва своята 30-та годишнина на пазара у нас. За този период Пощенска банка продължава да работи с грижа за човека, обществото и природата, като съчетава най-доброто от традиционното и дигиталното банкиране. Тя е един от най-активните и ангажирани корпоративни граждани в България, а зад това стоят множеството успешни проекти, които реализира всяка година заедно със служителите си. През месец май 2021 г. по случай своя 30 годишен юбилей Банката стартира и мащабната си, иновативна и изцяло онлайн базирана инициатива за корпоративна социална отговорност „Вселена от Възможности“ в подкрепа на социалното предприемачество у нас. 30 от общо 238 проекта с потенциал в ключовите области „Дигитални иновации“, „Образование“

и „Зелени проекти“ достигнаха до финалния етап на състезанието, а в началото на септември след решителния вот на авторитетно жури бяха избрани тримата победители – по един проект във всяка от тях. С дългосрочната инициатива финансовата институция отново се стреми да допринесе за позитивните промени в нашето общество.

Пощенска банка продължи и своя цялостен преход към трайно иновативен начин на работа. Стратегията на финансовата институция е да залага на добро обслужване, модерни продукти и услуги, внедряване на нови решения във вътрешните процеси на работа и удобни начини за вътрешна комуникация с екипа. Усилията на екипа бяха отличени с две престижни международни награди от конкурса World Finance Digital Banking Awards 2021 на авторитетното

списание World Finance. Призовеите са в категориите „Най-добра дигитална банка“ (Best Consumer Digital Banks, Bulgaria) и „Най-добро приложение за мобилно банкиране“ (Best Mobile Banking Apps, Bulgaria) за потребителите в България, които финансовата институция печели за втора поредна година и още веднъж затвърждават изключителните ѝ постижения в областта на дигиталните банкови услуги. Пощенска банка получи и специалната награда в категория „Иновации“ от престижния конкурс „Мистър и Мисис Икономика“, организиран от Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ) и списание „Икономика“.

През юли 2021 г. г-жа Петя Димитрова, главен изпълнителен директор и председател на Управителния съвет на Пощенска банка, получи престижното отличие за Пощенска банка в категория „Ефективност“ от Годишните банкови награди на „Асоциация Банка на годината“. Финансовата институция е една от четирите наградени банки в престижния конкурс, в който критериите за оценка се основават на показателите и резултатите от одитираните финансови отчети на 25-те банки и клонове на чуждестранни банки в нашата страна.

Малко по-късно през годината г-н Димитър Шумаров, изпълнителен и главен финансов директор и член на УС на Пощенска банка, бе отличен с престижното отличие „Банкер на годината“ за последователната и поддържана в продължение на години динамика в развитието на Банката, както и за нейната социална ангажираност.

Българската агенция за кредитен рейтинг (БАКР) повиши през месец юли 2021 г. дългосрочния рейтинг на Пощенска банка от ВВВ- на ВВВ при запазен краткосрочен рейтинг А-3 и промени перспективата на „стабилна“. Също така повиши дългосрочния ѝ рейтинг по национална скала от А+ (BG) на АА- (BG) и повиши краткосрочния ѝ рейтинг по национална скала от А-1 (BG) на А-1+ (BG), с което високо оценява стабилната позиция на Банката в страната.

Пощенска банка получи и приза „Сделка на годината“ в 7-ите годишни награди „Компания на годината“, организирани от групата на списание Bulgaria Business Review. Те отличават най-добрите компании в различните индустрии, като дават гласност на постиженията им и фокусират общественото внимание върху техните иновативни и успешни модели на управление. Отличието идва малко преди Пощенска банка да получи два приза от седмото издание на конкурса на b2b Media Annual Awards 2021 в категория „Мобилна иновация“ за

приложението Digital Office, което добави към портфолиото си от дигитални решения за бърза и лесна вътрешна комуникация със своите служители, както и награда в категория „Инвестиция за устойчиво развитие/ Зелена инициатива“ за многопластовата ѝ политика на CSR, която включва редица значими проекти в областта на образованието, опазването на околната среда, спорта и корпоративното дарителство. За мобилното приложение Digital Office комуникационният екип на Пощенска банка спечели и първа награда в престижния конкурс BAPRA Bright Awards 2021. По този начин Банката смело застава на прага на своята 30-та годишнина като един от лидерите в сектора, готов да търси най-добрите решения за своите клиенти, служители и партньори.

Като водещ работодател, който оценява успеха си чрез удовлетвореността на своите служители, Пощенска банка винаги се е стремяла да развива уменията на хората в екипа и да осигурява среда за разгръщане на техния потенциал. Благодарение на активната си политика в тази посока, финансовата институция бе определена в началото на февруари 2021 г. за „Най-добър работодател за годината“, след като завоюва златното отличие в категория „Employer of the Year“ от годишните награди за Employer branding, организирани от b2b Media. Наградата е за успешното реализиране на повече от един проект и разработената цялостна стратегия за Employer branding с перспектива за успешно привличане, управление и задържане на таланти. Фокус на компанията са широк спектър от дейности за оптимизиране на работната среда, продължаващото професионално развитие и обучения, ангажиране на служителите в проекти за корпоративна социална отговорност с висока добавена стойност за обществото. Пощенска банка спечели и първото място в категорията „Employer Branding Innovation (in Pandemic Times)“ от същия конкурс.

Банката бе и сред най-търсените работодатели на различни карьерни изложения в страната. Служителите ѝ участват в различни форуми и конференции, сред които иновативния подкаст „Финанси на фокус“, „Шумът на парите“ и престижното събитие „Финансов форум иновации“ на Асоциация „Банка на Годината“. Пощенска банка стартира и мащабен образователен проект съвместно със Софийския университет и единствената банка, която се включва в академичната програма на факултета с два самостоятелни модула, изцяло разработени и създадени по нейно предложение. Актуалните дисциплини „Банков мениджмънт“ и „Инвестиционно банкиране“ са част от задължителната учебна програма 2021-2022 г. и обучението в тях се води от над 20 експерти на банката.

През 2021 година Пощенска банка стана първата сертифицирана банка в България, която вече предлага на своите клиенти модерната услуга за незабавни плащания в лева по Програма Blink на Национална картова и платежна схема (НКПС), част от БОРИКА АД. С нея клиентите на банката имат възможност да правят преводи в лева от сметка в сметка (P2P/P2B) за суми до 30 000 лева в рамките на 10 секунди, в рамките на широката клонова мрежа на банката, в съответствие с въведената паневропейска SEPA схема за незабавни плащания на Европейския платежен съвет.

През месец септември 2021 г. Пощенска банка стана и първата банка в България, която предложи мобилно приложение за безконтактни плащания, което превръща смартфона в ПОС терминал. Иновативната услуга Smart POS by Postbank, която финансовата институция добави към богатото си портфолио от дигитални продукти, е с фокус върху развитието на предприемаческата екосистема и с нея банката отговаря на променените потребности на потребителите.

През октомври Пощенска банка и ПОК „Доверие“, част от „Виена Иншурънс Груп“ – един от водещите международни застрахователи, подписаха договор за мащабно стратегическо партньорство, което ще осигури на клиентите им достъп до едни от най-иновативните

банкови и пенсионно-осигурителни решения на пазара. Със споразумението банката разширява богатото си портфолио, за да гарантира комплексното и пълноценно обслужване на своите клиенти, като им предостави индивидуални финансови решения, съобразени с техните конкретни нужди и очаквания.

Пощенска банка, като поставя на първо място интересите на клиентите си, продължи да предлага различни решения и подкрепа за своите клиенти - физически и юридически лица, които имат или очакват затруднения при обслужване на кредитите си във връзка с пандемията от COVID-19, която продължава и през 2021 г. Банката се включи през юни и към новата програма „Възстановяване“ в подкрепа на бизнеса чрез гаранции от Фонда на фондовете. Целта на програмата е да улесни достъпа на бизнеса до кредити за възстановяване на дейността след постепенното отпадане на мерките във връзка с пандемията от COVID-19. Фирмите ще могат да получат свеж финансов ресурс, основно за задоволяване на текущите си нужди от ликвидност, но също и за нови инвестиции, трансформация и растеж.

Също така през декември 2021 г. Пощенска банка подписа две нови гаранционни споразумения с Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ). Те са по програма „Европейски гаранционен фонд“ за създаване на портфейл от кредити в размер до 650 млн. евро. Включването в програмата ще даде възможност на банката да предостави улеснен достъп до финансиране на бизнеса при преференциални условия, подкрепяйки ликвидните нужди и проекти на малки, средни предприятия в настоящата предизвикателна икономическа среда.

Финансовата институция отново спечели място сред най-добрите банки в света, като за четвърта поредна година е отличена за „Най-добра банка в банкирането на дребно в България“ (Best Retail Banks) от конкурса World Finance Banking Awards. Организатор на наградите е престижното списание World Finance, което следи и анализира финансовата индустрия, международния бизнес и икономика. Признанието е за иновативния, устойчив и клиентски ориентиран подход на банкиране на дребно на Пощенска банка, богатото портфолио от продукти и иновации, даващи добавена стойност, широката клонова мрежа и високото доверие от страна на клиентите.

През 2021 година Пощенска банка беше отличена за седми път с високото отличие от Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) – наградата за „Най-активна банка в България в търговското финансиране за 2020 г.“ („Most Active Issuing Bank in Bulgaria in 2020“). Призът беше връчен по време на юбилейната 30-а официална среща, която се проведе в онлайн формат и с домакинството на Лондон.

Пощенска банка прави поредната крачка към разширяване на иновативните си услуги, които предлага на своите клиенти, като представя център за експресно банкиране от ново поколение „Моменто“. Уникалната за пазара услуга, която е реализирана според най-новите световни тенденции във финансовата сфера, осигурява удобство и бързина на потребителите и предоставя отлично клиентско изживяване. Модерното решение за банкиране от нов тип надгражда две от успешните концепции на финансовата институция, като обединява центровете за експресно потребителско кредитиране „Моменто“ и дигиталните зони за експресно банкиране.

Пощенска банка продължи да развива своите дигитални зони за експресно банкиране, които осигуряват повече бързина и удобство на клиентите. Новата услуга вече е достъпна в 75 офиса на банката в 32 града в страната, където са разположени специализирани устройства с модерен дизайн, интуитивна навигация и много функционалности. Новите дигитални зони за експресно банкиране предоставят възможност на клиентите да извършат почти всички операции, налични в клоната на банката и да банкират удобно в извънработно време. Услугата, която е без аналог

на българския пазар, предлага бързина, удобство и спестява средства на потребителите благодарение на широкия набор от трансакции с до 65% по-ниски такси от тези в банков клон.

От месец януари 2021 г. над 120 банкомата и устройства за самообслужване в дигиталните зони за експресно банкиране на Пощенска банка в цялата страна предоставят нова безконтактна функционалност, която позволява извършването на операции с доближаване на картата до безконтактния четец на съответното устройство.

Чрез партньорството си с Eurobank Private Bank Luxembourg и нейните 100% специализирани и строго персонализирани услуги за частно банкиране, Пощенска банка продължи да развива модерния си център „Частно банкиране“. Клиентите на Банката могат да се възползват от набор от инвестиционни услуги по доверително управление, управление на активите и бизнес консултиране.

През месец февруари Пощенска банка откри своите уникални Premium Banking центрове. В изпълнение на дългосрочната стратегия на финансовата институция за цялостно обновяване на клоновете ѝ мрежа и със специално отношение към клиентите от Premium Banking сегмента специализираните центрове осигуряват комфорт и конфиденциалност, в съчетание с безкомпромисни стандарти на обслужване.

Друга иновативна услуга на Банката, която има за цел да осигури удобство и да спести време на клиентите ни, е мобилната услуга на Пощенска банка за обслужване на клиентите ни по желание на обособено място в бизнес центрове и молове с безплатни експертни съвети по различни финансови продукти и актуални оферти. Клиентите получават персонализирано и гъвкаво решение за техните нужди и подкрепа при попълването на съответните документи за кандидатстване за конкретни продукти и услуги на банката.

През 2021 г. Пощенска Банка също предлага и своята модерна и удобна услуга „Банкери Насреща“. Услугата представлява безплатна професионална консултация, като експертите предоставят решения, съобразени с конкретните нужди на клиента, и съдействат за попълването на необходимите документи и входирането им в банков клон.

Пощенска банка отчита значителен напредък в бизнес дейността си, свързана с прилагането на Принципите за отговорно банкиране (Principles for Responsible Banking, PRB) в рамките на Финансовата инициатива към Програмата за опазване на околната среда на ООН (UNEP FI). Прогресът по различните точки е представен в доклад на институцията, изготвен през 2021 г. и отразява всички съвременни практики, цели и ключови индикатори за резултатност, които тя предприема и реализира в знак на постигане на цялостно благосъстояние, и в унисон с устойчивото си развитие във финансовия сектор. Пощенска банка се присъедини към институциите, подписали Принципите за отговорно банкиране още през 2020 г. Тази значима

стъпка превърна Пощенска банка в единствената финансова институция в България, която е избрала да се ръководи във всички аспекти на своята дейност от единната рамка за устойчиво развитие в банковия сектор, разработена посредством иновативното партньорство между водещи банкови институции в световен мащаб и Финансовата инициатива към Програмата. Нещо повече, Пощенска банка следва уверено принципите на ESG (Environmental, Social and Governance) и вярва, че това е начинът по който да допринесе за социалната устойчивост и опазването на околната среда.

През 2021 за трета поредна година Банката подкрепи уникалната програма за растеж Dare to Scale. Тя е първата по рода си в България, ориентирана към бизнеса с потенциал за по-мощно разширяване на дейността си. Поради големия интерес тази година, 10 местни компании бяха избрани в проекта на българския офис на Global Endeavour Network. Избраните предприемачи преминаха обучение и интерактивни сесии, водени от успешни практики и лидери от мрежата Endeavour, както и с участието на експерти на Пощенска банка. Програмата за растеж Dare to Scale ще продължи и в бъдеще, за да насърчи растежа на още повече нови местни предприятия.

Финансовата институция беше основен партньор през 2021 г. на поредица от бизнес дискусии в София, Пловдив, Стара Загора, Варна, Русе, Бургас, Велико Търново и др., част от проекта „Годишни награди на Imoti.net“, който се провежда за шеста поредна година и насърчава добрите практики в сектора. Това е единственият форум, на който се оценяват постиженията, коректността и добрата репутация на компании и експерти в сектор недвижими имоти. На срещите с представители на бизнеса с имоти, експертите на банката обсъдиха тенденциите в развитието на сектора и като лидер в кредитирането представиха своя анализ на пазара, профила на потребителите и най-актуалните условия за жилищни кредити от Пощенска банка в предизвикателната година.

За седма поредна година Пощенска банка беше основен партньор на конкурса за успешен малък бизнес на годината – „Големите малки“, организиран от „24 часа“. В него всяка година малките и иновативни български компании представят идеите си, които успешно са развили в продукт или услуга на пазара.

НОВИ ПРОДУКТИ

Банката традиционно се стреми да предлага иновативни продукти и услуги с фокус върху удовлетвореността на клиентите. Пандемията от COVID-19 допълнително предизвика компаниите да действат по-бързо при внедряването на решения, създаващи удобство за клиентите, за да продължат да бъдат успешни. Пощенска банка прие текущото развитие на макросредата и демонстрира пълния си потенциал за подкрепа на своите клиенти, като предлага продукти и услуги с добавена стойност чрез дигитален, дистанционен или алтернативен потребителски канал за удобство за клиентите.

През месец февруари 2021 г., в навечерието на своята 30-та годишнина, Пощенска банка стартира предлагането на кредитна карта от ново поколение. Кредитната институция е първата банка в България, която пушна на пазара метална кредитна карта Mastercard UNIVERSE. Новата карта е създадена, за да удовлетвори най-високите изисквания и очаквания на клиентите. Тя е със стилен дизайн, като заедно с всички предимства на кредитните карти като продукт носи множество привилегии и допълнителни удобства на своите притежатели.

ONE wallet by Postbank е най-новата услуга в богатото портфолио от дигитални решения, които Пощенска банка разработва за своите клиенти. Мобилният портфейл от последно поколение е високотехнологично приложение, което следва стратегическата рамка за развитие на екосистемата от дигиталните канали за банкиране на финансовата институция. С него на практика клиентите имат незабавен безконтактен достъп до основни банкови услуги, защото пренасят физическия портфейл в мобилния си телефон. В новия си портфейл могат да добавят всички свои банкови карти и да ги управляват свободно и ефективно благодарение на богатия набор от функционалности, които са заложили в приложението. Сред тях са и безконтактно плащане с телефона на ПОС терминал, управление на картите в мобилния портфейл, възможности за добавяне на карти за лоялност от различни търговци, и много други.

Пощенска банка предлага иновативна услуга за изцяло дистанционно сключване на застраховки. Новото решение дава възможност на настоящите клиенти в рамките на няколко часа да сключат избрани застрахователни продукти от богатото портфолио на банката бързо, лесно, безплатно и изцяло онлайн – през тяхното смарт устройство. Сред предложенията са и най-новите застрахователни продукти „Защита на дохода“ и „Спокоен ден“, които предлагат изключително търсени и иновативни покрития сред които безработица, грижа за болен роднина и др. Финансовата институция предложи в края на годината и инвестиционен застрахователен продукт, който едновременно осигурява застрахователна защита и

Възможност за генериране на доходност от инвестираните средства. Той е своеобразна алтернатива на чисто инвестиционните и спестовно-застрахователни продукти, предназначен специално за Премиум клиентите на Банката.

През ноември Пощенска банка стана първата сертифицирана банка в България, която предлага на своите клиенти модерната услуга за незабавни плащания в лева по Програма Blink на Национална картова и платежна схема (НКПС), част от БОРИКА АД. Новата услуга за незабавни плащания Blink е достъпна пилотно в широката клонова мрежа на Пощенска банка в цялата страна, а финансовата институция предстои да предложи през 2022 г. услугата и през дигиталните си канали.

През септември 2021 г. Пощенска банка е първа сред банките в България, която предложи мобилно приложение за безконтактни плащания, което превръща смартфона в ПОС терминал. Софтуерният ПОС на Пощенска банка добавя стойност както към бизнеса на ползващите го търговци, така и към услугата, която получават крайните клиенти. Това е лесно и ефективно решение за плащания както за микро и малки търговци, така и за големи компании, които управляват бизнеса си „в движение“ като таксиметрови и куриерски фирми, компании за доставка и бързо хранене, транспортни фирми, козметични салони, търговци с голям брой мобилни ПОС устройства и други. Smart POS by Postbank ще позволи на много малки бизнеси, които в момента не покриват условията за инсталиране на ПОС терминал, да приемат безконтактни плащания в своите магазини или в движение от всяко едно място. А за индустриите, които използват мобилни ПОС устройства, преминаването към софтуерен ПОС е много по-изгодно и лесно за поддръжка решение.

Банката продължава да предлага на своите клиенти напълно дистанционен процес по издаване на кредитни и дебитни карти, който позволява на клиентите не само да заявят своите карти онлайн, но и да ги получат на желан от тях адрес, като цялата процедура се случва без посещение в банков офис.

Пощенска банка непрекъснато развива и портфолиото си от депозитни продукти. През 2021 г. банката стартира предлагането на няколко иновативни структурирани депозити - Index Duo Gold, Index Climate Change and Index Artificial Intelligence, насочени към клиенти, които търсят допълнителни решения за своите спестявания. Най-новите депозитни продукти на банката се предлагат в евро и долари, с гарантирана главница и възможност за доходност, която е обвързана с представянето на индекс. В сравнение със стандартните срочни депозити, структурираните депозити са добра алтернатива за спестяване с възможност за получаване на доходност.

Потребителският кредит с безлихвен овърдрафт за цяла година комбинира два от най-предпочитаните продукти и се налага като водещо предложение в портфолиото на Пощенска банка и за 2021 г. Кредитът може да бъде използван както с цел покриване на текущи нужди, така и за обединение на задълженията, като клиентите имат възможност да се възползват и от допълнителни преференциални условия по кредита, в случай че отговорят на изискванията на банката. В рекламния клип на финансовата институция оживява спиращата дъха история на Максим и

Стефан Иванови, които през лятото на 2020 г. прекосиха Атлантическия океан в разгара на световна пандемия и в най-активния сезон на ураганите в Атлантика, след 105 дни плаване с построената от тях океанска гребна лодка Neverest, за да вдъхнови повече хора да преследват мечтите си. Чрез своя продукт, който комбинира потребителски кредит с овърдрафт без лихва за цяла година, банката предлага на потребителите необходимата финансова свобода за реализиране на големи и малки лични проекти.

С нарастващото желание на потребителите за по-екологичен транспорт, по-природосъобразно поведение и начин на живот, Пощенска банка обвързва „зелената идея“ в основната си дейност за потребителско кредитиране и предоставя на своите клиенти възможност за лесно преминаване към „новото“ бъдеще. „ЕКО Автокредит“ е най-новият продукт, насочен изцяло към финансиране на електрически автомобили, щадящи околната среда.

Пощенска банка продължи да предлага целеви потребителски кредит за бизнес обучения в цял свят, без аналог на пазара у нас. С него могат да се финансират максимално по различни програми като Master of Business Administration, Executive Master of Business Administration, Advanced management и др. Продуктът е създаден, за да удовлетвори нарастващия интерес към финансиране на обучения, които отварят пътя към кариерно израстване и развитие, регистриран от банката през последните години.

В отговор на нарастващия интерес на потребителите към ползване на дигитални банкови услуги, Пощенска банка продължава да предоставя удобна възможност за онлайн консултация за жилищен кредит чрез мобилното приложение EVA Postbank. Иновативната услуга улеснява максимално достъпа до информация за жилищно кредитиране, както и процедурата за кандидатстване. Благодарение на EVA Postbank клиентите получават персонална консултация, запознават се с основните стъпки в процеса на покупка и финансиране на нов дом, както и с документите, необходими за кандидатстване за жилищен кредит. Добавянето на нови функционалности в мобилното приложение е част от стратегията на Пощенска банка за цялостна дигитализация на процесите и стремежа ѝ да общува с клиентите си по най-удобния за тях начин.

Клиентите на Пощенска банка могат да се възползват и от удобствата на Онлайн центъра за жилищно кредитиране, който въвежда нов модел за бързо и удобно клиентско обслужване. Новото дигитално решение в процеса на жилищното финансиране е продължение на услугите, предлагани от банката в нейните специализирани Центрове за жилищно кредитиране. По този начин банката надгради услугата за онлайн кандидатстване за жилищен кредит, за да отговори в максимална степен на потребителските очаквания за отдалечено консултиране и комуникация с банката в процеса по отпускане на кредита, пренасяйки процеса в дигитална среда.

Пощенска банка продължава да предлага на своите клиенти и „Супер жилищен кредит“ – първият жилищен кредит с фиксирана лихва за целия срок на кредита. Продуктът осигурява на клиентите, които планират покупка на имот, дългосрочна сигурност и предвидимост за бъдещето. Той е в размер до 250 000 евро и може да се използва за покупка, ремонт, строителство или довършителни дейности по жилище, както и за рефинансиране на съществуващ жилищен кредит.

Финансовата институция продължава да предлага и Спестовен жилищен кредит, с който клиентите имат възможност да плащат лихва само върху половината от кредита. Това води или до по-ниски месечни вноски, или до по-бързо погасяване на кредита.

Затова през месец октомври финансовата институция стартира за пета поредна година своята специална инициатива „месец на жилищното кредитиране“. Клиентите имат

Възможност да се възползват от отлични условия за финансиране, като спестят до 1 200 лева от първоначалните си разходи, свързани с кредита. Стартът ѝ е съобразен с нагласите на потребителите и с традиционно повишеното търсене на жилищни кредити именно в последното тримесечие на годината. Пощенска банка предлага повече свободно време и много възможности с Програма за превод на пенсия „Златно време“. Тя е специално създадена за пенсионери, включваща банкови продукти, които максимално да отговарят на техните нужди. Допълнителна възможност е депозит „Златна рента“, който е с фиксиран лихвен процент и възможност да получаваш лихвата всеки месец.

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ

Освен Освен върху основната си бизнес дейност, Пощенска банка продължи да се фокусира и върху нуждите на местната общност, като подкрепя програми и инициативи съвместно с утвърдени институции и организации. Банката се стреми да възпитава както своите служители, така и потребителите и обществеността в отговорно отношение към всичко, което ни заобикаля. Тя цели не само създаване на конкурентни предимства чрез включване на все по-голяма добавена стойност в продуктите, които предлага, но и да намали своето негативно въздействие върху околната среда, като използва всяка възможност, с която да допринесе за опазването на природата.

През 2021 г. Банката осъществи редица социално значими проекти в областта на предприемачеството, образованието, опазването на околната среда, спорта и корпоративното дарителство. Пощенска банка е активен член и работи в подкрепа на инициативи на КРИБ, АмЧат, НВСС, Асоциация на банките в България, „Борика“ АД, сдружение „Ендевър България“, Българския форум на бизнес лидерите, сдружение „Български дарителски форум“, фондация „Атанас Буров“, Българската мрежа на Глобалния договор на ООН, Българската асоциация на рекламодателите, Българското дружество за връзка с обществеността и Българска Финтек Асоциация.

Пощенска банка се фокусира върху подкрепа на социалното предприемачество по случай своя 30-годишен юбилей. На 14 септември по време на специално събитие в Университетската ботаническа градина в София бяха наградени победителите в иновативната дигитална платформа „Вселена от възможности“. Тя бе създадена, за да насърчи интересни идеи, свързани със социалното предприемачество в полза на обществото. 30 от общо 238 проекта с потенциал в ключовите области „Дигитални иновации“, „Образование“ и „Зелени проекти“ достигнаха до финалния етап на състезанието, а в началото на септември след решителния вот на авторитетно жури бяха избрани тримата победители – по един проект във всяка от тях.

Пощенска банка и Visa реализираха съвместна социално отговорна кампания в подкрепа на българските здравни работници и техните усилия в борбата с COVID-19. С инициативата „Силата е в нашите ръце“ 125,000 лв. бяха предоставени на УМБАЛ „Софиямед“, с които предстои да бъдат закупени дихателни апарати от най-висок клас за активна реанимация, кислородни концентратори и апаратура за назална високопоточна кислородна терапия с постоянно положително налягане. Всеки желаещ картодържател – клиент

на банката имаше възможност да се включи автоматично в инициативата, като използва своята дебитна или кредитна карта Visa от Пощенска банка, издадена преди 16 април 2021 г., и осъществи поне една покупка с картата на стойност минимум 30 лв. В търговски обект или онлайн магазин в периода на кампанията. За всяко плащане, което отговаря на условията, Пощенска банка дава по 1 лев в подкрепа на медиците, които вече над година са на първа линия в борбата срещу COVID-19.

Образованието на децата и младите хора на България винаги е било част от разработваните и подкрепяни проекти за корпоративна социална отговорност на Пощенска банка. Затова Банката продължи да развива съвместния си проект със СофтУни (SoftUni) в подкрепа на българското образование, който стартира още през 2018 г. Той включва различни активности за подготовка на младите хора за професиите на бъдещето и реализация в България. Със стратегическото партньорство двете организации имат за цел да насърчат студентите да развият потенциала си като IT и дигитални лидери, подготвени за динамично променящата се среда и новите тенденции в банкирането. Дигитално приложение от ново поколение, което да улесни комуникацията между служителите, спечели голямата награда в категория „Програмиране“ на Пощенска банка в третото издание на СофтУни Фест.

IT специалисти от Пощенска банка за пореден път участваха в карьерния онлайн семинар IT Journey, като представиха пред младите студенти от Софтуерния университет атрактивните възможности за работа и карьерно развитие в компанията. Като лидер на българския пазар, Пощенска банка разполага с разнообразна и богата инфраструктура, базирана на динамично развиващи се високотехнологични услуги и решения, и предоставя изключително големи възможности за специализация и развитие в различни технологични направления. По тази причина финансовата институция е предпочитан топ работодател от младите софтуерни специалисти, които са в началото на своя професионален път.

За шеста поредна година Пощенска банка се включи в най-разпознаваемата инициатива на Българската мрежа на Глобалния договор на ООН „Гордея се с труда на моите родители“, като и този път срещата с децата на служителите беше изцяло виртуална. Макар и от дистанция, децата имаха възможност да се запознаят с професиите на своите родители, да разберат какво точно работят хората в банката и защо трудът им е толкова важен. Благодарение на специалистите от банката, те разбраха, че в Пощенска банка има място за хора с много различни интереси и умения.

През 2021 г. финансовата институция за поредна година подкрепи Националната търговско-банкова гимназия в София, като се ангажира да стане ментор на една от учебните банки.

През април 2021 г. Пощенска банка стартира стратегическо партньорство с Finance Academy в образователен проект, който цели да предостави ценни знания с практическа насоченост за повишаване на финансовата грамотност в нашата страна. Двете организации твърдо вярват, че подобряването на финансовата култура ще доведе и до развитие на предприемаческата екосистема. По тази причина съвместните им действия са фокусирани върху споделяне на актуални знания в пряка връзка с реалната бизнес среда.

Пощенска банка и Софийският университет си сътрудничат за обучението на бъдещите финансови експерти в магистърската програма на Стопанския факултет „Финанси и банково дело“. Модерните дисциплини „Банков мениджмънт“ и „Инвестиционно банкиране“ са част от задължителната учебна програма 2021-2022 г. и обучението в тях се води от експерти на банката.

В рамките на традиционната си стажантска програма, за поредна година Пощенска банка даде възможност на талантиливи студенти и млади хора с мотивация да докажат своите качества и да започнат професионалната си кариера в една от най-големите и водеща по отношение на иновациите банка с 30-годишна история на пазара. Стажантската програма е част от политиката за корпоративна социална отговорност на Пощенска банка в подкрепа на младите хора вече повече от 14 години.

За шеста поредна година Пощенска банка, като член на Асоциацията на банките в България (АББ), активно участва в европейската кампания, насочена срещу схеми за изпиране на пари и набирание на „финансови мулета“.

През юни 2021 г. Пощенска банка за поредна година бе основен партньор на благотворителното щафетно бягане Postbank Business Run, организирано ежегодно от клуб „Бегач“. В него се включиха 240 отбора от 87 компании от различни сектори, които се състезаваха в подкрепа на две каузи. Най-големият тиймбилдинг в България беше реализиран в подкрепа на две каузи. Събраните средства от над 10 000 лв. ще бъдат дарени по проект „Детска къща“ на фондация „За нашите деца“ за предоставяне на временен семеен подслон и шанс за семейство за най-малките, както и на фондация „Воден път“ за подкрепа на деца със специални нужди чрез кинезитерапия, водна рехабилитация и модифицирано плуване, за да могат те да пораснат като самостоятелни възрастни и да получат шанс за пълноценен живот.

Пощенска банка е единствената банка в България, която има свой „Зелен борд“ и звено Environmental Office в организационната си структура, които работят за опазването на околната среда както по отношение на ограничаване на използваните от Банката ресурси, така и по отношение на финансиращата ѝ дейност. Освен това членовете на борда организират различни инициативи на открито, в които увеличат и останалите служители.

През 2021 г. Пощенска банка и Mastercard създадоха съвместен проект за възстановяване и допълване на парковата инфраструктура по туристически маршрут Музей на мечката – м. Дендрариума в Природен парк „Витоша“. В първата фаза на проекта доброволци от двете компании обединиха усилията си и заедно с Дирекцията на Природен парк „Витоша“ създадоха „Зелена класна стая“, която е обособена в непосредствена близост до Музея на мечката.

Изграждането на отворен амфитеатрален кът за учене и празненства ще оформи едно креативно пространство, което ще даде възможност за иновативен образователен подход, както и за забавление на различни групи деца, които посещават редовно планината. Вторият етап на проекта през 2022 г. ще включва изграждането на свързваща алея между „Зелената класна стая“ и местността Дендрариума, за да може туристите да се придвижват безопасно в гората между двата обекта, без да ползват главната пътна артерия.

През 2021 г. Пощенска банка стартира третото издание на иновативния информационен формат в партньорство с Bloomberg TV – подкастът „Финанси на фокус“. Подкастът се реализира в седем епизода, в които експерти от Банката запознават аудиторията с модерните решения в банкирането, с иновативните банкови продукти и услуги и с разнообразните възможности в сектора, които съвременните технологии ни предоставят.

Служителите на Пощенска банка са и редовни дарители на Националния център по трансфузионна хематология и участват в акции за кръводаряване, които се организират и провеждат в Централния офис.

С подкрепата на Пощенска банка СБАЛАГ „Майчин дом“ отбеляза 1 юни с изложбата на Сандро Арабян.

Финансовата институция подкрепи третото издание на фестивала „Неотърпкана пътека: камерна музика в Ковачевица“.

„Медии и истина“ – под този надслов на 17 и 18 октомври се проведе 16-ата Световна среща на българските медии, която традиционно се организира от Българската телеграфна агенция (БТА). Пощенска банка бе партньор на престижния форум, водеща идея на който е да обединява представителите на българските медии зад граница.

През годината Банката продължи и своята дългогодишна подкрепа и работа с групите в неравностойно социално положение и стимулирането на тяхната активна роля в обществото. Подкрепа бе оказана на деца в неравностойно положение в гр. Казанлък, възрастни хора в гр. Русе, националната кампания „Великден за всеки“ – „Дари празник на баба и дядо“, както и много други по-малки инициативи през цялата година.

Пощенска банка традиционно се включи и в празничната украса на София. Като следва своите утвърдени ценности, финансовата институция вярва, че цялостното благосъстояние и развитие на обществото зависи от усилията за подобряване на средата на всеки от нас, затова наред с останалите си социално насочени проекти от няколко години се грижи и за празничния блясък на столицата по време на коледно-новогодишните празници.

НАГРАДИ

- Две международни награди за Пощенска банка от престижния конкурс World Finance Digital Banking Awards 2021 на авторитетното издание World Finance Magazine.
- Пощенска банка отново спечели място сред най-добрите банки в света, като за четвърта поредна година бе отличена за „Най-добра банка в банкирането на дребно в България“ (Best Retail Banks) от конкурса World Finance Banking Awards. Организатор на наградите е престижното списание World Finance, което следи и анализира финансовата индустрия, международния бизнес и икономика. Признанието е за множеството иновации, отлични резултати и устойчив модел на работа в сферата на банкирането на дребно, съчетани с модерни продукти и услуги в полза на потребителите.
- Димитър Шумаров, главен финансов и изпълнителен директор на Пощенска банка и член на Управителния съвет, бе удостоен с приза „Банкер на годината“. Наградата му бе връчена за последователната и поддържана в продължение на години динамика в развитието на банката, както и за нейната социална ангажираност.
- Приз в категория „Ефективност“ от Годишните банковите награди на „Асоциация Банка на годината“.
- Пощенска банка бе определена за „Най-добър работодател за годината“, след като завоюва златното отличие в категория „Employer of the Year“ от четвъртото издание на Employer Branding Awards 2021.
- Банката получи и първото място в категорията „Employer Branding Innovation (in Pandemic Times)“ от четвъртото издание на Employer Branding Awards 2021.
- Пощенска банка бе отличена със сребърно EFFIE в категория „Услуги“ за кампанията на програма „Сега“
- Награда в категория „Иновации“ на престижния конкурс „Мистър и Мисис Икономика“, организиран от Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ) и списание „Икономика“.

- Пощенска банка спечели отличие в категория „Стратегия за управление на таланти“ от престижните награди за най-добър работодател Career Show Awards 2021.
- Пощенска банка е удостоена за седми път с отличие от Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) – наградата за „Най-активна банка в България в търговското финансиране за 2020 г.“ (Most Active Issuing Bank in Bulgaria in 2020)
- Отличие „Банка на годината“ от седмите годишни награди „Компания на годината“.
- Пощенска банка спечели първа награда в специалната категория „Вътрешен комуникационен отдел на годината“ от конкурса PR Приз 2021. Отличieto беше присъдено за реализираните от банката множество значими проекти в областта на образованието, опазването на околната среда, спорта и корпоративното дарителство.
- Отличие в категорията „Комуникации на екопроекти“ от конкурса PR Приз 2021 за проекта „Зелени истории на открито“, с който в две поредни години беше изцяло обновена еко пътека в Природен парк „Витоша“.
- Награда в категория „Комуникационен проект за продукт или услуга“ за „Всички сме свързани“ от ПР Приз 2021, кампания за потребителски кредит с овърграфт, който е със стратегическа важност в развитието на портфолиото от потребителски кредити на банката.
- Злато в категорията Иновации и устойчиво развитие на годишните награди Heart of Gold за благотворителна дейност и корпоративна социална отговорност.
- Първо място в националното състезание Най-зелените компании в България в категория Зелена КСО кампания.
- Пощенска банка спечели две награди на престижното състезание за PR и комуникации BAPRA Bright Awards 2021 – в категориите Кампания, реализирана от и Вътрешен PR отдел и Корпоративни комуникации (управление на репутация и марка).

СТРУКТУРА НА ОСНОВНИЯ КАПИТАЛ

Към 31 декември 2021 г. общият брой на акциите на „Юробанк България“ АД е 560,323,302 с номинална стойност 1 лев всяка. Юробанк С.А. притежава пряко 56.14% от „Юробанк България“ АД, 43.85% от капитала са притежание на И Ар Би Ню Юрп Холдинг Б.В. и 0.01% се притежават от миноритарни акционери.

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ

Към 31 декември 2021 година Управителният съвет се състои от следните членове:

- Петя Димитрова – Главен изпълнителен директор, председател и член на Управителния съвет;
- Димитър Шумаров – Изпълнителен директор, Главен финансов директор и член на Управителния съвет;
- Асен Ягодин – Изпълнителен директор и член на Управителния съвет;
- Панайотис Мавридис – Главен оперативен директор и член на Управителния съвет.

1. Акции и облигации на дружеството, които са придобити, притежавани и прехвърлени от членовете на Управителния съвет през годината

Членовете на Управителния съвет не са притежавали или прехвърляли акции и облигации на Банката.

2. Права на членовете на Управителния съвет да придобиват акции и облигации на дружеството.

Членовете на Управителния съвет не притежават специални права за придобиване на акции или облигации на Банката.

3. Участие на членовете на Управителния съвет в други търговски дружества като:

3.1. Съдружници с неограничена отговорност

Членове на Управителния съвет не са били съдружници с неограничена отговорност в други търговски дружества.

3.2. Съдружници /акционери притежаващи повече от 25 на сто от капитала на друго дружество

Членове на Управителния съвет не са били съдружници или акционери притежаващи повече от 25 % от капитала на друго дружество.

3.3. Участващи в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвета на директорите

- **Петя Димитрова**

Международен Банков Институт ООД, България – член на Управителния съвет;

Сдружение „Ендевър България“, България - член на Управителния съвет;

„Борика“ АД, България – член на Съвета на директорите;

Фондация „Атанас Буров“, България – член на Управителния съвет;

Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, България – асоцииран член на Управителния съвет;

Гръцки бизнес съвет в България – Заместник-председател

- **Асен Ягодин**

„Българска фондова борса – София“ АД, България – Председател и член на Съвета на директорите;

ЗАД „Булстрад Живот Виена Иншурънс Груп“, България – независим член на Надзорния съвет;

Сдружение Спортен клуб „ДФС-ЛОКОМОТИВ“ София, България – член на Съвета на директорите;

- **Панайотис Мавригис**

„ИМО ПРОПЪРТИ ИНВЕСТМЪНТС СОФИЯ“ ЕАД, България - Изпълнителен директор и член на Съвета на директорите;

„ИМО ОЗ“ ЕАД, България - Изпълнителен директор и член на Съвета на директорите;

4. Договори, сключени през годината съгласно чл. 240 б от Търговския закон

През 2021 година Банката не е сключвала договори по смисъла на чл. 240 б ал. 1 от Търговския закон.

НАДЗОРЕН СЪВЕТ

Към 31 декември 2021 година Надзорният съвет се състои от следните членове:

- Георгиос Провопулос – председател и член на Надзорния съвет;
- Теодорос Каракасис – заместник-председател и член на Надзорния съвет;
- Ставрос Йоану – член на Надзорния съвет;
- Михалакис Луис – член на Надзорния съвет;
- Анастасиос Николау – член на Надзорния съвет;
- Джон Дейвид Бътс - член на Надзорния съвет;
- Иви Вига - член на Надзорния съвет;
- Ясми Рали - член на Надзорния съвет;
- Оливър Елинггам - член на Надзорния съвет.

1. Акции и облигации на дружеството, които са придобити, притежавани и прехвърлени от членовете на Надзорния съвет през годината

Членовете на Надзорния съвет не са притежавали или прехвърляли акции и облигации на Банката.

2. Права на членовете на Надзорния съвет да придобиват акции и облигации на дружеството.

Членовете на Надзорния съвет не притежават специални права за придобиване на акции или облигации на Банката.

3. Участие на членовете на Управителния съвет в други търговски дружества като:

3.1. Съдружници с неограничена отговорност

Членове на Надзорния съвет не са били съдружници с неограничена отговорност в други търговски дружества.

3.2 Съдружници/акционери притежаващи повече от 25 на сто от капитала на друго дружество

- **Георгиос Провопулос**

„Геонамар“ ПС – съдружник

- **Джон Дейвид Бътс**

„ЮБАД – ТОРО“ ООД, България – съдружник;

„Лексарекс Кепитъл“ ООД – съдружник.

- **Оливър Елинггам**

Ellingham Limited – съдружник

3.3 Участващи в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвета на директорите

- **Георгиос Провопулос**

Eurobank Private Bank Luxembourg S.A., Люксембург – заместник-председател и член на Съвета на директорите;

- **Теодорос Каракасис**

Greek-Serbian Chamber of Commerce – заместник-председател и член на Съвета на директорите.

- **Ставрос Йоану**

Eurobank Ergasias Services and Holdings S.A. Гърция – Заместник-главен изпълнителен директор, Главен директор Групови операции и международни дейности, Изпълнителен директор;

Eurobank S.A., Гърция - Заместник-главен изпълнителен директор, Главен директор Групови операции и международни дейности, Изпълнителен директор;

BE – Business Exchanges S.A, of Business Exchanges Networks and Accounting and Tax Services, Гърция – Председател и член на Съвета на директорите;

Eurobank Direktna A.D., Beograd, Сърбия – член на Управителния съвет;

Eurobank Cyprus Ltd, Кипър – член на Съвета на директорите;

Grivalia Management Company S.A., Greece – член на Съвета на директорите.

- **Михалакис Луис**

Eurobank Private Bank Luxembourg S.A., Люксембург – член на Съвета на директорите;

Eurobank Direktna a.d. Beograd, Сърбия – председател и член на Управителния съвет;

Eurobank Cyprus Ltd, Кипър – Главен изпълнителен директор и член на Съвета на директорите;

NEU Property Holdings Limited, Кипър – председател и член на Съвета на директорите;

NEU 03 Property Holdings Limited, Кипър – председател и член на Съвета на директорите;

ERB New Europe Funding III Limited, Кипър – председател и член на Съвета на директорите;

- **Джон Дейвид Бътс**

„Лекс Ар Екс Капитал България“ ЕООД, България – управител.

- **Оливър Елингем**

Self Storage Number 1 Ltd – управител.

Eurobank Cyprus Ltd, Кипър – Председател и член на Съвета на директорите;

Национална агенция за управление на активи (НАМА), Ирландия – Член на Съвета на директорите;

- **Ясми Рали**

Eurobank Private Bank Luxembourg S.A., Люксембург – член на Съвета на директорите;

- **Иви Вига**

Eurobank Direktna A.D. Beograd, Serbia – Член на Управителния Съвет ;

4. Договори, сключени през годината съгласно чл. 240 б от Търговския закон

През 2021 година Банката не е сключвала договори по смисъла на чл. 240 б ал. 1 от Търговския закон.

През 2021 г. членовете на Управителния и Надзорния съвет са получили възнаграждения в размер на 3,395 хил. лева.

СТРУКТУРА НА БАНКАТА

Към 31 декември 2021 г. Юробанк България АД няма дъщерни дружества. Банката има 3,289 служители (2020 г.: 3,267).

ЦЕЛИ НА БАНКАТА ЗА 2022Г.

Стратегията на банката остава без промяна и се основава на три стълба - органичен растеж, дигитализация и иновация и клиентско обслужване.

Юробанк България ще продължи да увеличава кредитния си портфейл, възползвайки се от силното търсене в сегмента банкиране на дребно. Фокусът ще бъде върху изграждането на печеливши бизнес взаимоотношения с клиентите, вместо да бъдат привлечани нови и да бъде увеличаван пазарния дял. Запазването на високата доходност е важно в настоящата среда, тъй като регулаторните изисквания продължават да се увеличават, което обуславя нуждата от още капитал, който да поддържа разширяването на бизнеса. Тъй като инфлацията се очаква да остане висока в средносрочен план, необходимостта от строг контрол върху разходите става по-важна, за да може да бъде поддържан коефициентът разходи към приходи на приемливо ниво. Нетната печалба за предходната година ще бъде капитализирана, за да може да има достатъчен ресурс за разширяване на бизнеса и за да може да бъде покрито увеличението на антицикличния буфер. Банката ще продължи да привлича повече приемливи задължения, за да може да покрие междинните цели за Минималното изискване за собствен капитал и приемливи задължения (МИСКПЗ), които ще влязат в сила в началото на 2022. Това допълнително финансиране ще бъде добавено към очаквания депозитен поток, така че ще бъде от особена важност да бъдат намерени доходоносни алтернативи за инвестиране на допълнителната ликвидност. Един от начините за това е да бъдат развити ESG продукти и финансирането на инвестиции опазващи околната среда и увеличаващи енергийната ефективност в съответствие със Зеления пакт на ЕС.

По отношение на необслужваните експозиции, Юробанк България достигна важен момент след като съотношението на необслужвани експозиции падна под 5%. Фокусът през 2022-а ще бъде върху по-нататъшното намаление на обема и през първите няколко месеца на годината върху внимателното наблюдение на поведението на кредитите, които са били под мораториум, за да се гарантира че те плавно ще се върнат към предпандемичното си обслужване.

Банката ще продължи да инвестира в дигиталната трансформация, обновявайки и подменяйки своите ИТ системи, за да може всички фронт и бек офис системи да бъдат напълно автоматизирани и да отговарят на клиентските очаквания.

Осигурявайки отлично клиентско обслужване изисква и инвестиране във физическите канали за дистрибуция, тъй като много клиенти оценяват личното отношение. Продължаващият проект за трансформиране на клоновата мрежа включва реновация на клоновете, бизнес и специализираните центрове, както и разширяване на зоните за самообслужване и увеличаване на броя на услугите, които се предлагат в тях.

ОТГОВОРНОСТИ НА РЪКОВОДСТВОТО

Според българското законодателство Ръководството на Банката следва да изготвя финансови отчети за всяка финансова година, които да дават вярна и честна информация за състоянието на дружеството и неговите финансови резултати към края на годината. Ръководството е изготвило приложените тук финансови отчети в съответствие с МСФО, приети от Европейския съюз.

Ръководството потвърждава, че се прилага адекватна счетоводна политика.

Ръководството също така потвърждава, че се спазва законодателството, приложимо за банките в България и че финансовите отчети са изготвени на базата на принципа „действащо предприятие“.

Ръководството е отговорно за коректното водене на счетоводните регистри, за опазването на активите и за предприемане на необходимите мерки за предотвратяване и разкриване на потенциални злоупотреби и други нередности.

Петя Димитрова

Председател на УС и
Главен изпълнителен
директор

29 март 2022 г.
София, България

Димитър Шумаров

Член на УС,
Изпълнителен директор и
Главен финансов директор

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ ЗА 2021 Г.

1. Кодекс за корпоративно управление и практики

В съответствие с българското законодателство и въз основа на най-добрите международни практики за корпоративно управление, „Юробанк България“ АД („Банката“) спазва Националния кодекс за корпоративно управление („Кодекса“), който описва основните принципи и практики на корпоративно управление.

2. Спазване на Националния кодекс за корпоративно управление

Банката съблюдава и спазва изцяло Кодекса. Учредителният акт на Банката („Устава“) и всички приети вътрешни правила и ръководства са в пълно съответствие с изискванията на Кодекса и приложимото законодателство. До настоящия момент не е имало никакви установени случаи на неспазване на Кодекса.

2.1. Вътрешно ръководство за корпоративно управление

Банката е разработила и приела свое Вътрешно ръководство за корпоративно управление (IGSM) и стриктно прилага указанията му. Ръководството припокрива съдържанието и е в пълно съответствие с установената от Кодекса рамка.

2.2. Етичен кодекс

В областта на етиката Банката е приела и прилага вътрешен акт, наречен Кодекс за професионално поведение, съдържащ правила, които се прилагат в допълнение към изискванията на правната рамка, които имат за цел създаването на минимални общи вътрешни правила и принципи на професионално и етично поведение, които да бъдат следвани от служителите на Банката по време на изпълнение на служебните им задължения.

2.3. Конфликт на интереси

Процедурите за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси в Банката са включени във вътрешни Правила за управление на конфликт на интереси. В съответствие с тези правила, Изпълнителните директори и другите членове на Ръководството имат задължение да информират съответно Надзорния съвет/Управителния съвет за каквито и да било лични интереси, които биха могли да произтекат от сделки в Банката, които попадат в полето на тяхната отговорност или всякакъв друг конфликт между техните интереси и интересите на Банката, които могат да възникнат при изпълнение на служебните им задължения.

2.4. Възнаграждение

Приетата Политика за възнагражденията на Банката е неразделна част от практиката ѝ на корпоративно управление. Разработена е в съответствие с оперативния модел, бизнес стратегията, краткосрочните и дългосрочни цели на Банката и включва мерки за избягване на конфликт на интереси. Също така, политиката за възнагражденията

съответства и насърчава разумното и ефективно управление на риска и не поощрява прекомерното поемане на риск за Банката. Следователно, оперативните стандарти и механизми, които са приети гарантират, че нивата на възнаграждение са пряко свързани с резултатите и необходимото поведение.

Оповестяванията относно възнаграждението на членовете на съветите и на ключовия управленски персонал за 2021 г. са включени в Годишните оповестявания, съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 575/2013 (чл. 431-455).

3. Състав и работа на Общото събрание на акционерите, Надзорния съвет, Управителния съвет и техните комитети

3.1. Общо събрание на акционерите

Общото събрание на акционерите („ОСА“) се състои от всички акционери с право на глас, представени лично или чрез пълномощник, овластен чрез писмено пълномощно. Акционерите или техните пълномощници имат в Общото събрание толкова гласа, колкото акции имат в капитала на Банката. Членовете на Надзорния съвет и на Управителния съвет могат да присъстват на Общото събрание без право на глас, освен ако са акционери. Представители на Управление Вътрешен одит и на специализираното одиторско предприятие, избрано да провери и завери годишния счетоводен отчет, могат да присъстват на Общото Събрание без право на глас.

3.2. Надзорен съвет и Комитети към Надзорния съвет

Надзорният съвет (НС) е постоянно действащ колективен орган, който извършва цялостен контрол върху бизнеса и финансовата дейност на Банката. НС контролира и съответствието на дейността на Банката с приложимото законодателство, Устава и решенията на Общото събрание в най-добър интерес на акционерите на Банката, клиентите и служителите. Точният брой на членовете на Надзорния съвет се определя от Общото събрание на акционерите; Надзорният съвет, обаче, не може да се състои от по-малко от трима членове.

Членовете на НС са длъжни да изпълняват функциите си с дължимата грижа и в интерес на Банката и нейните акционери и да поставят интереса на Банката и нейните клиенти над собствения интерес при изпълнение на служебните си задължения.

Към 31.12.2021 г. членовете на Надзорния съвет са:

- Георгиос Провопулос - Председател на Надзорния съвет;
- Теодорос Каракасис - Заместник-председател на Надзорния съвет;
- Ставрос Йоану - Член на Надзорния съвет;
- Михалакис Луис - Член на Надзорния съвет;
- Анастасиос Николау - Член на Надзорния съвет;
- Джон Дейвид Бътс - Член на Надзорния съвет;
- Иви Вига - Член на Надзорния съвет;

- Ясми Рали - Член на Надзорния съвет;
- Оливър Елингъм - Член на Надзорния съвет.

Председателят, заместник-председателят и четирима от членовете са независими членове.

Следните комитети са създадени с цел да подпомагат членовете на Надзорния съвет, споделяйки тяхната отговорност:

3.2.1. Risk комитет

Надзорният съвет на Банката е делегирал на Risk комитета функциите по одобряване на всички стратегически решения за управление на риска, (в това число одобрение на рисковия апетит, разпределението на капитала, рисковата структура на баланса и управлението ѝ). Risk комитетът е отговорен за контрола на количествените и качествени аспекти по управление на пазарен, кредитен, ликвиден и оперативен риск.

Членовете на Risk комитета се избират от Надзорния съвет. Текущо Risk комитетът се състои от 5 (петима) членове.

Risk комитетът заседава поне веднъж тримесечно. Заседанието може да се проведе, когато присъстват трима членове на Risk комитета, включително мнозинство от независими изпълнителни членове, един от които е Председателят.

През 2021 г. Risk комитетът проведе 4 (четири) редовни заседания и 6 (шест) извънредни заседания.

3.2.2. Одит комитет

Одит комитетът се назначава от Общото събрание на акционерите по предложение на НС и неговата цел е да помогне изпълнението на надзорните отговорности на НС, които са предимно свързани с:

- Преглед на адекватността на вътрешния контрол и системите за управление на риска и съответствието с процеса по мониторинг на правила и регулации;
- Преглед на процеса на финансова отчетност и удовлетворение по отношение на целостта на финансовите отчети на Банката;
- Изборът, осъществяване на функциите и независимостта на Външните одитори;
- Ефективност и осъществяване на функцията по вътрешен одит;
- Ефективност и изпълнение на функцията за управление на съответствието.

По този начин, отговорността за осигуряване на отворени канали за комуникация между НС, ръководството, вътрешния и външен одит се поема от Одит комитета.

Одит комитетът се състои от най-малко трима членове. Към 31.12.2021 г. Одит комитетът се състои от петима членове, които се назначават за срок от три години с възможност за подновяване на мандата, като при всички положения едно лице не може да бъде член на Одитния комитет за повече от 12 (дванадесет) години.

Декларация за корпоративно управление

През 2021 г. бяха назначени двама нови членове на Одитния комитет. Мандатът на членовете на Одит комитета беше подновен до юни 2024 г.

Членовете на Одит комитета следва да притежават необходимите умения и опит, за да изпълняват своите задължения.

Одит комитетът заседава поне 4 (четири) пъти годишно или по-често при необходимост и докладва за своята дейност и изпраща протоколи от своите заседания до Надзорния Съвет всяко тримесечие.

През 2021 г. Одит комитетът проведе 4 (четири) редовни и 6 (шест) извънредни заседания.

3.2.3. Комитет по възнагражденията

Комитетът по възнагражденията е Комитет, който предоставя специализирани и независими съвети за НС по въпроси, свързани с:

- политиката за възнагражденията и нейното изпълнение и за създадените стимули, управлявайки рисковете, капитала и ликвидността;
- ефективно приважване в съответствие на възнагражденията на персонала с оглед рисковете, които Банката поема, и координиране на постигането на необходимото съответствие между Юробанк С.А. и Банката;
- одобрява или предлага за одобрение всички възнаграждения на ключовия ръководен персонал.

Комитетът се състои от най-малко 3 (трима) членове. Членовете се назначават от НС за срок равен на срока на Надзорния съвет, като мандатът може да бъде подновен, като при всички положения едно лице не може да бъде член на Комитета по възнагражденията за повече от 12 (дванадесет) години. Всички членове на комитета са неизпълнителни директори и мнозинството от членовете са независими.

През 2021 г. Комитетът по възнагражденията се състои от трима членове. През 2021 г. Комитетът проведе седем срещи.

3.2.4. Комитет по назначенията

Комитетът по назначенията („NomCo“) поема отговорността по извършването на преценка и отправянето на препоръки към НС по въпросите, свързани с адекватността, ефикасността и ефективността на Управителния съвет, както и във връзка с назначаването на ключовия ръководен персонал, съгласно разпоредбите на чл. 73в, ал.1 от Закона за кредитните институции и чл. 12 от Наредба № 20 от 28.04.2009 г. за издаване на одобрения за членове на Управителния съвет (Съвета на директорите) и Надзорния съвет на кредитна институция и изисквания във връзка с изпълнение на техните функции (издадена от Българска народна банка).

През 2021 г. Комитетът по възнагражденията се състои от трима членове. През 2021 г. Комитетът проведе четири срещи.

3.3. Управителен съвет и комитети на Управителния съвет

Банката се управлява от Управителен съвет („УС“) в съответствие със закона, Устава, Правилата за работа на УС („Правилата“) и всички други вътрешни правила. УС е постоянно действащ колективен орган за управление и представителство на Банката, упражняващ своите правомощия под контрола на НС и Общото събрание на акционерите. УС може да се състои от 3 (три) до 9 (девет) членове, които се избират от НС за срок от три (3) години.

Съставът на УС към 31.12.2021 г. е от 4 (четирима) членове, като трима от членовете на УС са назначени като изпълнителни директори на Банката. УС възлага, с одобрението на НС, отговорността за управлението и представителството на Банката на изпълнителни директори, избрани измежду членовете на съвета. Упълномощаването на изпълнителните директори да представляват Банката може да бъде оттеглено във всеки един момент от УС с одобрението на НС.

Към 31 декември 2021 година Управителният съвет се състои от следните членове:

- Петя Димитрова – Главен изпълнителен директор и председател на Управителния съвет;
- Димитър Шумаров – Изпълнителен директор, Главен финансов директор и член на Управителния съвет;
- Асен Ягодин – Изпълнителен директор и член на Управителния съвет;
- Панайотис Мавридис – Главен оперативен директор и член на Управителния съвет.

Комитетите на УС са създадени да подпомагат органа. Такива комитети са:

3.3.1. Комитет по управление на активите и пасивите

Комитетът по активите и пасивите (КУАП) носи основната отговорност да консултира УС в стратегическото управление на активите и пасивите на Банката с цел ефективно управление на лихвения и ликвидния риск.

Комитетът се състои от ключов ръководен персонал както от Юробанк България АД, така и от Юробанк С.А., в т.ч. изпълнителни директори и мениджъри, изпълняващи функции във всички бизнес звена – банкиране на дребно и корпоративно банкиране.

КУАП има следните правомощия:

- Да съветва УС относно стратегическото управление на активите и пасивите;
- Да взема всички необходими решения по отношение на разликата в лихвените проценти и на ликвидността;
- Да поставя целевите параметри за потенциално външно финансиране;
- Да преглежда/наблюдава/установява бизнес инициативи и/или инвестиции, които влияят на пазарния и ликвиден рисков профил на Банката.

3.3.2. Регионален кредитен комитет

УС е делегирал на Регионалния кредитен комитет функциите да отговаря за решения,

свързани с процеса по одобрение на клиенти с вътрешен кредитен рейтинг по определено ниво в зависимост от нивата на компетенции съгласно Политиката за корпоративно кредитиране на Юробанк България АД.

Комитетът е съставен от висш ръководен персонал от Юробанк СА и независим член.

3.3.3. Кредитен комитет за страната

УС е делегирал на Кредитния комитет за страната функциите да отговаря за решения, свързани с процеса по одобрение на клиенти с вътрешен кредитен рейтинг по определено ниво в зависимост от нивата на компетенции съгласно Политиката за корпоративно кредитиране на Юробанк България АД.

Комитетът е съставен от висш ръководен персонал от Юробанк България АД (в т.ч. Главен изпълнителен директор) и висш мениджмънт от Кредитен Сектор на Юробанк С.А.

3.3.4. Комитет за управление на проблемни експозиции I

УС е делегирал на Комитета за управление на проблемни експозиции I функциите да отговаря за решения, свързани с процеса по управление на клиенти с вътрешен кредитен рейтинг над определено ниво в зависимост от нивата на компетенции съгласно Политиката за корпоративно кредитиране на Банката.

Комитетът се състои от висш ръководен персонал от Юробанк СА, включително и независим член.

3.3.5. Комитет за управление на проблемни експозиции II

УС е делегирал на Комитета за управление на проблемни експозиции II функциите да отговаря за решения, свързани с процеса по управление на клиенти с вътрешен кредитен рейтинг над определено ниво в зависимост от нивата на компетенции съгласно Политиката за корпоративно кредитиране на Банката.

Комитетът се състои от висш ръководен персонал от Юробанк България АД (в т.ч. Главния изпълнителен директор) и висш мениджмънт от кредитен сектор на Юробанк СА.

3.3.6. Комитет по проблемните активи

УС е делегирал на Комитета по проблемните активи надзора и контрола на управлението на проблемните активи.

Комитетът се състои от висш ръководен персонал от Юробанк България АД, в т.ч. Главен финансов директор и Изпълнителен директор, друг ръководен персонал от областта на Управление на проблемни активи, Риск и Стратегическо планиране.

Основните задължения и отговорности на Комитета по проблемите активи са:

- Да осъществява мониторинг на управлението на кредити с просрочие и необслужвани експозиции;

- Да определи и внедри стратегия за управление на проблемни активи и да осъществява мониторинг за ефективното ѝ прилагане.

3.3.7. Комитет по кредитите и продуктите

Комитетът по кредити и продукти отговаря за одобрението на нови кредитни продукти, както в банкирането на дребно, така и в корпоративното банкиране.

Комитетът по кредити и продукти е съставен от висш ръководен персонал, в т.ч. Главния изпълнителен директор на Банката.

3.3.8. Комитет по оперативен риск

Комитетът по оперативен риск отговаря за контрола на действителната експозиция, изложена на оперативен риск и нейното управление, както и за процеса по оценка, мониторинг и намаляване на оперативния риск.

Комитетът се състои от висш ръководен персонал в областта на Риск, Операции, ИТ, Финанси, Управление на проблемни активи, Банкиране на дребно, Човешки ресурси и Корпоративно банкиране. Началник отдел на Вътрешен одит също присъства като член без право на глас.

3.3.9. Комитет по доставките в страната

Комитетът по доставките в страната е комитет на подчинение на УС. Основните отговорности на комитета са свързани с оценка на разходите, необходимост и бизнес обосновка на поръчки, генериращи оперативни и капиталови разходи.

Комитетът се състои от висш ръководен персонал, в т.ч. Главен финансов директор и Изпълнителен директор и Главен оперативен директор.

3.3.10. Комитет за свързаност на служителите

Комитетът за свързаност на служителите е отговорен за мониторинга и правилното прилагане на Политиката за назначаване на роднини в Банката и за вземане на решение по случаи, които се отклоняват от политиката.

Комитетът за свързаност на служителите е съставен от висш ръководен персонал, в т.ч. Главен изпълнителен директор и представители на други ключови управленски функции от областта на Човешки ресурси, Правно и други.

3.3.11. Комитет по екологичните и социалните въпроси

Комитетът по екологичните и социалните въпроси е комитет на УС, който осигурява всички стратегически решения в рамките на обхвата на Политиката за околната среда на Банката.

Комитетът е съставен от висш ръководен персонал в областта на Операции, Правно, Риск, Корпоративни комуникации и маркетинг, Банкиране на дребно и Корпоративно банкиране.

3.3.12. Комитет по наблюдение на проблемни експозиции

Комитет по наблюдение на проблемни експозиции е комитет на УС, който наблюдава и осигурява стратегически решения във връзка с проблемните експозиции на Банката.

Комитетът е съставен от висш ръководен персонал, в т.ч. Главен изпълнителен директор и представители на други ключови управленски функции от областта на Човешки ресурси, Правно и други.

3.4. Комитети към Главния изпълнителен директор

Главният изпълнителен директор е упълномощен да създава комитети, които да го/я подпомагат, като им възлага отговорности и назначава техните членове, председател и секретар.

3.4.1. Изпълнителен комитет

Изпълнителният комитет ("ЕхСо") има отговорността за ежедневното управление на Банката като разглежда всички въпроси, свързани с текущата дейност на Банката и приема решения по тях, като следи за изпълнението на стратегията на Банката; планира, ръководи и контролира дейността на Банката като осигурява високо ниво на производителност и удовлетвореност на клиентите; установява подходящи системи за вътрешен контрол и поддържа, че те се поддържат правилно, преглежда месечните финансови отчети преди представянето им на УС. Комитетът е съставен от висш ръководен персонал, в т.ч. Главен изпълнителен директор и други изпълнителни директори и всички други ключови ръководни функции, покриващи всички области на дейността на Банката

3.4.2. Етичен комитет

Етичният комитет се занимава главно със случаи на измама и/или груба небрежност от страна на служителите и заседава, когато има въпроси, които да бъдат разгледани.

Етичният комитет е съставен от висш ръководен персонал, в т.ч. Главния изпълнителен директор, Ръководителят на Човешки ресурси и един Изпълнителен Директор.

3.5. Основни въпроси разгледани от Надзорен съвет през 2021 г.:

В изпълнение задълженията си през 2021 г. НС е разгледал следните основни въпроси:

а) Корпоративно управление:

- одобряване на промени в организационната структура на Банката;
- одобряване на промени в състава на комитетите към Надзорния съвет;
- подготовка и свикване и провеждане на редовни и извънредни ОСА;
- редовна актуализация относно заседанията на комитетите към УС и НС;
- други решения съгласно Устава на Банката.

б) Капиталова адекватност:

- информирание относно процеса по Вътрешен анализ на адекватността на капитала и Вътрешен анализ на адекватността на ликвидността за 2021 г. (ICAAP & ILAAP) – Доклад за Стълб
- Отчетът за капиталова адекватност е преглеждан всяко тримесечие.

в) Бизнес мониторинг:

- одобрение на годишния финансов отчет за 2020 г.;
- преглед на развитието на бизнеса и ликвидността.

г) Управление на риска и вътрешен контрол:

- Информирание относно годишните доклади по оценка на системите за вътрешен контрол и политиката на съответствие;
- Преглед и одобрение на Доклада по Стълб 3 за 2020 г.;
- Информирание относно Стратегията за риска и капитала и Рамката за риск апетита;
- Преглед на протоколите от заседанията на Одит Комитет и ключови въпроси на одита

4. Политика за разнообразие в Съветите

Политиката за разнообразие („Политиката“) очертава подхода към многообразието в УС и НС на Банката и е в съответствие с най-добрите международни практики и разпоредбите на българското и европейското банково право.

Банката приема разнообразието в Съветите като важен елемент за поддържане на конкурентно предимство. Разнообразието в Съветите води до използване на предимствата от разликите в уменията, опита, националността, пола, възрастта и други качества на членовете. Тези разлики се отчитат при определянето на оптималния състав на Съветите и когато е възможно, следва да са балансирани по подходящ начин. Всички назначения в Съветите на Банката са направени според заслугите, уменията и опита на членовете с цел ефективното им функциониране.

Комитетът по назначенията е отговорен за прегледа и оценката на годишна база на структурата, размера, състава и представянето на членовете на Съветите и препоръчва назначаването на нови членове. При прегледа на състава на Съветите, комитетът отчита ползите от всички аспекти на многообразието включително, но не само тези, описани по-горе, за да се осигури подходящ обхват и баланс на умения, опит и квалификация.

5. Политика за подбор на членовете на съветите и Политика за въвеждане в работата и продължителното професионално развитие на членовете на съветите

В съответствие с изискванията на новоприетата Наредба №20 на БНБ, която въвежда Насоките на Европейския банков орган (ЕВА/ GL/ 2017/12), през 2021 г. „Юробанк България“ АД актуализира Политиката за подбор на членовете на съветите и Политика

за въвеждане в работата и продължителното професионално развитие на членовете на съветите.

5.1. Политиката за подбор на членовете на съветите на „Юробанк България“ АД определя насоките и официалния процес за идентифициране, подбор, избиране и оценка на кандидатите за членове на Управителния съвет и Надзорния съвет на „Юробанк България“ АД, както и за избор и назначаване на лицата заемащи ключови позиции. Съветите, подпомагани от Комитета по подбор, номинират кандидати, които са пригодни и отговарят на изисквания. Пригодността на номинираните се оценява според следните критерии: репутация и честност, почтеност и доверие, знания, умения, опит и други общи изисквания за пригодност, конфликт на интереси и независимост; ангажираност на времето и колективна пригодност.

5.2. Политика за въвеждане в работата и продължителното професионално развитие на членовете на съветите има за цел да въвежда и обучава новоназначените членове, както и настоящите членове на съветите. В зависимост от опита на човека се определя кои действия по програмата трябва да бъдат предприети. Целите на програмата са: да информира за визията и стратегията на „Юробанк България“ АД, да информира практически процедурни задължения, за да намали времето, необходимо на дадено лице да стане продуктивно в своите задължения, да интегрира дадено лице като новодошъл член на съвета, да гарантира задържане на лицата занапред, да се запознаят новоназначените лица с организационната структура на „Юробанк България“ АД, да се запознаят с бизнеса на „Юробанк България“ АД и пазарите, на които оперира, да се създаде връзка със служителите на банката и разбиране за нейните основни взаимоотношения с регулаторите Българска народна банка и Комисията за финансов надзор.

6. Основни характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска

Банката се стреми да възприеме най-добрите практики във връзка с корпоративното управление вземайки предвид всички приложими указания и регулаторни изисквания на Базелския комитет по банков надзор, Европейския банков орган, Европейската централна банка, Българската народна банка, както и други решения на компетентните надзорни органи.

Банката е създавала няколко специализирани контролни функции, част от цялостната система за вътрешен контрол, които да действат като независими контролни механизми и по този начин да затвърдят контролната структура на Банката.

6.1. Принципи на системата за вътрешен контрол

Банката е създавала система за вътрешен контрол, която е основана на международни добри практики и Интегрираната рамка за контрол COSO и е проектирана да гарантира постигане на целите в следните категории:

- ефикасни и ефективни операции;
- надеждност и пълнота на финансовата и управленска информация;
- съответствие с приложимите закони и регулации.

Основните принципи, върху които е изградена системата за вътрешен контрол, са описани по-долу:

- **Контролна среда:** Контролната среда е основата на всички компоненти от системата за вътрешен контрол, която осигурява дисциплина, създава и влияе на разбирането за контрол на служителите. Почтеността и високите етични ценности произтичат от философията и работния стил на мениджмънта и се подкрепят от подходящите политики за подбор и обучение, които подsigуряват компетентността на хората. Организационната структура на Банката съответства на размера и сложността на операциите, с ясно дефинирани отговорности и линии на отчетност и ясно определени делегирани правомощия;
- **Управление на риска:** Банката осъзнава, че поемането на рискове е неделима част от нейния бизнес. Поради това тя определя механизми да идентифицира тези рискове и да оцени тяхното потенциално въздействие върху постигането на нейните цели. Тъй като условията, в които оперира от икономически, секторен, регулаторен и оперативен характер ще продължават да се променят, механизмите за управление на риска, които се прилагат, трябва да са определени (и да еволюират) по начин, който дава възможност да се идентифицират и управляват специалните и нови рискове, свързани с промяната;
- **Контролни дейности:** Дейностите по вътрешен контрол са разписани в политики и подробни процедури, които са създадени с цел да подsigурят, че операциите се извършват сигурно и всички транзакции са записани точно и прецизно в съответствие с указанията на мениджмънта и регулациите. Те възникват по време на организационните и бизнес процеси на всички нива и във всички функции. Една от основните организационни мерки за осигуряване на ефективността на контрола в Банката е разделянето на дейностите;

Функциите, които трябва да бъдат отделени, включват тези за одобрение (лимита, надвишаване на лимита, специфични транзакции), дилинг, администрация (въвеждане на данни, сетълмент, потвърждаващи проверки, одобрение на транзакции, проверки на документация, поддръжка на досиетата, попечителски услуги) и контролинг (равняване, мониторинг на лимитите, проверка на одобрение при надхвърляне, управление на риска, проверки за правомерност, физическо броене);

- **Информация и комуникации:** Информацията трябва да бъде идентифицирана, запазена и комуникирана във форма и времеви рамки, които дават възможност на хората да продължат да изпълняват отговорностите си. Банката е установила ефективни канали за комуникация, които да осигуряват, че информацията е комуникирана във всички посоки (по вертикала, хоризонтала) в рамките на организацията. Налице са механизми, които да обхванат подходяща външна информация, както и да комуникират ефективно с външни страни, в т.ч. регулатори, акционери и клиенти.
- **Мониторинг:** Банката е установила механизми за постоянен мониторинг на дейностите като част от нормалния оперативен процес. Тук се включват регулярни мениджмънт и надзорни дейности и други действия, които персоналът предприема при изпълнението на своите задължения, които оценяват представянето на системите за вътрешен контрол. Извършват се и независими оценки на системите за вътрешен контрол от функцията по Вътрешен одит, обхвата и честотата на които зависят основно от оценката на рисковете и ефективността на непрекъснатите мониторинг процедури. Недостатъците на вътрешния контрол се докладват на ръководството, като значимите се докладват на Управителен съвет, Одит комитет и Надзорен съвет.

6.2. Вътрешен одит

Функцията Вътрешен одит в Юробанк България АД е независима и обективна оценъчна дейност, предназначена да добавя стойност и да подобрява операциите на Банката. Управление Вътрешен одит (УВО) подпомага постигането на целите на организацията чрез прилагането на систематичен и последователен подход за оценяване и подобряване ефективността на методите за управление на риска, контрола и процесите на управление в Банката.

Ръководството на Банката носи отговорност за внедряването на система за вътрешен контрол, подходяща за размера и сложността на организацията. УВО отговаря за докладването на адекватността и ефективността на тази система.

За да бъде гарантирана независимостта му, УВО отчита дейността си пред Одит комитета на Банката, а за административни цели - пред Главния изпълнителен директор. УВО е самостоятелно звено, което е независимо от дейността на звената в Банката с оперативни отговорности. Надзорният съвет е делегирал отговорността за мониторинг на дейността на УВО на Одит комитета.

УВО прилага методология, която отчита значимостта и риска за банката на отделните процеси, обекти и системи за контрол, следи за наличието и адекватността на контролите и оценява специфичните контролни цели.

Задълженията на УВО включват, но не се ограничават до следните:

- Да предоставя увереност под формата на независимо мнение относно адекватността и ефективността на системите за вътрешен контрол. За да формира мнение УВО провежда одити, базирани на Одит план, одобрен от Одит комитета. Честотата на одитните проверки зависи от степента на риск във всяко бизнес звено и/или процес;
- Да предоставя активна подкрепа на Ръководството на Банката в установяването на най-добрите практики за вътрешен контрол и управление на риска;
- Да съдейства на Ръководството на Банката в предотвратяването на измами и злоупотреби;
- Да извършва последващи проверки с цел да установи дали са предприети подходящи действия във връзка с докладваните констатации в определените срокове.

6.3. Правомерност

Мисията на управление „Правомерност“ е да подпомага организационна култура в Банката, която насърчава етичното поведение и ангажимента за спазване на законите и разпоредбите, както и да се спазват глобалните стандарти за управление.

Управление „Правомерност“ е създадено с одобрението на Надзорния съвет и на Одит комитета на Банката. То е постоянно действащо звено, осъществяващо своята функция независимо от бизнес дейността на Банката.

С оглед на опазване на тази независимост, Началникът на управление „Правомерност“ докладва пред Одит комитета, Началника на управление „Правомерност“ на Групата Юробанк, а за административни цели - пред Главния Изпълнителен Директор. Началникът на управление „Правомерност“ присъства на всички срещи на Одит

комитета и представя доклад за всяко тримесечие, обобщавайки дейностите през разглеждания период и акцентирайки на основните въпроси в съответната област. Докладът включва всички въпроси, които са в сферата на дейност на управление „Правомерност“ и които Началникът на управлението е преценил, че трябва да бъдат докладвани, както и такива, изрично изискани от Одит комитета.

Задълженията и отговорностите на Управление Правомерност включват:

- повишаване на осведомеността по отношение на спазването на законодателството в Банката;
- разработване на надеждна рамка за идентифициране и оценка на риска, свързан с нормативното съответствие, предоставяне на съдействие, при необходимост, на ръководството на бизнес линиите относно ефективността на дейностите по управление на риска от несъответствие;
- разглеждане на въпросите, свързани с мерките срещу финансовите престъпления в съответствие с действащото законодателство и със съществуващите санкции. Управлението е отговорно за разработване и въвеждане на необходимите политики и процедури относно мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризъм, както и за мониторинга по тяхното спазване. Освен това, то е отговорно за осигуряване на подходящо обучение на служителите, както и за взаимодействието със съответните компетентни органи;
- консултиране на Управителния и Надзорен съвет, както и Висшето ръководство относно спазването на приложимите закони, правила и стандарти и предоставяне на информация относно изменения в регулаторната рамка;
- изготвяне на политики, процедури и други документи, като наръчници за постигане на съответствие, вътрешни кодекси за етично поведение и практически насоки, с цел предоставяне на указания на служителите относно правилното прилагане на относимите закони, правила и стандарти, както и подпомагане на бизнеса в разработването и прилагането на политики и процедури в съответствие с регулаторните изисквания;
- наблюдаване и проверка относно ефективното прилагане на вътрешните процеси и процедури, насочени към постигане на регулаторно съответствие;
- мониторинг на своевременното подаване на задължителни периодични отчети към държавни органи и институции в изпълнение на нормативни изисквания и докладване за всяко забавяне и глоби, произтичащи от нарушения на регулациите, на Одит комитета;
- изпълнение на законоустановени отговорности и поддържане на връзка с регулаторни и външни органи по въпросите, свързани със съответствието с нормативните изисквания.

6.4. Управление на риска

Рамката за управление на риска в Банката се състои от няколко различни съставни части. По-специално, Надзорният съвет е създал Риск комитет, който да наблюдава и следи всички функции по управление на риска. Неговата дейност текущо се допълва с функцията, изпълнявана от Управление на риска.

Декларация за корпоративно управление

Надзорният съвет е делегирал на Risk комитета функцията да одобрява всички стратегически решения в сферата на управление на риска (локален риск апетит, разпределение на капитала, структура на баланса, структура на управление на риска). Отговорност на Risk комитета е да съблюдава количествените и качествените измерители свързани с кредитен, пазарен, ликвиден и оперативен риск.

Risk комитетът има следните правомощия:

- Преглед и анализ на рисковия профил на Банката, както и идентифициране и оценка на съществените за Банката рискове;
- Създаване на адекватни политики и процедури с цел идентифициране, оценка, мониторинг и контрол на съществените рискове;
- Информирание на Надзорния съвет за съществени проблеми и събития, които могат да имат значително въздействие върху рисковия профил на Банката;
- Мониторинг на влезлите в сила политики, свързани с управлението на значителните рискове;
- Одобрение на методологии и модели за оценка на риска и лимити за експозиции.

Risk комитетът информира периодично Надзорния съвет за адекватността на структурата на Управление Risk, както и отчита ключови risk индикатори. Ако има съмнение за съществени проблеми, то те се ескалират или до Надзорен съвет на Юробанк България АД, или до Risk комитета към Борда на Юробанк С.А. Атина.

Предвид факта, че Банката е изложена на различни видове риск във всички свои ежедневни дейности, организационната структура за управление на риска обхваща всички управленски структури – от Надзорен съвет, през Risk комитет, Управителен съвет и висшия мениджмънт. Солидната рамка за управление на риска осигурява основата за въвеждане на Risk стратегията на Банката, както и постигането на бизнес целите ѝ.

Подходът на Банката е да дава следните насоки: разбиране на материалните рискове с цел постигане стратегията на Банката, определяне на рисков апетит, както и комуникиране на рамката за управление на риска. Процесът по идентифициране и управление на риска се разделя на 5 основни стъпки. Всяка от тези стъпки е разбита допълнително, за да се установят цялостни дейности в рамките на процеса на управление на риска и инфраструктурата, необходима за неговото подпомагане.

Стъпка

Дейност

Идентификация

- Създаване на правила и процедури за идентифициране и разбиране на бизнес рисковете

Оценка

- Създаване и въвеждане на показатели за измерване на риска, както и методологии и стандарти за отчетност
-

Стъпка	Дейност
Контрол	<ul style="list-style-type: none"> • Установяване на процеси и практики за контрол, включително структура на лимити, критерии за обезценка и изисквания за отчетност • Мониторинг на операциите, свързани с контрола и придържане към насоките за управление на риска и лимитите • Ранни предупредителни сигнали относно отклонения от определения рисков апетит на Банката
Отчетност	<ul style="list-style-type: none"> • Интерпретиране и отчитане на рисковите експозиции, концентрации и резултатите от поемането на риск • Комуникация с външни страни
Управление и верификация	<ul style="list-style-type: none"> • Преглед и верификация на всички аспекти на рисковия профил на Банката • Оценка на възвращаемостта на новите рискове • Препоръки относно оптимизиране на рисковия профил на Банката • Преглед и верификация на практиките за управление на риска

Горепосочените процеси са неразделна част от управлението на всеки един вид риск, подкрепени от съответната инфраструктура и персонал и са описани детайлно в параграфите по-долу.

Принцип 1: Управителният съвет и Надзорният съвет отговарят за одобрението и периодичния преглед на Risk стратегията на Банката, както и на правилата и процедурите, свързани с управлението на риска.

Принцип 2: Висшият мениджмънт отговаря за въвеждането на риск стратегията, одобрена от Надзорен съвет и за разработването на политики и процедури за идентификацията, измерването, мониторинга и контрола на рисковете, на които е изложена Банката. Тези политики и процедури обхващат рисковете във всички дейности на банката, както на индивидуално, така и на портфейлно ниво.

Принцип 3: Банката разполага с адекватни процеси и процедури за одобрение на нови кредити и транзакции, както и за промяна, подновяване и рефинансиране на съществуващи кредити.

Принцип 4: Всички експозиции подлежат на мониторинг и се предприемат необходимите мерки за контрол и намаляване на риска.

Принцип 5: Банката разполага със системи, процеси и процедури за мониторинг на представянето на отделните експозиции, включително изчислението и адекватността на провизиите и резервите.

Принцип 6: Информационните системи и аналитични техники се използват, за да подпомагат мениджмънта при оценката и мониторинга на съществените за Банката рискове, както и за структурата на портфейла. Банката използва вътрешни модели за оценка на кредитния риск.

За портфейл Банкиране на дребно – апликационни и поведенчески скоркарти служат за оценка на кредитния риск на клиента. За корпоративни клиенти Банката използва рейтингови системи, в зависимост от икономическата дейност на клиента. Моделите за оценка на риска и рейтинговите системи са съвместими с естеството, размера и сложността на дейностите на Банката

Принцип 7: Банката взема предвид потенциалните бъдещи промени в макроикономическата среда при оценка както на индивидуални експозиции, така и при оценка на портфейли. Банката оценява кредитните си експозиции и портфейли, при утежнени макроикономически условия.

Принцип 8: Банката е разработила процес за постоянен независим преглед на риска и съответно отчита рисковите показатели на висшия мениджмънт, Управителния съвет, Надзорния съвет и Risk комитет.

Принцип 9: Банката подкрепя отворена риск култура, за да изгражда откритост и доверие.

Принцип 10: Мениджмънтът и всички служители на Банката са професионално ангажирани с принципите за управление на риска на Банката и взимат решенията в ежедневната си работа, следвайки стриктно тези принципи.

Принцип 11: Управлението на риска в Банката е организирано по начин, по който се избягват конфликт на интереси сред служителите и организационните структури.

Принцип 12: Банката провежда ежегодно процесите по вътрешен анализ на адекватността на капитала (БААК) и вътрешен анализ на адекватността на ликвидността (БААЛ).

7. Информация съгласно член 10, параграф 1, букви „в“, „г“, „д“, „е“ и „ж“ от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане

7.1. Банката не е участвала в значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО.

7.2. Банката не е регистрирала никакви притежатели на ценни книжа със специални права на контрол.

7.3. Няма въведени или упражнени ограничения по отношение на правата на глас, като

¹ Информация за структурата на капитала на Банката е оповестена към съответния раздел в Годишния Отчет за Дейността.

ограничения върху правата на глас на притежателите на определен процент или брой гласове, срокове за упражняване на правата на глас или системи, чрез които посредством сътрудничеството с дружеството, финансовите права, свързани с ценните книжа, са отделени от притежаването на ценните книжа. Всички акции от капитала на Банката са обикновени, с номинална стойност от 1.00 (един) лев всяка, с право на глас, дивидент и на ликвидационен дял, пропорционален на номиналната стойност на акциите.

- 7.4.** Основният учредителен документ, а именно Уставът на Банката регулира назначаването и освобождаването на членовете на Съветите. Той инкорпорира основните разпоредби и принципи на действащото търговско право. Документът е публично достъпен по партидата на Банката в Търговския регистър и регистъра на ЮЛНЦ. Отговорностите, които се поемат от членовете на УС и НС, са дадени в Устава на Банката и в разписаните правила на съответния съвет. В него се съдържат и разпоредбите, регулиращи основните правомощия и начин на взаимодействие между Съветите в процеса по вземането на решения.
- 7.5.** Правото на обратно изкупуване на акции е уредено с разпоредбата на чл. 11 от Устава на Банката.
- 7.6.** Банката няма информация за предложения за поглъщане към датата на изготвяне на финансовия отчет

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА 2021

БИЗНЕС МОДЕЛ

Поброзна информация относно бизнес модела, целите, структурата и продуктите на Пощенска банка са представени в Декларацията за корпоративно управление и годишния доклад за дейността.

ЕКОЛОГИЧНА ПОЛИТИКА

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ЕКОЛОГИЧНА ПОЛИТИКА

Пощенска банка вярва, че отговорните действия спрямо околната среда са съществена част от устойчивия растеж на бизнеса. Като финансова институция Пощенска банка признава въздействието върху околната среда от дейността си и търси ефективност в използването на природните ресурси, както и минимизиране на отпадъците.

Тя също така признава непреките въздействия, произтичащи от кредитните и инвестиционните ѝ дейности и от отношенията ѝ със заинтересованите страни и обществото като цяло.

Пощенска банка се ангажира да оценява въздействието върху околната среда от своите дейности, да си поставя подходящи цели, непрекъснато да контролира и подобрява екологичните си резултати и да спазва местните национални и международни закони и разпоредби в областта на околната среда.

Пощенска банка вярва, че управлението на околната среда е неразделна част от нейното правилно и социално отговорно поведение като институция. За тази цел тя се стреми към отговорно отношение спрямо околната среда, към своите акционери, служители, клиенти, доставчици и обществото като цяло, като прилага добри екологични практики, същевременно насърчавайки икономическия растеж.

1. Управление на въпросите, свързани с околната среда в Пощенска банка

Днешният свят е изправен пред феномена на замърсяването на околната среда и изменението на климата. Едва ли има човек или организация, които да се съмняват в значението на управлението на последиците от тези тревожни явления и в необходимостта да се предприемат спешни и конкретни мерки за справянето с тях.

Съществуват два основни типа екологични аспекти на дейността на една организация - преки и косвени, и те водят до проявлението на два съответни типа въздействия върху околната среда. Преките въздействия произтичат от функционирането на организацията, а непреките са следствие на предлагането на нейните продукти и услуги, както и на дейностите, които клиентите ѝ извършват.

Преките въздействия, които банките оказват върху околната среда, не са съществени, тъй

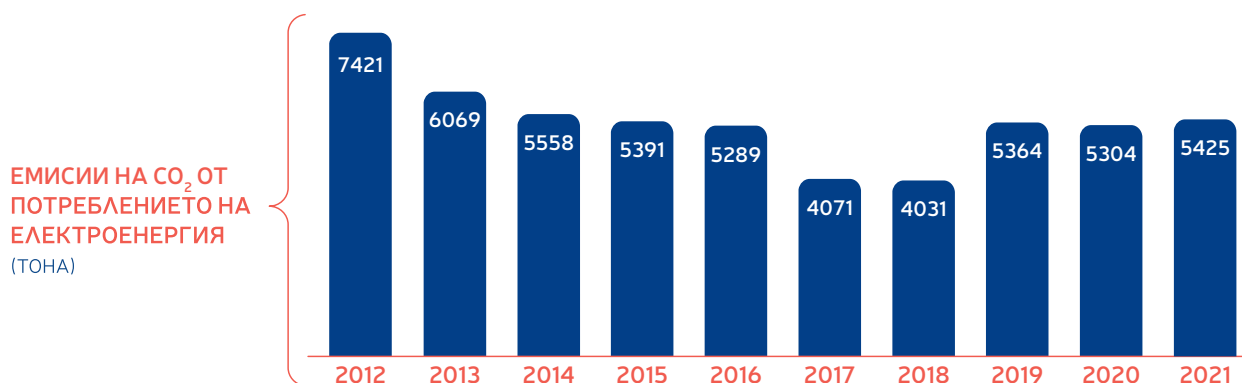
като потреблението на енергия и други ресурси, което те реализират, е незначително като количество и вреда за околната среда на фона на други индустрии. Банките обаче могат да допринесат значително към усилията за опазване на околната среда чрез прилагането на селективни практики при отпускане на кредити, както и чрез управление на екологичния риск в своите кредитни портфейли. Не на последно място, банките могат да бъдат добър пример за обществото, като показват активна грижа за ефективното управление и на двата вида въздействия, които оказват върху околната среда с дейността си.

Пощенска банка проявява висока отговорност към въпросите, свързани с опазването на околната среда, като в продължение на много години последователно прилага принципите на възприетата от нея екологична политика. В рамките на организационната структура на Банката са формирани специални структури, които отговарят пряко за провеждането на тази политика – Комитет по устойчивото развитие и екологичните въпроси, Зелен Борд и Координатор по екологичните и социални въпроси, които отговарят за прилагането на екологичната политика на Банката.

2. Управление на потреблението на ресурси в Пощенска банка

Пощенска банка анализира съществеността на своите преки въздействия върху изменението на климата и околната среда и идентифицира три области, в които да концентрира систематични усилия за управление на въздействията - емисиите на CO₂ от консумацията на електроенергия и използването на хартия и вода. Резултатът от анализа на данните за 2021 г. е представен на фиг. 1, 2 и 3 по-долу чрез три избрани екологични показатели. Тези показатели са представени в динамика за период, обхващащ 2012-2021 г, и разкриват тенденциите на вътрешно използване на ресурси в резултат на различните инициативи, които Банката предприема, за да ги управлява.

Фиг. 1. Емисии на CO₂ от потреблението на електроенергия, 2012-2021 година

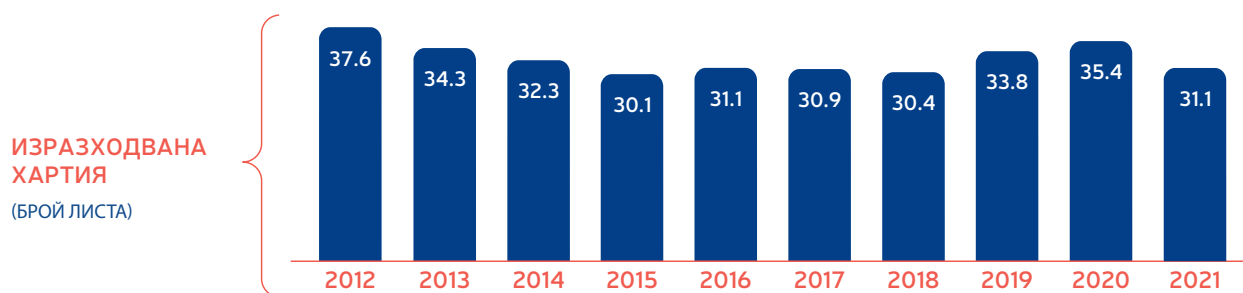

Източник: Изчисления на Екологичния офис въз основа на данни от отдел „Сгради“

Както е видно от графиката, представена на фиг. 1, емисиите на CO₂ от потреблението на електроенергия в Пощенска банка са намалели с 37% в сравнение с базовата 2012 година

Данните за потреблението на хартия са представени на фиг. 2. Те показват, че през 2021 година банката използва 14% по-малко хартия в сравнение с предходната година. Това е резултат предимно от редица много успешни проекти, свързани с дигитализиране на различни процеси, както и на последователните усилия за намаляването на използването на хартия. В сравнение с базовата 2012 година, то е редуцирано с 21 %.

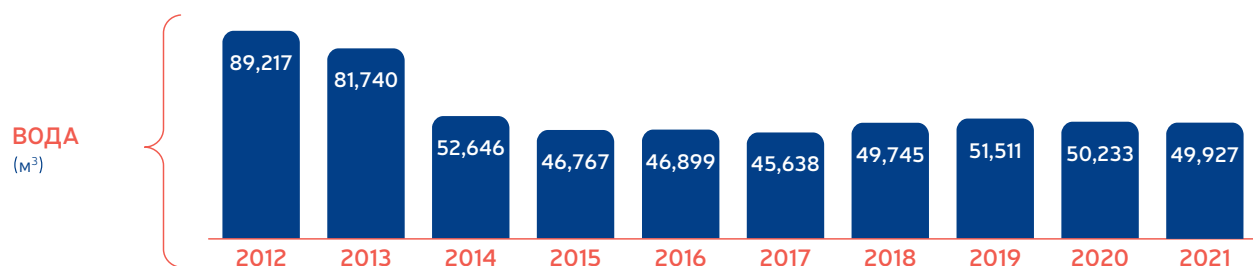
Фиг. 2. Изразходвана хартия, брой листа, 2012-2021 година

Източник: Изчисления на Екологичния офис въз основа на данни от отдел „Административен“

Потреблението на вода за офис нужди показва лек спад от 1% през 2021 г. на годишна база. Данните са представени на фиг. 3 по-долу. Анализът на данните за потреблението на вода за последните 10 години показва, че то е намалено с почти 100% спрямо базовата 2012 г. и през последните няколко години се е стабилизирало, което насочва към извода, че постигнатото към момента равнище на потребление вероятно е оптималното.

Фиг. 3. Използвана вода за битови нужди, м³, 2012-2021 година

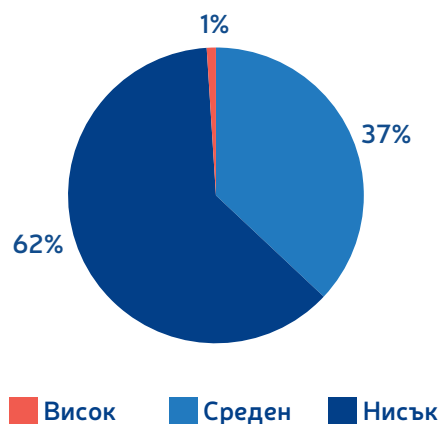
Изчисления на Екологичния офис въз основа на данни от отдел „Сгради“

3. Управление на климатичните, екологичните и социалните рискове в кредитирането

Освен работата в областта на преките аспекти и въздействието им върху обществото, Пощенска банка последователно изследва и последиците от непреките аспекти на своята дейност. Тесе проявяват предимно в областта при фирменото и корпоративното кредитиране. В тази област се прилага подробно разработена Процедура за управлението на екологичния и социалния риск в кредитирането. Банката поощрява зелените компании индиректно посредством прилагането на тази процедура. В нея е разписана конкретната методология, по която се изготвя оценката на екологичния и социален риск и се извършва последващия мониторинг в кредитния процес, както и ролите и отговорностите на всички страни, които участват в него.

Данните за разпределението на екологичния и социалния риск в портфейла от кредити за корпоративни клиенти и малки и средни предприятия са представени на фиг. 4 по-долу. Те показват, че значителна част от сделките в този портфейл, 37%, имат нисък екологичен и социален риск, 62% имат среден риск и само 1% се характеризират с високи такива рискове.

Фиг. 4. Разпределение на екологичния и социалния риск по степен в кредитния портфейл на банката, насочен към корпоративни клиенти, малки и средни предприятия

Източник: Изчисления на Екологичния офис въз основа на данни от управленията „Корпоративно банкиране“ и „Банкиране малък бизнес“

Пощенска банка разглежда изграждането и подържането на отговорни отношения със своите клиенти като ключова част от прилагането на принципите, заложен в нейната Декларация за екологична политика. Основен документ в тази посока е Процедурата за управление на климатичните, екологичните и социалните рискове в кредитирането. Тя е приложима за всички юридически лица, клиенти на банката. Според заложените в нея правила, всички сделки с такива клиенти се оценяват според това как кандидатите управляват климатичните, екологичните и социалните рискове в дейността си. Банката преценява всяка такава сделка въз основа на редица количествени и качествени критерии, част от които след това се въвеждат в автоматизирана скоринг карта. Целта е да се гарантира, че клиентите демонстрират висока осведоменост по тези въпроси и полагат всички усилия да действат по най-отговорен начин.

Важна част от процеса на оценка включва изискване от клиентите да попълват бланка с качествени въпроси за това как управляват климатичните, екологичните и социалните рискове в дейността си. Това става със съдействието на отговорните за тях банкови служители, за да може да се осъществи обмен на информация какви са нуждите на клиентите и как Банката може да ги посрещне.

В резултат на прилагането на процедурата и автоматизирането на процеса сделките се следят за техните екологични, климатични и социални рискове на годишна база и при необходимост могат да бъдат поискани коригиращи действия от клиента, така че да се осигури управление на свързаните рискове.

През отчетния период Пощенска банка формализира стъпките за създаване на зелени банкови продукти. По този начин Банката възнамерява да насърчи иницирането и разпространението на такъв тип продукти, които да отговорят на изискванията на клиентите ѝ, което ще доведе до по-устойчиви взаимоотношения с тях. През отчетния период е въведен структуриран депозитен продукт IDNEX Climate Change, който позволява получаване на доходи от динамиката на индекса. Банката планира да разшири портфолиото си от зелени продукти през следващите години.

През 2021 година всички служители в управление „Корпоративно банкиране“, както и служители от управленията „Банкиране малък бизнес“ и „Финанси“ преминаха обучение по теми, свързани

с принципите за управление климатичните, екологичните и социалните рискове и по прилагането на съответната Процедура в банката. На заседание на Изпълнителния комитет също беше представена презентация, посветена на значението на Европейската Зелена сделка за банкирането, и беше проведено обучение по същата тема за членовете на Управителния и Надзорния съвет.

Таксономията на ЕС (Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета) е система за класификация, която превежда целите на ЕС за климата и околната среда в критерии за специфични икономически дейности за инвестиционни цели. Регламентът за таксономията е ключов компонент от плана за действие на Европейската комисия за пренасочване на капиталовите потоци към по-устойчива икономика.

За да бъде определена икономическа дейност като екологично устойчива съгласно Таксономията и за да бъде класифицирана като приведена в съответствие с Таксономията, тя трябва да отговаря на следните критерии:

1. да има съществен принос към поне една екологична цел
2. да не нанася значителна вреда на друга екологична цел
3. да бъде в съответствие с минимални социални гаранции
4. да бъде в съответствие с техническите критерии за скрининг

Понастоящем таксономията е ограничена до класификация на екологично устойчиви икономически дейности. Въпреки това работата на ниво ЕС продължава, за да се прегледа дали таксономията ще бъде разширена, за да се класифицират например за социално устойчиви и дейности, които биха могли да причинят значителна вреда на околната среда.

2022 г. е първата година, в която предприятията задължени да публикуват нефинансова декларация съгласно Директивата за оповестяване на нефинансова информация (ДОНФИ или NFRD), включително Банката, следва да се отчетат според таксономията. За финансовите предприятия, съгласно преходните правила на чл. 10 от същия Делегиран акт, за периода от 1 януари 2022 г. до 31 декември 2023 г. отчетането е ограничено до степента, до която дейностите на техните клиенти и контрагенти са допустими по таксономия, както и до отчетането на информация за активи, които не могат да бъдат оценени съгласно Регламента за таксономията, например деривати.

Банката изчислява данните за необходимите оповестявания въз основа на препоръките на Европейския Банков Орган (ЕБО) и често задаваните въпроси на Европейската комисия (ЕК) и е използвала формата за отчетане FINREP. "FINREP" представлява формат на отчетане на финансова информация съгласно Регламент №575/2013 на Европейския Парламент и на Съвета и Регламент №680/2014.

В представения анализ е възприет консервативен подход: ако няма достатъчно данни за оценка дали дадена дейност е в съответствие с изискванията на таксономията, Банката я счита за екологично неустойчива.

Отчетените Ключови Показатели за Представяне (KPI или КПП) са включени в таблицата по-долу:

КПП или КРІ съгласно таксономията

Активи свързани с дейности отговарящи на условията на таксономията / Сума на Покритите активи	27.1%
Активи свързани с дейности не отговарящи на условията на таксономията / Сума на Покритите активи	72.9%
Активи свързани с незагължени предприятия за NFRD / Обща сума на активите	26.7%
Деривативи, счетоводство за хеджиране / Обща сума на активите	0.0%
Активи за търгуване и междубанкови кредити на поискване / Обща сума на активите	1.2%
Правителства, Централни банки, наднационални емитенти/ Общи активи	24.9%

Активите, отговарящи на условията на таксономията, включват ипотечни кредити обезпечени с жилищни и търговски недвижими имоти към домакинства и нефинансови корпорации (категории според FINREP).

Покритите активи включват финансови активи отчитани по амортизирана стойност, финансови активи отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (FVOCI), финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалба или загуба (FVPL), върнати обезпечения от Банката. Общо покритите активи не включват експозиции към правителства, централни банки и наднационални емитенти.

Експозицията към предприятия, които не са обект на NFRD, е идентифицирана като са изключени предприятията, които са обект на NFRD (загължени да подават нефинансова декларация) от общите активи на банката.

Правителствата, Централните Банки, деривати, търговски позиции и междубанкови заеми на поискване са идентифицирани съгласно FINREP.

Банката ще продължи да развива своята стратегия за управление на околната среда, като следи отблизо ESG и климатични регулаторни и пазарни изисквания, идентифицира и изследва области с най-значително положително и отрицателно въздействие върху околната среда и въздействието на техните дейности на климата и изгражда стратегически бизнес възможности във връзка с увеличаването на положителни въздействия и намаляване на отрицателните въздействия.

4.Глоби, санкции и съдебни дела

През 2021 г. Пощенска банка не е била санкционирана, нито е участвала в съдебни дела по въпроси, свързани с опазването на околната среда.

СОЦИАЛНИ ВЪПРОСИ И ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ СЪС СЛУЖИТЕЛИТЕ

1.Разпределение на служителите по пол и заемани позиции

Устойчива политика на Пощенска банка е тази, която се отнася еднакво към всички служители, независимо от пол, националност, възраст или други признаци. Банката се стреми да гради и

развива взаимоотношения на доверие и уважение.

Разпределението на служителите по пол и възраст е представено в таблицата по-долу:

Фиг.5 Разпределение на служителите по пол и възраст за 2021 г.

под 25 години		25-34 години		35-44 години		45-54 години		над 55 години	
Жени	Мъже	Жени	Мъже	Жени	Мъже	Жени	Мъже	Жени	Мъже
82.00%	18.00%	75.22%	24.78%	77.03%	22.97%	79.11%	20.89%	79.85%	20.15%

Пощенска банка дава равни възможности на служителите си и цени таланта и иновативните им идеи. Всеки получава възнаграждение в зависимост от приноса и степенята на отговорност, които се определят от заеманата позиция и от пазара на труда.

Разпределението на служителите по длъжност и пол е представено в таблицата по-долу:

Фиг.6. Разпределение на служителите по заемани позиции и пол за 2021 г.

	Специалисти	Експертни позиции	Мениджърски позиции
Жени	91.78%	72.33%	57.52%
Мъже	8.22%	27.67%	42.48%

2. Развитие на Човешкия капитал

Човешкият капитал е ключов за успеха на всяка една организация. Ръководството на Пощенска банка споделя разбирането, че грижата за служителите, тяхното развитие и мотивация са от изключително значение за организацията и за постигането както на краткосрочните, така и на стратегическите ѝ цели.

Динамичната среда и интензивната конкуренция на банковия пазар поставят високи и многопосочни изисквания пред управлението на човешки ресурси, свързани от една страна с подбора на правилните хора на подходящи за тях позиции, осигуряване на ефективно обучение за бързо овладяване на всички необходими професионални умения, а от друга - с развитието и мотивирането на талантните вътре в организацията.

Успешният подбор на персонал е от голямо значение за поддържането на квалифициран и мотивиран човешки капитал. По тази причина, както и в предишните години, този процес в Банката отговаря на високи професионални стандарти за прецизност, прозрачност и обективност. Процесът по подбор премина изцяло онлайн, а предоставянето на добро дигитално изживяване на кандидатстващите стана основна задача на участниците в процеса.

Възможността за професионално усъвършенстване и предоставяне на професионално обучение на служителите е един от фокусите на банката и едно от най-мощните средства за постигане на нейните стратегически цели. С промяната на обстановката във връзка с въведената извънредна епидемиологична ситуация се промени и подхода и начина на обучение на служителите, но това което остана непроменено, е акцентът върху свързването на теоретичното обучение с реалната практика. По време на пандемията в стремежа си да подкрепим професионалното и личностно развитие на хората, предоставихме възможност на всички свои служители да се включат в електронни обучения за развитие техните умения.

Предвид, променената ситуация преработихме и адаптирахме програмата за обучение на новоназначени служители отделихме особено внимание на практическата част от обучението и към възможност за работа в реална среда под наблюдение на треньора, добавихме и подкрепата на Наставник.

Управление „Човешки ресурси“ допринася за успехите на Банката чрез създаването и поддържането на среда, насърчаваща постиженията на служителите и насочена към постоянно повишаване на тяхната квалификация. Процеси за развитие на служителите и Програма за управление на таланти стартираха поетапно, като включват четири основни етапа:

- People Mapping – сегментиране на служителите и идентифициране на талантите
- Succession Planning – планиране на приемствеността и планиране на заместници
- Оценяване с цел развитие – инструменти за идентифициране на силни страни и области за развитие
- Дейности за развитие на служителите – програми за развитие, обучения

От процесите са обхванати цялата клонова мрежа и стратегически звена в централно управление. Стартираха: BRANCH MANAGEMENT ACADEMY, Менторската програма – POSTBANK BOLD MENTORing, MBA Essentials Program и Leadership Development Program. Обратната връзка на различните нива е от особена важност за „Обучение и развитие“ и затова за всички етапи от програмите търсим мнението на служителите.

Чрез RPA технологии и дигитални решения улесняваме работата на служителите, но залагаме на уникалните им човешки умения, които никога машина не може да замени. Включваме ги в тиймбилдинги, вътрешни и доброволчески инициативи.

Фокус на компанията са широк спектър от дейности за оптимизиране на работната среда, продължаващо професионално развитие и обучения, ангажиране на служителите в проекти за корпоративна социална отговорност с висока добавена стойност за обществото.

През 2021 г. Пощенска банка запази своето място сред най-добрите банки в света, като за четвърта поредна година беше отличена за „Най-добра банка в банкирането на дребно в България“ от конкурса World Finance Banking Awards. Г-н Димитър Шумаров, главен финансов и изпълнителен директор на Пощенска банка беше отличен като „Банкер на годината“. Сред многобройните награди на Пощенска банка през 2021 година са също: отличието „Банка на годината“ в годишните награди „Компания на годината“, приз за „Ефективност“ от „Асоциация Банка на годината, награда в категория „Иновации“ на конкурса „Мистър и Мисис Икономика“ на КРИБ и сп. „Икономика“, „Зелена CSR кампания“ 1-во място в конкурс „Най-зелените компании в България“

Като водещ работодател, който оценява успеха си през удовлетвореността на своите служители, Пощенска банка винаги се е стремяла да развива уменията на хората в екипа и да осигурява среда за разгръщане на техния потенциал. Благодарение на активната си политика в тази посока, финансовата институция получи за трета година отличието „Най-добър работодател за годината“ в Employer Branding Awards 2021 организирани от b2b Media, като спечели и първо място в категория „Employer Branding Innovation (in Pandemic Times)“ – 2021. Стратегията за управление на таланти на банката спечели признание от водещите награди за най-добър работодател Career Show Awards 2021.

Финансовата институция е първата компания на българския пазар, която добави към портфолиото си от дигитални решения мобилното приложение Digital Office за бърза и лесна вътрешна комуникация със своите служители. Създадохме и Postbank Dream Team – нов вътрешен сайт, посветен на екипа на Банката, който е инструмент за признание, ангажиране и допълнителна мотивация за развитие на служителите. Чрез вътрешния е-бюлетин, разпространяван ежеседмично по електронна поща, се съобщава важната информация за служителите на Банката.

Пощенска банка работи активно в подкрепа на изграждането и поддържането на силен работодателски бранд и в посока подобряване на процесите в ключовите сфери: подбор, ангажиране, мотивиране, развитие и задържане на служителите, привличане и управление на таланти, както и да поддържа работна среда на доверие и подкрепа, водеща до мотивирани и отдадени служители, респективно – лоялни и удовлетворени клиенти.

3. Профсъюзни организации, компенсации, социални придобивки

Пощенска банка съзнава социалната значимост на ролята си на голям работодател и затова предоставя на служителите си най-разнообразни възнаграждения и социални придобивки. В тази връзка Банката се придържа към последователната си политика за предоставяне на допълнителни социални придобивки на своите служители и се стреми да ги обогатява. Прилагат се и стриктни стандарти за здравословни и безопасни условия на труд на работното място. Всички служители на Банката имат допълнително здравно осигуряване в частен фонд, чиято цена се покрива изцяло от работодателя. Допълнителното осигуряване покрива стойността на лечението в случай на необходимост. Служителите могат да сключат договор и за допълнително осигуряване на членове на своето семейство при преференциални условия. Банката осигурява служителите си и със застраховка „Живот“ за покриване на разходи при настъпване на застрахователно събитие, както и допълнителна схема на пенсионно осигуряване за служители с дългогодишен стаж в Банката. Наред с това сериозна придобивка за служителите на Пощенска банка е възможността да се възползват от продуктите и услугите на институцията при преференциални условия. Това включва жилищни и потребителски кредити, кредитни карти, овърдрафт и интернет банкиране.

Пощенска банка продължи активно да поддържа вътрешна дарителска платформа за подпомагане на колеги със здравословни проблеми, наречена „ЗАЕДНО“. Благотворителна програма е планирана като един от основните дългосрочни проекти на Банката, целящи да надграждат непрекъснатите усилия за развитие на лоялност и грижа за служителите. Идеята на платформата е да създаде солидарност между колегите и да бъде работещ механизъм за финансово помагане на служители със сериозни здравословни проблеми.

В Пощенска банка няма синдикална организация.

4. Политика и процедура за оценка на представянето на служителите

Грижата за личностното и професионално развитие на служителите е сред основните ценности на Банката. В тази връзка всеки служител ежегодно е оценяван за професионалното си представяне чрез програмата „Оценка на представянето“, която допринася за по-нататъшното целенасочено развитие на неговите умения.

Процедурата за годишна оценка гарантира прозрачност и обективност. Тя позволява оценка на служители на база на тяхната йерархична позиция в организацията и взема под внимание техните отговорности и задачи. Нещо повече, системата не само оценява изпълнението на поставените цели, но също така набляга и на начина, по който тези цели са били постигнати.

Тази процедура подобрява комуникацията между оценявания и оценяващия, насърчавайки професионалното и лично развитие на служителите.

Системата помага на служителите да се ориентират към сфери на бизнеса, които са най-удачни за развитието на техния потенциал, като в същото време ги мотивира да постигнат професионалните си цели.

Като допълнение към системата за управление на представянето пилотно за група ключови служители в банката бе приложена и 360 Обратна връзка, която е възможност за служителите да се видят отстрани, чрез оценката на тяхното представяне направена от колегите, които са запознати с работата им на няколко нива. В този процес обикновено са включени директно подчинени, колеги, преки ръководители. Резултатите от събраната информация осигурява по-добра представа за техните силни страни като мениджъри, както и областите, които се нуждаят от развитие.

5. Здравословна и безопасна среда

Успехът и производителността на един бизнес зависят от ефективността на служителите. По тази причина гарантирането на здравословно и безопасно работно място за всеки служител е в основата на управлението на здравословните и безопасни условия на труд в Банката. Пощенска банка не само се придържа стриктно към всички стандарти за безопасност на работното място, предвидени в трудовото законодателство, но и предприема допълнителни мерки, за да защити здравето на своите служители. Тези инициативи са резултат от убеждението на ръководството на Банката, че създаването на безопасна и здравословна работна среда е предпоставка за по-добра мотивация и кондиция на служителите, и по-висока конкурентоспособност. Пощенска банка работи в тясно сътрудничество със служба по трудова медицина, за да гарантира безопасността и здравето на своите служители по време на работа. Съвместно със Службата по трудова медицина Банката извършва оценка на риска за здравето и безопасността на служителите, включително при промяна на условията на труд и при въвеждане на нови технологии. Всички служители на Пощенска банка са представени в Комитета по условия на труд – централизиран комитет, обхващащ всичките структурни звена на Банката. Комитетът е базиран в София и отговаря за Централно управление и клоновете на Банката. Във връзка с Covid и пандемичната ситуация беше въведена редовна дезинфекция на офис площите, съгласно изискванията на Министерството на здравеопазването.

6. Въпроси, свързани с човешките права

Пощенска банка се противопоставя на всяка форма на дискриминация, неравенство и нарушаване на човешките права като признава и подкрепя индивидуалните различия. Всички политики, процедури и практики по управление на човешките ресурси на Банката се ръководят от зачитането на човешките права. Това гарантира, че няма място за дискриминация, а различията се признават и подкрепят. Пощенска банка насърчава бизнес етиката и високите постижения, прозрачността, правата на човека и отговорността. Взаимното уважение и достойнство са основни приоритети и съществени елементи в Кодекса за поведение на Банката. При избора си на доставчици Банката цели да гарантира пълно зачитане на правата на човека в тези компании.

През 2021 г. Банката осъществи редица социално значими проекти в областта на образованието, опазването на околната среда, спорта и корпоративното дарителство. Пощенска банка е активен член и работи в подкрепа на инициативи на КРИБ, АмЧат, НВСВ, Асоциация на банките в България, „Борика“ АД, сдружение „Ендевър България“, Българския форум на бизнес

лидерите, сдружение „Български дарителски форум“, фондация „Атанас Буров“, Българската мрежа на Глобалния договор на ООН, Българската асоциация на рекламодателите и Българска Финтек Асоциация.

В допълнение към основната си дейност, Пощенска банка продължава да се фокусира и върху нуждите на местната общност, като подкрепя програми и инициативи съвместно с утвърдени институции и организации. Банката се стреми да възпитава както своите служители, така и потребителите и обществеността в отговорно отношение към всичко, което ни заобикаля. Тя цели не само създаване на конкурентни предимства чрез включване на все по-голяма добавена стойност в продуктите, които предлага, но и да намали своето негативно въздействие върху околната среда, като използва всяка възможност, с която да допринесе за опазването на природата.

Образованието на децата и младите хора на България винаги е било част от разработваните и подкрепяни проекти за корпоративна социална отговорност на Пощенска банка. Затова Банката продължи да развива съвместния си проект със СофтУни (SoftUni) в подкрепа на българското образование, който стартира през 2018 г. Той включва различни активности за подготовка на младите хора за професиите на бъдещето и реализация в България. Със стратегическото партньорство двете организации имат за цел да насърчат студентите да развият потенциала си като ИТ и дигитални лидери, подготвени за динамично променящата се среда и новите тенденции в банкирането.

През 2021 г. предложихме иновативен подход за сътрудничество между образованието и бизнеса – стартирахме проект със Софийския университет за обучение на бъдещите финансови експерти в магистърската програма на Стопанския факултет „Финанси и банково дело“. Два самостоятелни модула – „Банков мениджмънт“ и „Инвестиционно банкиране“ бяха разработени от експерти на банката и над 20 ключови служители от мениджърския състав станаха преподаватели.

БОРБА ПРОТИВ КОРУПЦИЯТА

„Юробанк България“ АД е възприела политика на нулева толерантност спрямо каквито и да е корупционни прояви. Приетите вътрешнобанкови актове целят да създадат стабилна вътрешна система и контролна среда, които да минимизират корупционния риск, и да установят ясен подход за действие в конкретни рискови ситуации.

Действащата в Банката антикорупционна инструкция изрично забранява директното или индиректното участие в каквито и да е корупционни прояви. Забраната се отнася за всички служители и лица, които действат от името и за сметка на Банката. Задължение на всички служители е да бъдат бдителни и да докладват всички случаи или опити за подобни прояви, както и съмнения за такива.

БЪЛГАРСКА МРЕЖА НА ГЛОБАЛНИЯ ДОГОВОР НА ООН

Пощенска банка е активен член на Българската мрежа на Глобалния договор на ООН, като част от целенасочената си подкрепа на инициативи в полза на обществото и опазването на околната среда.

Участието ѝ в дейността на организацията е поредно доказателство за готовността на Банката да следва устойчива корпоративна политика, която спазва десетте универсални принципа за социална отговорност и опазване на околната среда на Глобалния договор, именно:

Права на човека:

Принцип 1: Зачитане и подкрепа за опазването правата на човека.

Принцип 2: Гаранция за необвързване с действия, нарушаващи правата на човека.

Трудови норми:

Принцип 3: Приемане свободата на сдружаване и ефективно признаване на правото на колективно договаряне.

Принцип 4: Премахване на всякакви форми на насилствен и принудителен труд.

Принцип 5: Ефективно премахване на детския труд.

Принцип 6: Изкореняване на дискриминацията по отношение на правото на труд и на професия.

Околна среда:

Принцип 7: Подкрепа за превантивните подходи в опазването на околната среда.

Принцип 8: Подемане на инициативи, стимулиращи поемането на по-голяма отговорност към околната среда.

Принцип 9: Насърчаване развитието и разпространението на технологии, щадящи околната среда.

Антикорупция:

Принцип 10: Подкрепа на антикорупционни инициативи и политика на прозрачност.

ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Отчет за доходите

	Приложение	Годината, завършваща на 31 декември	
		2021	2020
Приходи от лихви, изчислени по метода на ефективната лихва		371,182	364,866
Други приходи от лихви		6,951	9,658
Разходи за лихви и подобен разход		(11,070)	(12,659)
Нетен доход от лихви	6	367,063	361,865
Приходи от такси и комисиони		148,479	122,917
Разходи за такси и комисиони		(24,578)	(19,518)
Нетен доход от такси и комисиони	7	123,901	103,399
Други оперативни приходи, нетно	8	2,254	1,318
Приходи от дивиденди		517	445
Нетна печалба от търгуване	9	486	436
Печалба/(загуба) от ценни книжа в оборотен портфейл	17	168	(86)
Печалба/(загуба) от инвестиционни ценни книжа	196	1,230	3,071
Обезценка на активи за препродажба		(240)	(700)
Други разходи за дейността	10	(207,178)	(188,483)
Разходи за Фонд за гарантиране на влоговете		(15,524)	(28,043)
Разходи от обезценка за кредитни загуби	12	(84,385)	(83,403)
Печалба преди данъци		188,292	169,819
Разходи за данъци	13	(19,066)	(17,143)
Печалба за годината		169,226	152,676

Приложенията на стр. 71 – 220 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

Финансовият отчет е одобрен от Ръководството на 29 март 2022 г.

Петя Димитрова
Председател на УС и
Главен изпълнителен директор

Заверили съгласно одиторски доклад:
КПМГ Одит ООД:

Севдалина Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Иван Ангонов
Управител
КПМГ Одит ООД

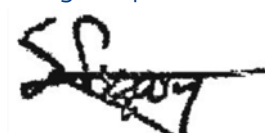

Димитър Шумаров
Член на УС, Изпълнителен директор и
Главен финансов директор

Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД:

Галина Локмаджиева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Спиридон Груиц
Управител
Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД

Отчет за Всеобхватния доход

Годината, завършваща на 31 декември

Приложение **2021** **2020**

Печалба за годината		169,226	152,676
<i>Позиции, които са или могат да бъдат прекласифицирани в печалба или загуба в следващи периоди:</i>	14	(13,437)	(1,126)
Ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход			
- изменение в справедливата стойност, нетно от данък		(7,089)	(256)
- прекласифициране в печалба или загуба, нетно от данък		(6,348)	(870)
<i>Позиции, които няма да бъдат прекласифицирани в печалба или загуба в следващи периоди:</i>		7,702	1,365
Промяна в справедливата стойност на имоти и оборудване, нетно от данък		3,371	912
Преоценки на задължения по планове с дефинирани доходи, нетно от данък		4,331	453
Друг всеобхватен доход за годината	14	(5,735)	239
Общо всеобхватен доход за годината		163,491	152,915

Финансовият отчет е одобрен от Ръководството на 29 март 2022 г.

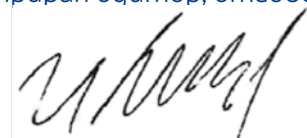
Петя Димитрова

Председател на УС и
Главен изпълнителен директор
Заверили съгласно одиторски доклад:
КПМГ Одит ООД:

Севгалина Димова

Регистриран одитор, отговорен за одита

Иван Ангонов

Управител
КПМГ Одит ООД

Димитър Шумаров

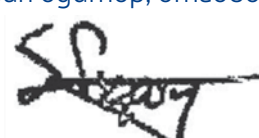
Член на УС, Изпълнителен директор и
Главен финансов директор

Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД:

Галина Локмаджиева

Регистриран одитор, отговорен за одита

Спиридон Груиц

Управител
Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД

Приложенията на стр. 71 – 220 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

Отчет за финансовото състояние

	Приложение	Към 31 декември	
		2021	2020
АКТИВИ			
Пари и парични еквиваленти и салда при Централната банка	15	2,139,549	1,935,834
Предоставени средства на банки	16	505,362	515,906
Ценни книжа в оборотен портфейл	17	38,369	40,672
Деривативни финансови инструменти	25	11,460	1,352
Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	8,793,951	7,798,875
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	19а	2,635,788	1,463,077
Текущ данък за възстановяване		-	2,518
Активи по отсрочени данъци	28	8,556	11,191
Имоти и оборудване, вкл. активи с право на ползване	21	235,255	211,255
Инвестиционни имоти	20	797	890
Нематериални активи	22	79,670	76,916
Други активи	23	41,337	45,363
Общо активи		14,490,094	12,103,849
ПАСИВИ			
Привлечени средства от банки	24	9,535	7,739
Деривативни финансови инструменти	25	9,139	9,442
Привлечени средства от клиенти	26	12,313,508	10,234,485
Други привлечени средства	27	166,578	29,370
Текущи данъчни задължения		976	-
Провизии по други пасиви	29	11,417	13,426
Задължения по планове с дефинирани доходи	30	3,629	8,238
Други пасиви	31	188,274	177,602
Общо пасиви		12,703,056	10,480,302
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Основен капитал		560,323	560,323
Законови резерви		282,521	282,521
Неразпределена печалба и други резерви		944,194	780,703
Общо собствен капитал	32	1,787,038	1,623,547
Общо пасиви и капитал		14,490,094	12,103,849

Финансовият отчет е одобрен от Ръководството на 29 март 2022 г.

Петя Димитрова
Президент на УС и
Главен изпълнителен директор

Заверили съгласно одиторски доклад:
КПМГ Одит ООД:

Севдалина Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Иван Ангонов
Управител
КПМГ Одит ООД

Димитър Шумаров
Член на УС, Изпълнителен директор и
Главен финансов директор

Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД:

Галина Локмаджиева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Спиридон Груиц
Управител
Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД

Приложенията на стр. 71 – 220 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

Отчет за промените в собствения капитал

	Основен капитал	Преоц. резерв на имоти	Преоц. резерв	Законови резерви	Неразпр. печалба и други резерви	Общо
Салдо към 1 януари 2020 г.	560,323	1,854	20,300	282,521	608,296	1,473,294
Печалба за годината					152,676	152,676
Друг всеобхватен доход						
Промяна в преоценъчния резерв на финансови активи, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	-	-	(1,126)	-	-	(1,126)
Преоценка на имоти и оборудване	-	912				912
Преизчисление на задълженията при пенсиониране, нетно от данък	-				453	453
Общо всеобхватен доход за 2020 г.	-	912	(1,126)		153,129	152,915
Придобиване на гъщерно дружество (И Ар Би Лизинг България АД)					(2,662)	(2,662)
Салдо към 31 декември 2020 г.	560,323	2,766	19,174	282,521	758,763	1,623,547
Салдо към 1 януари 2021 г.	560,323	2,766	19,174	282,521	758,763	1,623,547
Печалба за годината					169,226	169,226
Друг всеобхватен доход						
Промяна в преоценъчния резерв на финансови активи, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход			(13,437)			(13,437)
Преоценка на имоти и оборудване	-	3,371		-	-	3,371
Преизчисление на задълженията при пенсиониране, нетно от данък	-	-		-	4,331	4,331
Общо всеобхватен доход за 2021 г.	-	3,371	(13,437)	-	173,557	163,491
Салдо към 31 декември 2020г.	560,323	6,137	5,737	282,521	932,320	1,787,038

Финансовият отчет е одобрен от Ръководството на 29 март 2022 г.

Петя Димитрова
Президент на УС и
Главен изпълнителен директор

Заверили съгласно одиторски доклад:
КПМГ Одит ООД:

Севдалина Димова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Иван Ангонов
Управител
КПМГ Одит ООД

Димитър Шумаров
Член на УС, Изпълнителен директор и
Главен финансов директор

Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД:

Галина Локмаджиева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Спиридон Груиц
Управител
Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД

Приложенията на стр. 71 – 220 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

Отчет за паричните потоци

Годината, завършваща на 31 декември

2021 2020

ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ОСНОВНА ДЕЙНОСТ

Получени лихви	381,992	368,235
Платени лихви	(10,563)	(13,937)
Получени дивиденди	517	445
Получени такси и комисиони	148,421	123,447
Платени такси и комисиони	(23,892)	(17,168)
Суми платени на и от името на служителите	(110,659)	(98,484)
Нетен приход от търговия и други приходи	503	161
Платени други разходи за дейността	(94,538)	(98,044)
Платени данъци	(14,400)	(13,550)
Паричен поток от основна дейност преди промени в оперативни активи и пасиви	277,381	251,105

ПРОМЕНИ В ОПЕРАТИВНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ

Нетно (увеличение) на задължителните резерви в Централната банка	(104,532)	(45,256)
Нетно (увеличение) в предоставени средства на банки	-	(97,812)
Нетно (увеличение)/ намаление на ценни книжа в оборотен портфейл	2,303	(31,867)
Нетно (увеличение) на предоставени кредити и аванси на клиенти	(1,091,773)	(714,548)
Нетно (увеличение)/ намаление на други активи	2,729	(3,767)
Нетно (намаление) на деривативни инструменти	(3,261)	(425)
Нетно (намаление)/увеличение на депозитите от банки	1,796	(7,297)
Нетно увеличение на задълженията към клиенти	2,079,352	778,888
Нетно увеличение/ (намаление) на други пасиви	14,355	(12,257)
Нетен паричен поток от основна дейност	1,178,350	116,764

ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ

Покупка на имоти и оборудване и нематериални активи (приложения 21, 22)	(29,644)	(25,727)
Покупка на ценни книжа в инвестиционен портфейл	(1,919,922)	(1,258,656)
Постъпления от продажба на имоти и оборудване	136	106
Постъпления от продажба на ценни книжа в инвестиционен портфейл	734,745	342,454
Нетен паричен поток от/ (използван в) инвестиционна дейност	(1,214,685)	(941,823)

Годината, завършваща на 31 декември
2021 **2020**

ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ

Получени суми по дългосрочни заеми	146,687	-
Платени суми по дългосрочни заеми	(9,566)	(9,566)
Платени суми по лизингови задължения	(12,398)	(13,798)
Нетен паричен поток използван във финансова дейност	124,723	(23,364)
Ефект от промяната на валутния курс върху паричните средства и паричните еквиваленти	261	163
Нетна промяна на паричните средства и еквиваленти	88,649	(848,260)
Парични средства и еквиваленти в началото на годината	1,891,766	2,740,026
Парични средства и еквиваленти в края на годината (Приложение 33)	1,980,415	1,891,766

Финансовият отчет е одобрен от Ръководството на 29 март 2022 г.

Петя Димитрова
 Председател на УС и
 Главен изпълнителен директор

Димитър Шумаров
 Член на УС, Изпълнителен директор и
 Главен финансов директор

Заверили съгласно одиторски доклад:
 КПМГ Одит ООД:

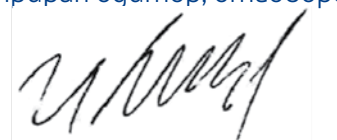
Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД:

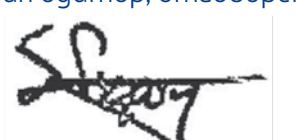
Севдалина Димова
 Регистриран одитор, отговорен за одита

Галина Локмаджиева
 Регистриран одитор, отговорен за одита

Иван Ангонов
 Управител
 КПМГ Одит ООД

Спиридон Груиц
 Управител
 Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД

Приложенията на стр. 71 – 220 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Юробанк България АД (Банката), ЕИК 000694749, е учредена със седалище в Република България. Банката е акционерно дружество, регистрирано съгласно българското законодателство. Банката притежава пълен лиценз, издаден от Българска народна банка, за извършване на банкови операции.

Юробанк България АД (Банката) извършва банкиране на дребно, корпоративно и инвестиционно банкиране на територията на Република България. Централният офис на Банката се намира в град София. Банката има клонова мрежа от 199 клона и офиси и 13 бизнес центъра (2020 г.: 201 клон и 13 бизнес центъра). Адресът на управление е: гр. София 1766, ул. „Околовръстен път“ 260. Банката има 3,289 служители (2020 г.: 3,267).

Юробанк България АД е дъщерно дружество на Групата Юробанк, Гърция (Групата). Компанията-майка е учредена и извършва своята дейност в Гърция.

ПОЗИЦИЯ НА ГРУПАТА ЮРОБАНК, ГЪРЦИЯ

2021 г. беше година на стабилно възстановяване, тъй като гръцката икономика възстанови по-голямата част от загубите, причинени от пандемията. След напредъка на националната програма за ваксинация и подобряване на епидемиологичните условия, последното национално затваряне приключи през май 2021 г. Всички ограничения за вътрешна мобилност бяха премахнати (с изключение на общините или регионалните единици, временно определени като „тъмночервени зони“) и Гърция отвори отново границите си за повечето международни пътници. Беше разрешено да се възобновят преустановените преди това икономически дейности, като някои защитни мерки остават в сила.

Гръцкото правителство планира да намали общия си дефицит до 4,0% и първичния си дефицит до 1,4% от БВП през 2022 г. (по отношение на Европейската система от сметки [ESA2010]), според бюджета за 2022 г., съставен от Министерството на финансите, като съответните цифри през 2021 г. се оценяват на 9,6% и 7,0%, главно в резултат на пандемични стимули и пакет за помощ от 16,9 млрд. евро.

По отношение на паричната политика Европейската Централна банка (ЕЦБ) обяви на 16 декември 2021 г., че ще прекрати покупките на облигации по своята Програма за спешно изкупуване при пандемия (PEPP) в края на март 2022 г., както е предвидено. Реинвестирането на главницата от падежиращи ценни книжа обаче ще продължи, най-малко до края на 2024 г., позволявайки изрично закупуване на Гръцки държавни облигации (GGBs) чрез удължаванията с обратно изкупуване. Към 31 януари 2022 г. нетните покупки на ЕЦБ на GGB в рамките на PEPP възлизат на 36,9 милиарда евро.

По отношение на перспективите за следващите 12 месеца, основните макроикономически несигурности, пред която е изправена Гръцката икономика, са основно свързани с развитието на здравната криза свързана с Ковид-19 негативните ефекти на националната, регионалната и международна икономика, удължаване и/или усилване на текущия инфлационен натиск,

особено в енергийния сектор и веригата на доставки, и неговото въздействие върху икономическия растеж, геополитическите условия в близкия или по-широк регион, особено конфликтът в Украйна и последиците от него върху регионалната и глобалната стабилност и сигурност, засилването на природните бедствия поради изменението на климата и техният ефект върху БВП, заетостта и фискалния баланс. Групата непрекъснато следи развитието на Covid-19 кризата и повиши нивото си на готовност, за да съобрази с решенията, инициативите и политиките за защита на своя капитал и ликвидност, както и изпълнението в максимално възможна степен на неговите стратегически и бизнес цели за предстоящите тримесечия, като се фокусира основно върху подкрепата на своите клиенти за преодоляване на предизвикателствата от текущите обстоятелства, смекчаването на ефектите от неизпълнение след изтичане на мораториума, защитата на базата от активи и устойчивостта на доходността преди провизии.

СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА- ЮРОБАНК ЕРГАСИАС С.А. АКЦИОНЕРНА СТРУКТУРА

Юробанк Ергасиас Сървисиз енд Холдингс С.А. („Дружеството“ или „Юробанк Холдингс“) е компания майка на Юробанк С.А., резултат от отделянето на Юробанк Ергасиас С.А. („отделено лице“), на ниво група в банковия сектор през Март 2020 година.

Бордът на Директорите (БД) на Юробанк Холдингс е същият като Борда на Директорите на Юробанк С.А. и част от Ключовият Управленски персонал на Юробанк С.А, предоставящ услуги на Юробанк Холдингс, съгласно условията на съответното споразумение между двете дружества. Към 31 декември 2021г. процентът на обикновените акции на Юробанк Холдингс с право на глас, държани от Гръцкия Фонд за финансова стабилност (ГФФС) остава 1,40%. Счита се, че ГФФС има значително влияние върху Юробанк Холдингс съгласно закона 3864/2010г., който е в сила и Рамковото споразумение за взаимоотношения (РСВ), което отделеното лице е сключило с ГФФС на 4 декември 2015 г. и Рамково споразумение за трестранни отношения (РСТО) между Eurobank SA, Eurobank Holdings и ГФФС, погнписано на 23 март 2020 г.

През юли 2021г. Eurolife FFH Insurance Group Holdings S.A. стана дъщерно дружество на Феърфакс и процентът от правата на глас на Юробанк Холдингс, притежавани от Феърфакс Груп, се увеличи от 31,27% на 33% от общите права на глас на Юробанк Холдингс. Счита се, Феърфакс Груп има значително влияние над Юробанк Холдингс.

Банката извършва редица сделки със свързани лица в нормалния ход на своята дейност и сделките са сключват при същите условия като с трети страни. Тези сделки със свързани лица включват предоставени кредити, привлечени депозити и издадени гаранции. Освен това, като част от обичайния бизнес свързан с дейностите по инвестиционно банкиране, Групата понякога може да държи позиции в дългови и капиталови инструменти на свързани лица.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ И СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

2.1 БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

Финансовите отчети на Банката са изготвени в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), издадени от Съветът за Международни Счетоводни Стандарти, одобрени от Европейския Съюз (ЕС) и онези разяснения, издадени от Комитета за разяснения (КРМСФО), приети и действащи или приети и приложени по-рано към датата на

изготвяне на тези финансови отчети.

Финансовите отчети са изготвени при спазване на принципа на историческата цена, изменена от:

- преоценката на финансовите активи оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и на финансови активи и финансови пасиви (включително деривативни инструменти), отчитани по справедлива стойност в печалба или загуба;
- собствени земя и имоти – отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход;
- инвестиционни имоти - отчитани по справедлива стойност в печалба или загуба;
- придобити имоти – оценявани по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност;
- задължения по планове с дефинирани доходи – отчитани по настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи.
- придобити активи и поети пасиви при сливане – оценени по справедлива стойност.

Принцип на действащо предприятие

Управителният съвет на Банката, който признава рисковете от развитието на Covid-19 за икономиката и банковата система и отчитайки факторите, свързани с а) мерките, приети от българските и европейските органи за смекчаване на отрицателното икономическо въздействие, б) капацитетът за генериране на приходи преди обезпечаване на банката и адекватността на нейната капиталова и ликвидна позиция и в) плана за намаляване на необслужваните експозиции на банката за продължаване на дейността, е уверен, че финансовите отчети на банката могат да бъдат изготвени на база действащо предприятие.

Използване на оценки и допускания

Изготвянето на финансовите отчети в съответствие с МСФО изисква използването на оценки и допускания, описани в раздел 3. Критични счетоводни оценки и допускания при прилагането на счетоводните политики, които оказват влияние върху отчетените стойности на активите и пасивите и оповестяванията на условни пасиви към датата на финансовите отчети, както и отчетените суми на приходи и разходи през отчетния период. Въпреки че тези оценки се основават на най-доброто знание на ръководството за текущи събития и действия, действителните резултати може да се различават от тези оценки.

Значителните оценки, допускания и предположения на Ръководството са същите като тези, които се прилагат във финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2020 г., с изключение на тези, които се отнасят до въздействието на пандемията от Covid-19 за оценката на очакваните кредитни загуби (ОКЗ) върху кредитите и авансите за клиентите (Нота 31).

2.1.1 НОВИ И ИЗМЕНЕНИ СТАНДАРТИ И НОВИ РАЗЯСНЕНИЯ

Нови и изменени стандарти, приети от Банката от 1 януари 2021

Следните нови стандарти, изменения на стандартите и концептуалната рамка, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и одобрени от Европейския съюз (ЕС), се прилагат от 1 януари 2021 г.:

Реформа за лихвена референтна оценка – Фаза 2-изменения на МСФО 9, МСС 39, МСФО 7, МСФО 4 и МСФО 16

В контекста на извършваната реформа в световен мащаб на няколко основни лихвени проценти (наричана „реформа на IBOR“), СМСС предприе двуфазен проект за който се фокусира върху съпросите, засягащи финансовото отчитане свързани със замяната на IBOR, и обмисли всякакви облекчения, за да се елиминират произтичащите ефекти. Приемането на първата фаза, свързана със счетоводното отчитане на хеджирането, няма отражение върху финансовите отчети на Банката, тъй като Банката няма счетоводно отчитане на хеджирането, които се оценяват по лихвените показатели, които се заменят.

През август 2020 г. СМСС публикува “Реформа на лихвения процент: изменения във Фаза 2 на МСФО 9, МСС 39, МСФО 7, МСФО 4 и МСФО 16”, която разглежда въпросит, свързани с финансовото отчитане след като съществуващ лихвен процент бъде заменен с алтернативен лихвен процент (RFR) и предвижда специфични изисквания за оповестяване. Измененията от Фаза 2 предвиждат основни облекчения, свързани с промени в договорите, дължащи се на реформата и хеджиращите взаимоотношения, засегнати от реформата, след като облекченията от Фаза 1 престанат да се прилагат.

По-конкретно, измененията въвеждат практически целесъобразна мярка, ако договорна промяна или промяна на паричните са резултат „пряко“ от реформата на IBOR и се извършват на „икономически еквивалентна“ основа. В тези случаи промените ще се отчитат чрез актуализиране на ефективния лихвен процент, подобно на промените в плаващ лихвен процент. Подобна практическа цел ще се прилага по МСФО 16 „Лизинг“ за лизинговите услуги при отчитане на измененията на лизинга, изисквани от реформата на IBOR.

Освен това измененията от фаза 2 позволяват промените, изисквани от реформата IBOR, да се правят за хеджирането и документацията за хеджиране, без да се прекрати хеджирането. Разрешените промени включват предефиниране на хеджирания риск и предефиниране на описанието на хеджиращите инструменти и/или хеджираните позиции, за да се отрази RFR както и промяна на описанието за това как групеството ще оцени ефективността на хеджирането (само съгласно МСС 39).

Предприятието ще прилага съществуващите изисквания в МСС 39 или МСФО 9 за квалификация на справедливата стойност и паричен поток на хеджиращи отношения, за да отчете всякакви промени в справедливата стойност на хеджираната позиция или хеджиращия инструмент, докато всяка произтичаща неефективност ще бъде призната в отчета за доходите. При промяна на хеджиращото взаимоотношение, след като облекченията от Фаза 1 престанат да се прилагат, сумата, натрупана в резерва за хеджиране на парични потоци, също се приема, че се основава на RFR за целите на преценката дали хеджираните бъдещи парични потоци все още се очаква да възникнат.

Въз основа на измененията във фаза 2, когато се извършва ретроспективна оценка на ефективността на хеджирането съгласно МСС 39, предприятието може, да избере да възстано-

ви кумулативните промени в справедливата стойност на хеджираната позиция и хеджиращия инструмент до нула веднага след прекратяването на прилагането на облекчението от Фаза 1 на база позиция по позиция. Измененията във Фаза 2 поясняват, че промените в метода за оценка на неефективността на хеджирането поради модификациите, изисквани от реформата на IBOR, няма да доведат до прекратяване на отчитането на хеджирането.

Измененията на МСФО 4 са предназначени да позволят на застрахователите, които все още прилагат МСС 39, да получат същите облекчения като тези, предоставени от измененията, направени в МСФО 9.

Освен това бяха направени последващи изменения от Фаза 2 изменения на МСФО 7, за да се даде възможност на потребителите на финансови отчети да разберат ефекта от реформата на лихвения бенчмарк върху финансовите инструменти и стратегията за управление на риска .

Банката има План за действие, в който се определят действията, които трябва да се предприемат в случай, че даден бенчмарк се промени съществено или престане да се предоставя. Планът е в сила от 2018 г., когато референтните лихвени проценти СОФИБОР/СОФИБИД, приложими за сделки в левове, престанаха да съществуват.

Банката няма значителна експозиция към IBOR по своите финансови инструменти, които ще бъдат реформирани като част от тази пазарна инициатива. IBOR експозициите на Банката по заеми и аванси с плаваща лихва към клиенти включват Euribor по операции и тъй като реформата на Euribor вече е завършена промяната е отразена в основната методология за изчисляване. Банката няма да бъде значително засегната от реформата.

МСФО 4, Изменение,отлагане на МСФО 9

През юни 2020 г. СМСС е издал удължаване на срока на временно освобождаване от прилагане на МСФО 9 в МСФО 4, за да включи годишните отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г., с цел да се приведат в действие датите на МСФО 9 Финансови инструменти с МСФО 17 Застрахователни договори.

Изменението не е от значение за дейността на банката.

Изменение на МСФО 16 – Свързани с Covid-19 отстъпки за наем след 30 юни 2021 г.

Изменение на МСФО през март 2021 г. СМСС удължи с една година периода на прилагане на практически целесъобразната мярка в МСФО 16 „Лизинг“, което предоставя практическо облекчение на лизингополучателите от прилагането на насоките на МСФО 16 за модификации на лизинга на отстъпките по наем, породени като пряко следствие от Covid-19 пандемията. Въз основа на гореспоменатото удължаване на мярката, лизингополучателят може да отчете всяко намаление на лизинговите плащания, първоначално дължими на или преди 30 юни 2022 г., като не се счита за модификации на лизинга. Изменението е в сила за годишни отчетни периоди, започващи на или след 1 април 2021 г.

Приемането на изменението не оказва значително влияние върху финансовите отчети на Банката.

Нови стандарти, изменения на стандарти и разяснения, които все още не са приети от банката

Редица нови стандарти и изменения на съществуващите стандарти са в сила след 2021 г., тъй

като все още не са одобрени от Европейския съюз или не са били приложени още на ранен етап от банката. Тези, които могат да бъдат от значение за банката, са посочени по-долу:

МСФО 3, Изменения, Позоваване на концептуалната рамка (в сила от 1 януари 2022 г.).

Измененията на МСФО 3 „Бизнес комбинации“ актуализираха препратката към текущата версия на концептуалната рамка, като добавиха изискване, че за задължения в обхвата на МСС 37 „Провизии, условни задължения и условни активи“, придобиващият прилага МСС 37, за да определи дали към датата на придобиване съществува настоящо задължение в резултат на минали събития. За налог, който би бил в обхвата на КРМСФО 21 Налози, придобиващият прилага КРМСФО 21, за да определи дали задължаващото събитие, което поражда задължение за плащане на налога, е настъпило към датата на придобиване.

В допълнение, издадените изменения добавиха нов параграф към МСФО 3, за да изясни, че условните активи не отговарят на условията за признаване в бизнес комбинация към датата на придобиване.

Приемането на изменението не оказва значително влияние върху финансовите отчети на Банката.

Годишно подобрене на МСФО за цикъл 2018-2020 г.: МСФО 1, МСФО 9 и МСФО 16 (в сила от 1 януари 2022 г.).

Подобренията въвеждат промени в няколко стандарта. Промените, които са от значение за дейността на Банката, са изложени по-долу:

Измененията на МСФО 1 „Прилагане за първи път на международните стандарти за финансово отчетяване“ предвиждат допълнително облекчение за гръщерно предприятие, което става прилагащо за първи път предприятие по-късно от предприятието майка по отношение на отчетянето на кумулативните разлики от преминаване. В резултат изменението дава възможност на предприятията, които са оценили активите и пасивите си по балансови стойности, записани в счетоводните книги на предприятията майки, също да оценяват всички кумулативни разлики от преминаването, като използват сумите, отчетени от предприятието майка. Това изменение ще се прилага също така за асоциирани и съвместни предприятия, които са приели същото изключение по МСФО 1.

Изменението на МСФО 9 „Финансови инструменти“ изяснява таксите, които следва да бъдат включени в теста за отписване на финансови пасиви от 10 %. Таксите, които трябва да бъдат включени в оценката, са само тези, които се плащат или получават между заемателя (предприятието) и заемодателя, включително таксите, платени или получени от кредитополучателя или от негово име. Изменението се прилага за бъдещи изменения и обмен, които настъпват на или след датата, на която предприятието първо прилага изменението.

Изменението на МСФО 16 „Лизинг“ премахва илюстрацията на възстановяването на подобренията на договор за лизинг, за да се избегне евентуално объркване относно третирането на стимулите за лизинг.

Приемането на изменението не се очаква да окаже влияние върху финансовите отчети на Банката.

МСС 37, Изменение, Обременителни договори – Разходи за изпълнение на договор (в сила от 1 януари 2022 г.)

Изменението на МСС 37 „Провизии, условни пасиви и условни активи“ уточнява, че преките разходи за изпълнение на договор включват както допълнителните разходи, така и разпределението на други разходи, пряко свързани с изпълнението на договорите. Общите и административните разходи не са пряко свързани с договор и са изключени, освен ако е изрично посочено, че са за сметка на контрагента по договора.

Приемането на изменението не се очаква да се отрази на финансовите отчети на банката.

МСС 1, Изменения, Класификация на пасивите като текущи или нетекущи (в сила от 1 януари 2023 г., все още не е приет от ЕС.)

Измененията, публикувани през Януари 2020, засягат само представянето на задълженията в отчета за финансовото състояние и дават разяснения относно определянето на правото да се отложи уреждането на задължение, като същевременно ясно се посочва, че класификацията на задълженията като текущи или нетекущи следва да се основава на права, които съществуват към края на отчетния период. Освен това се пояснява, че оценката за класифицирането на задълженията, направена в края на отчетния период, не се влияе от очакванията за това дали предприятието ще упражни правото си да отложи уреждането на задължение. Освен това Съветът поясни, че когато класифицира задълженията като текущи или нетекущи, предприятието може да игнорира само онези опции за преобразуване, които се признават като собствен капитал.

Приемането на измененията не се очаква да окаже влияние върху финансовите отчети на Банката.

МСФО 17, Застрахователни договори (в сила от 1 януари 2023 г., все още неприет от ЕС)

МСФО 17, който заменя МСФО 4 „Застрахователни договори“ предоставя всеобхватен и последователен модел на отчитане на застрахователните договори. Той се прилага за издадените застрахователни договори, всички презастрахователни договори и за инвестиционните договори с дискреционни характеристики, при условие че предприятието също издава застрахователни договори. Договорите за финансови гаранции могат да бъдат в обхвата на МСФО 17, ако преди това предприятието е твърдяло, че ги е разглеждало като застрахователни договори.

Съгласно МСФО 17 общ модел групи застрахователни договори, които се управляват заедно и са подложени на сходни рискове, се измерват въз основа на градивните елементи на дисконтираните, с вероятност претеглени оценки на бъдещите парични потоци, корекция на риска и договорен марж на обслужване (ДМО), представляващи неизгодната печалба на договорите. Съгласно модела прогнозите се правят повторно за всеки отчетен период. Може да се използва опростен подход на измерване, ако се очаква, че това е разумно приближение на общия модел или ако договорите са с кратка продължителност.

Приходът се разпределя по периоди, пропорционално на стойността на очакваното покритие и другите услуги, които застрахователят предоставя през периода, вземанията се представят при възникване и всички инвестиционни компоненти, т.е. изплатени на притежателите на полици, дори ако не настъпи застрахователното събитие, не са включени в приходите и изходите. Резултатите от застрахователните услуги се представят отделно от приходите

или разходите за финансиране на застрахователните дружества.

През юни 2020 г. СМСС е издал изменения на МСФО 17, за да подпомогне предприятията при прилагането му, за улеснение при въвеждането на стандарта. Измененията включват отлагането на датата на влизане в сила, така че предприятията да бъдат задължени да прилагат МСФО 17 за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023 г.

През 2021г. СМСС издаде друго изменение на МСФО 17 с тесен обхват, което е приложимо при

Преминване към новия стандарт, в сила от 1 януари 2023. Това обаче не засяга други изисквания на МСФО 17. Изменението на МСФО 17 изяснява изискванията за преход по МСФО 17 за предприятия, които първо прилагат МСФО 17 и МСФО 9 едновременно. Няма промени в изискванията за преход в МСФО 9. Предприятие, което избере да приложи изменението, го прилага в сравнителната информация на финансовите отчети, когато за първи път прилага МСФО 17. Изменението от 2021 г. все още не е одобрено от ЕС.

МСФО 17 не е от значение за дейността на банката.

МСС 8, Изменения, Дефиниция на счетоводни приблизителни оценки (в сила от 1 януари 2023 г., все още неутвърден от ЕС)

Измененията в МСС 8 „Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки“ въвеждат определението за счетоводни приблизителни оценки и включват други изменения на МСС 8, които имат за цел да помогнат на предприятията да разграничат промените в счетоводните приблизителни оценки от промените в счетоводните политики.

Измененията поясняват (а) как счетоводните политики и счетоводните приблизителни оценки са свързвани помежду си, като (i) обясняват, че счетоводните приблизителни оценки се използват при прилагането на счетоводните политики и (ii) правят дефиницията на счетоводната политика по-ясна и по-кратка, (b) че изборът техника за оценка или техника за оценка, използвана, когато дадена позиция във финансовите отчети не може да бъде оценена с точност, представлява изготвяне на счетоводна оценка и (в) че при прилагането на МСС 2 Материални запаси, изборът на формула за разходите на първи влязъл, първи излязъл (FIFO) или формулата за среднопотеглената цена за взаимозаменяеми запаси, представлява избор на счетоводна политика.

Не се очаква приемането на измененията да окаже влияние върху финансовите отчети на Банката.

Изменения на МСС 1 Представяне на финансови отчети и Декларация за практика на МСФО 2: Оповестяване на счетоводни политики (в сила от 1 януари 2023 г., все още не е одобрено от ЕС).

СМСС издаде изменения на МСС 1 „Представяне на финансови отчети“, за да изисква от предприятията да оповестяват своите съществени счетоводни политики, а не значителните си счетоводни политики.

Според СМСС информацията за счетоводната политика е съществена, ако, когато се разглежда заедно с друга информация, включена във финансовите отчети на предприятието, може разумно да се очаква да повлияе на решенията, които основните потребители на финансови отчети с общо предназначение вземат въз основа на тези финансови отчети.

Освен това, измененията изясняват как едно предприятие може да идентифицира съществена информация за счетоводната политика, като същевременно предоставя примери за това кога информацията за счетоводната политика е вероятно да бъде съществена. Изменението на МСС 1 също така пояснява, че не е необходимо да се оповестява несъществена информация за счетоводната политика. Въпреки това, ако се разкрие, то не трябва да закрива съществена информация за счетоводната политика. За да подкрепи това изменение, Съветът също така разработи насоки и примери, които обясняват и демонстрират прилагането на „четиристепенния процес на същественост“, описан в Практическата Декларация 2 на МСФО Изготвяне на преценки за същественост към оповестяванията на счетоводната политика, за да подкрепи измененията на МСС 1.

Не се очаква приемането на измененията да окаже влияние върху финансовите отчети на Банката.

МСС 12, Изменения, Отсрочени данъци, свързани с активи и пасиви, произтичащи от единична сделка (в сила от 1 януари 2023 г., все още неутвърден от ЕС)

Измененията поясняват, че освобождаването от първоначално признаване, посочено в IAS 12 „Данъци върху дохода“, не се прилага за трансакции като лизинг и задължения за извеждане от експлоатация. Това са сделки, при които предприятията признават както актив, така и пасив.

По-конкретно, измененията изискват предприятието да признае отсрочен данък върху определени сделки (например лизинг и задължения за извеждане от експлоатация), които при първоначалното признаване водят до равни суми на облагаеми и приспадащи временни разлики. След измененията на МСС 12 от предприятието се изисква да признае свързаните отсрочени данъчни активи и пасиви поотделно, като признаването на всеки отсрочен данъчен актив подлежи на критериите за възстановяване в МСС 12. Измененията добавят и илюстративен пример към МСС 12, който обяснява как се прилагат измененията.

Не се очаква приемането на измененията да окаже влияние върху финансовите отчети на Банката.

ДРУГИ СЧЕТОВОДНИ РАЗРАБОТКИ

Решение за дневен ред на IFRIC – Приписване на обезщетения на периоди на служба (МСС 19)

През май 2021 г. беше публикувано решение на Международния комитет по разясненията на финансовите отчети (МКРФС), което прави заключение относно периодите на служба, през които предприятието трябва да разпредели доходи по специфичен план с дефинирани доходи при пенсиониране въз основа на съществуващите изисквания на IAS 19. По-специално, съгласно горното решение, разпределянето на обезщетението не започва от датата на наемане на работа, а от датата, на която службата на служителите за първи път води до обезщетения съгласно условията на плана, до датата, когато по-нататъшният трудов стаж няма да доведе до съществена сума на последващи бонуси.

През четвъртото тримесечие на 2021 г. Банката приложи горепосоченото решение на МКРФС.

2.2 ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНИТЕ ПОЛИТИКИ

Политиките, описани по-долу, са прилагани последователно за 2020 и 2021 г.

2.2.1 АКЦИИ В ДЪЩЕРНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Инвестициите в дъщерни предприятия, включително инвестициите, направени чрез сделки с дружества под общ контрол, се отчитат по цена на придобиване, намалена със загубите от обезценка. Цената представлява справедливата стойност на платената сума или емитираните акции, или ако това не може да бъде надлежно определено, заплатеното възнаграждение заедно с всички пряко свързани разходи.

Бизнес комбинации

Банката отчита бизнес комбинации по метода на придобиване, когато контролът се прехвърля на Банката. Прехвърленото възнаграждение при придобиването, обикновено се оценява по справедлива стойност, както и придобитите идентифицируеми нетни активи. Всяка възникнала репутация се тества ежегодно за обезценка. Всяка печалба от покупка при бизнес комбинация се признава незабавно в печалбата или загубата. Транзакционните разходи се приспадат при възникването им, с изключение на случаите, когато са свързани с емитирането на дългови ценни книжа или капиталови инструменти.

Прехвърленото възнаграждение не включва суми, свързани с уреждането на вече съществуващи отношения. Такива суми обикновено се признават в печалбата или загубата.

Всяка условно възнаграждение се оценява по справедлива стойност към датата на придобиване. Ако задължението за плащане на условно възнаграждение, което отговаря на определението за финансов инструмент, се класифицира като собствен капитал, то не се преоценява и нетният капитал се отчита собствения капитал. Съществува и противоположен подход, при който условно възнаграждение се преизчислява по справедлива стойност на всяка отчетна дата и последващите промени в справедливата му стойност се признават в печалбата или загубата.

Сливане

Сливания между Банката и едно или повече свързани с нея дружества, се отчитат в съответствие с МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки“ и позовавайки се на последните решения на други органи, определящи стандартите, които използват сходна концептуална рамка, следвайки общите принципи на МСФО.

При такива сделки Банката отчита придобитите активи и пасиви на влялото дъщерно дружество по техните балансови стойности към датата на юридическото сливане без корекции на справедливата стойност. Разлика между стойността на инвестицията в дружество преди юридическото сливане и балансовата стойност на придобитите нетни активи, се признава в собствения капитал на Банката.

Сделките, елиминирани при сливане

Вътрешногруповите салда и трансакции и всички нереализирани приходи и разходи, произтичащи от вътрешногрупови трансакции, се елиминират. Нереализираните печалби, произтичащи от сделки с инвестиции в собствен капитал, се елиминират срещу инвестицията до степента на участие на Банката в дружеството, в което е инвестирано. Нереализираните загуби се елиминират по същия начин като нереализираните печалби, но само доколкото няма доказателства за обезценка.

2.2.2 ОПЕРАЦИИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА

Данните във финансовите отчети са представени във валутата на основната икономическа среда (български лев), в която Банката извършва своята дейност (функционална валута). Финансовата информация е представена в български лева (BGN) и представена в хиляди, освен ако не е посочено друго.

Операции и салда

Операции в чуждестранна валута се осчетоводяват по официалния курс на Централната банка в деня на операцията. Печалбите и загубите в резултат на валутни операции и от преоценка на активи и пасиви в чуждестранна валута се признават в отчета за доходите.

2.2.2 ФУНКЦИОНАЛНА И ОТЧЕТНА ВАЛУТА

Паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута и отчетени по историческа стойност, се преоценяват във функционалната валута по валутни курсове за всяка отделна валута в деня на операцията и курсовите разлики се признават в отчета за доходите.

Непаричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута и отчетени по историческа стойност, се отчитат по официалния валутен курс в деня на операцията, с изключение на непарични позиции, деноминирани в чуждестранна валута, които са оценени по справедлива стойност, които се преоценяват по валутния курс за деня, в който е определена справедливата стойност. Курсовите разлики, свързани с тези непарични позиции, се третират като част от промяната на справедливата им стойност и се признават в отчета за доходите или директно в собствения капитал в зависимост от класификацията на непаричната позиция.

Към 31 декември 2021 г. паричните активи и пасиви са преоценени по фиксинга на Централната банка: 1 лев = 0.5113 евро (2020 г.: 1 лев = 0.5113 евро) и 1 лев = 0.579089 щ.г. (2020 г.: 1 лев = 0.627408 щ.г.).

2.2.3 ДЕРИВАТИВНИ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

Дериватите са финансови инструменти:

- (а) чиято стойност се променя в отговор на промени в специфичен лихвен процент, цена на финансов инструмент, валутен курс, индекс на цени или лихвени проценти, кредитен рейтинг или кредитен индекс, или друга променлива;
- (б) които не изискват първоначална нетна инвестиция или изискват малка първоначална нетна инвестиция в сравнение с други видове сделки, при които се очаква да реагират по подобен начин на промени в пазарните условия;
- (в) които са платими на бъдеща дата.

Деривативните финансови инструменти, включващи валутни и лихвени суапи, валутни и лихвени форуърдни договори, опции и фючърси, се признават първоначално във финансовите отчети по справедлива стойност на датата, на която е сключен договорът за деривативен инструмент и последващо се преоценяват по справедлива стойност в края на всеки отчетен месец. Всички деривати се отчитат като актив, когато справедливата им стойност е положителна величина и като задължение – когато справедливата им стойност е отрицателна величина. Обичайно нетната инвестиция е равна на нула (т.е. първоначалната

нетна справедлива стойност на вземането и задължението е нула).

Справедливата стойност на дериватите се определя на база на котирани пазарни цени, включващи най-скорошни пазарни транзакции, или чрез използване на други оценителски техники, ако са приложими. Промените в справедливата стойност на дериватите се включва в отчета за доходите. Принципите за оценка на справедливата стойност на финансови инструменти, включително деривативни финансови инструменти, са описани в Приложение 2.2.14 Измерван на справедливата стойност на финансовите активи.

Финансовите активи, които включват в себе си деривативен инструмент, се признават в баланса като едно цяло, в съответната категория, на база направената оценката на инструмента по отношение на неговите договорни парични потоци и бизнес модела, описани в Приложение 2.2.10. Някои деривати,

съдържащи се във финансови пасиви, се третират като отделни деривати, когато техните рискове и характеристики не са тясно свързани с тези на основния договор, а основният договор не се отчита по справедлива стойност в печалбата или загубата. Тези деривати се оценяват по справедлива стойност, като промените в справедливата стойност се признават в отчета за доходите.

Счетоводно отчитане на хеджирането

Банката е избрала, като политика, разрешена съгласно МСФО 9, да продължи да прилага отчитане на хеджирането в съответствие с МСС 39, докато СМСС приключи проекта за отчитане на макро-хеджиращи дейности.

За целите на счетоводното отчитане на хеджирането, Банката образува хеджираща връзка между хеджиращия инструмент и хеджираната позиция или групата от инструменти, които се хеджират. Хеджиращият инструмент е дериват или недеривативен финансов актив или финансов пасив, чиято справедлива стойност или парични потоци се очаква да компенсират промените в справедливата стойност или паричните потоци на съответната хеджирана позиция. По-конкретно, Банката определя дериватите като: хеджиращи експозицията към промени в справедливата стойност на признати активи или пасиви или непризнати ангажменти (хеджиране на справедливата стойност). За да се прилага счетоводното отчитане на хеджирането, трябва да бъдат изпълнени определени критерии.

При възникване на сделката Банката документира връзката между хеджираните позиции и хеджиращите инструменти, както и целите си по отношение управлението на риска и хеджиращата си стратегия, както и метода, който ще се използва за оценка на ефективността на хеджиращата връзка. Банката документира също своите оценки както при първоначалното извършване на сделката, така и текущо, дали и доколко дериватите, използвани в хеджингови операции, са високоефективни при компенсиране на промените в справедливите стойности или паричните потоци на хеджираните позиции и дали действителните резултати от всеки хедж са в диапазона от 80-125%. Ако дадено взаимоотношение не отговаря на гореспоменатите критерии за ефективност на хеджирането, Банката преустановява счетоводно отчитане на хеджирането за бъдещите периоди. По същия начин, ако хеджиращият дериват изтече или бъде продаден, прекратен или упражнен, или хеджирането е отменено, тогава отчитането на хеджирането се преустановява проспективно. В допълнение, Банката използва и други деривати, които не са в квалифицирани хеджиращи отношения, за да управлява експозицията си главно към лихвени и валутни рискове. Неквалифицираните хеджове са деривати, които се сключват като икономически хеджове на активи и пасиви, за които не се прилагат правилата на счетоводен хедж. Тези деривативни инструменти биват класифицирани заедно с онези,

които се използват с цел търгуване.

Методиката за признаване на печалба или загуба в резултат на промяна на справедливата стойност зависи от това дали дериватите са предназначени и квалифицирани като хеджиращи инструменти, и ако те са такива, се взема предвид и същността на позицията, която се хеджира с тях.

Освен това, Банката може да определи групи от позиции като хеджирани позиции, чрез агрегиране на признати активи или пасиви или непризнати, но много вероятни сделки с подобни рискови характеристики, които определят експозицията, за която са хеджирани. Въпреки че общите рискови експозиции могат да бъдат различни за отделните позиции в групата, специфичният риск, който се хеджира, ще бъде присъщ на всеки от елементите в групата.

(I) Хеджиране на справедлива стойност

Банката прилага хеджиране на справедливата стойност за хеджиране на експозициите по отношение предимно на промени в справедливата стойност, дължаща се на лихвения и валутния риск.

Лихвеният и валутният риск по отношение на приложимата референтна ставка могат да бъдат хеджирани чрез лихвени суапове и кръстосани валутни суапове.

Банката използва метода долар-офсет, за да оцени ефективността на хеджирането по справедлива стойност. Това е количествен метод, който включва сравнение на промяната в справедливата

стойност на хеджиращия инструмент с промяната в справедливата стойност на хеджираната позиция, свързана с хеджирания риск. Дори ако не се очаква хеджирането да бъде високоефективно в даден период, отчитането на хеджирането не се изключва, ако се очаква ефективността да остане достатъчно висока през целия живот на хеджирането.

Промените в справедливата стойност на дериватите, които са определени и отговарят на изискванията за хеджиране на справедлива стойност, се отчитат в отчета за доходите, заедно с промените в справедливата стойност на хеджираните активи или пасиви, които се дължат на хеджирания риск. Банката прекратява отчитането на хеджиране в случай, че хеджиращият инструмент изтече или бъде продаден, прекратен или упражнен, хеджирането вече не отговаря на критериите за отчитане на хеджиране или е прието за отменено. В такива случаи всяка корекция на балансовата стойност на хеджираната позиция, за която се прилага методът на ефективната лихва, се амортизира като печалба или загуба през периода до падежа. Неефективно хеджирането може да възникне в случай на потенциални разлики в критичните условия между хеджираната позиция и хеджиращия инструмент, като падеж, честота на нулиране на лихвения процент и криви на дисконтиране.

(II) Деривати, които не са предназначени за хеджиращи инструменти

Промените в справедливата стойност на деривативни финансови инструменти, които не са предназначени за хеджиращи инструменти или не са определени за счетоводно отчитане на хеджиране, се признават в отчета за доходите.

Справедливата стойност на деривативните инструменти, държани за търгуване и хеджиране, са оповестени в Приложение 25.

2.2.4 ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ

(I) Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от лихви и разходите за лихви се признават в отчета за доходите за всички лихвоносни финансови инструменти на база текущо начисляване, като се използва методът на ефективния лихвен процент (ЕЛП). Ефективният лихвен процент е процентът, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления през очакваната продължителност на живота на финансовия инструмент или, когато е подходящо, по-кратък период, до брутната балансова стойност на финансовия актив или амортизираната стойност на финансовия пасив. При изчисляване на ЕЛП за финансови инструменти, различни от закупени или първоначално възникнали активи с кредитна обезценка (РОСИ), Банката оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но не взема предвид очакваните кредитни загуби. За финансовите активи, които са закупени или първоначално възникнали активи с кредитна обезценка се използва кредитно-коригиран ЕЛП, представляващ лихвеният процент, който при първоначалното признаване на финансовия актив дисконтира очакваните бъдещи парични потоци (включително очакваните кредитни загуби) до справедливата стойност на РОСИ актива.

Амортизираната стойност на финансовия актив или пасив е сумата, по която се оценява при първоначално признаване минус погашенията на главницата, плюс или минус кумулативната амортизация, чрез използване на ЕЛП (както е описано по-горе), а за финансовите активи, коригирана само за очакваната компенсация за кредитна загуба, докато брутната балансова стойност на финансовия актив е неговата амортизирана стойност преди коригиране за очаквани кредитни загуби.

Изчислението на ЕЛП включва всички транзакционни разходи и такси, платени или получени, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, и всички други премии или отстъпки.

Банката изчислява приходите и разходите от лихви, като прилага ЕЛП към брутната балансова стойност на необезценените финансови активи (експозиции класифицирани във Фаза 1 и 2) или към амортизираната стойност на финансовите пасиви.

За финансови активи, които са станали обезценени след първоначално признаване (експозиции във Фаза 3), Банката изчислява приходите от лихви, като прилага ефективния лихвен процент към амортизираната стойност на финансовия актив (брутна балансова стойност коригирана за очаквани кредитни загуби). Ако активът стане необезценен, тогава ЕЛП се прилага отново към брутната балансова стойност.

За финансови активи, които са били кредитно обезценени при първоначално признаване (РОСИ), лихвеният приход се изчислява чрез прилагане на кредитно-коригиран ЕЛП (изчислен както е описано по-горе) към амортизираната стойност на РОСИ финансовия актив. За такива активи, дори ако кредитният риск се подобри, приходите от лихви не се изчисляват върху брутната стойност на актива.

Приходите от лихви по всички дългови инструменти се признават в отчета за доходите и се представят в нетния лихвен доход.

(II) Приходи и разходи от/за такси и комисиони

Получените и платените такси и комисиони, които формират част от ефективния лихвен процент на финансов актив или пасив, са включени в ефективния лихвен процент.

Други приходи от такси и комисиони, като приходи от обслужване на сметки и такси за управление на активи (включително такси, базирани на представянето), се признават, когато свързаните с тях услуги се предоставят на клиента, доколкото е много вероятно да не се налага възстановяване на значителна сума на клиентите, призната вече като приход.

Други приходи от такси и комисиони, отнасящи се до валутни операции, внос и износ, преводи, банкови разноски и посредническа дейност, се признават при извършване на съответните трансакции. Другите разходи за такси и комисиони се отнасят главно до такси за трансакции и услуги, които се признават като разход при получаване на услугите.

В случай на договор с клиент, който води до признаването на финансов инструмент във финансовите отчети на Банката, който може да бъде частично в обхвата на МСФО 9, и частично в обхвата на МСФО 15, Банката първо прилага МСФО 9 като определи и измери частта от договора, която е в обхвата на МСФО 9 и впоследствие прилага МСФО 15 към остатъчната част.

2.2.5 НЕТЕН ДОХОД ОТ ТЪРГУВАНЕ

Нетният доход от търгуване включва печалби и загуби, свързани с деривативни финансови инструменти (хеджиращи и нехеджиращи). Всички промени в справедливата стойност на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, се признават като част от нетния доход от търгуване в отчета за доходите.

2.2.6 ПЕЧАЛБА/(ЗАГУБА) ОТ ЦЕННИ КНИЖА В ИНВЕСТИЦИОНЕН ПОРТФЕЙЛ

Печалбите/(загубите) от инвестиционни ценни книжа се отнасят до резултати, получени от реализирани печалби и загуби от ценни книжа, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата, резултатите от ранната ликвидация на деривативни финансови инструменти за хеджиране на справедлива стойност (такси за прекратяване и отменяне на начисления от последната купонна дата) свързани с облигации, реализирани печалби и загуби от продажба на ценни книжа (облигации), оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

2.2.7 ИМОТИ И ОБОРУДВАНЕ

Банката признава първоначално дълготрайните активи по цена на придобиване. Тя включва покупната цена, включително мита и други невъзстановими данъци, както и разходите, които директно са свързани с доставката и привеждането на актива в действие, съгласно изискванията на Ръководството на Банката. Цената на придобиване на актива представлява паричния еквивалент, платен за придобиване на актива, или друга справедлива стойност. Минималният праг за признаване на разход като актив, възприет от Банката, е 300 лв.

Банката включва последващите разходи към балансовата стойност на актива, само когато е много вероятно бъдещите парични потоци от ползването на актива да бъдат получени и стойността на актива може да бъде измерена надеждно. Всички разходи за ремонти, поддръжката и обновяването на дълготрайния актив се отчитат в отчета за доходите през периода, през който възникват.

След първоначално признаване Банката прилага метода на справедлива стойност по отношение на земя и сгради. Всички останали класове дълготрайни активи се признават по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Справедливата стойност на земя и сгради се определя на база на оценки на професионални оценители и доказателства, основаващи се пазара на недвижими имоти. Основните методи за оценка включват:

- цени на пазарните аналози (оценяваните активи са сравнени с подобни, предлагани на пазара)
- настоящата стойност на бъдещите парични потоци от активи, генериращи наем (ДПП)
- метод на намалената цена (взема се предвид цената, по която актива би могъл да бъде придобит или построен в момента и се намалява със стойността на икономическата и физическата амортизация на актива).

Преоценка на недвижимите имоти се извършва всяка година.

На датата на преоценка, нетната стойност на актива се променя до неговата преоценена стойност като се коригира натрупаната амортизация, като в случаите, в които сумата на натрупаната амортизация е по-малка от ефектът на преоценката нагоре, брутната стойност на актива се коригира с разликата.

Ако в резултат на преоценката стойността на актива е увеличена, увеличението, нетно от данъци, се признава в друг всеобхватен доход и се натрупва като Преоценъчен резерв. Увеличението от преоценка обаче се признава в отчета за доходите до степенята, до която тя възстановява негативната преоценка на същия актив, която преди това е призната в отчета за доходите.

Когато балансовата стойност на един актив се намалява в резултат на преоценка, намалението се признава първо в друг всеобхватен доход до степенята, до която преди това е признат положителен преоценъчен резерв от преоценката на същия дълготраен актив и впоследствие в отчета за доходите, ако кредитното салдо на преоценъчния резерв не е достатъчно.

С изключение на земята, Банката начислява амортизация на всички имоти, машини и оборудване. Разходите за амортизация се изчисляват чрез прилагане на линейния метод при намаляване на стойността им до неговата остатъчна стойност за срока на практическото му използване както следва:

- Сгради - до 50 години;
- Подобрения на наети активи - полезния живот на наети активи;
- Подобрения на собствени имоти - 15 години;
- Хардуер - 4-10 години;
- Оборудване и мебелировка - 3-20 години;
- Превозни средства - 5 години.

Банката отписва балансовата стойност на дълготраен актив:

(а) при продажба;

(б) когато не се очаква да бъдат получени повече икономически ползи от актива.

Печалбата или загубата от отписването на дълготрайния актив се включва в отчета за доходите, когато активът е бил продаден. Печалбата или загубата от отписването на имоти и оборудване се определя като разлика между нетните приходи от продажба и балансовата стойност на актива.

Остатъчната стойност на активите и техният полезен живот се преразглеждат и при необходимост се променят към всяка отчетна дата. Дълготрайните активи, които са обект на амортизация, се преразглеждат периодично за индикации за обезценка. Когато събития или промени в обстоятелствата показват, че балансовата им стойност би могла да не бъде възстановена, се признава загуба от обезценка, равна на превишението на балансовата стойност на актива над възстановимата му стойност. Възстановимата стойност на дълготрайните активи е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите за продажба и стойността им в употреба.

2.2.8 НЕМАТЕРИАЛНИ ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ

Придобитите от Банката нематериални активи се оценяват по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и натрупаните загуби от обезценка.

Разходи, които са директно свързани с непарични активи без физическа субстанция, които се контролират от Банката и се очаква да генерират икономически изгоди, надхвърлящи разходите за тях в период, по-дълъг от една година, се отчитат като нематериални дълготрайни активи. Разходи, които подобряват или разширяват възможностите на нематериалните активи в допълнение на техните първоначални спецификации и параметри, се капитализират. Разходите, свързани с поддръжката на нематериални активи, се признават като разход в момента на тяхното възникване.

Направените разходи при вътрешното разработване/ подобряване функционалността на нематериални дълготрайни активи се признават като нематериални дълготрайни активи, когато отговарят на критериите за признаване. Разходите за разработването се капитализират, когато е вероятно Банката да получи икономически ползи от използването на актива и разходите могат да бъдат надеждно измерени.

Отчетените разходи (Приложение 22) включват разходи за персонал на служителите, участвали пряко в създаването на актива и могат да включват и други разходи (за материали и услуги, използвани за създаването на актива, правни такси, регистрационни такси и т.н.).

Нематериалните активи се амортизират по линейния метод в рамките на полезния им живот, както следва:

- Софтуер – 5-15 години;
- Лицензи – 5-15 години;
- Други нематериални дълготрайни активи - 5-15 години.

Нематериалните дълготрайни активи включват софтуер, лицензи, вътрешно разработени и други нематериални активи, които могат да се разделят или произтичат от договорни или други законови права.

Нематериалните дълготрайни активи се преразглеждат периодично за обезценка, когато събития или промени в обстоятелствата показват, че балансовата стойност е възможно да

не бъде възстановена. Балансовата стойност на актива се отписва до неговата възстановима стойност, ако е по-висока от нея.

2.2.9 ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

Инвестиционен имот се определя като имуществено (земя или сграда – или част от сграда – или и двете), държано (от собственика или от наемателя при условията на финансов лизинг) повече с цел печалба от наем или покачване на неговата пазарна цена, или и двете; отколкото за (а) използване в производството на стоки или услуги или за административни цели; или за (б) продажба в рамките на обичайната икономическа дейност.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включително свързаните с него транзакционни разходи. Съгласно модела на справедлива стойност на МСС 40 „Инвестиционни имоти“ след първоначално признаване, инвестиционните имоти се отчитат по справедлива стойност, определена от независими сертифицирани оценители, като всяка промяна в тях се признава в отчета за доходите като част от други приходи / разходи.

Последващите разходи се начисляват към балансовата стойност на актива само когато е вероятно бъдещите икономически ползи, свързани с позицията, да се вляят в Банката и цената на актива може да бъде надеждно определена. Разходите за ремонт и поддръжка се признават в отчета за доходите в периода, през който са направени.

Инвестиционните имоти се отписват при освобождаването от тях или окончателно изваждане от употреба и когато не се очаква бъдеща икономическа изгода от тяхното освобождаване. Всяка възникваща печалба или загуба (изчислена като разлика между нетните постъпления от продажба и балансовата стойност на актива) се признава в отчета за доходите.

2.2.10 ФИНАНСОВИ АКТИВИ

ФИНАНСОВИ АКТИВИ – КЛАСИФИКАЦИЯ И ОЦЕНКА

Банката класифицира финансовите активи въз основа на бизнес модела за управление на тези активи и характеристиките на техните договорни парични потоци. Съответно, финансовите активи се класифицират в една от следните категории на оценяване: амортизирана стойност, справедлива стойност в друг всеобхватен доход или справедлива стойност в печалбата или загубата.

Покупките и продажбите на финансови активи се признават на датата на уреждане, която е датата, на която Банката се ангажира да закупи или продаде активите. Кредитите, отпуснати от Банката, се признават, когато паричните средства се отпускат на кредитополучателите. Вземанията от клиенти първоначално се оценяват по цена на сделката.

Финансови активи по амортизирана стойност (АС)

Банката класифицира и оценява финансов актив по амортизирана стойност, ако следните два критерия са изпълнени:

- (а) Неговият бизнес модел е “държан за събиране”;
- (б) Неговите парични потоци представляват единствено плащане на главница и лихви (SPPI).

При първоначално признаване, тези активи се оценяват по справедлива стойност, плюс

транзакционните разходи и разходите директно съотнесими към инструмента. След първоначалното признаване, активите се оценяват по амортизирана стойност, чрез използване на метода на ефективния лихвен процент. Приходите от лихви, реализираните печалби и загуби от отписване и промените в загубите от кредитна обезценка от активи, отчитани по амортизирана стойност, се признават в отчета за доходите.

Финансови активи оценени по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (FVOCI)

Банката класифицира и оценява финансов актив по FVOCI, ако са изпълнени едновременно следните две условия:

- (а) Неговият бизнес модел е държан, както за събиране, така и за продажба и
- (б) Съгласно договорните условия, на определени дати възникват парични потоци, които представляват единствено плащане на главница и лихви (SPPI)

Неговите парични потоци представляват единствено плащане на главница и лихви (SPPI)

Финансовите активи, които отговарят на тези два критерия са дългови инструменти първоначално признавани по справедлива стойност, плюс транзакционните разходи и разходите директно съотнесими към инструмента.

След първоначално признаване, тези инструменти се отчитат по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, освен лихвения приход от тях, печалбите и загубите от валутни преоценки, както и загубите от обезценка, които се отчитат в отчета за доходите. В случай на продажба, натрупаните печалби или загуби, които са признати в друг всеобхватен доход се прехвърлят в отчета за доходите.

Капиталови инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (FVOCI)

Банката може да избере да приложи опцията, за оценяване на капиталовите инструменти по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Ако бъде избрана тази опция, тя се прилага при първоначалното признаване на всеки инструмент по-отделно. Печалбите и загубите от тези инструменти, включително когато са отписани, се отчитат през друг всеобхватен доход и впоследствие не се прекласифицират в отчета за доходите. Получените дивиденди се отчитат в отчета за доходите. Банката няма капиталови инструменти, отчитани през друг всеобхватен доход.

Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата (FVTPL)

Банката класифицира и оценява всички други финансови активи, които не са класифицирани по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, по справедлива стойност в печалбата или загубата. Тази категория включва дългови инструменти, като заеми и дългови ценни книжа, чиито бизнес модел е държан, както за събиране, така и за продажба, но не успяват да покрият условието техните парични потоци да са единствено плащане на главница и лихви, капиталови инструменти, които не се отчитат в друг всеобхватен доход, финансови активи, държани за търгуване и деривативни финансови инструменти.

Финансов актив, който отговаря на горните условия, за да бъде класифициран в АС или FVOCI, може да бъде определен от Банката по FVTPL при първоначално признаване, ако това елиминира или значително намалява счетоводно несъответствие, което иначе би възникнало.

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през печалбата и загубата, първоначално се отчитат по справедлива стойност, а всички нереализирани печалби или загуби, възникващи от промени в справедливата стойност, се включват в отчета за доходите.

Оценка на бизнес модела и характеристиките на договорените парични потоци

Оценката на бизнес модела определя как Банката управлява група активи за генериране на парични потоци. Тоест дали целта на Банката е единствено да събира договорни парични потоци от актива, да реализира парични потоци от продажбата на активи, или и двете – да събира договорни парични потоци и парични потоци от продажбата на активи. В допълнение, бизнес моделът се определя след агрегиране на финансовите активи в групи (бизнес линии), които се управляват по подобен начин, а не на ниво отделен инструмент.

Бизнес моделът се определя от ключовия управленски персонал на Банката в съответствие с оперативния модел, като се разглежда как се управляват финансовите активи с цел генериране на парични потоци, целите и начина на наблюдение и отчитане на всеки портфейл, както и всяка налична информация за минали продажби и стратегия за бъдещи продажби, където е приложимо.

При извършване на горепосочената оценка, Банката разглежда редица фактори, включително рисковете, свързани с изпълнението на бизнес модела и как тези рискове се оценяват и управляват, свързаната с тях компенсация на персонала, както и честотата, обема и причините за предходни продажби, както и очаквания за бъдещи продажби.

Видове бизнес модели

Бизнес моделите на Банката се разделят на три категории, които са показателни за ключовите стратегии, използвани за генериране на възвръщаемост.

Бизнес моделът „държани за събиране“ (НТС) има за цел да държи финансовите активи с цел събиране на договорните парични потоци. Продажбите при този модел се наблюдават и могат да се извършват по причини, които не са в противоречие с този бизнес модел. По-конкретно, продажбите на финансови активи, дължащи се на влошаване на кредитната им оценка, както и продажбите, близки до падежа на инструмента, се считат за съвместими с целта да се събират договорни парични потоци, независимо от тяхната стойност и честота. Продажбите по други причини може да са в съответствие с модела на НТС, като например нуждите от ликвидност при определен стрес сценарий или продажбите, направени за управление на висока концентрация на кредитен риск. Тези продажби се наблюдават и оценяват в зависимост от честотата и стойността, за да се заключи дали те съответстват на модела НТС.

Финансовите активи, класифицирани в този бизнес модел, включват пари и парични еквиваленти, облигации, предоставени средства на банки и кредити и аванси на клиенти, които се оценяват по амортизирана стойност, при спазване на критериите за оценка на SPPI.

Бизнес моделът държани за събиране и продажба (НТС&S) има за цел както събиране на договорни парични потоци, така и продажба на активите. Дейности като управление на ликвидността, лихвен доход и продължителност на събирането са в съответствие с този бизнес модел, докато продажбите на активи са неразделна част от постигането на целите на този бизнес модел. Дълговите инструменти, класифицирани в този бизнес модел, включват инвестиционни ценни книжа, които се оценяват по FVOCI, при спазване на критериите за оценка на SPPI.

Другите бизнес модели включват финансови активи, които се управляват и оценяват на база справедлива стойност, както и портфейли, държани за търгуване. Това е категория за финансови активи, които не отговарят на критериите на бизнес моделите на НТС или НТС&S, докато събирането на договорните парични потоци може да е случайно за постигане на целите на бизнес моделите.

Бизнес моделите на Банката се преглеждат поне веднъж годишно или по-често, ако има промяна в оценката на продажбите или ако има някакви промени в стратегията и основните дейности на Банката, което може да се види от бизнес плана, бюджета и стратегията за управление на необслужвани експозиции на Банката (NPE strategy).

Оценка на характеристиките на паричните потоци

За да бъде класифициран един финансов инструмент по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, неговите договорни условия трябва на определени дати да поражда парични потоци, които са единствено плащания на главница и лихви (SPPI) върху непогасената главница.

При оценката на това дали договорните парични потоци са SPPI, Банката преценява дали договорните условия на инструмента отговарят на условието за основно кредитно споразумение, т.е. лихвата да включва само компенсация за стойността на парите във времето, кредитния риск, груги основни рискове по кредитиране и марж на печалбата. При първоначалното признаване на

финансов актив се извършва оценка на това дали активът съдържа договорна клауза, която би могла да промени размера или времето на договорните парични потоци, така че да не съответства на горното условие. Когато договорните условия въвеждат експозиция на риск или променливост, които са несъвместими с основно кредитно споразумение, свързаният финансов актив се счита за неуспешно преминал оценката на SPPI и ще се оценява на база FVTPL.

За целите на оценката на SPPI, Банката разглежда съществуването на различни характеристики, включително, наред с другото, договорно свързани условия, условия за предсрочно плащане, отсрочени безлихвени плащания, опции за удължаване и конвертиране на акции и условия, които въвеждат лихвърдж, включително плащания, обвързани с индекси.

В случай на специални споразумения за отпускане на заеми, като например безвъзмездни заеми, Банката в своята оценка на критерия за SPPI взема предвид различни фактори, като например естеството на кредитополучателя и неговата дейност, ценообразуването на заемите, дали то участва в икономическите резултати на базовия актив и степента, в която обезпечението представлява цялата или значителна част от активите на кредитополучателя.

В някои случаи, когато стойността на парите във времето се променя с това, че лихвеният процент на финансовия актив периодично се променя, но честотата на промяна не съответства на срочността на лихвения процент или когато лихвеният процент на финансов актив периодично се връща на средна стойност от краткосрочни и дългосрочни лихвени проценти, се извършва количествена оценка („Benchmark Test“), за да се определи дали договорните парични потоци са SPPI.

По-специално, Банката оценява договорните парични потоци на “Реалния инструмент” (РИ), чийто лихвен процент се променя с честота, която не съответства на срока на лихвения процент, и този на “Бенчмарк Инструмент” (БИ), които са идентични във всички отношения, с

изключение на това, че срокът на лихвения процент съответства точно на лихвения период. Ако недисконтираните парични потоци на първия се различават значително от референтните парични потоци, заради модифицираната стойност на парите във времето, финансовият актив не отговаря на критерия SPPI и следователно не може да бъде оценен по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. В своята оценка Банката разглежда както ефекта на модифицираната стойност на парите във времето за всеки отчетен период, така и кумулативно за срока на действие на инструмента. Това се прави за живота на инструмента, чрез сравняване на кумулативните прогнозираны недисконтирани парични потоци на РИ и БИ.

За целите на оценката на SPPI, ако договорна характеристика може да има ефект, минимален или незначителен, това не засяга класификацията на финансовия актив. Договорна характеристика не засяга класификацията на финансовите активи, ако тя може да има само незначителен ефект върху договорните парични потоци на финансовия актив. Освен това, договорната характеристика се счита за незначителна за Банката, ако тя засяга договорните парични потоци на инструмента само при възникване на събитие, което е изключително рядко, силно аномално и много малко вероятно.

Банката извършва SPPI оценка за своите кредитни експозиции на продуктова база за кредитите на гребно и част от корпоративния портфейл, където договорите са стандартизирани, докато за останалия корпоративен портфейл оценката се извършва индивидуално.

Оценката на SPPI за дългови ценни книжа се извършва централно от Групата, като се използва автоматизирано решение, съответно по дати на възникване и придобиване, като се вземат предвид характеристики, водещи до променливост в договорните парични потоци на финансов инструмент, която могат да доведат до плащания не само на главница и лихва.

ОТПИСВАНЕ НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ

Банката отписва финансов актив, когато изтекът на неговите договорни парични потоци, или правата за получаване на тези парични потоци се прехвърлят при окончателна продажба, при която са прехвърлени по същество всички рискове и ползи от собствеността. В допълнение, финансов актив се отписва, дори ако се запазят права за получаване на парични потоци, но в същото време Банката поема задължението да изплати получените парични потоци без съществено забавяне (преминаване през споразумение) или когато по същество всички рискове и изгоди нито се прехвърлят, нито се задържат, но Банката е прехвърлила контрол върху актива. Контролът се счита за прехвърлен, ако и само ако приобретателят има практическата възможност да продаде актива в неговата цялост на несвързано трето лице.

При отписване на финансов актив разликата между балансовата стойност на актива и сумата на i) полученото възнаграждение (включително новопридобит актив с приспаднато новопридобит пасив) и ii) натрупаната печалба или загуба, призната в друг всеобхватен доход за финансови активи отчитани по FVOCI, се признава в отчета за дохода.

Банката може да променя договорните условия на финансов актив или като отстъпка, предоставена на клиент, който е изправен пред финансови затруднения, или поради други търговски причини, като промени в пазарните условия, конкуренцията или запазването на клиентите.

В случаите, когато договорните парични потоци на даден финансов актив са били променени и промяната се счита за достатъчно съществена, първоначалният финансов актив се отписва. Банката отчита модифицирания актив като „нов“ финансов актив по справедлива стойност, а разликата с нетната балансова стойност на съществуващия се записва в отчета за доходите като печалба или загуба от отписване.

Модификации, които могат да доведат до отписване, включват:

- промяна на кредитополучателя;
- промяна във валутата, в която е отпусната кредитната експозиция;
- консолидация на дълга, при която два или повече необезпечени потребителски кредити са консолидирани в един нов обезпечен кредит;
- премахване или добавяне на клауза за преобразуване и / или механизми за разпределяне на печалбата и подобни условия, които са релевантни към SPPI;
- всякакви други промени, които водят до съществена разлика на условията по променения договор от тези по първоначалния договор (например нова клауза, поради която заемът не може да се счита, че е съгласно основното кредитно споразумение).

2.2.11 РЕКЛАСИФИКАЦИЯ НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ

Банката рекласифицира финансов актив само когато променя своя бизнес модел за управление на финансови активи. Обикновено промяната в бизнес модела се очаква да бъде рядка и се случва, когато Банката започне или престане да извършва дейност, която е съществена за нея; например, когато се придобива, продава или прекратява бизнес линия. В редките случаи, когато има промяна в съществуващите бизнес модели, актуализираната оценка се одобрява от компетентните комитети на Банката и изменението се отразява по подходящ начин в бюджета и бизнес плана на Банката.

Промени в намеренията, свързани с конкретни финансови активи (дори и при значителни промени в пазарните условия), временно изчезване на определен пазар за финансови активи или прехвърляне на финансови активи между части на Банката с различни бизнес модели, не се разглеждат като промени в бизнес модела. Рекласификацията се прилага проспективно от датата на която е извършена, следователно признатите преди това печалби, загуби (включително загуби от обезценка) или лихви не се преизчисляват.

2.2.12 ФИНАНСОВИ ПАСИВИ

Класификация и измерване

Банката може да класифицира финансовите си пасиви в следните категории: финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност, и финансови пасиви по справедлива стойност през печалба или загуба.

Финансовите пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалба или загуба, се състоят от две подкатегории: финансови пасиви, държани за търгуване, и финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалба или загуба при първоначално признаване.

Финансовите пасиви, държани за търгуване, са тези, които Банката поема основно с цел

обратно изкупуване в краткосрочен план за краткосрочна печалба.

При първоначално признаване Банката може да определи неотменимо финансовите пасиви по справедлива стойност през печалба или загуба, когато е изпълнен един от следните критерии:

- това елиминира или значително намалява счетоводното несъответствие, което иначе би възникнало от оценяването на активи или пасиви или признаването на печалбите и загубите по тях на различни основи; или
- група от финансови пасиви или финансови активи и финансови пасиви се управлява и оценява на база справедлива стойност, съгласно документирана стратегия за управление на риска или инвестиционна стратегия; или
- финансовият пасив съдържа един или повече внедрени деривати, които значително променят паричните потоци, които в противен случай биха се изисквали от договора.

Финансовите пасиви, оценявани по FVTPL, първоначално се признават по справедлива стойност. Промените в справедливата стойност се признават в отчета за доходите, с изключение на промените в справедливата стойност, дължащи се на промени в собствения кредитен риск на Банката, които са признавани в друг всеобхватен доход и не се прекласифицират в отчета за доходите при отписване на пасивите. Въпреки това, ако такова третиране създава или увеличава счетоводното несъответствие в отчета за доходите, всички печалби или загуби от този финансов пасив, включително ефектите от промените в кредитния риск, се признават в отчета за доходите. Към края на 2021 г. и 2020 г. Банката класифицира всички свои финансови пасиви по амортизирана стойност.

Отписване на финансови пасиви

Финансов пасив се отписва, когато задължението по пасива бъде погасено, анулирано или изтече. Когато съществуващ финансов пасив на Банката се замени с друг от същия контрагент при съществено различни условия, или условията на съществуващо задължение са съществено променени, такава промяна се третира като погасяване на първоначалния пасив и признаване на ново задължение и всяка възникнала разлика се признават в отчета за доходите.

Банката счита, че условията са съществено различни, ако дисконтираната настояща стойност на паричните потоци съгласно новите условия, включително всички такси, платени след приспадане на получените такси и дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент, е най-малко 10% различна от дисконтираната сегашна стойност на оставащите парични потоци от първоначалния финансов пасив.

2.2.13 ПРИХВАЩАНЕ НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ И ПАСИВИ

Ако размяната на дългови инструменти или промяната на условия се осчетоводяват като погасяване, всички направени разходи или такси се признават като част от печалбата или загубата от погасяването. Ако промяната не се отчита като погасяване, всички направени разходи или такси коригират балансовата стойност на пасива и се амортизират през оставащия срок на модифицирания пасив.

Финансовите активи и пасиви се прихващат и в баланса се представят по тяхната нетна стойност, единствено и само, когато е налице законно основание за такова нетиране на

признатите стойности и е налице намерение същите да бъдат уредени при настъпване на падежа им на нетна основа, или реализирането на активите и покриването на пасивите да бъде извършено едновременно.

2.2.14 СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ НА ФИНАНСОВИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ

Справедливата стойност е цената, която може да бъде получена за продажбата на актив или платена за прехвърляне на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката при текущите пазарни условия или, ако няма такива, на най-изгодният пазар, до който Банката има достъп на тази дата. Справедливата стойност на пасив отразява риска от неизпълнение.

Банката измерва справедливата стойност на един инструмент, използвайки котираната цена на активен пазар за този инструмент, ако такава е налична. Пазарът се счита за активен, ако сделките за актива или пасива се извършват с достатъчна честота и обем, така че да предоставят постоянно ценова информация. Когато няма котирана цена за идентичен актив или пасив, справедливата стойност се измерва посредством други техники за оценка, които максимизират използването на подходящи наблюдавани входящи данни и свеждат до минимум използването на ненаблюдавани входящи данни.

Избраната техника на оценяване отчита всички фактори, които участниците на пазара биха взели предвид при ценообразуването на една сделка.

Банката е избрала да използва средната цена като практическо средство за измерване на справедливата стойност в рамките на спреда купува-продава.

Най-доброто доказателство за справедливата стойност на финансов инструмент при първоначално признаване обикновено е цената на сделката, т.е. справедливата стойност на предоставеното или полученото възнаграждение, освен ако Банката не определи, че справедливата стойност при първоначалното признаване се различава от цената на сделката. В този случай, ако справедливата стойност се доказва от котирана цена на активен пазар за идентичен актив или пасив (т.е. входни данни от ниво 1) или въз основа на техника за оценка, която използва само данни от наблюдавани пазари, печалбата или загубата в ден първи се признава в отчета за доходите. От друга страна, ако справедливата стойност се докаже чрез техника на оценяване, която използва ненаблюдаеми входящи данни, финансовият инструмент първоначално се оценява по справедлива стойност, коригирана с цел отлагане на разликата между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката (печалба или загубата в ден първи). Впоследствие отсрочената печалба или загуба се амортизира на подходяща база през целия срок на действие на инструмента или се освобождава по-рано, ако гадена цена на активен пазар или пазарна информация стане налична или финансовият инструмент е закрит.

Всички активи и пасиви, за които справедливата стойност се оценява или оповестява във финансовите отчети, се категоризират в йерархията на справедливата стойност на базата на най-ниското ниво на входни данни, които са значими за оценката на справедливата стойност като цяло (Приложение 5.3).

За активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност на повтаряща се база, Банката отчита прехвърляния в и от нивата на йерархията на справедливата стойност годишно за годината, през която е извършен трансферът на финансовия инструмент.

2.2.15 ОБЕЗЦЕНКА НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ

Обезценка на финансови активи

Банката признава очакваните кредитни загуби (ОКЗ), които отразяват промените в кредитното качество след първоначалното им признаване за финансовите активи, които се оценяват по АС и FVOCI, включително кредити, вземания по лизинг, дългови ценни книжа, договори за финансови гаранции и кредитни ангажименти. Не се признават ОКЗ за капиталови инвестиции.

ОКЗ са среднопретеглена оценка на вероятните кредитни загуби, която отразява стойността на парите във времето. При първоначално признаване на финансовите инструменти в обхвата на политиката за обезценка, Банката отчита загуба, равна на 12-месечен ОКЗ, което е ОКЗ в резултат на неизпълнение, което е възможно през следващите дванадесет месеца. Впоследствие, за онези финансови инструменти, които са претърпели значително увеличение в кредитния риск (SICR) след първоначалното им признаване, се признава провизия за загуба, равна на ОКЗ за целия жизнения цикъл, произтичаща от събития на неизпълнение, които са възможни през очаквания живот на инструмента. Ако при първоначалното признаване финансовият актив отговаря на дефиницията за закупен или възникнал обезценен кредит (POCI), провизията за загуба се основава на промяната в ОКЗ за срока на актива.

Обезценките за загуби на търговски вземания винаги се измерват в ОКЗ, за жизнения цикъл на вземането. За всички останали финансови активи, подлежащи на обезценка, се прилага общият тристепенен подход.

Съответно ОКЗ се признават, като се използва тристепенен подход, основан на степента на влошаване на кредита след възникването му:

- Фаза 1 - съгласно МСФО 9, ако кредитният риск по кредитна експозиция не се е увеличил значително към датата на отчитане в сравнение с датата на възникване, Банката следва да оцени загубата за тази кредитна експозиция в размер равен на очакваните кредитни загуби. За 12 месеца. 12-месечната ОКЗ представлява част от ОКЗ за целия живот, който произтича от събития на неизпълнение, които са възможни в рамките на следващите 12 месеца след отчетната дата и е равна на очаквания паричен недостиг през срока на кредита или група от кредитни експозиции, дължащи се на загуби, които биха могли да възникнат през следващите 12 месеца от отчетната дата. Недостигът на средства за целия живот, който ще настъпи, ако неизпълнението се случи през следващите 12 месеца след отчетната дата (или по-кратък период, ако очакваният живот на кредитната експозиция е по-малък от 12 месеца), се претегля с вероятността за възникване на неизпълнение (PD) през следващите 12 месеца след отчетната дата (или по-рано, при по-кратък срок).

За кредитни експозиции с остатъчен срок, по-малък от една година се прилага 12-месечно PD. За дългови ценни книжа с остатъчен матуритет, по-малък от 12 месеца се използва вероятност от неизпълнение, съответстваща на оставащия срок до падежа. Финансови активи, които не са кредитно обезценени и които са новосъздадени или закупени, както и активи, признати като нововъзникнали след съществена промяна, първоначално се класифицират във Фаза 1.

- Фаза 2 - Банката трябва да признава промените в 12-месечна ОКЗ чрез компенсации и да премества кредитни експозиции към измерване на ОКЗ за целия живот, при условие че има значително увеличение на кредитния риск на експозицията. ОКЗ за целия живот са очакваните кредитни загуби, които произтичат от всички възможни събития на неизпълнение през очаквания живот на кредитната експозиция (т.е. Фаза 2, Фаза 3) и POCI. Загубите от обезценка

се оценяват като ОКЗ за целия живот, ако кредитният риск на даден инструмент към датата на възникване се е увеличил значително след неговото признаване. Ако кредитният риск от кредитна експозиция не се е увеличил значително в последващ период, Банката връща оценката на провизиите за обезценка от ОКЗ за живота на кредита до 12-месечна ОКЗ.

- Фаза 3 - Финансовите инструменти, които се считат за обезценени, са включени в тази фаза. Подобно на Фаза 2, провизиите за кредитни загуби отразяват очакваните кредитни загуби за целия живот на инструмента.
- Закупени или възникнали кредитни обезценени активи (РОСІ) са финансови активи, които са обезценени при първоначално признаване. ОКЗ се признават или освобождават само до степента, до която е налице последваща промяна в очакваните кредитни загуби за живота на активите. РОСІ експозициите не подлежат на разпределение в някоя друга от фазите, тъй като тези експозиции са обезценени към датата на първоначално признаване от Банката и винаги се оценяват въз основа на очакваните кредитни загуби за целия живот. Освен закупените активи, РОСІ активите могат да включват и финансови инструменти, които се считат за нови активи, след съществена промяна по съществуващ актив, която се счита за отписване. Всяка последваща положителна промяна на техните очаквани парични потоци се признава като печалба от обезценка в отчета за доходите, дори ако очакваните парични потоци надвишават очакваните парични потоци при първоначалното им признаване.

Дефиниция за неизпълнение

От 1 януари 2021 г. Банката прилага новата дефиниция за неизпълнение, съгласно насоките на Европейския банков орган (ЕБО) (член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013). Информация за новата дефиниция за неизпълнение е предоставена в Приложение 5.2.1.2.

Финансов актив се обезценява, когато са настъпили едно или повече събития, които имат негативно влияние върху очакваните бъдещи парични потоци от тази експозиция:

- Кредитополучателят е изправен пред значителни трудности при изпълнението на финансовите си задължения.
- Налице е нарушение на договора, като например неизпълнение или просрочие;
- Банката, по икономически или договорни причини, свързани с финансовите затруднения на кредитополучателя, е предоставила на кредитополучателя отстъпка, която Банката не би обмислила в противен случай.
- Има вероятност кредитополучателят да влезе в несъстоятелност или друга финансова реорганизация.
- За РОСІ активите покупката с голяма отстъпка, която отразява възникналите кредитни загуби, се счита за негативно събитие. Банката оценява критерия за голяма отстъпка, следвайки принципен подход, с цел да включи цялата разумна и подкрепяща информация, която отразява пазарните условия, съществуващи по време на оценката.

Държавни дългови ценни книжа

За държавните дългови ценни книжа Банката определя риска от неизпълнение, като използва вътрешна скала на кредитния рейтинг и ги счита за обезценени, ако вътрешният кредитен рейтинг на емитента/ контрагента към отчетната дата е еквивалентен на „С“ (рейтинговата

скала на Moody's). Дълговите инструменти с външен рейтинг, еквивалентен на „С“, винаги се считат за обезценени и носят еквивалентен вътрешен рейтинг, който представлява неизпълнение.

Значително увеличение на кредитния риск (SICR) и разпределение по фази

Определянето на това, дали провизията за загуба следва да се основава на 12-месечни очаквани кредитни загуби или очаквани кредитни загуби за целия живот, зависи от това дали е налице значително увеличение на кредитния риск (SICR) на финансовите активи, издадените кредитни ангажименти и договорите за финансова гаранция, след първоначалното им признаване.

Към всяка отчетна дата Банката прави оценка дали рискът от неизпълнение през оставащия очакван жизнен цикъл на експозицията е нараснал значително от очаквания риск от неизпълнение, изчислено при възникване.

Оценката за SICR се извършва, като се използват както качествени, така и количествени критерии, основани на разумна и доказуема се информация, която е достъпна без неоправдани разходи или усилия, включително информация за бъдещето и макроикономически сценарии, както и исторически опит. Освен това, независимо от резултата от оценката на SICR на базата на горните показатели, кредитният риск на даден финансов актив се счита за значително увеличен, когато договорните плащания са с над 30 дни просрочие.

Като основен критерий за оценката на SICR, Банката сравнява вероятността за неизпълнение (PD) за остатъчния живот към всяка отчетна дата с PD за остатъчния живот към същите моменти, която е била очаквана при възникването.

Също така Банката може да приеме за SICR индикатор, когато PD за целия остатъчен живот завсяка отчетна дата надвишава определени предварително дефинирани стойности. Критерият може да бъде приложен за определяне на случаи, при които относителното сравнение на PD не води до идентифициране на SICR, въпреки че абсолютната стойност на PD е на нива, които се считат за високи въз основа на риск апетит рамката на Банката.

За риск от финансов актив може да бъде приложен праг, който обикновено се отразява чрез прогнозиран PD на актива, под който се счита, че не е настъпило значително увеличение на кредитния риск в сравнение с очакваното PD на актива към датата на възникване. В такъв случай активът се класифицира във фаза 1, независимо дали други критерии биха предизвикали класифицирането му във фаза 2. Този критерий се прилага предимно за дълговите ценни книжа.

Вътрешният кредитен риск (на ниво кредитополучател) също се използва като основа за идентифициране на SICR по отношение на кредитните експозиции корпоративния портфейл. По-конкретно, Банката взема предвид промените на вътрешните рейтинги в определени разрези. В допълнение, състоянието на списъка за наблюдение също се счита от Банката за задействане на идентификацията на SICR. Моделите за вътрешен кредитен риск включват специфична информация за кредитополучателя, както и прогнозна информация, включително макроикономически променливи.

Оценката на SICR за дълговите ценни книжа се извършва на индивидуална основа въз основа на броя на понижаванията във вътрешната скала за кредитен рейтинг от датата на възникване.

Мерките за реструктуриране и задържане, наблюдавани от Банката, се считат за индикатор за SICR и по този начин експозициите се разпределят във фаза 2 при реструктуриране, освен ако не се считат за кредитно обезценени, в който случай те са класифицирани във фаза 3. Освен

това, независимо от резултата от оценката на SICR въз основа на горните показатели се счита, че кредитният риск на финансов актив се е увеличил значително, когато договорните плащания са просрочени над 30 дни.

Освен това, ръководството може да прилага временно колективни корекции, когато определя дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване за експозициите, които споделят едни и същи характеристики на кредитен риск, за да отрази макроикономическите или други фактори, които не са адресирани адекватно от настоящите модели за кредитен риск. Тези фактори могат да зависят от информацията като вида на експозицията, специфичната информация на контрагента и характеристиките на финансовия инструмент, докато тяхното прилагане изисква прилагането на значителна преценка.

Банката използва посочените по-долу критерии в комбинация, когато е уместно, с цел идентифициране на значително увеличение на кредитния риск:

(I) Сравнение на PD за остатъчния живот на кредита

Банката счита за значително увеличение на кредитния риск (SICR) по отношение на кредитна експозиция, когато „Текущата вероятност за неизпълнение за остатъчния живот“ към всяка отчетна дата (текуща PD за остатъчния живот) е по-висока с определен праг (праг на PD за остатъчната продължителност на живота) от вероятността за неизпълнение за остатъчния живот при същата точка на кривата на PD в момента на възникване.

В случаите, когато договорните парични потоци по кредитна експозиция са били изменени и първоначалната кредитна експозиция е била отписана, Банката използва датата на същественото изменение като дата на възникване на новата модифицирана кредитна експозиция за целите на сравнението на PD за остатъчната продължителност на живота. От друга страна, в случаите, когато изменението не е достатъчно съществено, се прави сравнение между риска от неизпълнение при първоначално признаване (на базата на първоначалните непроменени договорни условия) и риска от неизпълнение към датата на отчета (на база променените договорни условия).

(II) Мерки по преструктуриране

Отстъпките, предоставени през последните 24 месеца на кредитни експозиции в резултат на финансови затруднения на кредитополучателя, които в противен случай не биха били взети предвид от Банката, се идентифицират като свързани със значително увеличение на кредитния риск SICR и по този начин експозицията се разпределя във Фаза 2.

(III) Индикатори за спиране

Банката прилага критерий за спиране 30 дни просрочие идентифициране на SICR. По-специално, кредитите, които са просрочени повече от 30 дни и под 90 дни, се считат за свързани със значително увеличение на кредитния риск и се класифицират във Фаза 2.

Преминаване от Фаза 2 във Фаза 1

Кредитна експозиция, която е класифицирана във Фаза 2 поради значително увеличение на кредитния риск, се прекласифицира към Фаза 1, когато вече не отговаря на нито един от гореспоменатите критерии за Фаза 2.

Когато мерките за реструктуриране са били приложени в миналото и експозицията е категоризирана като реструктурирана редовна експозиция (поради прилагане на мерки за реструктуриране или вследствие на оздравяване на необслужвана реструктурирана експозиция), следните условия трябва да бъдат изпълнени, за да се класифицира обратно към Фаза 1:

- Счита се за редовна, включително когато е била прекласифицирана от необслужвана експозиция, след като е направен анализ на финансовото състояние на кредитополучателя и той показва, че вече не отговаря на условията, за да се счита за необслужвана експозиция;
- Изминали са най-малко две години изпитателен период от датата, от която се счита, че реструктурираната експозиция е обслужвана;
- Редовни плащания в значителен размер по главницата или лихвата са направени през най-малко половината от изпитателния период (т.е. една година).

Преминаване от Фаза 3 във Фаза 2

Финансов актив се прехвърля от Фаза 3 към Фаза 2, когато критериите, въз основа на които финансовият актив е характеризиран като обезценен, вече не са валидни. По-специално следва да бъдат изпълнени следните критерии:

- Експозиции с ЕБО категория Non-Performing (NPE) се прехвърлят от Фаза 3 към Фаза 2, когато категорията се промени на Performing Exposure (PE), и спазвайки най-малко тримесечен изпитателен срок от деня, в който критериите за неизпълнение последно са били валидни.
- Експозиции от ЕБО категория Non-Performing Forborne се прехвърлят от Фаза 3 към Фаза 2, когато категорията се промени на Performing Forborne Cured NPE (PFC), след изпълнение на всички условия за изпитателния период:

Условия, прилагани през целия 12-месечен изпитателен срок:

- Дните просрочие остават 0;
- Няма приложена нова мярка за реструктуриране;
- Няма нови събития на неизпълнение на ниво експозиция;
- Всяко нарушение на гореспоменатите условия води до подновяване на 12-месечния изпитателен срок.

Условия, прилагани в края на изпитателния период:

- Кредитополучателят е заплатил, чрез редовните си погасявания и в съответствие с условията на реструктурирането, обща сума, равна сбора от сумата от просрочената сума и сумата, която е била отписана, преди класификацията за NPF.

Критерии за групиране на експозициите въз основа на характеристики на споделения кредитен риск

Банката сегментира кредитните си експозиции въз основа на характеристиките на споделения кредитен риск за целите на едновременно оценяване на значително увеличение на кредитния риск и измерване на обезценка за загуби по кредити на колективна основа. Различните

сегменти имат за цел да групират кредитните експозиции в хомогенни групи по отношение на очакваните PD и степени на възстановяване в случай на неизпълнение.

Споделените характеристики на кредитния риск, използвани за сегментирането на кредитните експозиции, включват следното:

- Тип инструмент (например кредитни експозиции, дългови инструменти и т.н.)
- Тип портфейл (например Кредитиране на дребно, Корпоративно банкиране и т.н.)
- Клас активи (например ипотечни, потребителски кредити, малък бизнес, големи корпоративни фирми, средни фирми и др.)
- Вид продукт (например револвиращи кредити, лични заеми, консолидация на дълга и др.)
- Оценка на кредитния риск (т.е. сегментиране по групи рейтинги)
- Дата на първоначално признаване (т.е. сегментиране по периоди)
- Оставащ срок до падежа (т.е. сегментиране въз основа на оставащия срок)
- Наблюдавана кредитна история (т.е. характеристики, базирани на поведението на кредитополучателите по обслужване на дълга, записано в регистрите на Банката)

Кредитните експозиции се разпределят в групи въз основа на характеристиките на споделения кредитен риск при първоначално признаване. В последващи периоди Банката преоценява групирането на своите експозиции поне веднъж годишно, за да се гарантира, че групите остават хомогенни по отношение на идентифицираните характеристики на споделения кредитен риск, като експозициите се пресегментират в случаите, когато съответната нова информация стане налична по отношение на кредитния риск, свързан с конкретните експозиции, или когато има промяна в възприятието на ръководството в сравнение с първоначалното признаване.

Измерване на очакваните кредитни загуби

Измерването на ОКЗ е безпристрастна среднопретеглена с вероятности оценка на кредитните загуби, която отразява стойността на парите във времето, определена чрез оценяване на диапазонот възможни резултати. Кредитна загуба е разликата между паричните потоци, дължими на Банката, в съответствие с договорните условия на инструмента и паричните потоци, които Банката очаква да получи (т.е. дефицит на парични средства), дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (ЕЛП) на същия инструмент, или кредитно-коригиран кредитен ЕЛП в случай на закупени или възникнали кредитно обезценени активи (РОСИ). При измерването на ОКЗ се разглежда информация за минали събития, текущи условия и разумни и доказуеми прогнози за бъдещи условия.

Банката оценява очакваните парични дефицити, които отразяват очакваните парични потоци от всички възможни източници, включително обезпечения и други кредитни подобрения, които са част от договорните условия и не се признават отделно. В случай на обезпечен финансов инструмент, очакваните парични потоци, свързани с обезпечението, отразяват стойността и момента на паричните потоци, които се очакват от ликвидацията, намалени с дисконтираните разходи за придобиване и продажба на обезпечението, независимо дали е възможна ликвидация.

ОКЗ се изчисляват за максималния договорен период, през който Банката е изложена на кредитен риск, който се определя на базата на съществените условия на инструмента, или в случай на револвиращи кредити, като се вземат предвид фактори като очакваните от Банката управленски действия за смекчаване на кредитния риск и предишната практика.

Вземанията от клиенти, произтичащи от дейностите на Банката, различни от кредитиране, са представени в Други активи и обикновено са краткосрочни. Като се има предвид, че обикновено няма значителен финансов компонент, провизията за загуба на такива финансови активи се определя като сума, равна на очакваните кредитни загуби за целия жизнен цикъл при опростения подход.

Входящи данни ключови за оценка на очаквани кредитни загуби

Изчисленията на ОКЗ се основават на срочната структура на вероятността от неизпълнение (PD), загубата от неизпълнение (LGD), експозицията в неизпълнение (EAD) и други входни параметри като кредитен конверсионен фактор (CCF) и процент на предплащане. Като цяло Банката извлича тези параметри от вътрешно разработени статистически модели и наблюдавани текущи данни и исторически данни, използвайки съществуващото развитие на инфраструктурата за регулаторната рамка и практиките за управление на риска.

PD представлява вероятността от неизпълнение, оценена въз основа на преобладаващите икономически условия към датата на отчета, коригирана, за да се вземат предвид прогнозите за бъдещи икономически условия, които е вероятно да повлияят на риска от неизпълнение през даден времеви хоризонт. Банката използва PD за точки във времето (PiT), за да премахне всякакви пристрастия към исторически данни, като по този начин има за цел да отрази гледната точка на ръководството за бъдещето към датата на отчета, като включва съответната информация за бъдещето, в това число макроикономически сценарии.

За изчисляване на ОКЗ се използват два вида PD:

- 12-месечен PD, който е очакваната вероятност за неизпълнение през следващите 12 месеца (или през остатъка от живота на финансовия актив, ако той е по-малък от 12 месеца). Използва се за изчисляване на 12-месечен ОКЗ за експозиции във Фаза 1.
- PD за целия живот, която е очакваната вероятност за неизпълнение през остатъчния живот на финансовия актив. Той се използва за изчисляване на ОКЗ за жизнения цикъл за експозиции от Фаза 2, Фаза 3 и POCI.

За държавни дългови ценни книжа кредитни рейтинги се получават от международна рейтингова агенция (Moody's Analytics CreditEdge), като се използват методологии на риска, които максимизират използването на обективни променливи, които не съдържат преценка, а пазарни данни. Банката изчислява единична среднопетеглена 5-годишна PD за всички придобивания на една и съща дългова ценна книга, след което PD се навързва към таблицата с рейтинги, предоставена от Moody's Analytics CreditEdge на месечна база. Въз основа на PD диапазоните, определени в таблицата, се присвоява кредитен рейтинг. В случай на контрагенти, за които няма налична информация, групата определя вътрешни кредитни рейтинги, получени от вътрешни модели. За корпоративни дългови ценни книжа, които са част от кредитния портфейл на Банката, важат политиките и правилата за обезценка на кредитите.

Експозицията в неизпълнение (EAD) е приблизителна оценка на експозицията към бъдеща дата на неизпълнение, като се вземат предвид очакваните промени в експозицията след отчетната дата, включително погасяване на главница и лихви съгласно погасителен план и очаквани усвоени средства. EAD включва както балансови, така и задбалансови експозиции. Балансовата експозиция съответства на общата сума, която е изтеглена и се дължи за плащане, която включва непогасената главница, начислени лихви и всякакви просрочени суми. Задбалансовата експозиция представлява кредитът, който е на разположение за изтегляне, в допълнение към балансовата експозиция.

Освен това, коефициентът кредитният конверсионен фактор (CCF) се използва за преобразуване на сумата на кредитния ангажимент и други задбалансови суми до сума в EAD. Това е моделирано допускане, което представлява част от всяка неувоена експозиция, която се очаква да бъде усвоена преди възникване на събитие за неизпълнение.

В допълнение, процентът на предсрочно погасяване е прогноза за предсрочни авансови плащания по експозицията на заема, надвишаваща договорното погасяване съгласно графика за погасяване, и се изразява като процент, прилаган към EAD за всеки период, като съответно намалява последната сума. LGD представлява очакването на Банката за размера на загубата от експозиция в неизпълнение и разликата между дължимите договорни парични потоци и тези, които Банката очаква да получи, включително всякакви суми от реализиране на обезпечения. LGD варира според вида на контрагента, вида и поредност на претенцията, наличието на обезпечение или друго кредитно улеснение и обикновено се изразява като процент от EAD.

Банката разделя кредитния портфейл в две широки категории - обезпечени и необезпечени. За обезпечени експозиции, Банката оценява LGD компонента, използвайки проценти на оздравяване, които отразяват възстановените парични средства, прогнозираните постъпления от реализиране на обезпечения, прогнози за реализацията във времето, разходите за реализация и т.н. За необезпечени експозиции Банката отчита като минимум процентите на оздравяване, процентите на възстановяване и момента на възстановяване. Когато стойностите на компонентите на LGD зависят от макроикономически данни, такива видове зависимости се отразяват чрез включване на информация за бъдещето, като прогнозни индекси на цените в съответните модели. Оценката на горепосочените стойности на компонентите в LGD отразява наличните исторически данни, които обхващат разумен период, т.е. пълен икономически цикъл.

По отношение на дълговите ценни книжа, LGD обикновено се основава на исторически данни, получени главно от проучванията на агенциите за кредитен рейтинг, но може също така да се определи, като се вземе предвид съществуващата и очаквана структура на задълженията на длъжника и макроикономическата среда.

При изчисляването се взема предвид поредността на дълговата ценна книга, всяко потенциално обезпечение от длъжника или друг вид покритие.

Прогнозна информация

Измерването на очакваните кредитни загуби за всяка фаза и оценката на значителните увеличения на кредитния риск разглеждат информация за разумни и подкрепящи прогнози за бъдещи събития и макроикономически условия. Оценката и прилагането на прогнозна информация изисква значителна преценка.

Банката използва най-малко три макроикономически сценария (т.е. базов, неблагоприятен и оптимистичен) за постигане на целта за измерване на ОКЗ по начин, който отразява

безпристрастен и вероятно претеглен резултат.

Сценариите се отразяват в рисковите параметри, а именно 12-месечни PD, PD за живота и LGD, следователно се използват три набора от всеки от тези параметри, в съответствие с разработените сценарии.

Всеки сценарий има тегло, което представя вероятността за възникване за всеки от тези сценарии. Тези тегла се прилагат за трите групи изчисления на параметрите, за да се получи една единствена стойност на рисковия параметър, която впоследствие се използва както при оценката на SICR, така и при измерването на ОКЗ.

Модифицирани финансови активи

Банката може, в хода на обичайната си дейност, да променя договорните условия на дадено кредитно споразумение или като отстъпка, предоставена на клиент, изправен пред финансови затруднения или поради други търговски причини като промени в пазарните условия, конкуренция в банковата индустрия, задържане на клиенти и др.

При изменение на договорните условия на дадено кредитно споразумение следва да се направи оценка на това дали изменението на договорните условия е съществено, за да се направи заключение дали промяната отговаря на изискванията за отписване на първоначалния инструмент и признаването на нов въз основа на променените договорни условия.

Като цяло, кредитната експозиция се отписва само тогава, когато договорните парични потоци по експозицията изтичат или експозицията се прехвърли и прехвърлянето се определя като отписване.

Решението дали изменението на договорните условия на дадено кредитно споразумение се счита за достатъчно съществено, за да предизвика счетоводно отписване, изисква упражняването на преценка. В този контекст Банката оценява промените въз основа на тяхната значимост както на изменението на паричните потоци, така и на рисковия профил на кредитната експозиция, като използва качествени критерии, които показват дали е настъпило изтичане на договорните права върху тези парични потоци. Също така се вземат предвид и други фактори, засягащи промяната на очакваните парични потоци и рисковия профил на кредитната експозиция, подлежащи на промяна.

В случаите, когато изменението на договорните парични потоци не се счита за съществено (след оценката за отписване, извършена с помощта на посочените по-горе критерии за отписване), изменението не води до отписване. Банката преизчислява брутната балансова стойност на финансовия актив и признава разликата като печалба или загуба от изменение, която се отразява в отчета за доходите. Когато модификацията включва опрощаване на дълга, частта от актива, подлежащ на опрощаване, се отписва първо и след това се извършва изчисляването на печалбата / загубата от модификацията.

Банката е изградила структурирана рамка както за SPPI оценка, така и за оценка на финансови активи за отписване, които се извършват, за да се осигури подходяща класификация и измерване. Банката индикативно счита качествените критерии, посочени в счетоводната си политика за индикатори защото те представляват съществена промяна на договорните

условия и те могат да доведат до отписване на кредитна експозиция, като тези индикатори включват промяна на вида на валутата, в която е деноминирана кредитната експозиция, промяна в кредитополучателя, промени в лихвените проценти, които се считат за значими, консолидация на дълг и др. По-конкретно, Банката е въвела няколко нива на защита чрез извършване на прегледи както на оценките, така и на резултатите от тях от висшето ръководство с подходящи познания както за кредитни експозиции, така и за дългови ценни книжа.

Представяне на кредитната загуба

За дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност, загубите от обезценка се признават като провизия за загуба в отчета за доходите, като се намалява брутната балансова стойност на дълговите инструменти в баланса. За дългови инструменти, оценени по FVOCI, загубите от обезценка се признават в друг всеобхватен доход и натрупаната сума не намалява балансовата стойност на дълговите инструменти в баланса. За забалансови финансови инструменти, произтичащи от кредитни дейности, обезценката за кредитни загуби е представена в Други пасиви, докато съответната ОКЗ се признава като загуба от обезценка.

Отписване на финансови активи

Когато Банката няма очаквания за възстановяване на дългов инструмент в неговата цялост или част от него, брутната балансова стойност на този инструмент се намалява директно, частично или изцяло, срещу обезценката. Сумата, се счита за отписана. Последващите плащания на отписани суми намаляват размера на загубите от обезценка и се отчитат в отчета за доходите. Отписаните финансови активи все още могат да бъдат обект на действия по принудително изпълнение, за да се спазят процедурите на Банката за възстановяване на дължимите суми.

2.2.16 СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА ОБРАТНО ИЗКУПУВАНЕ И ЦЕННИ КНИЖА НАЕТИ/ОТДАДЕНИ ПОД НАЕМ

(I) Споразумения за обратно изкупуване

Ценните книжа, които служат като обезпечение по "репо" сделки, се отчитат във финансовите отчети като ценни книжа, държани за търгуване, докато задължението към отсрещната страна се отчита съответно като депозити, дължими на други банки или на клиенти. Предоставеният ресурс по "обратни репо" сделки се отчита като предоставени кредити на други банки или клиенти. Разликата между продажната и покупната цена се отчита като лихва и се признава равномерно за срока на сделката по метода на ефективния лихвен процент.

(II) Ценни книжа наети/отдадени под наем

Ценните книжа, отдадени под наем от Банката, продължават да се отчитат във финансовите ѝ отчети. Ценните книжа, наети от Банката, не се признават във финансовите отчети, освен когато те са продадени на трети страни, в който случай задължението за връщането им се записва по справедлива стойност като търговско задължение.

2.2.17 ЛИЗИНГ

(I) БАНКАТА КАТО ЛИЗИНГОПОЛУЧАТЕЛ

Когато Банката стане лизингополучател в договор за лизинг, признава в началото на срока на лизинга, задължение за лизинг и съответно актив с право на ползване (RoU), когато придобие контрол върху физическото използване на актива.

Задълженията за лизинг са представени в Други пасиви и активи с право на ползване (RoU) в Имоти и оборудване. Задълженията за лизинг се оценяват въз основа на настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания през срока на лизинга, дисконтирани с помощта на вътрешно дефиниран лихвен процент. За Банката допълнителният лихвен процент по заеми е равен на цената по депозитите на Банката за съответната валута. Разходите за лихви по лизингови задължения се представят в рамките на нетния лихвен доход.

Първоначално активът с право на ползване (RoU) се отчита в размер, равен на задължението за лизинг и се коригира за получени предплащания за наем, първоначални преки разходи или получени стимули по лизинговия договор. Впоследствие активът с право на ползване (RoU) се амортизира за по-краткия срок на лизинга или полезния живот на базовия актив, като амортизацията е се включва в Оперативните разходи. Когато лизингът съдържа опции за удължаване или прекратяване, които Банката счита за разумно сигурни за изпълнение, очакваните бъдещи лизингови плащания или разходи за предсрочно прекратяване се включват в лизинговите плащания, използвани за изчисляване на лизинговото задължение.

Задължението за лизинг се преоценява, когато има промяна в бъдещите лизингови плащания, произтичаща от промяна в индекса или лихвения процент, промяна в оценката на Банката за сумата, която се очаква да бъде платима по гаранция с остатъчна стойност или ако Банката промени своята оценка на дали ще упражни опция за покупка, удължаване или прекратяване. Когато лизинговият пасив се преоцени по този начин, се прави съответна корекция на балансовата стойност на актива с право на ползване или се записва в печалбата или загубата, ако балансовата стойност на актива с право на ползване е намалена до нула.

По отношение на концесиите за наем, които са пряка последица от пандемията на COVID-19, Банката е приложила концесии за наем, свързани с COVID-19 - изменение на МСФО 16, което предоставя практически целесъобразен начин, позволяващ на Банката да не оценява дали допустимите концесии за наем са лизингови модификации.

(II) БАНКАТА КАТО ЛИЗИНГОДАТЕЛ

Към началната дата на лизинга Банката, действаща като лизингодател, класифицира всеки договор за лизинг като оперативен или финансов лизинг въз основа на определени критерии.

Финансов лизинг

Към началната дата на договора за лизинг Банката отписва балансовата стойност на базовите активи, гържани по финансов лизинг, признава вземане в размер, равен на нетната инвестиция в лизинга и признава в в отчета за доходите всяка печалба или загуба от отписването на актив и признаването на нетната инвестиция.

Нетната инвестиция в лизинга се изчислява като настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания по същия начин, както за лизингополучател.

След началната дата, Банката признава последващо финансовите приходи за срока на лизинга въз основа на модел, отразяващ постоянна периодична норма на възвръщаемост на нетната инвестиция на лизингодателя в лизинговия договор. Банката също така признава приходи от променливи плащания, които не са включени в нетната инвестиция в лизинга. След започване на лизинга нетната

инвестиция в лизинг не се преизчислява, освен ако лизинговият договор не бъде променен или срокът на лизинга не бъде преразгледан. Финансовият лизинг се отчита като част от кредити и аванси към клиенти.

Оперативен лизинг

Банката продължава да признава основния актив и не признава нетна инвестиция в лизинга в баланса или първоначалната печалба (ако има такава) в отчета за доходите.

Банката признава лизинговите плащания от лизингополучателите като доход линейно. Също така признава разходите, включително амортизацията, възникнали при използването на актива за генериране на доход от актива даден на оперативен лизинг. Банката добавя първоначалните преки разходи, направени при получаване на оперативен лизинг, към балансовата стойност на базовия актив и признава тези разходи като разход за срока на лизинга на същата основа като дохода от лизинг.

Сублизинг

Банката, действаща като лизингополучател, може да сключи договори за отдаване под наем на лизингов актив на трето лице, докато е в сила основния договор за лизинг. Банката действа като лизингополучател и лизингодател на един и същ базов актив. Сублизингът е отделен договор за лизинг, в който междинният лизингодател класифицира договора за сублизинг като финансов лизинг или оперативен лизинг, както следва:

- ако основният/базовият лизинг е краткосрочен, сублизингът се класифицира като оперативен лизинг; или
- обратното сублизингът се класифицира като актив с право на ползване, произтичащ от основния лизинг, а не по отношение на базисния актив.

2.2.18 ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

Данъчното облагане, отразено във финансовия отчет, е в съответствие с действащото българско законодателство.

Разходът за данък върху печалбата включва сумата на текущ и отсрочен данък. Той се признава в отчета за доходите, освен в случаите, когато се отнася до бизнес комбинация, или позиции, признати директно в собствения капитал или в друг всеобхватен доход.

Текущият данък за отчетния период се изчислява на база облагаемата печалба за годината въз основа на данъчните ставки, валидни към датата на отчета. Дължимият данък върху печалбата, изчислен на база на прилагания данъчен закон, се признава като разход в периода, в който печалбата е възникнала. Банката компенсира текущите данъчни активи и текущи данъчни задължения само ако има законно право да прихваща признатите суми или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Като цяло отсроченият данък се изчислява по балансовия метод на база временните разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната балансова стойност в годишния финансов отчет. Отсроченият данък се изчислява на базата на данъчните ставки, които се очаква да бъдат действащи, когато активът се реализира или задължението се погаси. По принцип временни разлики могат да възникнат от данъчна и счетоводна амортизация на дълготрайни активи, провизии по съдебни дела и провизии за непозвани отпуски както и тези, възникнали в резултат на разликата между справедливата стойност на придобитите активи на преобразуващото се дружество към датата на сливането и стойността, по която същите финансови активи са били признати от приемащото (дружеството- майка) дружество. Банката признава отсрочени данъчни активи, ако е вероятно, че ще има бъдеща облагаема печалба, срещу която временните разлики могат да бъдат използвани.

Банката компенсира отсрочени данъчни активи и пасиви за отсрочени данъци само ако има законно право да приспада текущите данъчни активи срещу текущи данъчни задължения; и отсрочените данъчни активи и пасивите по отсрочени данъци се отнасят до данъци върху дохода, събирани от един и същ данъчен орган.

Банката определя и оценява всички съществени данъчни позиции, включително ако има такива, със значителна степен на несигурност през всички данъчни години, които все още подлежат на проверка (или когато процесът е в ход) от съответните данъчни органи. При оценката на данъчните позиции Банката проучва всички подкрепящи доказателства (циркулярни писма на Министерството на финансите, минали административни практики, специфични данъчни / правни становища и др.), Доколкото те са приложими към фактите и обстоятелствата по конкретния случай / транзакция на Банката.

2.2.19 ДОХОДИ НА ПЕРСОНАЛА

(I) Краткосрочни доходи на персонала

Краткосрочните доходи на персонала са тези, които се очаква да бъдат изцяло уредени дванадесет месеца след края на отчетния период, в който наетите лица са положили съответния труд, и са признати като разход в момента на предоставянето им. Задължението се признава за сумата, която се очаква да бъде платена, ако Банката има правно задължение да плати тази сума в резултат на предоставена от служителя в минал период услуга и задължението може да бъде надеждно оценено.

(II) Социални, пенсионни и здравни фондове

Банката е задължена да прави определени вноски в държавен осигурителен фонд от името и за сметка на нейните служители съгласно действащото законодателство в България. Всички тези плащания/задължения се признават за разход в периода, за който се отнасят.

(III) Обезщетения при пенсиониране

Съгласно чл. 222, ал. 3 от Кодекса на труда в България в случай на прекратяване на трудовия договор, след като служителят е достигнал законоустановената възраст за пенсиониране и независимо от причината за това прекратяване, на служителя се изплащат следните обезщетения: 2 брутни месечни заплати при всички случаи и 6 брутни месечни заплати, ако е работил в Банката или в дружество от Групата най-малко 10 години през последните 20 години. Компенсациите по този параграф се изплащат еднократно.

Заделени са провизии за актюерската стойност на задължението към персонала в размер на

общата сума, дължима при пенсиониране, като се използва метода на прогнозните кредитни единици. При този метод разходът за задълженията по планове с дефинирани доходи се отразява в отчета за доходите като се разпределя съгласно периода на служба на служителите в съответствие с актюерските изчисления, които се извършват всяка година.

Задължението е изчислено като настояща стойност на прогнозните бъдещи изходящи парични потоци, дисконтирани с доходността на ДЦК, емитирани от българското правителство към края на отчетния период. Валутата и падежът на референтните емисии съответстват на валутата и изчисления срок на задълженията по планове с дефинирани доходи. Актюерските печалби и загуби, които възникват при изчисляването на задълженията на Банката, се признават директно в друг всеобхватен доход за периода, в който са възникнали и не се рекласифицират в отчета за доходите през следващи периоди. Разходите за минал стаж и лихвените разходи се признават незабавно в отчета за доходите.

През четвъртото тримесечие на 2021 Банката прилага Решение по дневния ред на IFRIC – Разпределяне на ползи за отслужен период (MCC 19). Въз основа на тълкуването задължението за пенсиониране възниква от датата, когато отслуженият период първо води до обезщетения по плана до датата, когато по-нататъшното отслужено време на работниците и служителите няма да доведе до съществен размер на по-нататъшните обезщетения. Задължението се изчислява, като се използва само броят на последните години трудов стаж непосредствено преди пенсионна възраст, и е ограничено до броя години на трудов стаж, в зависимост от чл.222, ал.3 от горепосочения Кодекс на труда, приложим в България.

2.2.20 ПРИДОБИТИ АКТИВИ ОТ ОБЕЗПЕЧЕНИЯ

Земя и сгради, придобити от обезпечения по кредити по време на търг, за да възстановят необслужвани кредити, освен ако не е оповестено друго, се включват в „Други активи“ в баланса. Активите, придобити на търг, се държат временно до продажба и се оценяват по по-ниската от цената на придобиване и нетната реализируема стойност, която представлява приблизителната продажна цена, намалена с разходите по продажбата.

В случаите, когато Банката използва придобити имоти като част от своята дейност, те се класифицират като собствени или инвестиционни имоти. Всяка печалба или загуба при ликвидация се включва в отчета за доходите.

2.2.21 ПОЛУЧЕНИ ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАЕМИ

Заемите, получени от Банката, се признават първоначално по тяхната справедлива стойност, представляваща постъпленията от емитирането, нетирани/намалени с възникналите разходи по сделката. Впоследствие получените заеми се отчитат по амортизирана стойност и всички разлики между нетните постъпленията и стойността им на падеж се отчитат в отчета за доходите за съответния период като се използва метода на ефективен лихвен процент.

Получените дългосрочни заеми включват привлечени средства от банки, привлечени средства от клиенти и други привлечени средства.

2.2.22 ПРОВИЗИИ

Провизии се признават, когато Банката има настоящо законово или конструктивно задължение, в резултат на минали събития и е вероятно за погасяването му да бъде необходим изходящ паричен поток от средства, включително икономически ползи за уреждането му и

сумата на това задължение може надеждно да се измери.

Сумата, призната като провизия, е най-добрата оценка на необходимите разходи за уреждане на настоящето задължение на всяка дата на отчитане, при която се вземат под внимание всички рискове и несигурности, свързани с тези разходи.

Провизиите се преглеждат на всяка отчетна дата и се коригират, ако е необходимо, за да отразяват най-добрата текуща преценка за задължението. В последствие, ако вече не е вероятно да има изходящ паричен поток, включващ икономически ползи за уреждане на задължението, провизията се освобождава.

2.2.23 ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

За целите на отчета за паричния поток, паричните средства и паричните еквиваленти представляват балансови позиции с матуритет по-малък от 90 дни от датата на придобиване, включващи: паричните средства в брой, наличностите в БНБ, предоставените средства на други банки и краткосрочни ценни книжа. Инвестициите се квалифицират като парични еквиваленти само в случай, че срокостта им е до 90 дни, считано от датата на придобиване. Парични средства и парични еквиваленти се отчитат по амортизирана стойност.

2.2.24 ДОГОВОРИ ЗА ФИНАНСОВИ ГАРАНЦИИ И ДРУГИ СВЪРЗАНИ АНГАЖИМЕНТИ

Финансови гаранции

Финансовите гаранции са договори, при които издателят се задължава да извърши определени плащания, с които да обезщети държателя на гаранцията за възникнали загуби вследствие невъзможността конкретният длъжник да извърши плащането, когато е дължимо в съответствие с условията по дълговия инструмент. Такива финансови гаранции се предоставят на банки, финансови и други институции от името на клиенти като обезпечение по кредити, овърдрафти и други банкови продукти.

Финансовите гаранции първоначално се признават във финансовите отчети по справедлива стойност към датата на даване на гаранцията. След първоначалното признаване такива гаранции се измерват на по-високата от сумата на обезщетението за загуба от обезценка и първоначално признатата сума, намалена с кумулативна амортизация на спечелената такса, където е уместно.

Ангажименти при отпускане на кредити

Ангажиментите представляват задбалансови позиции, при които Банката се задължава през срока на договора да предостави на клиента заем с предварително определени условия. Такива договорни задължения представляват ангажименти за разширяване на кредитните и резервните писма и те са част от обичайните дейности по кредитиране на Банката, за които се признава обезценка съгласно МСФО 9.

Обезценката за задбалансови експозиции (финансови гаранции и ангажименти) е включена в Други пасиви.

Освен това, ангажиментите за отпускане на кредит представляват задбалансови позиции, при които Банката се задължава през целия период на споразумението да предостави заем с предварително определени условия на клиента. Банката признава провизия в съответствие с

МСС 37 само когато договърът за ангажимент може да се счита за обременителен.

2.2.25 СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързаните лица на Банката включват:

- (а) субект, който има контрол над Банката и субекти, контролирани, съвместно контролирани или които имат значително влияние от това предприятие, както и членове на неговия ключов управленски персонал и членове на техните близки семейства;
- (б) предприятие, което има значително влияние върху Банката и лица, контролирани от това лице,
- (в) членове на ключов управленски персонал на Банката, членове на техните близки семейства и субекти, контролирани или съвместно контролирани от гореспоменатите лица;
- (г) асоциирани и съвместни предприятия на Банката; и
- (д) дъщерни дружества.

Сделките от подобен характер се оповестяват съвкупно. Всички банкови трансакции, сключени със свързани лица, са извършени в нормалния ход на дейността и се извършват на принципа на необвързаността.

2.2.26. НЕТЕКУЩИ АКТИВИ, КЛАСИФИЦИРАНИ КАТО ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА

Нетекущите активи се класифицират като държани за продажба, ако балансовата им стойност ще бъде възстановена чрез сделка за продажба, а не чрез продължаваща употреба. За да бъде класифициран нетекущият актив като държан за продажба, той е на разположение за незабавна продажба в сегашното му състояние, при спазване на условия, които са обичайни и обичайни за продажбите на такива активи, а продажбата се счита за много вероятна. В такива случаи ръководството се ангажира с продажбата и активно предлага на пазара имота за продажба на цена, която е разумна спрямо текущата справедлива стойност. Очаква се продажбата да се класира за завършена продажба в рамките на една година от датата на класификация. Преди класифицирането им като държани за продажба, активите се преоценяват в съответствие със съответния счетоводен стандарт.

Активите, държани за продажба, впоследствие се преоценяват по-ниската от тяхната балансова стойност и справедлива стойност, намалена с разходите за продажба. Всяка загуба, произтичаща от горното измерване, се записва в печалбата или загубата и може да бъде възстановена в бъдеще. Когато загубата е свързана с група за освобождаване, тя се разпределя към активите в тази група за освобождаване.

3. ЗНАЧИМИ СЧЕТОВОДНИ ПРЕЦЕНКИ И РЕШЕНИЯ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

В процеса на прилагане на счетоводните политики, Ръководството на Банката прави различни

преценки, оценки и допускания, които могат да окажат влияние върху стойностите на активите и пасивите, приходите и разходите, признати във финансовите отчети в рамките на следващата финансова година и придружаващите ги оповестявания. Преценките и решенията се оценяват текущо и се базират на исторически опит и други фактори, включително очаквания за бъдещи събития, които са приемливи при съответните обстоятелства. Най-значимите области, в които Банката прави преценки, оценки и допускания при прилагането на счетоводните си политики, са изложени по-долу:

3.1 ОБЕЗЦЕНКА НА КРЕДИТИ И ВЗЕМАНИЯ

Очаквани кредитни загуби (ОКЗ)

Оценяването на ОКЗ изисква от ръководството да приложи значителна преценка, по-специално оценка за сумата и бъдещите парични потоци и стойностите на обезпечението при определяне на загубите от обезценка, както и оценката на значително увеличение на кредитния риск. Тези оценки се обуславят от редица фактори, промени в които могат да доведат до значителни промени във времето и размера очакваните кредитни загуби от обезценка, която да бъде призната.

Изчисленията на ОКЗ за Банката са резултат от сложни модели с редица основни предположения относно избора на променливи входящи данни и техните взаимозависимости. Освен това могат да се изискват временни корекции, за да се обхванат нови разработки и налична информация, които все още не са отразени в изчислението на ОКЗ чрез моделите на риска.

От януари 2021 г. в Банката се прилага нова дефиниция за неизпълнение, съгласно насоките на Европейския банков орган (ЕБО) (член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013). Новата дефиниция доведе до необходимостта от калибриране на всички модели с МСФО 9 политиката на Банката. Съществуващата методология включва поведенчески и макроикономическите фактори при моделирането, следвайки най-добрите практики за моделиране на МСФО 9 модели. Подходът за калибриране на новите модели за новата дефиниция за неизпълнение се запазва подобен, като се извършват всички анализи и регресии, за да се предвиди ново събитие за неизпълнение. В допълнение на това натрупаният опит по време на макроикономическата криза, причинена от пандемията Covid-19, доведе до определени подобрения на моделите, целящи подобряване на представянето на модела в случай на бъдеща криза

Поради извънредните обстоятелства на пандемията Covid-19, Банката преразгледа приложените предположения и оценки, за да отрази по подходящ начин, доколкото е възможно, отрицателното въздействие на пандемията. Съответно, Ръководството приложи подходящото ниво на преценка по отношение на своите очаквания за тежестта и продължителността на негативните перспективи на икономиката, в съответствие с изявленията на СМСС, Европейската централна банка (ЕЦБ) и местните банков регулатори, които подчертават необходимостта от допълнителни корекции, в ситуацията, в които рисковите модели не отразяват конкретните обстоятелства. Елементите на моделите ОКЗ, които се считат за счетоводни приблизителни преценки и оценки, включват:

Определяне на значително увеличение на кредитния риск

МСФО 9 не включва определение за това какво представлява значително увеличение на кредитния риск (SICR). Оценка дали кредитният риск е нараснал значително се извършва към всеки отчетен период, като се взема предвид предимно промяната в риска от неизпълнение през оставащия живот на финансовия инструмент. Банката оценява дали е възникнало значително увеличение на кредитния риск SICR след първоначалното признаване на базата на качествена и

количествена разумна прогнозна информация, базирана на настоящ и исторически опит .

За всички кредитни експозиции основният критерий за промяна от една фаза в друга е процентната промяна в текущата остатъчна кумулативна стойност на PD за живота на инструмента сравнено с остатъчната кумулативна продължителност на експлоатационния период над определените прагове. Тези прагове се определят и варират за всеки портфейл, тип продукт, както и за ниво на PD при възникване. Като цяло, праговете за по-ниски PD стойности са по-високи от тези, оценявани за по-високи PD при възникване.

Към 31 декември 2021 г. и 31 декември 2020 г. диапазонът на праговете на PD през целия живот на инструмента въз основа на горепосочената сегментация, която определя разпределението към Фаза 2 за кредитните експозиции, са изложени по-долу:

Портфейл	Диапазон на праговете на SICR	
	2020	2021
Потребителски кредити	10% - 70%	0.01% - 100%
Ипотечни кредити	20% - 30%	80% - 100%
Малък бизнес	0,01% - 80%	20% - 100%
Корпоративни кредити	100% - 2000%	50% - 500%

Пандемията Covid-19 продължава да бъде един от основните фактори за несигурността относно възстановяването на световната икономика. Поради глобалния си обхват и негативен ефект, пандемията представлява значително предизвикателство пред определянето на ОКЗ по МСФО 9.

В контекста на избухването на пандемия Covid-19 и предвид факта, че целият портфейл от кредити не е еднакво засегнат от пандемията, както и че съществуващите модели на банките не могат напълно да уловят въздействието на свързаните с Covid-19 мерки за подкрепа и мораториуми, чиито въздействие ще бъде по-добре оценено по-късно през 2022 г. и предположенията, присъщи на моделите по МСФО9, Банката продължава да извършва допълнителен анализ на портфейлите от Фаза 1, които тя възприема като потенциално най-негативно засегнати - портфолиото на Мораториум в кредитирането на гребно и портфолиото, работещо във високорисковите индустрии при корпоративното кредитиране.

В съответствие с насоките на ЕБО относно прилагането на Общ мораториум върху плащанията, Банката продължи да оценява увеличението на кредитния риск, финансовите затруднения и вероятността за неплащане на кредитополучателите си. За тази цел Банката активно сегментира кредитните портфейли по индустриални сектори в зависимост от нивото на оперативните трудности, причинени от пандемията в различните сектори и общата промяна в поведението на потребителите във време на криза, и даде приоритет на всички сектори, свързани с развлеченията хотелиерство и транспортни услуги, както и за сектори, свързани с производство или продажба на стоки, различни от храни, напитки, фармацевтични продукти, по отношение на мониторинга и активното управление, както и при оценка на въздействието на Covid-19 върху изчисляването на ОКЗ.

В отговор на пандемията COVID-19 относно оценката на SICR и на вероятността за неплащане в портфейла от кредитите, за да се отговори на ограниченията на съществуващите модели при оценката дали са настъпили SICR или вероятностите за неплащане, Банката продължава

да прилага допълнителен анализ, за да отграничи кредитополучателите, засегнати от Covid-19 пандемия и които имат значително увеличение в кредитния си риск или е малко вероятно да плащат, и тези, които нямат. По време на процеса на оценка се използват данни от различни източници (публични регистри, финансова информация на длъжника, базата данни на Банката, информация, събрана от мениджъри Връзки с клиенти).

След това тези данни се обработват и анализират, като се използват експертни знания за риска, за да се изведат критерии и прагове за SICR или задействане на вероятността за неплащане. Експозициите на клиенти от Фаза 1, които отговарят на допълнителните критерии за SICR, са прехвърлени към Фаза 2, а тези, които е малко вероятно да плащат към Фаза 3. В резултат на анализа беше направена управленска преценка за допълнителна корекция в ОКЗ в размер на 8,301 хил. лева, която е под формата на допълнителна ОКЗ поради прекласификация на клиентите към Фаза 2 и Фаза 3.

Въз основа на неотдавнашните банков регулаторни и счетоводни насоки (Европейски банков орган (ЕБО), ЕЦБ, IASB) Мерките за облекчаване на Covid-19 не трябва нито да се третират като реструктуриране, нито автоматично да предизвикват значително увеличение на кредитния риск. Такива мерки се отчитат като модификации, предоставени по причини, различни от реструктуриране. Допълнителна информация относно кредитните експозиции на Банката, предмет на мораториуми и мерки за държавна подкрепа, е предоставена в бележка 5.2.1.2 (g).

Ръководството наблюдава непрекъснато последиците от пандемията за всички сектори на икономиката, както и очаквания коригиращ ефект от действията на правителството, за да прецени дали има значително увеличение на кредитния риск.

Определяне на сценарии, тежести на сценариите и макроикономически фактори

За постигане на целта за измерване на ОКЗ Банката оценява редица възможни резултати в съответствие с изискванията на МСФО 9 чрез прилагане на минимум три макроикономически сценария - базов, неблагоприятен и оптимистичен, по начин, който отразява непредубеден и представлява вероятно претеглен резултат.

Всеки от сценариите се основава на предположенията на ръководството за бъдещите икономически условия под формата на макроикономически, пазарни и други фактори. През ноември 2020 г., с оглед на безпрецедентната ситуация на пандемията от COVID-19 и нейния ефект върху макрокривите, ръководството на Банката взе решение да прилага по-консервативни тежести към макро сценариите за целите на процеса на провизиране по МСФО9. Решението се основаваше главно на факта, че няма достатъчно реални данни за въздействието на пандемията върху макрокривите, приложени в моделите и по този начин ефектът от пандемията не може да бъде напълно отразен в крайните резултати.

Близо две години след началото на пандемията, макроданните за периода от началото на 2020 г. вече са налични и прогнозният модел за макрокривите вече включва реални данни за периода на пандемията, което означава, че прогнозните криви за трите сценариите вече са естествено коригирани с ефекта на пандемията. Като се има предвид това и факта, че прогнозният модел се основава на тегла 30%, 40% и 30% съответно за Негативен, Базовия и Оптимистичен сценарии, от декември 2021 г. нататък прилаганите тегла за макро сценариите в провизирането по МСФО9 процеса е както следва: 30% Оптимистичен, 40% Базов, 30 % Негативен. Банката гарантира, че обезценките и макроикономическите прогнози, приложими за финансово отчитане, бизнес и регулаторни цели, са напълно консистентни.

Най-новата макропрогноза, отразяваща COVID-19, се основава на ключовите предположения за базовите прогнози, както следва:

- Въпреки неблагоприятното развитие около ситуацията с COVID-19, не се очакват затваряне и локдаун в страната, въпреки че има действащи ограничения (включително сертификати).
- Възстановяване на износа и инвестициите се очаква през 2022 г. като базовите ефекти от 2020 г. отпадат. Бизнесът и домакинствата ще бъдат подпомогнати от плана за възстановяване и устойчивост в средносрочен план.
- Потреблението на домакинствата ще има стабилна база, подчертана от нарастващите доходи и благоприятните условия на пазара на труда. С нарастването на бизнеса, наемането на работна ръка ще расте, както и инвестиционната активност, въпреки че демографските фактори ще ограничат печалбите на пазара на труда.
- Нивото на безработица остава над нивата от преди пандемията. Бизнесът все още е предпазлив, а наемането е умерено поради несигурността, свързана с процента на ваксинация, големия брой нови случаи на Covid-19 и до известна степен политическата ситуация. В резултат на това безработицата ще намалява постепенно с възвръщането на доверието, въпреки че демографските фактори също ще окажат въздействие.
- Очаква се нивото на цените да остане повишено до средата на 2022 г. След отминаване на зимния сезон търсенето на енергийни стоки се очаква да намалее, което позволява покачването на цените да бъде умерено. Трудностите в бизнеса на веригите за доставки, заедно със стабилно движещото се вътрешно търсене ще допринесат за инфлационен натиск, но се очаква да има известно облекчаване след 2022 г.
- Основният лихвен процент понастоящем е определен на 0%, като бъдещите движения вероятно ще бъдат в съответствие с очакванията за динамиката на лихвения процент по основните операции по рефинансиране, определени от ЕЦБ.
- Очаква се безработицата да запази своето равнище през първото тримесечие на 2022 година и постепенно да спадне до края на 2022-ра година.

Взети са под внимание следните рискове:

I. Негативни рискове:

Предположенията относно сроковете за овладяване на пандемията и по-масова ваксинация са по-песимистични, отколкото в базовия сценарий. По-строги мерки за ограничаване през зимния сезон и вероятно след това поради бавните нива на ваксинация. Допълнителни икономически сътресения могат да възникнат от по-рано от очакваното затягане на условията за кредитиране. Намалената възможност за кредитиране за домакинствата и бизнеса ще има по-дълбок удар върху инвестициите и потребителските разходи. Политическите сътресения и продължителните забавяния във формиране на стабилно правителство ще доведат до забавяне на приемането и прилагането на важни политики, което повишава несигурността и допълнително забавя икономическото възстановяване.

II. Позитивни очаквания

Темпът на ваксиниране нараства по-бързо и се избягват по-нататъшни строги политики за ограничаване на заразата. Технологиите и инфраструктурата се справят

с най-новите разработки по подходящ начин и вариациите на вируса се ограничават и противодействат ефективно. Постигането на по-високи нива на ваксиниране ще ограничи бъдещите скокове на намаляването на несигурността, за да позволи непрекъснати подобрения на икономическата среда. Това също ще помогне за ускоряване на възстановяването в секторите на пътуванията и туризма, тъй като страната остава извън радара, като се превръща в по-безопасна дестинация. Допълнителни печалби биха дошли от благоприятното развитие на политическата сцена – формирането на правителство ще позволи правилно и навременно разрешаване на възникващите пречки. По-бързото приемане на плана за възстановяване и устойчивост също ще насърчи икономическото възстановяване.

По отношение на макроикономическите предположения Банката оценява редица показатели при проектирането на рисковете параметри.

По отношение на макроикономическите показатели, използвани в оценката на ОКЗ на кредитните портфейли за годината, приключила на 31 декември 2021 г., средните аритметични стойности на прогнозните годишни стойности за сценариите от 2022 до 2026 г. са посочени в таблицата по-долу:

	Мерна единица	Аритметична средна стойност (2021 - 2026 г.) Претеглена вероятна годишна прогноза
Брутен вътрешен продукт	YOY % 2010 цени	3.46%
Вътрешно търсене	YOY % 2010 цени	2.86%
Брой заети лица	YOY %	(0.72%)
Коефициент на безработица	%	5.49%
Дългосрочен лихвен процент	%	2.50%
Продажби на дребно	YOY %	3.52%
Средна месечна заплата	YOY %	3.94%
Общ разполагаем доход на едно лице	YOY %	5.07%
Индекс на цените на жилищата	YOY % 2015=100	4.56%
Лихвен процент - спред (компани)	%	4.35%
Процент съгласно политика на Централната банка	%	0.88%
Внос (стоки и услуги)	YOY %	3.54%

Промените в сценариите и теглата, съответният набор от макроикономически променливи и предположенията, направени около тези променливи за прогнозния хоризонт, биха имали значителен ефект върху размера на ОКЗ.

Разработване на модели за калкулиране на ОКЗ, включващи различни формули, избор на входящи данни и взаимозависимости

За целите на изчислението на ОКЗ Банката извършва необходимата параметризация на

модела въз основа на наблюдаваните данни към определен момент с голяма детайлност на месечните интервали.

Изчисленията на ОКЗ се основават на входни параметри, т.е. EAD, PD, LGD, CCF и т.н., включващи и гледната точка на ръководството за бъдещето. Банката също така определя връзките между макроикономическите сценарии и икономическите фактори, като нива на безработица и стойностите на обезпеченията, както и въздействието върху PD, EAD и LGD. PD са по-скоро безпристрастни, отколкото консервативни и включват подходяща информация за бъдещето, включително макроикономически сценарии. Моделите на прогнозните рискови параметри включват редица обяснителни променливи, като БВП, безработица и т.н., които се използват като независими променливи за оптимална прогнозна оценка. Моделите се основават на линейни и логистични регресии и се изпълняват при различните макроикономически сценарии и отразени съответните промени и сътресения в макросредата.

Сегментиране на финансови активи, когато техните ОКЗ се оценяват колективно

Банката сегментира експозициите си въз основа на характеристиките на кредитния риск при първоначалното им признаване за целите на едновременно оценяване на значителното увеличение на кредитния риск и измерване на обезценките за кредитни загуби на колективна основа. Различните сегменти имат за цел да обхванат разликите в PD и в степента на възстановяване в случай на неизпълнение. През следващите периоди Банката преразглежда групирането на своите експозиции поне веднъж годишно, за да гарантира, че групите остават хомогенни по отношение съответствието им към идентифицираните характеристики на споделяния кредитен риск. Повторното сегментиране отразява възприятието на ръководството по отношение на промяната на кредитния риск, свързан с конкретните експозиции в сравнение с първоначалното признаване.

Моделиране и корекции след Управленски решения

Разработени са редица сложни модели за изчисляване на ОКЗ, като временно могат да се използват корекции в следствие управленско решение, за да обхванат нови разработки и налична информация, които все още не са отразени в изчислението на ОКЗ чрез моделите на риска. Промените в рейтинга на вътрешните контрагенти, новите или ревизирани модели и данни могат значително да повлияят на ОКЗ.

В отговор на пандемията от Covid-19 Банката приложи анализа, описан по-горе в раздел „Определяне на значително увеличение на кредитния риск“, за да допълни своята оценка на SICR, в съответствие със СМСС, Европейската централна банка (ЕЦБ) и други изявления на банковите регулатори, което доведе до директно управленско решение за допълнителна корекция в ОКЗ в размер на 8,301 хил. лева, която е под формата на допълнителна ОКЗ поради прекласификация на клиентите към Фаза 2 и Фаза 3.

В допълнение, развитието на епидемията поражда високо ниво на несигурност по отношение на въздействието ѝ върху качеството на активите, като се има предвид, че облекчението на клиентите може да не елиминира напълно потенциалното влошаване на кредита и съответно временно да забави проявата му. С оглед на този очакван неблагоприятен ефект, Банката приложи допълнителна корекция върху ОКЗ резултатите от рисковите модели в размер на 3,746 хил. лева. Той е част от общата обезценка и служи като буфер за покриване на потенциалния ефект от влошаване на кредитния риск и увеличаване на необслужваните експозиции след изтичане на мораториума. При оразмеряването на тази корекция ръководството упражнява преценка въз основа на познанията за кредитните портфейли на

Банката, техните специфични характеристики и поведенчески аспекти.

Анализ на чувствителността на кредитните портфейли

Таблиците по-долу представят ефекта от изчислението на ОКЗ в банката при потенциални, разумно комбинирани промени на прогнозите във всички макроикономически показатели, използвани за оценка на ОКЗ през следващите 5 години (2022-2026), в сравнение с действителните претеглени вероятностни макроикономически сценарии. Стойностите, представени по-долу за базов сценарий, са средно претеглена вероятност, където приложените вероятности са 30% за оптимистичната макропрогноза, 40% за базовата макропрогноза и 30% за негативната макропрогноза. Представените стойности за оптимистичния сценарий са средно претеглена вероятност със 75% тежест, използвана за оптимистичната макропрогноза и 25% тежест на базовата макропрогноза. Стойността, представена за неблагоприятния сценарий, е средно претеглена вероятност със 75% тежест, използвана за негативната макропрогноза и 25% тежест на базовата прогноза.

Сценарии на чувствителност

Индикатор	Мерна единица	Сценарий	2022	2023	2024	2025	2026
Брутен вътрешен продукт	YOY % 2010 цени	Оптимален	8.01%	6.19%	6.19%	5.88%	5.36%
		Базов	3.78%	3.41%	3.49%	3.38%	3.23%
		Неблагоприятен	-0.14%	0.72%	0.80%	0.83%	0.86%
Вътрешно търсене	YOY % 2010 цени	Оптимален	5.53%	4.25%	4.06%	3.89%	3.71%
		Базов	3.06%	3.01%	2.84%	2.73%	2.67%
		Неблагоприятен	0.43%	1.68%	1.54%	1.47%	1.52%
Брой заетите лица	YOY %	Оптимален	0.72%	-0.21%	-0.26%	-0.31%	-0.29%
		Базов	-0.32%	-0.74%	-0.81%	-0.87%	-0.87%
		Неблагоприятен	-1.35%	-1.27%	-1.35%	-1.45%	-1.47%
Коефициент на безработица	%	Оптимален	4.36%	4.45%	4.59%	4.80%	4.91%
		Базов	5.35%	5.39%	5.51%	5.61%	5.58%
		Неблагоприятен	6.34%	6.34%	6.45%	6.42%	6.25%
Дългосрочен лихвен процент	%	Оптимален	0.99%	1.93%	2.78%	3.57%	4.53%
		Базов	0.73%	1.66%	2.51%	3.31%	4.27%
		Неблагоприятен	0.46%	1.39%	2.24%	3.05%	4.01%
Продажби на сребно	YOY %	Оптимален	5.88%	5.17%	5.03%	4.75%	4.49%
		Базов	3.14%	3.85%	3.71%	3.52%	3.39%
		Неблагоприятен	0.26%	2.43%	2.29%	2.16%	2.15%
Средна месечна заплата	YOY %	Оптимален	5.49%	5.17%	5.27%	5.22%	5.02%
		Базов	3.81%	3.90%	4.01%	4.02%	3.94%
		Неблагоприятен	2.11%	2.59%	2.69%	2.75%	2.77%
Общ разполагаем доход на едно лице	YOY %	Оптимален	8.98%	8.62%	8.74%	8.63%	8.55%
		Базов	4.92%	4.89%	5.11%	5.15%	5.29%
		Неблагоприятен	1.04%	1.17%	1.27%	1.32%	1.45%
Индекс на цените на жилищата	YOY % 2015=100	Оптимален	8.72%	8.06%	7.94%	7.93%	7.64%
		Базов	4.84%	4.40%	4.46%	4.56%	4.53%
		Неблагоприятен	1.22%	0.81%	0.88%	0.98%	1.04%

Лихвен процент - спрег (компаниии)	%	Оптимален	3.39%	3.90%	4.19%	4.27%	4.34%
		Базов	3.74%	4.26%	4.55%	4.61%	4.62%
		Неблагоприятен	4.07%	4.61%	4.90%	4.93%	4.90%
Процент съгласно политика на Централната банка	%	Оптимален	0.15%	0.37%	0.87%	1.58%	2.28%
		Базов	0.01%	0.22%	0.69%	1.40%	2.10%
		Неблагоприятен	-0.13%	0.07%	0.48%	1.18%	1.89%
Внос (стоки и услуги)	YOY %	Оптимален	7.90%	6.27%	5.78%	6.03%	5.69%
		Базов	3.49%	3.71%	3.41%	3.65%	3.47%
		Неблагоприятен	-0.98%	1.21%	1.12%	1.19%	1.14%

Към 31 декември 2021

Ефект

Кредитен портфейл	Оптимален сценарий	Неблагоприятен сценарий	Оптимален сценарий	Неблагоприятен сценарий
Корпоративен	(4.45)	4.58	(4.55%)	4.69%
Кредитиране на дребно	(11.53)	11.51	(17.06%)	17.03%
Общо	(15.98)	16.09	(9.66%)	9.73%

Анализът на чувствителността, когато се извършва по някои ключови параметри, може да представи значима информация само за портфейли, където параметрите на риска имат значително влияние върху общия кредитен риск на кредитния портфейл, особено когато такива чувствителности се използват и за целите на управление на вътрешния кредитен риск. В противен случай чувствителността към някои комбинации от някои от рисковите параметри може да не доведе до смислени резултати, тъй като в действителност съществуват взаимозависимости между различните икономически фактори, които правят каквито и да е промени свързани с промени в други фактори.

Банката актуализира и прави преглед доколко са разумни данните като извършва бек-тестване на основните допускания, използвани в оценката на методологията за измерване на SICR и ОКЗ, поне веднъж годишно или по-често, въз основа на факти и обстоятелства. В този контекст, по-опитният персонал в отделите за управление на риска на Банката следи рисковите параметри, прилагани за оценка на ОКЗ. Освен това, като част от добре дефинираната управленска рамка, всички ревизии на използваната методология се одобряват от компетентните комитети на Банката и като последен одобряващ е Риск комитетът.

3.2 СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

Справедливата стойност на финансовите инструменти е цената, която би била получена за продажба на актив или платена за прехвърляне на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката при текущи пазарни условия (т.е. изходяща цена), независимо дали тази цена е директно наблюдавана или оценена чрез друга техника за оценка.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не се котираат на активен пазар, се определят с помощта на други техники за оценка, които включват използването на модели за оценка. За финансовите инструменти, които се търгуват рядко и имат малка прозрачност на цените, справедливата стойност е по-малко обективна и изисква различна

степен на преценка в зависимост от ликвидността, концентрацията, несигурността на пазарните фактори, предположенията за ценообразуване и други рискове, засягащи конкретния инструмент. В тези случаи справедливите стойности се оценяват от наблюдавани данни по отношение на подобни финансови инструменти или чрез други техники за оценка.

Използваните модели за оценка включват методи на настоящата стойност и други модели, базирани основно на наблюдавани входящи данни и в по-малка степен на ненаблюдаеми входящи данни, за да се поддържа надеждността на оценката на справедливата стойност.

Моделите за оценка се използват главно за оценяване на деривати и ценни книжа, оценени по справедлива стойност.

Когато за определяне на справедливите стойности на финансови инструменти, които не се котира на активен пазар, се използват техники за оценка, те се валидират и периодично преглеждат от квалифициран персонал, независим от персонала, който ги е създал. Всички модели са сертифицирани преди да бъдат използвани и са калибрирани, за да се гарантира, че резултатите отразяват действителните данни и сравнителните пазарни цени.

Основните допускания и оценки, разгледани от ръководството при прилагането на модел за оценка, включват:

- вероятността и очакваното време на бъдещите парични потоци;
- избора на подходящ дисконтов процент, който се основава на оценка на това, което пазарният участник би приел за подходящо разпределение на процента над безрисковия процент; и
- преценка за определяне на модела, който да се използва за изчисляване на справедливата стойност.

Моделите използват доколкото е възможно само наблюдаеми данни, но области като кредитния риск (както собствения, така и този на контрагента), волатилността и корелациите изискват от ръководството да прави оценки, за да отразява несигурността в справедливите стойности в резултат на липсата на пазарни данни. Входящите данни за оценките, базирани на ненаблюдаеми данни, са несигурни, защото съществуват малко или липсват текущи пазарни данни. Въпреки това, в повечето случаи ще има някои исторически данни, на които да се базира оценката на справедливата стойност и следователно, дори когато се използват ненаблюдаеми входящи данни, справедливите стойности ще използват някои пазарно наблюдавани входящи данни. Информацията относно справедливата оценка на финансовите активи и пасиви на Банката е представена в Приложение 5.3.

3.3 КЛАСИФИКАЦИЯ НА ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ

Банката прилага значителна преценка при класифицирането на своите финансови инструменти и по-специално в следните области.

Оценка на бизнес модела

Извършва се преценка, за да се определи подходящото ниво, на което да се оцени бизнес моделът. Бизнес моделите на Банката се определят на ниво ключов управленски персонал за кредитния портфейл и централно от Групата за дългови ценни книжа. При оценката

на бизнес модела на финансовите инструменти те се агрегират в групи (бизнес линии) въз основа на техните характеристики и начина, по който се управляват с цел постигане на бизнес целите на Банката. Като цяло оценката се извършва на ниво бизнес единица както за кредити, така и за дългови ценни книжа.

При оценката на бизнес модела на финансовите инструменти, Банката извършва оценка на минали продажби на финансовите инструменти и оценява очакваната им тенденция в бъдеще. Извършва се преценка при определяне на ефекта от продажбите при бизнес модел „държани за събиране“ в зависимост от тяхната цел, приемливо ниво и честота.

Тест на характеристиките на паричните потоци по договора (SPPI тест)

Банката извършва SPPI оценка на кредити и дългови ценни книжа, като отчита всички характеристики, които биха могли да доведат до неуспешно преминаване на SPPI теста. Преценката се прилага от отговорните бизнес звена, когато се преценява дали определени договорни особености оказват съществено влияние върху бъдещите парични потоци. За кредити, които не са регресни, Банката оценява съвместно критериите като съотношенията за адекватност на собствения капитал, LTV (съотношението кредит към стойността на обезпечението) и DSCR (съотношението дълг-обслужване-покритие), както и наличието на корпоративни и лични гаранции. В случая на секюритизациите, емитирани от дружества със специална цел и държани от Банката, характеристиките на паричния поток на инструмента и базовия пул от финансови активи, както и кредитния риск, присъщ на всеки транш на гадена секюритизация, сравнени с кредитния риск на финансовите активи, съставляващи базовия пул като цяло, се оценяват от Групата. За да се прецени дали променливостта на паричните потоци е в следствие на изменението на стойността на парите във времето, Банката извършва количествена оценка (както е описано в Приложение 2.2.10). Освен това, Банката оценява за определени случаи дали съществуването на условия, свързани със сроковете на изпълнението, излага Банката на риск спрямо актива, а не на кредитния риск на кредитополучателя.

Банката е изградила рамка за извършване на необходимите оценки в съответствие с приложимите политики, за да осигури подходяща класификация на финансовите инструменти, включително прегледи от опитен персонал както за кредитни експозиции, така и за дългови ценни книжа.

3.4 ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ПЛАНОВЕ С ДЕФИНИРАНИ ДОХОДИ

Настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи зависи от редица фактори, които се определят на актюерска основа като се използват някои допускания. Основните допускания, използвани за определянето на нетния разход за задължения по планове с дефинирани доходи, включват дисконтовия фактор и бъдещите увеличения на заплатите. Всяка промяна в тези допускания ще окаже влияние върху балансовата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи.

Към края на всяка година Банката определя дисконтовия фактор, който трябва да се използва при изчисляването на настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи. За определянето на дисконтовия фактор се използват лихвените проценти към края на отчетния период по ДЦК, емитирани от българското правителство. Валутата и падежът на референтните емисии съответстват на валутата и изчисления срок до падежа на задълженията по планове с дефинирани доходи. Приетата норма на увеличение на заплатите се определя като ежегодно се преглеждат увеличенията на заплатите в Банката. Други допускания за задълженията по планове с дефинирани доходи като например инфлация

са базирани на текущите пазарни условия.

Анализ на чувствителността на задълженията по плановете с дефинирани доходи, базиран на възможни разумни промени в споменатите по-горе основни актюерски допускания към датата на изготвянето на тези финансови отчети, е представен в Приложение 30.

3.5 ПРОВИЗИИ И УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Банката признава провизии, когато има настоящо правно или конструктивно задължение, има вероятност за изтичане на ресурси, съдържащи икономически ползи, за уреждане на задължението и може да бъде направена надеждна оценка на нейния размер.

Провизия не се признава и условно задължение се оповестява, когато не е вероятно изтичане на ресурси да бъде необходимо за уреждане на задължението, когато сумата на задължението не може да бъде надеждно оценена или в случай, че задължението се счита за възможно и при възникване или ненастъпване на едно или повече несигурни бъдещи събития.

Като се има предвид субективността и несигурността, присъщи на определянето на вероятността и размера на горепосочените изходящи потоци, Банката взема предвид редица фактори, като правни съвети, етап на въпроса и исторически доказателства от подобни случаи. Допълнителна информация във връзка с провизиите и условните задължения на Банката е представена в Приложение 35.

3.6 СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ НА ЗЕМЯ И СГРАДИ, АКТИВИ ЗА ПРЕПРОДАЖБА И ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

Справедлива стойност на земя и сгради

Банката определя справедливата стойност на земята и сградите, използвайки пазарни индикатори, като оценката е направена от професионални лицензирани оценители.

Основните методи на оценка, които определят справедливата стойност са:

- аналогови пазарни цени (активите се сравняват с подобни на тях, които се предлагат на пазара);
- настояща стойност на бъдещ доход от активи, генериращи наем;
- метод на редуцираната стойност (цената, която активът ще има към момента на придобиване или изграждане, редуцирана на база на икономически и физически амортизационни фактори).

Справедлива стойност на активи за препродажба

Дълготрайните активи се класифицират в баланса като активи за препродажба, когато тяхната балансова стойност ще бъде възстановена основно чрез продажба. Те се оценяват по по-ниската от балансовата им стойност и справедливата стойност, намалена с разходите по продажбата. Справедливата стойност се определя всяка година от външни оценителски фирми.

Справедливата стойност е основана на активни пазарни цени, коригирани, ако е необходимо, за различия във вида, местоположението и състоянието на специфичния актив. При липсата

на такава информация, оценката на справедливата стойност, извършена от външните оценителски фирми, е основана на разходите за придобиване на актива, коригирани с промените в икономическите условия и най-добрата преценка на ръководството относно бъдещите тенденции в пазара на недвижими имоти.

Справедлива стойност на инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти се отчитат по справедлива стойност, определена от външни, независими, сертифицирани оценители на годишна база.

Основните фактори, които се вземат предвид при определяне на справедливата стойност са свързани с доходите от текущи наеми по договори и предположенията за доходите от наеми в бъдеще, в светлината на настоящите пазарни условия, коефициенти на бъдеща заетост на имотите, дисконтови фактори или коефициенти на възвръщаемост, стойностите при прекратяване, както и нивото на бъдеща поддръжка и други оперативни разходи свързани с имота.

Освен това, когато справедливата стойност се определя въз основа на пазарните цени на съпоставими сделки за наем, тези цени подлежат на подходящи корекции, за да отразят текущите икономически условия и най-добрата преценка на ръководството по отношение на бъдещата тенденция на пазара на недвижими имоти, направена въз основа на съвети, получени от независимите външни оценители. Допълнителна информация по отношение на оценката на инвестиционните имоти на банката по справедлива стойност е представена в приложение 20.

3.7 СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ НА ПРИДОБИТИТЕ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

Съгласно изискването за МСФО 3 Бизнес комбинации, придобитите кредити и аванси на клиенти, се оценят по справедлива стойност към датата на придобиване и впоследствие да се оценяват по амортизирана стойност.

Придобитите кредити и аванси на клиенти се оценяват по справедлива стойност, като се използва модел за оценка на база приходите. Моделът, базиран на приходите показва стойността на актива въз основа на потенциала му да генерира пари като максималната сума, която потенциален инвеститор би бил готов да плати за актива, и тя не надвишава нетната настояща стойност на бъдещите ползи, генерирани от актива. Справедливите стойности се оценяват чрез дисконтиране на бъдещи очаквани парични потоци през периода, в който се очаква да бъдат възстановени, като се използват подходящи дисконтови проценти коригирани с кредитния риск. Кредитите се групират на база техните ЕБО категории и фази съгласно МСФО 9 към датата на придобиване в хомогенни групи активи със сходни характеристики, като валута, продукт, вид на кредитополучателя и т.н., за да се подобри точността на прогнозните резултати от оценката. Предположенията за очакваните предплащания и сроковете за реализация на обезпечението бяха включени при оценката на бъдещите парични потоци, докато дисконтовите проценти включват наблюдаеми входящи данни, като БНБ лихвена статистика при новоотпуснати кредити и ненаблюдаеми входящи данни за съответните рискови премии, за да отрази ликвидността, матурирета, клиентския тип, изискваната норма на възвръщаемост от средния инвеститор в необслужвани експозиции и групи.

3.8. ЛИЗИНГ

Банката, като лизингополучател, определя срока на лизинга като неотменяем, заедно с всички периоди, обхванати от опция за удължаване на лизинга, ако прецени с разумна степен на сигурност, че опцията ще бъде упражнена.

Банката прилага допускания, когато преценява дали има разумна степен на сигурност да използва опция за подновяване или прекратяване на лизинговия договор, като отчита всички определящи фактори и икономически аспекти, които създават икономически стимул. Банката извършва повторна преценка на лизинговия срок, ако има значимо събитие или промяна в условията, които са в рамките на неговия контрол оказват влияние върху способността и да упражни или не упражни опцията за подновяване или прекратяване, като например значителни подобрения или промени в наетия лизингов актив.

При измерване на лизинговите задължения Банката използва дисконтов процент, равен на цената на депозитите на Банката за съответната валута към датата на преминаване по новия стандарт. Този процент се ревизира редовно и ревизираният дисконтов процент се използва за новите договори.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА КАПИТАЛА

Банката изготвя тримесечни законови отчети и месечни отчети за вътрешни цели, в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) 575/2013, Регламент (ЕС) 876/2019, Регламент (ЕС) 873/2020 и Наредба №8 на БНБ за капиталовите буфери на банките. Банката прилага стандартизирания подход за кредитни и пазарни рискове и подхода за основен индикатор за операционен риск от 1 януари 2007 година.

Според надзорните изявления на Банката за целите на Българската народна банка в съответствие с Регламент (ЕС) 575/2013 на Европейския парламент и Съвета към 31 декември 2021 г. Банката е спазила изискванията за капиталова адекватност, поддържайки съотношението CET 1 значително над нормативно изискваното ниво. Както е оповестено в регулаторните отчети към Централната банка, коефициентът на капиталова адекватност на Банката е 20.58%.

Целите на Банката при управление на капитала, който е по-широко понятие в сравнение с капитала в баланса, са следните:

- Да се придържа към изискванията, наложени от регулаторните органи на банковия пазар, където Банката извършва дейност;
- Да гарантира способността на Банката да продължи да работи като действащо предприятие, така че да осигурява възвръщаемост за акционерите и печалба на вложителите; и
- Да поддържа добра капиталова база с цел подпомагане развитието на бизнеса.

В съответствие със Закона за кредитните институции всяка банка или банкова група следва да поддържа минимално ниво на капитал от 10,000 хиляди лева.

Капиталовата адекватност и използването на регулаторния капитал се контролират от Ръководството на Банката чрез техники и указания, разработени от Базел Комитета, Регламент (ЕС) № 575/2013, Регламент (ЕС) 876/2019, Регламент (ЕС) 873/2020, както и Директива 2013/36 на Европейския съюз и Регламент за изпълнение (ЕС) 2021/451 на

Комисията. Изискваната информация се подава в Българска Народна Банка на тримесечие.

Регулаторният капитал се състои от базов собствен капитал от първи ред, допълнителен капитал от първи ред и капитал от втори ред. Капиталът от първи ред включва внесения и регистриран капитал, фонд „Резервен“, неразпределената печалба от минали години, нереализираната печалба/загуба от финансовите инструменти на разположение за продажба и се намалява със стойността на нематериалните активи и отсрочените данъчни активи. Капиталът от втори ред включва сумите, привлечени като подчинен срочен дълг и хибридни инструменти.

Изискванията по отношение на собствения капитал съгласно Базел III са следните (като процент от рисковопретеглените активи):

- Базов собствен капитал от първи ред е в размер на 4.5%;
- Капитал от първи ред е в размер на 6%;
- Общият капитал е в размер на 8%.

В допълнение са въведени предпазен капиталов буфер, буфер за системен риск, капиталов буфер за други системно значими институции (O-SIIIs) и антицикличен капиталов буфер.

Предпазният капиталов буфер е в размер на 2.5% от рисковопретеглените активи, а буферът за системен риск е в размер на 3% от рисковопретеглените активи; буферът за други системно значими институции (O-SIIIs) е 0.75% от рисковопретеглените активи и антицикличният капиталов буфер – 0.50% от рисковопретеглените активи.

Рисково претеглените активи се измерват чрез йерархия от пет рискови тегла, класифицирани според естеството на - и отразяваща оценка на кредитни, пазарни и други рискове, свързани с - всеки актив и контрагент, като се вземат предвид всички допустими обезпечения или гаранции. Подобно третиране е прието за задбалансовата експозиция, с някои корекции, за да се отрази по-условният характер на потенциалните загуби.

От 1 януари 2020 г. Юробанк България АД отговаря индивидуално на допълнителен капитал от втория стълб от 1,25%, който е изцяло съставен от Базов собствен капитал от първи ред.

5. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК И СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ

5.1 ИЗПОЛЗВАНЕ НА ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

По своята същност дейностите на Банката принципно са свързани с използването на финансови инструменти, включително деривати. Банката приема депозити от клиенти с различна срочност и се старее да постигне по-високи от средните лихвени маржове посредством инвестиция на тези средства в активи с високо качество. Банката се стреми да увеличи тези маржове чрез обединяване на краткосрочни средства и кредитиране за по-дълги периоди при по-високи лихвени проценти, като същевременно поддържа достатъчна ликвидност за посрещане на всички задължения, които могат да настъпят.

Банката също така се стреми да повиши лихвените си маржове, като получи над средните

маржове, нетно от провизии, посредством кредитиране на търговци и кредитополучатели на дребно в рамките на определен кредитен рейтинг. Такива експозиции включват както балансови кредити и аванси, така и задбалансови гаранции и други ангажименти, като например акредитиви.

Банката също така търгува с финансови инструменти като заема позиции в търгувани и извънборсови финансови инструменти, включително деривати, за да се възползва от краткосрочните пазарни движения на пазарите на акции и облигации, както и тези на валутни котировки и лихвени проценти.

5.2 ФАКТОРИ ЗА ФИНАНСОВ РИСК

Поради същността на своята дейност Банката е изложена на редица финансови рискове като кредитен риск, пазарен риск (включително валутен и лихвен риск), ликвиден и оперативен риск. Цялостната стратегия за управление на риска на Банката има за цел да сведе до минимум всички потенциални неблагоприятни ефекти върху дейността ѝ, финансовото ѝ състояние и паричните ѝ потоци.

Цели и политики за управление на риска

Рискът е неделима част от дейността на Банката по пътя към постигане на нейните бизнес цели. Поради това ръководството на Банката е установило адекватни механизми за идентифициране на тези рискове на ранен етап и оценява потенциалното им въздействие върху постигането на тези цели.

Тъй като условията, в които оперира Банката, от икономически, секторен и регулаторен характер ще продължават да се променят, механизмите за управление на риска се определят (и коригират), по начин, който позволява да се идентифицират и управляват рискове, свързани с промяната.

Структурата на Банката, вътрешните процеси и съществуващите механизми за контрол гарантират както принципа на независимост, така и упражняването на достатъчен надзор.

Ръководството на Банката счита ефективното управление на риска за основен приоритет, както и за голямо конкурентно предимство за организацията. В тази връзка Банката е отделила значителни ресурси за усъвършенстване на своите политики, методи и инфраструктура, за да осигури съответствие с изискванията на Европейската централна банка (ЕЦБ), с насоките на Европейския банков орган (ЕБО) и на Базелския комитет за банков надзор, с Българската народна банка и с най-добрите международни банкови практики. Банката е изградила добре структуриран процес за одобрение на кредити, независими прегледи на исканията за кредит и ефективни политики за управление на кредитния, пазарния, ликвидния и операционния риск. Политиките за управление на риска, прилагани от Банката, се преразглеждат ежегодно.

Стратегията за управление на риска в Банката, която е официално документирана, очертава цялостната насока на Банката по отношение на управлението на риска и капитала, включително мисията и целите за управление на риска, дефинициите за риск, принципите за управление на риска, рамката за рисковия апетит, рамката за управление на риска, стратегическите цели и инициативите на топ мениджмънта за подобряване на рамката за управление на риска, която се прилага.

Максималният размер риск, който Банката желае да поеме в преследване на стратегическите

си цели, се дефинира посредством набор от количествени и качествени показатели за отделните видове риск, включително специфични нива на толеранс. Целта е да се подкрепи растежа на бизнеса на Банката, като се балансира силна капиталова позиция с висока възвращаемост на собствения капитал и се осигури спазването на регулаторните изисквания.

Риск комитет

Рамката за управление на риска в Банката се състои от няколко различни подразделения. По-специално, Надзорният съвет е създал Риск комитет, който упражнява всички функции по управление на риска. Неговата дейност понастоящем се допълва с функцията на Управление „Риск“.

Надзорният съвет е делегирал на Риск комитета ролята да одобрява всички решения за стратегическо управление на риска (например местния рисков апетит, разпределение на капитала, профил на баланса и структурата за управление на риска). Риск комитетът отговаря за мониторинга на количествените и качествените аспекти на всички кредитни, пазарни, ликвидни и оперативни рискове. Риск комитетът има следните правомощия:

- Преглед и анализ на рисковия профил на Банката, както и идентифициране и оценка на съществените за Банката рискове;
- Създаване на адекватни политики и процедури за идентифициране, оценка, мониторинг и контрол на съществените рискове;
- Информирание на Надзорния съвет за съществени проблеми и събития, които могат да имат значително въздействие върху рисковия профил на Банката;
- Мониторинг на влезлите в сила политики, свързани с управлението на значителните рискове;
- Одобрение на подходящи методологии и модели за оценка на риска и лимит на експозиция.

Риск комитетът информира периодично Надзорния съвет за адекватността на структурата на Управление „Риск“, както и отчита ключови риск индикатори. Ако има съмнение за съществени проблеми, то те се ескалират или до Надзорен съвет на Юробанк България АД или до Груповия Риск комитет на Юробанк С.А.

Управление на необслужваните експозиции

Банката е изградила организационен и йерархичен модел, за да подсили управление на проблемните активи и да бъде адекватна на макросредата, като същевременно прилага регулаторните изисквания.

В тази връзка бяха предприети инициативни мерки, като Банката трансформира операционния си модел за проблемни активи, създавайки специално управление „Управление на проблемните активи“ (TAG) и съответните органи за управление на проблемните активи, а именно „Комитет по проблемните активи“ (TAC) и „Комитет за управление и наблюдение на проблемни експозиции“ (SHMC).

Комитет по проблемните активи (TAC)

Комитетът по проблемните активи е създаден като комитет към Управление „Управление

на проблемни активи“ под Управителния съвет на Банката. Комитетът по проблемните активи следи и контролира управлението на проблемните активи на Банката. По-специално основните компетенции, които са делегирани на Комитета по проблемни активи, се отнасят до мониторинга на просрочените кредити и управлението на необслужваните кредити, определянето и внедряването на стратегията за управление на проблемните активи, както и одобрението и оценката на устойчивостта на мерките по реструктуриране и по приключвателните процедури.

Комитет за управление и наблюдение на проблемни експозиции (SHMC)

Комитетът за управление и наблюдение на проблемни експозиции е създаден като специален комитет, който осъществява мониторинг на списък от корпоративни клиенти, които са проблемни и не обслужват своите експозиции. Основните компетенции на комитета за управление и наблюдение на проблемни експозиции са свързани с мониторинга на дейността на клиентите и финансовите им показатели, както и с вземането на решения относно стратегията за управление на проблемни отношения с корпоративни клиенти.

Управление „Управление на проблемни активи“ (TAG)

Управление „Управление на проблемни активи“ е създадено като независим орган, който се отчита пряко пред Главния изпълнителен директор на Банката и е основното отговорно звено за управлението на портфейла от проблемните активи на Банката, за целия процес от момента преди изпадане в просрочие в случай на високо-рискови експозиции до правните действия. Управлението подsigурява непосредствено наблюдение, строг контрол и коригиране на курса спрямо непрекъснатите промени в макросредата, регулаторните и законови изисквания, добрите международни практики и новите или съществуващи вътрешни изисквания.

Управление „Управление на проблемни активи“ се състои от отдел „Управление на проблемни активи на дребно“, отдел „Управление на проблемни корпоративни активи“, отдел „Риск и политика“ и отдел „Централизирана обработка на кредитни сделки“. Структурата на управлението е напълно отделена от бизнес звената на Банката, както по отношение на управлението на портфейла, така и по отношение на процеса по одобрение на кредити, като по този начин се осигурява прозрачност, гъвкавост, по-добро приоритизиране и отговорност на мениджмънта като се прехвърля управлението от минимизиране на лошите дългове към управление на стойността на лошия дълг, в съответствие с рисковия апетит на Банката.

Управление „Управление на проблемни активи“ си сътрудничи с управление „Риск“, което от своя страна е отговорно за цялостната рамка за управление на риска и за разработването и утвърждаването на методологии и инструменти за кредитна оценка (т.е. модели и таблици за оценка). Налице е взаимодействие с Управление „Риск“, свързано с разработването, потвърждаването и актуализирането на Кредитната политика на „Управление на проблемни активи“, оценката и становището по бизнес предложенията на „Управление на проблемни активи“, одобрението на мерките по реструктуриране и програми за преговарянето (представители на управление „Риск“ участват в процеса на одобрение).

Резултатите от управлението на проблемните активи се представят на редовните Риск комитети.

Основните ръководни принципи на Управление „Управление на проблемни активи“ са:

- Осигуряване на пряко участие на висшия мениджмънт в управлението на проблемни активи

и внимателно наблюдение на съответния портфейл;

- Внедряване на стабилна стратегия за кредитна тренировка чрез иновативни предложения, които ще доведат до жизнеспособни краткосрочни и дългосрочни решения, осигурявайки последователен подход за управление на проблемните активи в портфейлите;
- Осигуряване на последователен подход за управление на проблемни активи в портфейли, включително чрез прилаганата в момента рамка „COVID-19 случай“ и специални продукти;
- Предотвратяване на формирането на необслужвани експозиции чрез ранна намеса и ясно определяне на основните финансови цели на проблемните активи;
- Мониторинг на статистиката за неплатежеспособността на кредитите, както и определяне на целенасочени действия за намаляване на риска, за да се гарантира намаляване на риска от портфейла;
- Целенасочено максимизиране на кредитополучателите, които се връщат към състоянието на изпълнение чрез модификации или събиране;
- Дефиниране на критерии за оценка на устойчивостта на предложеното реструктуриране.

Оперативни цели за управление на необслужвани експозиции (НОЕ)

В съответствие с изискванията на надзорния орган на Европейската централна банка (ЕЦБ) и насоките на Групата, Банката е разработила рамка за оперативни цели за управление на НОЕ, подкрепена от няколко ключови показателя за изпълнение. В съответствие с посочената рамка Банката разработи набор от оперативни цели на НОЕ, заедно с подробна стратегия за управление на НОЕ с 3-годишен времеви хоризонт, която оттук нататък се преразглежда ежегодно, за да се приведе в съответствие с промените в оперативната среда и стратегическите приоритети на Банката. Ръководството на Банката одобри стратегия за управление на НОЕ за годините 2020-2023, която предвижда прогнозираният запас на НОЕ да достигне 478 млн. лв. До края на 2022 г. и 450 млн. лв. (Съотношение на НОЕ под 5.0%) до края на 2024 г.

Кредитите по НОЕ, МСФО 9 ОКЗ, отразяват очакваните загуби, свързани с ускорената перспективна стратегия за управление на необслужвани експозиции. МСФО 9 не ограничава паричните потоци, които Банката може да очаква да получи, само до договорни парични потоци, които се събират от кредитополучателите. Освен това в него се посочва, че дейностите по управление на кредитния риск, които са насочени към минимизиране на потенциалните загуби от кредит, като продажби, са неразделна част от бизнес модела за задържане за събиране. Съответно паричните потоци, които се очаква да бъдат възстановени от продажбата на активи по подразбиране, следва да бъдат включени в измерването на ОКЗ.

Възстановимостта на необслужваните експозиции за еднократна употреба е количествено определена, като се вземат предвид предишната практика на Банката и бъдещите очаквания и съответната пазарна информация, свързана с продажните цени на лоши дългови заеми и подобни сделки.

5.2.1 КРЕДИТЕН РИСК

Кредитният риск е рискът насрещната страна по сделката да не е в състояние да изплати в срок дължимите суми в пълен размер.

Сетълмент рискът е този, който възниква при уреждане на плащанията, например за сделки с финансови инструменти, включително деривати и валутни сделки. Рискът възниква, когато Банката извършва плащания, преди да може да се увери, че плащанията на насрещната страна са получени.

Кредитният риск възниква основно от дейности, свързани с предоставяне на кредити на корпоративни клиенти и на клиенти на дребно от страна на Банката, включително предоставянето на кредитни улеснения, като финансови гаранции и акредитиви. Банката е изложена и на кредитен риск, произтичащ от други дейности като инвестиции в дългови ценни книжа, търговски дейности, капиталови пазари и сетълмент дейности. Като се има предвид, че кредитният риск е основният риск, на който Банката е изложена, той се управлява стриктно и се наблюдава от централизираните специализирани звена в управление „Риск“, които от своя страна се отчетат пред Главния директор на „Управление на риска“ в Банката и пред Главния директор на „Управление на риска“ в Групата.

(А) ПРОЦЕС ПО ОДОБРЕНИЕ НА КРЕДИТИ

Понастоящем са обособени две отделни групи от кредитни комитети – комитети за клиенти с редовни експозиции и комитети за управление на проблемни експозиции.

Комитетите за клиенти с редовни експозиции са отговорни за прилагането на функциите по кредитна оценка, одобрение и периодичен преглед на редовните клиенти. Техните задължения са свързани едновременно с целите за поддържане за стабилен портфейл от кредити, осигуряване на постоянни приходи за Банката и устойчив растеж.

Дейността на комитетите за управление на проблемни експозиции включва работа с кредитополучатели със средна и висока степен на класификация на риска. Тяхната основна насока е прецизното оценяване на финансова жизнеспособност на клиентите, за да се определи стратегията за управление на портфейла.

Разделянето на задълженията гарантира независимост между ръководителите, които отговарят за взаимоотношенията с клиентите, процеса на одобрение и усвояване на кредита, както и наблюдение на кредита през целия му жизнен цикъл.

Кредитни комитети

Процесът на одобрение на кредити в сектор корпоративно банкиране е централизиран чрез създаване на кредитни комитети с нарастващи нива на одобрение на кредити, с цел управление на корпоративния кредитен риск. Основните комитети на Банката са следните:

- Кредитни комитети (централни и местни), упълномощени да одобряват ново финансиране, подновяване или промяна на съществуващите кредитни лимити, в съответствие с тяхното ниво на одобрение, в зависимост от общия размер на лимита и рисковия профил на клиента (т.е. висок, среден или нисък), срока, както и стойността и вида на обезпечението;
- Комитет за управление на проблемни кредитни експозиции, упълномощен да одобрява кредитни искания и да предприема действия към клиенти с влошена експозиция;
- Международни кредитни комитети (регионални и национални), създадени за кредитиране на големи кредитополучатели на дъщерните дружества от Групата, са упълномощени да одобряват нови лимити, подновявания или промяна по съществуващи лимити, в съответствие с тяхното ниво на одобрение в зависимост от общата експозиция на клиента и

рисковия профил на клиента (т.е. висок, среден или нисък), срока, както и стойността и вида на обезпечението; и

- Международни комитети за управление на проблемни експозиции, създадени за работа с големи клиенти с влошена експозиция на дружества от Групата.

Кредитните комитети провеждат заседания веднъж седмично или по-често, ако се налага.

Отдел „Кредитен риск“

Основните задължения на отдел „Кредитен риск“ са:

- Преглед и оценка на кредитните искания на:
 - Местни големи и средни корпоративни клиенти от средна и ниско-рискова категория;
 - Специализирани звена, като проектно финансиране, факторинг;
 - Чуждестранни клиенти; и
 - Клиенти от сектор „на гребно“ (банкиране на малък бизнес и индивидуално банкиране) над предварително определен праг и за предварително определени типове изключения;
- Даване на независимо становище за риска за всяко искане за кредит, което включва:
 - Оценка на кредитния профил на клиента въз основа на идентифицираните качествени и количествени рискови фактори (пазарни, операционни, структурни и финансови);
 - Задълбочен секторен анализ; и
 - Препоръки за изготвяне на сигурна, добре обезпечена и добре контролирана сделка.
- Преглед и потвърждение на рейтинзите на всеки отделен кредитополучател, които да отразяват установените рискове;
- Участие във всички кредитни комитети и с право на глас в местните такива (както за клиенти с обслужвани експозиции, така и за такива с необслужвани от Секция Реструктуриране и мониторинг – Корпоративни клиенти в Управление „Управление на проблемни активи“), съгласно процедурата за одобрение на кредити;
- Активно участие във всички външни/регулаторни проверки на Банката;
- Подготовка на специализирани доклади към Международния Кредитен Сектор (ICS) на регулярна основа, по отношение на изтеклите прегледи на кредити, сделки по финансиране със заемни средства, както и изготвяне различни статистики за съществуващите и ново одобрените финансираня при поискване;
- Осигуряване на съответствие на звената за кредитиране с одобрените политики в Банката; и
- Предоставяне на специализирани знания, опит и подкрепа на други управления в Банката във връзка с оперативни процедури и процедури по кредитиране, политики за сигурност, нови кредитни продукти и схеми за реструктуриране.

Процес на одобрение в сектор „Банкиране на гребно“

Процесът по одобряване на кредити за малки предприятия (с оборот до 3 милиона лева) е централизиран следвайки специфични насоки за признати обезпечения, както и принципа „четири очи“. Оценката се основава на анализ на финансовото състояние на кредитополучателя и на статистическите „скор карти“.

Процесът по одобрение на кредити в сектор „Индивидуално банкиране“ (потребителски и жилищни кредити) също е централизиран. Той се основава на специализирани модели за оценка на кредитните искания и критерии за кредитиране, които отчитат поведението на изплащане, личното богатство и финансовото състояние на кредитополучателите, включително наличието на недвижим имот, вида и качеството на обезпеченията и други фактори. Непрекъснатото наблюдение на качеството на портфейла и всички други отклонения, които могат да възникнат, води до незабавно коригиране, в случай, че се счете за необходимо, на кредитната политика и процедури.

Б) НАБЛЮДЕНИЕ НА КРЕДИТНИЯ РИСК

Отдел „Кредитен контрол“

Отдел „Кредитен контрол“ следи и оценява качеството на всички кредитни портфейли на Банката и оперира независимо от бизнес звената. Отделът докладва пряко на Главния директор на „Управление на риска“.

Основните задължения на отдел Кредитен Контрол са:

- Непрекъснато наблюдение и оценка на качеството на кредитния портфейл на Групата чрез проверки на място, настолни и тематични проверки, с оглед своевременно идентифициране на евентуално възникващи рискове, уязвими сфери, в съответствие с определените кредитни политики и последователност при одобрението на кредити;
- Редовно следене на дейностите по отстраняване на констатациите от проверките и ескалиране на въпроси, по които има несъответствията;
- Редовно изготвяне на отчети и анализи на кредитния портфейл на Банката за граждани и корпоративни клиенти, които се представят на ръководство на Банката в страната, както и на Кредитен Контрол в Юробанк Ергасиас Гърция (Eurobank Ergasias SA);
- Разработва политики, свързани с риска, вътрешни циркулярни документи и ръководства, свързани с одобрението на кредити;
- Участва и координира процеса по съставяне и одобрение на Кредитните политики и координира и следи за техния редовен преглед;
- Участва в актуализацията на кредитните рейтинги на корпоративните кредитополучатели;
- Контролира, анализира и оценява качеството на кредитния портфейл на граждани и корпоративния кредитен портфейл, както и свързания с тях кредитен риск;
- Създава и поддържа превантивна, мониторинг и контролна система на портфейли на гребно и корпоративни портфейли;
- Оценява исканията от бизнес звената, свързани с нови продукти, както и одобрение на

кредитни политики, процедури и измененията в тях, включително последващо проследяване на правилното им прилагане;

- Осъществява надзор на акуратността на индивидуалните и колективните оценките, съгласно разпоредбите на МСФО 9 и коректността при разпределението на фазите съгласно МСФО 9;
- Осъществява преглед на ефикасността на различните мерки по преоформяне на кредити, изпълнението на плана (бюджета) за намаляване на необслужваните експозиции и прави предложения за съответни действия;
- Участва в подготовката на ключови надзорни оповестявания, следи за съответните регулаторни изисквания, за да информира Мениджмънта, сътрудничи си с други участващи звена с цел въвеждане на необходимите промени;
- Ръководи месечния процес на калкулиране на провизии, координирайки всички участващи заинтересовани страни, иницира и ръководи процеса, в случай на превишаване на предвидените срокове;
- Участва, чрез Ръководител на отдел „Кредитен Контрол“, в комитета за проблемни кредити

Отдел „Методология на кредитния риск и контрол на капиталовата адекватност“

Отдел „Методология на кредитния риск и контрол на капиталовата адекватност“ се отчита пряко пред главния директор на „Управление на риска“.

По-специално, основните отговорности на отдела са:

- Управление на развитието на модели, внедряване, поддръжка и валидация на вътрешнорейтинговите модели за вероятност от неизпълнение (PD), загуба от неизпълнение (LGD) и експозиция в неизпълнение (EAD), които се използват за оценка на кредитния риск;
- Да управлява разработването, внедряването, поддържането и валидирането на моделите за оценка на риска;
- Да управлява разработването, внедряването, поддържането и валидирането на МСФО 9 моделите за изчисляване на 12-месечна очаквана кредитна загуба и очаквана кредитна загуба за целия срок на инструмента;
- Внедряване, мониторинг и поддържане на калкулационния модул за обезценка по МСФО 9;
- Внедряване, мониторинг и поддържане на системите за кредитен рейтинг;
- Провеждане на стрес тестове, както вътрешни, така и външни (ЕБО/Българска народна банка (БНБ)) и поддържане на модела за стрес тестове на кредитния риск;
- Изготвяне на анализ на кредитния риск за целите на Вътрешния анализ на адекватността на капитала (ВААК)/ Стълб 2;
- Изготвяне на оповестяванията за кредитен риск по базелския Стълб 3;
- Да участват в изготвянето на бизнес плана, плана за необслужваните експозиции и плана

за възстановяване на Банката по отношение на качеството на активите и капиталовите изисквания за кредитния портфейл (прогнозни обезценки и рисково-претеглени активи), както и участие в съответните комисию;

- Подпомагане на бизнес звената при използването на модели за кредитен риск при вземане на бизнес решения, за целите на финансирането, в оценката на въздействието върху капитала на стратегическите инициативи и разработването и използването на показатели, свързани с риска, като ценообразуване, коригирано с риска, възвръщаемост на капитала, коригирана с риска и др.;
- Да съблюдава регулаторната рамка във връзка с горепосоченото, да извършва оценка на въздействието, да инициира и управлява съответните проекти;
- До докладва редовно на Главния директор на „Управление на риска“ и на Главния директор на „Управление на риска“ на Групата, на Risk комитета на управителния съвет по отношение на: ефективността на риск моделите, рисковите параметри (PD, LGD, EAD), концентрационен риск, регулаторните промени и оценката на въздействието им и прегледи на качеството на активите.

Отдел „Пазарен риск“

Отдел „Пазарен риск“ е отговорен за измерването, наблюдението и отчитането на експозицията на Банката към риск от контрагента, който представлява риска от загуба поради неизпълнение от страна на клиента на договорните задължения в контекста на сделките на капиталовите пазари, като например ценни книжа, деривати, репо-сделки, обратни репо сделки, междубанкови пласменти и други.

Банката определя лимити за нивото на риск от контрагента (вж. също 5.2.1 (е) редуциране на кредитния риск), които се основават главно на кредитния рейтинг на контрагента, предоставен от международните рейтингови агенции и на типа на продукта (например лимити за контрол на нетни открити позиции в деривати, както по отношение на размер, така и на срок, експозиции в ценни книжа, междубанкови сделки и салда по оперативните сметки). Усвояването на горепосочените лимити и всякакви надвишения по тях, както и съвкупната експозиция по контрагент и тип на продукта се следи ежедневно от отдела. При изчисляването на окончателната експозиция се вземат предвид договорите за редуциране на риска.

В случай на необезпечени деривативни сделки, Банката оценява текущата експозиция заедно с потенциалната бъдеща експозиция, посредством използването на финансови модели. За наблюдение на неувоен лимит се използва общата експозиция.

(В) КРЕДИТНИ АНГАЖИМЕНТИ

Основната цел на кредитните ангажименти е да се гарантира, че средствата са на разположение на клиента, както е договорено. Договорите за финансова гаранция носят същия кредитен риск като кредитите, тъй като представляват неотменими гаранции, че Банката ще извършва плащания в случай, че клиентът не може да изпълни задълженията си към трети страни. Документарните и търговските акредитиви, които са писмена гаранция от Банката от името на клиент, позволяващи на трета страна да усвоява средства от Банката до определена сума и при определени правила и условия, са обезпечени от извършената доставка на стоки, за която те се отнасят и следователно носят по-малък риск от кредита. Ангажиментите за предоставяне на кредит представляват договорни

задължения за предоставяне на кредит при предварително определени условия (Приложение 35) под формата на кредити, гаранции или акредитиви, за които Банката обикновено получава такса ангажимент. Такива ангажименти са неотменими за срока на договора или могат да бъдат отменени само в случай на съществен неблагоприятен ефект.

(Г) КОНЦЕНТРАЦИОНЕН РИСК

Банката определя нивата на кредитния риск, който поема, чрез поставяне на лимити за експозиция от кредитополучател или група от кредитополучатели и по индустриални сектори.

Концентрационният риск се наблюдава регулярно и се отчита на Risk комитета.

(Д) РЕЙТИНГОВИ СИСТЕМИ

Рейтинг на кредитни експозиции на корпоративни клиенти

Банката използва редица рейтингови модели и инструменти, за да отрази по подходящ начин риска, произтичащ от корпоративни клиенти с кредитни експозиции с различни характеристики. Съответно Банката използва следните рейтингови модели за корпоративния портфейл:

- Moody's Risk Analyst model ("MRA") се използва за оценка на риска на кредитополучателите в сектора на корпоративното кредитиране.
- Слот модели: за оценка на риска, произтичащ от ограничени експозиции, които са част от специалния корпоративен кредитен портфейл, се използват слот модели за рейтинг.
- Вътрешни модели за кредитен рейтинг ("ICR") се използват за тези клиенти, които не могат да бъдат рейтинговани нито от "MRA", нито от слот методологията.

Системата за кредитен рейтинг "CreditLens", която работи с MRA модела, дава възможност за оценка на кредитоспособността на корпоративните кредитополучатели чрез анализ на (а) количествени критерии (минимум два годишни финансови отчета), които се сравняват с финансовите отчети на сходна група (т.е. компании с подобна бизнес дейност) и б) качествени параметри като фирмена репутация и състояние, управленски характеристики и умения и др. CreditLens взема предвид балансите на предприятието, отчетите за приходите и разходите и отчетите за паричните потоци за изчисляване на ключовите коефициенти. Анализът на коефициентите включва оценки на тренда на всяко съотношение в множество периоди, както по отношение на кривата, така и на волатилността на тренда. Той също така сравнява стойността на коефициента за последния период със стойностите, които са една четвърт под или над медианата за сравнима група. Освен това CreditLens е снабден с широко използван набор от качествени фактори, свързани с качеството на управление на компанията, позицията на компанията в нейния индустриален сектор и присъщите рискове за съответната индустрия. CreditLens използва финансови данни за компании, опериращи на българския пазар.

По отношение специализирания кредитен портфейл (за който Банката използва слот рейтингови модели) и в съответствие с дефинициите на Европейския банков орган (ЕБО), той се състои от типове експозиции към предприятия, специално създадени за финансиране или управление на физически активи, когато основният източник на приходи и погасяването на задължението са пряко свързани с финансираните активи. Рейтинговата система New

Credit Rating (NCR) се прилага за проекти за недвижими имоти, т.е. за финансиране на проекти за недвижими имоти (например офис сгради, които могат да бъдат отдавани под наем, търговски площи, жилищни сгради, индустриални или складови площи), където очакваните парични потоци за погасяването на кредита ще бъдат генерирани от съответния актив (лизингови плащания, плащания за наем или продажба на актива).

Рейтинговата система за проекти за недвижими имоти се използва за инвестиционни недвижими имоти (инвеститори) и недвижими имоти в процес на изграждане (строители). Според слот методологията се оценяват четири ключови аспекта на проекта: финансова стабилност, характеристики на актива, стабилност на инвеститора/строителя, обезпечения.

Рейтингът MRA не се използва за определени типове предприятия, които се отличават със специални характеристики на различните счетоводни методи, които използват за изготвяне на своите финансови отчети, като застрахователни компании и брокерски фирми. Освен това предприятия (като стартиращи предприятия), които не са представили финансова информация за най-малко два годишни счетоводни периода, не се оценяват с MRA.

В случай, че за клиента не е приложен нито MRA, нито рейтинг въз основа на слот методологията, се използва вътрешният кредитен рейтинг ("ICR"). Той се основава на задълбочен анализ на набор от качествени фактори (управление на компанията, промишленост, условия на работа, пазарен сектор, обезпечение по кредита и др.) и количествени фактори (финансови показатели като рентабилност, ливъридж, ликвидност и други, които са вземат от финансовите отчети на клиента). Всеки клиент трябва да получи индивидуален рейтинг, но клиентите, които принадлежат към обща група, трябва да бъдат разглеждани заедно. В случай, че свързаното дружество предостави корпоративна гаранция, тогава дружеството, което е кредитополучател, трябва да получи кредитния рейтинг на компанията, предоставяща гаранцията.

В контекста на прилагането на МСФО 9, Банката допълнително подобри своите модели за оценка на корпоративния кредитен риск, свързвайки оценката на рисковите параметри с макроикономически фактори, което позволи прогнозиране на промяната на рейтинга при различни макроикономически сценарии (базисен, неблагоприятен и оптимистичен).

Описаните по-горе рейтингови системи са неразделна част от процеса на вземане на решения и управление на риска при корпоративното банкиране:

- Одобрение или отхвърляне на кредита, както в процеса на създаване, така и в последващия процес на преразглеждане;
- Разпределяне на нивата на компетенция в процеса на одобрение на кредита;
- Изчисляване на обезценката (критериите за определяне на фаза и последващото изчисление на очакваните кредитни загуби на база прогнозните рискови параметри).

Рейтинг на кредитни експозиции на дребно

Банката прилага кредитни оценки на своите клиенти на дребно, като използва редица статистически базирани модели както при създаването на кредита, така и последващо чрез поведенчески скоркарти. Тези модели са разработени въз основа на наличната информация, за да се предвиди вероятността от неизпълнение, загубата от неизпълнение и експозицията в неизпълнение. Те обхващат целия спектър от продукти на дребно (кредитни карти,

потребителско кредитиране, жилищни кредити и кредити за малки предприятия).

Моделите са разработени въз основа на историческите данни на Банката и на данните от кредитните отдели. Поведенческите скоркарти се изчисляват автоматично на месечна база, като по този начин се гарантира, че оценката на кредитния риск е актуална.

Моделите се прилагат в процеса на одобрение на кредити, управлението на кредитните лимити, както и в процеса на събиране на вземанията за приоритизиране на сметките в процеса на обработката.

В контекста на МСФО 9, Банката допълнително е усъвършенствала своите модели за оценка на кредитния риск на дребно, свързвайки калулацията на рисковите параметри с макроикономически фактори, което позволява тяхното прогнозиране за една година и за целия срок при различни макроикономически сценарии (базисен, неблагоприятен и оптимистичен) и по този начин подпомага анализа на процеса по определяне на фазите и разпределение на база рискови класове в хомогенни пулове.

Отдел „Методология на кредитния риск и контрол на капиталовата адекватност“ съблюдава капацитета на рейтинговите модели и системите за оценка, за да класифицират клиентите според риска, както и да прогнозират текущо вероятността от неизпълнение, загубата от неизпълнение и експозицията в неизпълнение. Банката проверява актуалността на рейтинговите модели и системите за оценяване на годишна база като проверката включва както количествени, така и качествени аспекти.

(Е) РЕДУЦИРАНЕ НА КРЕДИТНИЯ РИСК

Ключов елемент от бизнес стратегията на Банката е намаляване на риска чрез използване на различни техники за неговото редуциране. Най-важните средства за намаляване на риска са залогът на обезпечението, гаранциите и рамковите споразумения за нетиране.

Типове обезпечения, които най-често се приемат от Банката

Банката има вътрешни политики, в които са посочени следните видове обезпечения, които обикновено се приемат в процеса на кредитиране:

- Недвижим имот;
- Залог на движимо имущество;
- Залог на търговски предприятия;
- Залог на вземанията;
- Ценни книжа;
- Парични средства;
- Гаранции;
- Поръчителство;

- Други приемливи обезпечения.

Съгласно кредитната политика на Банката определен коефициент на покритие е предварително условие, както при одобрението на кредитната сделка, така и текущо, за всеки вид обезпечение.

При междубанкови експозиции (например обратни репо сделки, деривати), Банката приема като обезпечение само парични средства или ликвидни облигации.

Принципи на оценяване на обезпеченията

При определянето на минималното съотношение на обезпеченията за кредити, Банката отчита цялата налична информация, включително специфичните характеристики на обезпеченията, ако участниците на пазара вземат това предвид при ценообразуването на съответните активи. Оценката и следователно допустимостта се основават на следните фактори:

- справедливата стойност на обезпечението, т.е. цената на излизане, която би била получена за продажба на актива в обичайна сделка при текущи пазарни условия;
- справедливата стойност отразява способността на участниците на пазара да генерират икономически ползи чрез използването на актива в най-високата и най-добрата му употреба или чрез продажбата му;
- отчита се намаляване на стойността на обезпечението, ако видът, местоположението или състоянието (като влошаване и остаряване) на актива дават основание за това;
- не се дава стойност на обезпечението, ако залогът не е правно приложим.

Политики и документация за обезпеченията

По отношение на обезпеченията политиката на Банката подчертава необходимостта от своевременност и разумно изпълнение на обезпеченията и съответните процеси, с цел да се гарантира, че обезпеченията и съответната документация са правно приложими по всяко време. Банката има право да ликвидира обезпечение в случай на финансово затруднение на длъжника и може да претендира и контролира паричните постъпления от процеса на ликвидация.

Гаранции

Гаранциите, използвани като средство за намаляване на кредитния риск от Банката, се издават главно от правителството, местни банки и фондове (Българска банка за развитие и Национален гаранционен фонд) и международни финансови институции (Европейски инвестиционен фонд (EIF), Международна финансова корпорация (IFC) и др.)

Риск от контрагента

Банката намалява риска от контрагенти, произтичащ от дейности на капиталовите пазари, като сключва рамкови договори за нетиране и други подобни споразумения, както и споразумения за обезпечение с контрагенти, с които извършва значителен обем сделки. Рамковите споразумения за нетиране обикновено не водят до компенсиране на балансовите активи и пасиви, тъй като транзакциите обикновено се уреждат на брутна основа.

Въпреки това, съответният кредитен риск се намалява чрез рамково споразумение за нетиране, доколкото при възникване на случай на неизпълнение всички суми с насрещната страна се прекратяват и се уреждат на нетна база.

В случай на деривати, Банката използва договорите на Международната асоциация за суапове и деривати (ISDA), които ограничават експозицията чрез прилагане на нетиране, и приложения за кредитна подкрепа (CSAs), които допълнително намаляват общата експозиция към съответния контрагент. В рамките на тези споразумения, общата експозиция към контрагента се изчислява ежедневно, като се вземат предвид всички нетиращи споразумения и обезпечения.

Същият процес се прилага и в случая на репо сделки, при които се използват стандартни Глобални рамкови споразумения за репо сделки (GMRA). Експозицията (нетната разлика между сумата на репото и пазарната стойност на ценните книжа) се изчислява ежедневно и обезпечението се прехвърля между контрагентите като по този начин експозицията се минимизира.

5.2.1.1 МАКСИМАЛНА ЕКСПОЗИЦИЯ КЪМ КРЕДИТЕН РИСК ПРЕДИ ОБЕЗПЕЧЕНИЕ

Суми съгласно МСФО 9		
	Към 31 декември	
	2021	2020
Кредити и аванси на банки	505,528	516,068
Намалени с: Обезценка	(166)	(162)
Кредити и аванси на клиенти:		
- Ипотечни	2,571,218	2,276,319
- Потребителски кредити (включително кредитни карти)	1,498,719	1,235,628
- Малки бизнес кредити	760,460	717,287
- Корпоративни кредити	4,262,292	3,834,609
Намалени с: Обезценка	(298,738)	(264,968)
Активи за търгуване - дългови ценни книжа	37,097	39,643
Деривативни финансови инструменти	11,460	1,352
Дългови ценни книжа по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход	1,611,726	987,891
Дългови ценни книжа по амортизирана стойност	961,653	453,882
Намалени с: Обезценка	(1,287)	(820)
Други финансови активи*	16,863	22,872
Намалени с: Обезценка	(1,710)	(3,468)
Експозициите на кредитен риск, свързани с задбалансови позиции, са както следва (прил. 35):		
Гаранции и акредитиви	203,422	238,059
Кредитни ангажименти	1,704,848	1,584,961
Намалени с: Обезценка	(329)	(521)
Общо	13,843,056	11,638,632

(*) отнася се до финансови активи обект на изисквания по МСФО 9, които са признати като други активи

Горната таблица представя максималната кредитна експозиция на Банката към 31 декември 2021 г. и 31 декември 2020 г., без да се вземат предвид притежаваните обезпечения или други кредитни подобрения. Относно нетните стойности, изложените по-горе експозиции се основават на нетните балансови стойности, отчетени в баланса.

Разделът по-долу дава подробен преглед на експозицията на Банката към кредитен риск, произтичащ от кредитни портфейли на клиенти.

Предоставените кредити и аванси на клиенти, отчитани по амортизирана стойност, се класифицират в зависимост от това как се измерва очакваната кредитна загуба.

Съответно кредитите, докладвани като необезценени, включват кредити, за които се признава „12-месечна очаквана загуба“, тъй като те не показват значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване и кредитите, за които се признава „очакваната кредитна загуба за живота на кредита“, тъй като за тях има значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване, но не се считат за такива в неизпълнение.

5.2.1.2 КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

Категорията „обезценени кредити“ включва кредити, за които се счита, че са в неизпълнение, за които е призната обезценка, равна на „очаквана кредитна загуба за живота на кредита“, и кредити, класифицирани като „закупени или възникнали финансови активи с кредитна обезценка“ (POCI), които винаги се измерват на базата на очакваната кредитна загуба.

Счетоводната политика на Банката по отношение на обезценката на финансови активи е посочена в Приложение 2.2.15.

(А) КАЧЕСТВО НА КРЕДИТИТЕ И АВАНСИТЕ НА КЛИЕНТИТЕ

Регулаторни дефиниции

„Експозиции в неизпълнение“ в съответствие с регулаторната дефиниция за неизпълнение, приета от Банката, включват съществени експозиции с просрочие над 90 дни, експозиции, които Банката оценява като малко вероятно да бъдат изплатени, както и тези, които са индивидуално оценени за обезценка и носят индивидуална обезценка. Към 31 декември 2021 г. експозициите в неизпълнение на Банката възлизат на 442,927 хил. лв. (2020: 535,468 хил.лв.).

„Новата дефиниция за неизпълнение“ (DoD) за регулаторни цели въведе нов набор от стандарти, които имат значително въздействие върху управлението, данните, процесите, системите и кредитните модели. Новата DoD е приложена от 1 януари 2021 г. и е определена в член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013, Делегиран регламент на Комисията (EU) 2018/171 и Насоки на Европейския банков орган (ЕБА) (ЕБА / GL / 2016/07). Целта и е хармонизиране на определението за неизпълнение между институциите и юрисдикциите в Европейския съюз. По-специално, новите насоки на DoD уточняват, че просрочените дни се отчитат от датата, когато и двата прага на същественост са нарушени (абсолютен размер на общата експозиция и относителен като процент от експозицията), включват условия за връщане към статут на неизпълнение (въвеждане на пробационен период) и изрични критерии за класифициране на реструктурираните заеми като –такива в неизпълнение, когато е изпълнен критерият за намалено финансово задължение (разлика между нетната настояща стойност на паричните потоци преди и след реструктурирането надвишава прага от 1%).

Банката прилага горните нови разпоредби на DoD, за да идентифицира експозиции в неизпълнение, считано от 1 януари 2021 г., последователно във всички свои кредитни портфейли, в съответствие с местните разпоредби и специфичните характеристики на кредитния риск за всяка юрисдикция. Съответно определението за неизпълнение за счетоводни цели е приведено в съответствие с новата DoD, която също е тази, използвана за целите на управлението на вътрешния кредитен риск.

‘НОЕ’, които текущо се наблюдават и отчитат от Банката, са в съответствие с насоките, установени от Европейския банков орган (Технически стандарти за изпълнение на ЕБО), включват съществени експозиции, които имат просрочие за повече от 90 дни или са оценени като малко вероятни за плащане, обезценени експозиции, експозиции, категоризирани като такива в неизпълнение за регулаторни цели, както и за неработещи експозиции. Банката е привела в съответствие счетоводната дефиниция за неизпълнение с определението за неизпълнение от ЕБО, както е описано по-горе.

Към 31 декември 2021 г. брутният размер на необслужваните експозиции на Банката възлиза на 442,927 хил. лв. (2020 г.: 535,468 хил. лв.). Кредитите РОСІ, включени в необслужвани експозиции, са 64,790 хил. лв. (2020 г.: 83,019 хил. лв.). Съответно, „Обслужваните експозиции“ включват експозиции без просрочие, такива, които са с по-малко от 90 дни просрочие или не са оценени като малко вероятно да бъдат платени, обезценени и неизпълнени за регулаторни цели експозиции. Към 31 декември 2021 г. брутният размер на обслужваните експозиции на Банката възлиза на 8,649,762 хил. лв. (2020 г.: 7,528,375 хил. лв.).

Категорията „Unlikely to pay“ се отнася до експозиции, при които способността на кредитополучателя да изплати изцяло своите кредитни задължения без реализиране на обезпечение се оценява като малко вероятна, независимо от наличието на просрочени суми или броя на дните в просрочие.

Количествена информация

Следващите таблици представят общата брутна сума, представляваща максималната експозиция на кредитен риск преди обезценката, на кредити и аванси, които са класифицирани като необезценени (Фаза 1 и Фаза 2) и тези, класифицирани като обезценени (Фаза 3 и РОСІ). Те също така представят общата сума на обезценка, призната по отношение на всички кредити и аванси и ангажименти, свързани с кредити, анализирани поотделно или колективно оценени, въз основа на това как е изчислена съответната стойност на обезценка, балансовата стойност на кредити и аванси, както и стойност на обезпечението, държано за смекчаване на кредитния риск.

За целите на управлението на кредитния риск публичният сектор, който включва експозиции към централното правителство, местните или регионалните власти, свързаните с държавата компании и образувания, контролирани и изцяло или частично притежавани от държавата, е включен в корпоративно кредитиране.

Освен това стойността на обезпечението, представена в таблиците по-долу, се ограничава до съответната брутна сума на кредитите.

Общата провизия за обезценка за кредити и аванси е 298,738 хил. лв., от които 129,096 хил. лв. представляват провизиите за индивидуално обезценени кредити, а останалата сума от 169,643 хил. лв. представлява провизии на портфейлна основа. През 2021 г. общите кредити и аванси на Банката се увеличиха с 13%. За да сведе до минимум потенциалното нарастване на експозицията на кредитен риск, Банката се е фокусирала повече върху бизнеса с големи

Приложения към финансовия отчет

корпоративни предприятия с добър кредитен рейтинг или клиенти на дребно, предоставящи достатъчно обезпечение.

Следващата таблица представя информация за кредитното качество на брутната балансова стойност на кредити и аванси на клиенти, отчетени по амортизирана стойност, номиналните експозиции на поети ангажименти и съответните обезценки към 31 декември 2021 г. и 31 декември 2020 г.

Към 31 декември 2021															
	Необезценени		Обезценени				Общо брутна балансова стойност / номинална експозиция	Необезценени		Обезценени				Нетна балансова стойност	Стойност на обезпечението
	ОКЗ за целия период на кредита		ОКЗ за целия период на кредита		РОСІ			ОКЗ за целия период на кредита		ОКЗ за целия период на кредита		РОСІ			
	12 месеца ОКЗ	ОКЗ за целия период на кредита необезценени	Индивидуално оценени	Колективно оценени	Индивидуално оценени	Колективно оценени		12 месеца ОКЗ	ОКЗ за целия период на кредита необезценени	Индивидуално оценени	Колективно оценени	Индивидуално оценени	Колективно оценени		
Кредитиране на дребно	4,106,244	461,019	93,656	156,755	4,850	7,873	4,830,397	(29,453)	(34,178)	(69,812)	(93,930)	(2,595)	(1,536)	4,598,893	3,235,832
- Ипотечни кредити	2,284,363	155,042	46,956	73,680	3,964	7,213	2,571,218	(2,379)	(9,088)	(34,731)	(38,084)	(1,863)	(1,090)	2,483,983	-
Стойност на обезпечението	2,264,578	141,110	11,864	35,102	2,095	5,735	-	-	-	-	-	-	-	-	2,460,484
- Потребителско кредитиране	1,258,751	176,632	-	63,171	-	165	1,498,719	(19,241)	(17,519)	-	(40,981)	-	(121)	1,420,857	-
Стойност на обезпечението	56,340	2,466	-	162	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	58,968
- Малък бизнес	563,130	129,345	46,700	19,904	886	495	760,460	(7,833)	(7,571)	(35,081)	(14,865)	(732)	(325)	694,053	-
Стойност на обезпечението	587,899	112,676	11,476	4,005	154	170	-	-	-	-	-	-	-	-	716,380
Корпоративно кредитиране	3,546,133	532,800	123,278	4,448	54,524	1,109	4,262,292	(5,672)	(1,857)	(48,907)	(2,447)	(7,781)	(570)	4,195,058	-
Стойност на обезпечението	2,781,278	475,710	66,879	1,612	46,968	528	-	-	-	-	-	-	-	-	3,372,975
Total	7,652,377	993,819	216,934	161,203	59,374	8,982	9,092,689	(35,125)	(36,035)	(118,719)	(96,377)	(10,376)	(2,106)	8,793,951	-
Обща стойност на обезпечението	5,690,095	731,962	90,219	40,881	49,217	6,433	-	-	-	-	-	-	-	-	6,608,807
Задължения, свързани с кредитиране	1,775,408	130,307	1,975	580	-	-	1,908,270	(203)	(5)	(120)	(1)	-	-	-	-
Кредитни ангажименти	1,589,163	114,340	767	578	-	-	1,704,848	-	-	-	-	-	-	-	-
Финансови гаранции и други ангажименти	186,245	15,967	1,208	2	-	-	203,422	(203)	(5)	(120)	(1)	-	-	-	-
Стойност на обезпечението	115,906	14,582	109	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	130,597

Към 31 декември 2020

	Необезценени		Обезценени				Общо брутна балансова стойност / номинал- на експо- зиция	Необезценени		Обезценени		РОСІ	Нетна балансова стой- ност	Стой- ност на обезпече- нието		
	12 месеца ОКЗ	ОКЗ за целия период на кредита необез- ценени	Индиви- дуално оценени	Колек- тивно оценени	Индиви- дуално оценени	Колек- тивно оценени		12 месеца ОКЗ	ОКЗ за целия период на кредита необез- ценени	Индиви- дуално оценени	Колек- тивно оценени				Индиви- дуално оценени	Колек- тивно оценени
Кредитиране на гребно	3,533,933	386,366	113,899	177,439	8,173	9,424	4,229,234	(23,444)	(22,054)	(52,585)	(85,958)	(849)	(623)	4,043,721	2,938,512	
- Ипотечни кредити	1,948,887	157,626	58,749	96,135	6,489	8,433	2,276,319	(3,881)	(3,752)	(23,764)	(35,114)	(347)	(489)	2,208,972		
<i>Стойност на обезпечението</i>	1,923,729	150,749	40,887	85,309	6,360	7,763	-	-	-	-	-	-	-	-	2,214,797	
- Потребителско кредитиране	1,046,429	137,122	-	51,677	-	400	1,235,628	(12,071)	(10,292)	-	(34,353)	-	(15)	1,178,897		
Стойност на обезпечението	32,443	4,428	-	309	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37,180	
- Малък бизнес	538,617	91,618	55,150	29,627	1,684	591	717,287	(7,492)	(8,010)	(28,821)	(16,491)	(502)	(119)	655,852		
<i>Стойност на обезпечението</i>	546,566	81,877	41,807	14,074	1,668	543	-	-	-	-	-	-	-	-	686,535	
Корпоративно кредитиране	2,752,715	854,145	156,621	4,490	64,722	1,916	3,834,609	(13,750)	(8,557)	(48,368)	(3,509)	(4,945)	(326)	3,755,154	3,246,704	
<i>Стойност на обезпечението</i>	2,208,421	841,101	127,034	3,029	65,263	1,856	-	-	-	-	-	-	-	-	3,246,704	
Total	6,286,648	1,240,511	270,520	181,929	72,895	11,340	8,063,843	(37,194)	(30,611)	(100,953)	(89,467)	(5,794)	(949)	7,798,875	6,185,216	
Обща стойност на обезпечението	4,711,159	1,078,155	209,728	102,721	73,291	10,162	-	-	-	-	-	-	-	-	6,185,216	
Задължения, свързани с кредитиране	1,701,186	115,819	5,143	186	543	143	1,823,020	(391)	(7)	(121)	(2)	-	-	-	-	
Кредитни ангажименти	1,468,315	112,092	3,688	180	543	143	1,584,961	-	-	-	-	-	-	-	-	
Финансови гаранции и други ангажименти	232,871	3,727	1,455	6	-	-	238,059	(391)	(7)	(121)	(2)	-	-	-	-	
<i>Стойност на обезпечението</i>	139,895	3,232	397	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	143,524	

Банката оценява кредитното качество на своите кредити и аванси на клиенти и кредитни ангажименти, които са предмет на кредитен риск. Вътрешните системи за кредитен рейтинг на Банката в корпоративния портфейл се основават на различни количествени и качествени фактори, а кредитното качество в портфейла на гребно се основава на вероятността от неизпълнение (PDs).

Приложения към финансовия отчет

Таблицата по-долу представя разпределението на brutната балансова стойност на предоставените кредити и аванси номиналната експозиция на кредитните ангажименти на базата на категориите за кредитното качество и разпределението по фази:

31 декември 2021						
	Вътрешен кредитен рейтинг	Необезценени		Обезценени	POCI	Общо брутна балансова стойност
		12-месечна ОКЗ	ОКЗ за целия живот на кредита за необезценени	ОКЗ за целия живот на кредита за обезценени		
Кредитиране на дребно						
Ипотечно	PD<2.5%	2,253,584	319	-	-	2,253,903
	2.5%<=PD<4%	-	708	-	-	708
	4%<=PD<10%	20,752	7,587	-	-	28,339
	10%<=PD<16%	-	13,878	-	-	13,878
	16%<=PD<99.99%	10,027	132,550	-	-	142,577
	100%	-	-	120,636	11,177	131,813
Потребителски	PD<2.5%	143,713	3,192	-	-	146,905
	2.5%<=PD<4%	461,935	909	-	-	462,844
	4%<=PD<10%	652,885	7,843	-	-	660,728
	10%<=PD<16%	-	4,352	-	-	4,352
	16%<=PD<99.99%	217	160,337	-	-	160,554
	100%	-	-	63,171	165	63,336
Кредити за малък бизнес	PD<2.5%	7,015	1,086	-	-	8,101
	2.5%<=PD<4%	20,957	503	-	-	21,460
	4%<=PD<10%	533,682	1,983	-	-	535,665
	10%<=PD<16%	-	6,630	-	-	6,630
	16%<=PD<99.99%	1,477	119,142	-	-	120,619
	100%	-	-	66,604	1,381	67,985
Корпоративно кредитиране						
	Силно	2,166,161	99,544	-	-	2,265,705
	Задоволително	1,155,324	261,367	-	-	1,416,691
	Под наблюдение	224,648	171,889	-	-	396,537
	Обезценени	-	-	127,726	55,633	183,359
Общо		7,652,377	993,819	378,137	68,356	9,092,689

31 декември 2020

	Вътрешен кредитен рейтинг	Необезценени		Обезценени	POCI	Общо брутна балансова стойност
		12-месечна ОКЗ	ОКЗ за целия живот на кредита за необезценени	ОКЗ за целия живот на кредита за обезценени		
Кредитиране на дребно						
Ипотечно	PD<2.5%	1,942,391	756	-	-	1,943,147
	2.5%<=PD<4%	671	1,653	-	-	2,324
	4%<=PD<10%	-	31,585	-	-	31,585
	10%<=PD<16%	-	55,069	-	-	55,069
	16%<=PD<99.99%	5,825	68,563	-	-	74,388
	100%	-	-	154,884	14,922	169,806
Потребителски	PD<2.5%	274	6,719	-	-	6,993
	2.5%<=PD<4%	985,753	931	-	-	986,684
	4%<=PD<10%	54,999	6,721	-	-	61,720
	10%<=PD<16%	2,144	23,784	-	-	25,928
	16%<=PD<99.99%	3,259	98,967	-	-	102,226
	100%	-	-	51,677	400	52,077
Кредити за малък бизнес	PD<2.5%	1,532	928	-	-	2,460
	2.5%<=PD<4%	484,095	735	-	-	484,830
	4%<=PD<10%	49,849	12,556	-	-	62,405
	10%<=PD<16%	2,747	24,796	-	-	27,543
	16%<=PD<99.99%	394	52,603	-	-	52,997
	100%	-	-	84,777	2,275	87,052
Корпоративно кредитиране						
	Силно	1,422,102	302,791	-	-	1,724,893
	Задоволително	1,120,788	482,196	-	-	1,602,984
	Под наблюдение	209,825	69,158	-	-	278,983
	Обезценени	-	-	161,111	66,638	227,749
Общо		6,286,648	1,240,511	452,449	84,235	8,063,843

31 декември 2021

	Вътрешен кредитен рейтинг	Необезценени		Обезценени	Общо номинална стойност
		12-месечна ОКЗ	ОКЗ за целия живот на кредита за необезценени	ОКЗ за целия живот на кредита за обезценени	
Кредитиране на дребно					
Кредитни ангажименти	PD<2.5%	463,467	2,320	-	465,787
	2.5%<=PD<4%	12,175	712	-	12,887
	4%<=PD<10%	134,195	14,989	-	149,184
	10%<=PD<16%	-	,200	-	200
	16%<=PD<99.99%	-	6,491	-	6,491
	100%	-	-	565	565
Договори за финансови гаранции и други ангажименти	PD<2.5%	14,481	-	-	14,481
	2.5%<=PD<4%	-	-	-	-
	4%<=PD<10%	-	-	-	-
	10%<=PD<16%	-	-	-	-
	16%<=PD<99.99%	-	-	-	-
	100%	-	-	2	2
Корпоративно кредитиране					
Кредитни ангажименти	Силно	703,489	69,460	-	772,949
	Задоволително	255,260	15,248	-	270,508
	Под наблюдение	20,577	4,920	-	25,497
	Обезценени	-	-	780	780
Договори за финансови гаранции и други ангажимент	Силно	110,604	2065	-	112,669
	Задоволително	56,741	13,370	-	70,111
	Под наблюдение	4,419	532	-	4,951
	Обезценени	-	-	1,208	1,208
Общо		1,775,408	130,307	2,555	1,908,270

31 декември 2020

	Вътрешен кредитен рейтинг	Необезценени		Обезценени	Общо номинална стойност
		12-месечна ОКЗ	ОКЗ за целия живот на кредита за необезценени	ОКЗ за целия живот на кредита за обезценени	
Кредитиране на дребно					
Кредитни ангажименти	PD<2.5%	140,802	8,543	-	149,345
	2.5%<=PD<4%	283,399	705	-	284,104
	4%<=PD<10%	128,828	3,225	-	132,053
	10%<=PD<16%	1,992	8,662	-	10,654
	16%<=PD<99.99%	1,905	6,681	-	8,586
	100%	-	-	206	206
Договори за финансови гаранции и други ангажименти	PD<2.5%	20	-	-	20
	2.5%<=PD<4%	12,702	-	-	12,702
	4%<=PD<10%	14	-	-	14
	10%<=PD<16%	-	-	-	-
	16%<=PD<99.99%	-	-	-	-
	100%	-	-	6	6
Корпоративно кредитиране					
Кредитни ангажименти	Силно	656,917	71,427	-	728,344
	Задоволително	237,756	12,131	-	249,887
	Под наблюдение	16,716	718	-	17,434
	Обезценени	-	-	4,348	4,348
Договори за финансови гаранции и други ангажимент	Силно	150,483	921	-	112,669
	Задоволително	66,104	2,705	-	68,809
	Под наблюдение	3,548	100	-	3,648
	Обезценени	-	-	1,456	1,456
Общо		1,701,186	115,818	6,016	1,823,020

Приложения към финансовия отчет

Следващата таблица представя групирането на корпоративния портфейл съгласно вътрешния кредитен рейтинг (MRA/ NCR/ ICR рейтингова скала), което съответства на категориите за класификация на кредитното качество, представени в горните таблици, като първият и единствен критерий за категоризираното е фазата, в която е разпределен кредитополучателят.

Категория на кредитното качество	Фаза	Рейтинг (MRA/ ICR/ NCR)
Силно	Фаза 1	1-4
Задоволително	Фаза 1	4,1-8,6
Под наблюдение	Фаза 2	1,2-9,7
Обезценени	Фаза 3	3,2-11

Таблиците по-долу представят движението на брутните балансови суми за кредити и аванси на клиенти по продуктова линия по отношение на началните и крайните баланси за отчетния период от 01.01.2021 до 31.12.2021 г. и 01.01.2020 до 31.12.2020 г.:

Към 31 декември 2021

	Корпоративни				Ипотечни				Потребителски				Малък бизнес				Общо
	12 месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 2	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 3	POCI	12 месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 2	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 3	POCI	12 месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 2	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 3	POCI	12 месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 2	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 3	POCI	
Брутна балансова стойност към 1 януари	2,752,715	854,145	161,111	66,638	1,948,887	157,626	154,884	14,922	1,046,429	137,122	51,677	400	538,617	91,618	84,777	2,275	8,063,843
Нови финансови активи, първоначално създадени или закупени	883,629	-	-	-	594,945	-	-	-	451,656	-	-	-	214,731	-	-	-	2,144,961
Възникнали от сливане	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансфер между фази:																	
-към 12-месечен ОКЗ	555,474	(554,633)	(841)	-	75,049	(65,785)	(9,264)	-	45,057	(43,120)	(1,938)	-	33,527	(30,360)	(3,166)	-	-
-към ОКЗ за целия срок на кредита	(262,758)	264,095	(1,338)	-	(66,264)	83,684	(17,420)	-	(89,372)	94,645	(5,272)	-	(63,742)	65,778	(2,036)	-	-
-към ОКЗ за целия период на кредита обезценени	(27,099)	(6,173)	33,272	-	(3,852)	(17,934)	21,786	-	(12,006)	(22,088)	34,094	-	(3,189)	(17,544)	20,733	-	-
Финансови активи отписани през периода	-	-	(10,159)	-	-	-	(3,164)	-	-	-	(556)	-	-	-	(711)	-	(14,590)
Отписани суми	-	-	(16,256)	-	-	-	(4,455)	-	-	-	(12,657)	-	-	-	(14,634)	-	(48,002)
Погашения	(371,011)	(42,107)	(14,624)	-	(247,789)	(22,033)	(22,040)	-	(155,380)	(19,879)	(4,993)	-	(122,962)	(21,396)	(13,732)	-	(1,057,946)
Валутна разлика и други движения	15,183	17,473	(23,439)	(11,005)	(16,613)	19,484	309	(3,745)	(27,633)	29,952	2,816	(235)	(33,852)	41,249	(4,627)	(894)	4,423
Брутна балансова стойност към 31 декември	3,546,133	532,800	127,726	55,633	2,284,363	155,042	120,636	11,177	1,258,751	176,632	63,171	165	563,130	129,345	66,604	1,381	9,092,689

Кумулативни загуби от обезценка	(5,672)	(1,857)	(51,354)	(8,351)	(2,379)	(9,088)	(72,815)	(2,953)	(19,241)	(17,519)	(40,981)	(121)	(7,833)	(7,571)	(49,946)	(1,057)	(298,738)
Нетна балансова стойност към 31 декември	3,540,461	530,943	76,372	47,282	2,281,984	145,954	47,821	8,224	1,239,510	159,113	22,190	44	555,297	121,774	16,658	324	8,793,951

Към 31 декември 2020

	Корпоративни				Ипотечни				Потребителски				Малък бизнес				Общо
	12 месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 2	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 3	POCI	12 месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 2	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 3	POCI	12 месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 2	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 3	POCI	12 месечен ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 2	ОКЗ за целия срок на кредита Фаза 3	POCI	
Брутна балансова стойност към 1 януари	2,847,965	470,898	132,446	82,976	1,742,756	129,101	203,821	19,186	904,328	87,681	40,554	455	547,682	69,837	139,181	3,660	7,422,527
Нови финансови активи, първоначално създадени или закупени	672,663	-	-	-	445,282	-	-	-	362,725	-	-	-	127,323	-	-	-	1,607,994
Възникнали от сливане	15,932	32	1,193	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,003	290	266	-	22,716
<i>Трансфер между фази:</i>																	
-към 12-месечен ОКЗ	51,454	(50,770)	(684)	-	37,530	(36,727)	(803)	-	24,864	(24,639)	(225)	-	21,853	(21,773)	(80)	-	-
-към ОКЗ за целия срок на кредита	(443,328)	443,328	-	-	(84,242)	84,242	-	-	(78,417)	78,417	-	-	(61,698)	61,698	-	-	-
-към ОКЗ за целия период на кредита обезценени	(39,517)	(21,825)	61,342	-	(5,552)	(19,094)	24,645	-	(8,892)	(19,208)	28,101	-	(4,920)	(11,127)	16,047	-	-
Финансови активи отписани през периода	-	-	(9,022)	-	-	-	(6,607)	-	-	-	(56)	-	-	-	(10,833)	-	(26,518)
Отписани суми	-	-	(28,138)	-	-	-	(39,015)	-	-	-	(12,126)	-	-	-	(44,642)	-	(123,921)
Погашения	(459,498)	(26,154)	(9,302)	-	(186,291)	(13,884)	(15,893)	-	(136,038)	(12,792)	(1,836)	-	(95,056)	(11,591)	(19,243)	-	(987,578)
Валутна разлика и други движения	107,044	38,636	13,276	(16,338)	(596)	13,988	(11,264)	(4,264)	(22,141)	27,663	(2,735)	(55)	(1,570)	4,284	4,081	(1,385)	148,623
Брутна балансова стойност към 31 декември	2,752,715	854,145	161,111	66,638	1,948,887	157,626	154,884	14,922	1,046,429	137,122	51,677	400	538,617	91,618	84,777	2,275	8,063,843
Кумулативни загуби от обезценка	(13,750)	(8,557)	(51,877)	(5,271)	(3,881)	(3,752)	(58,878)	(836)	(12,071)	(10,292)	(34,353)	(15)	(7,492)	(8,010)	(45,312)	(621)	(264,968)
Нетна балансова стойност към 31 декември	2,738,965	845,588	109,234	61,367	1,945,006	153,874	96,006	14,086	1,034,358	126,830	17,324	385	531,125	83,608	39,465	1,654	7,798,875

Финансови активи, отписвани през периода представляват продадените кредити, както и тези, които са модифицирани (когато модификацията е довела до отписване) през периода.

Обезценени кредити и аванси на клиенти

В таблицата по-долу е представен анализът на просрочията на кредити и аванси, които са обезценени (Фаза 3) по продуктова линия по brutната им балансова стойност, както и съответните кумулативни загуби от обезценка:

Към 31 декември 2021									
	Кредитиране на дребно								
	Ипотечни	POCI	Потребителски	POCI	Кредити за малък бизнес	POCI	Корпоративни	POCI	OK3 за живота на кредита - обезценени)
под 90 дни	44,909	6,003	20,009	47	23,996	354	82,746	25,126	203,190
90 до 179 дни	5,273	190	6,501	-	4,762	-	1,019	619	18,364
180 до 360 дни	5,302	119	13,653	2	6,598	1	20,546	5	46,226
над 360 дни	65,152	4,865	23,008	116	31,248	1,026	23,415	29,883	178,713
Обща брутна балансова стойност	120,636	11,177	63,171	165	66,604	1,381	127,726	55,633	446,493
Обезценка	(72,815)	(2,953)	(40,981)	(121)	(49,946)	(1,057)	(51,354)	(8,351)	(227,578)
Нетна балансова стойност	47,821	8,224	22,190	44	16,658	324	76,372	47,282	218,915
Стойност на обезпечението	46,966	7,830	162	-	15,482	324	68,491	47,496	186,751
Към 31 декември 2020									
	Кредитиране на дребно								
	Ипотечни	POCI	Потребителски	POCI	Кредити за малък бизнес	POCI	Корпоративни	POCI	OK3 за живота на кредита - обезценени)
под 90 дни	62,249	6,476	18,920	15	25,358	452	96,196	53,399	263,065
90 до 179 дни	10,613	391	8,651	-	4,346	44	6,245	1,384	31,674
180 до 360 дни	4,398	639	9,235	2	2,020	12	2,946	-	19,252
над 360 дни	77,624	7,416	14,870	384	53,053	1,766	55,723	11,855	222,693
Обща брутна балансова стойност	154,884	14,922	51,677	400	84,777	2,275	161,111	66,638	536,683
Обезценка	(58,878)	(836)	(34,353)	(15)	(45,312)	(621)	(51,877)	(5,271)	(197,163)
Нетна балансова стойност	96,006	14,086	17,324	385	39,465	1,654	109,234	61,367	339,521
Стойност на обезпечението	126,196	14,122	309	-	55,880	2,211	130,063	67,120	395,901

(Б) ОБЕЗПЕЧЕНИЯ И ПРИДОБИТИ ОБЕЗПЕЧЕНИЯ

Обезпечения

Съотношението на кредита към стойността на обезпечението (LTV) за ипотечното кредитиране отразява брутната кредитна експозиция на датата на баланса към пазарната стойност на имота, държан като обезпечение.

Коефициентът LTV на ипотечния портфейл е представен по-долу:

	31 декември	
	2021	2020
Ипотеки		
Под 50%	485,765	436,734
50%-70%	714,338	617,077
71%-80%	659,222	533,918
81%-90%	461,667	387,465
91%-100%	43,529	54,844
101%-120%	99,529	105,680
121%-150%	48,524	64,148
Повече от 150%	58,644	76,453
Обща експозиция	2,571,218	2,276,319
Средно LTV	58.20%	59.20%

Видът обезпечения за различните видове активи е представен в таблицата по-долу:

Експозиция	Процент от експозицията, която е предмет на изисквания за обезпечение		Основен вид обезпечение
	31.12.2021	31.12.2020	
Деривативни инструменти за търгуване	100	100	Парични средства
Деривативни финансови инструменти	100	100	Парични средства
Предоставени кредити и аванси на клиенти на дребно			
Кредити за малък бизнес – обезпечени	100	100	Имоти (жилищни, търговски, административни), парични обезпечения, гаранции, оборудване
Кредити за малък бизнес – необезпечени	под 100, без фиксиран процент на покритие	под 100, без фиксиран процент на покритие	Имоти (жилищни, търговски, административни), парични обезпечения, гаранции, оборудване
Кредити за малък бизнес – Факторинг	100	100	Фактури за факторинг
Ипотечни кредити	100	100	Жилищен имот
Потребителски кредити, включително кредитни карти	-	-	няма
Предоставени кредити и аванси на корпоративни клиенти			
Корпоративно банкиране - Факторинг	100	100	Фактури за факторинг
Корпоративно банкиране	не е фиксиран задължителен процент на покритие	не е фиксиран задължителен процент на покритие	Имоти (жилищни, търговски, административни), парични обезпечения, оборудване

Приложения към финансовия отчет

Разпределението на обезпеченията и гаранциите е както следва:

Към 31 декември 2021					
	Стойност на полученото обезпечение				Получени гаранции
	Недвижими имоти	Финансови	Други обезпечения	Общо	
Кредити на дребно	2,753,594	158,076	324,162	3,235,832	10,019
Корпоративно кредитиране	1,365,871	532,996	1,474,108	3,372,975	120,578
Общо	4,119,465	691,072	1,798,270	6,608,807	130,597

Към 31 декември 2020					
	Стойност на полученото обезпечение				Получени гаранции
	Недвижими имоти	Финансови	Други обезпечения	Общо	
Кредити на дребно	2,592,524	56,884	289,104	2,938,512	8,287
Корпоративно кредитиране	1,700,517	193,654	1,352,533	3,246,704	135,237
Общо	4,293,041	250,538	1,641,637	6,185,216	143,524

Справедливата стойност на обезпеченията, представени в таблиците по-горе, е ограничена до размера на остатъчния баланс по съответния кредит.

Придобити обезпечения

Банката признава обезпеченията в баланса, когато получи собствеността върху обезпечението, обикновено чрез съдебни процеси или като упражнява права върху други кредитни застраховки. Основният вид обезпечение, което Банката придобива срещу погасяване или намаляване на непогасени кредити, е недвижимо имущество, което се признава в придобитите активи. Те са включени в Други активи (Приложение 23). Активите придобити на търг са държани временно за продажба и се оценяват по по-ниската от балансовата им стойност и справедливата стойност, намалена с разходите по продажбата.

В случаите, когато Банката използва придобити имоти като част от своята дейност, те се класифицират като собствени или инвестиционни имоти.

Следващите таблици представят обобщение на обезпеченията, които Банката е придобила и са били признати като придобити обезпечения, както и движението през 2021 г. и 2020 г.:

Тип на актива	2021	2020
Търговски имот и други движими активи	8,008	11,513
Жилищен имот	3,116	3,106
Земи	994	1,028
Общо	12,118	15,647

Равнение на движението на ниво 3:	2021	2020
Баланс към 1 януари	15,647	11,999
Допълнителни	603	4,994
Продажби	(3,892)	(570)
Отписани	-	(76)
Обезценка	(240)	(700)
Баланс към 31 декември	12,118	15,647

Количествена информация за оценките на справедливата стойност с използване на значителни ненаблюдаеми данни (ниво 3)

Вид имот	Справедлива стойност 31/12/2021 (в хил.лв.)	Техника на оценяване	Вид цена	Обхват (лева) (средно претеглена) 2021	Обхват (лева) (средно претеглена) 2020	Връзка между ненаблюдаеми данни и справедливата стойност
Земя	994	Подход на пазарни сравнения	цена за м ²	0.76 – 1160.45 (15.12)	0.51 – 853.17 (18.81)	Значително увеличение на цената на м ² би довело до по-висока справедлива стойност
Жилище	3,116	Подход на пазарни сравнения	цена за м ²	1.00-2112.00(166.03)	1.51 – 1282.77(155.23)	Значително увеличение на цената на м ² би довело до по-висока справедлива стойност
Комбинирано	7,953	Подход на пазарни сравнения	цена за м ²	32.98-1867.82 (256.13)	35.11-1549.02 (245.08)	Значително увеличение на цената на м ² би довело до по-висока справедлива стойност
		Метод на дохода	наем за м ²	1.90-7.49 (3.58)	2.72-10.50 (7.03)	Значително увеличение на наема на м ² би довело до по-висока справедлива стойност
		Разходи за придобиване	цена за м ²	6.59 – 224.11 (122.73)	6.59 – 180.40 (93.97)	Значително увеличение на цената на м ² би довело до по-висока справедлива стойност

(В) ГЕОГРАФСКИ И ОТРАСЛОВИ КОНЦЕНТРАЦИИ НА КРЕДИТИТЕ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

Банката държи диверсифицирани портфейли на пазарите и прилага лимити за концентрации, произтичащи от географското местоположение или дейността на групи кредитополучатели, които биха могли да бъдат засегнати по подобен начин от промени в икономическите или други условия, с цел намаляване на кредитния риск.

Таблицата по-долу представя експозициите на Банката по кредити и аванси на клиенти и кредитни ангажименти по тяхната брутна балансова стойност и номинална стойност съответно по фаза, продуктова линия, индустрия и географски регион, както и обезценката.

31 декември 2021

	България				Гърция				Други в Европа				Други страни							
	Брутна балансова стойност/номинална стойност																			
	12-месечна ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целя срок на кредита – необезценени – Фаза 2	ОКЗ за целя период на кредита – необезценени – Фаза 3	РОСІ	Обезценка	12-месечна ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целя срок на кредита – необезценени – Фаза 2	ОКЗ за целя период на кредита – необезценени – Фаза 3	РОСІ	Обезценка	12-месечна ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целя срок на кредита – необезценени – Фаза 2	ОКЗ за целя период на кредита – необезценени – Фаза 3	РОСІ	Обезценка	12-месечна ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целя срок на кредита – необезценени – Фаза 2	ОКЗ за целя период на кредита – необезценени – Фаза 3	РОСІ	Обезценка
Кредитиране на дълго	4,071,155	458,245	246,347	12,475	(228,448)	5,454	460	205	61	(256)	22,712	1,906	2,507	-	(1,442)	6,923	408	1,352	187	(1,358)
Ипотечни	2,262,382	153,704	117,595	10,956	(85,260)	3,284	128		34	(46)	13,553	1,026	1,780	-	(699)	5,144	184	1,261	187	(1,230)
Потребителски	1,245,679	175,200	62,148	138	(76,781)	2,170	332	205	27	(210)	9,142	880	727	-	(743)	1,760	220	91	-	(128)
Малък бизнес	563,094	129,341	66,604	1,381	(66,407)	-	-	-	-	-	17	-	-	-	-	19	4	-	-	-
Корпоративно кредитиране	3,325,765	528,386	127,726	55,633	(67,129)	-	-	-	-	-	220,368	-	-	-	(87)	-	4,414	-	-	(18)
Търговски услуги	89,581	3,464	17,164	68	(2,931)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Производство	1,027,285	58,419	40,224	2,606	(19,243)	-	-	-	-	-	15,504	-	-	-	(3)	-	-	-	-	-
Строителство	36,822	4,859	-	-	(34)	-	-	-	-	-	59,117	-	-	-	(62)	-	-	-	-	-
Туризм	52,757	620	530	-	(93)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Енергиен сектор	246,361	41,369	12,568	26,084	(8,519)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Други	1,872,959	419,655	57,240	26,875	(36,309)	-	-	-	-	-	145,747	-	-	-	(22)	-	4,414	-	-	(18)
Общо	7,396,920	986,631	374,073	68,108	(295,577)	5,454	460	205	61	(256)	243,080	1,906	2,507	-	(1,529)	6,923	4,822	1,352	187	(1,376)
Ангажименти свързани с кредити	1,699,773	130,139	2,551	-	(329)	4,182	48	4	-	-	70,597	81	-	-	-	856	39	-	-	-
Кредитни ангажименти	1,513,528	114,172	742	599	-	4,182	48	-	4	-	70,597	81	-	-	-	856	39	-	-	-
Финансови гаранции и други ангажименти	186,245	15,967	1,210	-	(329)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

31 декември 2020

	България					Гърция					Други в Европа					Други страни				
	Брутна балансова стойност/номинална стойност																			
	12-месечна ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита – необезценени – Фаза 2	ОКЗ за целия период на кредита – обезценени – Фаза 3	РОСІ	Обезценка	12-месечна ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита – необезценени – Фаза 2	ОКЗ за целия период на кредита – обезценени – Фаза 3	РОСІ	Обезценка	12-месечна ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита – необезценени – Фаза 2	ОКЗ за целия период на кредита – обезценени – Фаза 3	РОСІ	Обезценка	12-месечна ОКЗ – Фаза 1	ОКЗ за целия срок на кредита – необезценени – Фаза 2	ОКЗ за целия период на кредита – обезценени – Фаза 3	РОСІ	Обезценка
Кредитиране на гребно	3,501,733	382,468	288,137	17,281	(183,907)	4,990	676	277	113	(210)	20,854	2,996	1,535	20	(744)	6,356	226	1,389	183	(652)
Ипотечни	1,929,115	154,921	152,344	14,637	(66,364)	2,661	516	130	82	(84)	12,325	2,110	1,169	20	(364)	4,786	79	1,241	183	(534)
Потребителски	1,034,001	135,935	51,016	369	(56,108)	2,329	160	147	31	(126)	8,529	886	366	-	(380)	1,570	141	148	-	(118)
Малък бизнес	538,617	91,612	84,777	2,275	(61,435)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-
Корпоративно кредитиране	2,693,053	850,213	161,111	66,638	(79,086)	-	-	-	-	-	54,948	-	-	-	(341)	4,714	3,932	-	-	(28)
Търговски услуги	80,250	4,709	16,092	74	(12,714)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Производство	764,998	127,930	41,863	2,772	(16,080)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Строителство	126,396	971	9,646	3	(3,470)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Туризм	33,126	-	49	575	(98)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Енергиен сектор	320,362	23,397	9,241	26,200	(4,017)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Други	1,367,921	693,206	84,220	37,014	(42,707)	-	-	-	-	-	54,948	-	-	-	(341)	4,714	3,932	-	-	(28)
Общо	6,194,786	1,232,681	449,248	83,919	(262,993)	4,990	676	277	113	(210)	75,802	2,996	1,535	20	(1,085)	11,070	4,158	1,389	183	(680)
Ангажменти свързани с кредити	1,636,103	115,369	5,330	682	(521)	3,943	249	-	4	-	60,556	185	-	-	-	584	15	-	-	-
Кредитни ангажменти	1,403,397	111,643	3,868	682	-	3,778	249	-	4	-	60,556	185	-	-	-	584	15	-	-	-
Финансови гаранции и други ангажменти	232,706	3,726	1,462	-	(521)	165	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(Г) ПРАКТИКИ ЗА ПРЕСТРУКТУРИРАНЕ ПРИ КРЕДИТИРАНЕ

Модификации на договорните условия на кредитите могат да възникнат поради различни фактори като промени в пазарните условия, задържане на клиенти и други фактори, както и поради потенциалното влошаване на финансовото състояние на кредитополучателите. Банката използва редица опции за реструктуриране, за да подобри управлението на взаимоотношенията с клиентите и ефективността на усилията за събиране на вземания, както и да подобри нивото на възстановяване на паричните потоци и да намали кредитните загуби както при кредитирането на дребно, така и при корпоративното кредитиране.

Класификация на програмите за реструктуриране

Практиките за реструктуриране, наблюдавани и докладвани от Банката въз основа на насоките за прилагане на техническите стандарти на Европейския банков орган (EBA ITS), се извършват само в случаите, когато договорните условия за плащане по кредит са променени, тъй като се счита, че кредитополучателят не е в състояние да изпълни съществуващите условия на кредита поради известни финансови затруднения и Банката предоставя отстъпки и по-благоприятни условия, които не би разглеждала, ако кредитополучателят не е бил във финансови затруднения.

Всички останали видове модификации, предоставени от Банката, когато няма известни финансови затруднения на кредитополучателя и могат да бъдат обусловени от фактори от бизнес характер, не се класифицират като мерки за реструктуриране.

Програми за реструктуриране

Програмите за реструктуриране се предоставят след оценка на способността и желанието на кредитополучателя да изплати задълженията си и могат да бъдат от краткосрочен или дългосрочен характер. Целта е да се подпомогнат кредитополучателите с финансови проблеми, като се предоговорят техните изходящи парични потоци за погасяване с устойчива модификация и в същото време се предпази Банката от понасяне на кредитни загуби. Банката използва целеви стратегии за сегментиране с цел да адаптира различни краткосрочни или дългосрочни устойчиви управленски решения към избрани групи кредитополучатели за посрещане на техните специфични финансови нужди.

Естеството и вида на опциите за реструктуриране могат да включват, но не са ограничени до едно или повече от следните:

- консолидация на дълга, при която съществуващите задължения на кредитополучателя се комбинират в един кредит;
- плащания само на лихва;
- гратисен период;
- план с намалени погасителни вноски;
- план за изплащане на просрочията;
- удължаване срока на договора/частично опрощаване на кредита/отписване;
- намаляване на лихвения процент;

- разделен баланс (комбинация от опции за реструктуриране, които основно включват капитализация на просрочените задължения, удължаване на срока на кредита и намаляване на лихвения процент);
- оперативно реструктуриране.

По-специално за необезпечени потребителски кредити (включително кредитни карти), програми за реструктуриране (напр. удължаване на срока) се прилагат в комбинация с консолидация на дълга, при която всички съществуващи потребителски баланси се обединяват. Решенията за реструктуриране се прилагат, за да се осигури достатъчно намаление на вноската и надеждно решение за кредитополучателя. В определени случаи консолидацията на дълга може да се комбинира с учредяване на ипотeka, за да се превърнат необезпечените кредитни експозиции в обезпечени.

В случай на ипотечни кредити намаляването на вноската може да се постигне чрез мерки за реструктуриране, като например удължени срокове за плащане, капитализация на просрочените задължения, разделен баланс и намалени погасителни планове.

Корпоративните експозиции подлежат на реструктуриране, когато има индикации за финансови затруднения на кредитополучателя, доказани от комбинация от фактори, включително влошаване на финансовите показатели, понижаване на кредитния рейтинг, забавяне на плащанията и други.

Звената за банкиране на дребно са отговорни за всички първоначални модификации на кредити, просрочени от 1 до 89 дни.

„Управление на проблемни активи“ (TAG) е независимият орган, който носи цялостната отговорност за управлението на портфейла на проблемните кредити на Банката, включително реструктурираните кредити, в съответствие с действащите регулации. TAG осигурява строг контрол и стриктно наблюдение на ефективността на схемите за реструктуриране и представянето на управляваните портфейли. TAG също така гарантира непрекъснатото подобряване и приспособяване на политиките и процедурите чрез извършване на прегледи за гарантиране на качеството и чрез оценка и отчитане на макроикономическото развитие, регулаторните и законови изисквания и промени, най-добрите международни практики и всички съществуващи или нови вътрешни изисквания.

TAG си сътрудничи с отдел Управление на риска, за да постигне взаимно разбиране и да разработи подходяща методология за оценка на рисковете, присъщи на всеки вид модификация и просрочие в портфейла.

I) Класификация на кредитите с мерки по реструктуриране

Кредитите с мерки по реструктуриране се класифицират като необезпечени (Фаза 2) или обезпечени (Фаза 3) чрез оценка на техния статус на просрочие и кредитно качество.

Обезпечените кредити с мерки по реструктуриране влизат първоначално в изпитателен срок от една година, като изпълнението на плащанията на кредитополучателите се наблюдава отблизо. Ако в края на гореспоменатия период кредитополучателите са спазили условията на програмата и няма просрочени дължими суми и опасения по отношение на пълното погасяване на кредитите, кредитите се отчитат като необезпечени реструктурирани кредити (Фаза 2). Освен това, необезпечени реструктурирани кредити, включително тези, които са били класифицирани по-рано като обезпечени и отговарят

на условията на програмата, се наблюдават за период от две години. Ако в края на този период кредитополучателите са направили плащания на значителна сума, нямат дължими суми, просрочени повече от 30 дни и кредитите не са нито обезценени, нито са изпълнени други критерии за значително увеличение на кредитния риск, те излизат от статуса „преструктурирани“ и се класифицират като Фаза 1.

По-специално, категорията на обезценени кредити включва тези, които (а) към датата, на която са били предоставени мерки за реструктуриране, са били просрочени повече от 90 дни или са оценени като малко вероятно да бъдат изплатени, (б) в края на едногодишния изпитателен срок отговарят на критериите за влизане в статус за необезценени и през двегодишния период на мониторинг са били предоставени нови мерки за реструктуриране или са станали просрочени повече от 30 дни и (в) първоначално са класифицирани като необезценени и през двегодишния период на наблюдение са изпълнили критериите за влизане в статус „обезценени“.

Освен това кредити с мерки по реструктуриране, които не се обслужват съгласно новите модифицирани условия и впоследствие стават съдебни, престават да бъдат наблюдавани като част от дейностите по реструктуриране на Банката и се докладват като съдебни обезценени кредити (Фаза 3) в съответствие с управлението и наблюдението на всички предсрочно изискуеми кредити на Банката.

II) Реструктуриране на кредити

В случаите, когато договорните парични потоци на реструктуриран кредит са били съществено променени, първоначалният реструктуриран кредит се приключва и се признава нов кредит. Банката отчита модифицирания кредит като „нов“ финансов актив по справедлива стойност и разликата с нетната балансова стойност на съществуващия кредит се признава в отчета за доходите като печалба или загуба от отписване.

В някои случаи може да има доказателства, че новият кредит е с кредитна обезценка при първоначалното признаване и следователно се признава като възникнал с кредитна обезценка (POCI).

В случаите, когато модификацията, в резултат на мерките за реструктуриране, не се счита за съществена, Банката преизчислява брутната балансова стойност на кредита и признава разликата като печалба или загуба от модификация в отчета за доходите. Банката продължава да наблюдава модифицирания реструктуриран кредит, за да определи дали финансовият актив показва значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване по време на периода на реструктуриране.

Следващите таблици представят анализ на практиките на Банката за реструктуриране на кредити, оценени по амортизируема стойност. Съответните таблици по-долу са представени на база на брутната балансова стойност, докато кумулативната обезценка е показана отделно, в съответствие с вътрешния процес на Банката за наблюдение на кредитния риск, съгласно принципите на МСФО 9.

Следващата таблица представя обобщение на видовете реструктуриращи дейности на Банката:

Мерки за реструктуриране:	2021	2020
Удължаване срока на договора	62,007	180,934
Намалени плащания под дължимите лихви	10,585	22,240
Намаляване на лихвения процент	33,026	142,440
Намалени плащания над дължимите лихви	17,873	17,644
План за погасяване на просрочията	11	215
Само лихвата	18,008	18,230
Гратисен период	103,359	55,149
Други	-	198
Общо брутна балансова стойност	244,869	437,050
Намалени с: кумулативни обезценки	(51,288)	(61,221)
Общо нетна балансова стойност	193,581	375,829

Следващите таблици представят обобщение на кредитното качество на реструктурираните кредити и аванси на клиенти:

Към 31 декември 2021			
	Общо кредити и аванси	Реструктурирани кредити и аванси	% от реструктурирани кредити и аванси
Брутна балансова стойност:			
12-месечна ОКЗ	7,652,377	-	-
ОКЗ за живота на кредита - необезценени	993,819	114,103	11%
ОКЗ за живота на кредита - обезценени	446,493	130,766	29%
Обща брутна балансова стойност	9,092,689	244,869	3%
Кумулативна ОКЗ за обезценка :			
12-месечна ОКЗ	(35,125)	-	-
ОКЗ за живота на кредита (необезценени)	(36,035)	(7,116)	-
ОКЗ за живота на кредита (обезценени), от които:	(227,578)	(44,172)	-
- индивидуално оценени	(129,095)	(28,791)	-
- колективно оценени	(98,483)	(15,381)	-
Общо нетна балансова стойност	8,793,951	193,581	2%
Получено обезпечение	6,608,807	143,973	-

Към 31 декември 2020

	Общо кредити и аванси	Преструктурирани кредити и аванси	% от преструктурирани кредити и аванси
Брутна балансова стойност:			
12-месечна ОКЗ	6,286,648	-	-
ОКЗ за живота на кредита - необезценени	1,240,511	266,160	21%
ОКЗ за живота на кредита - обезценени	536,684	170,890	32%
Обща брутна балансова стойност	8,063,843	437,050	5%
Кумулативна ОКЗ за обезценка :			
12-месечна ОКЗ	(37,194)	-	-
ОКЗ за живота на кредита (необезценени)	(30,611)	(6,967)	-
ОКЗ за живота на кредита (обезценени), от които:	(197,163)	(54,254)	-
- индивидуално оценени	(106,747)	(27,949)	-
- колективно оценени	(90,416)	(26,305)	-
Общо нетна балансова стойност	7,798,875	375,829	5%
Получено обезпечение	6,185,216	376,970	-

Следващата таблица представя движението на преструктурираните кредити и аванси:

Брутна балансова стойност към 1 януари 2020	513,673
Мерки за преструктуриране през годината	115,706
Погасяване по кредити	(16,830)
Отписване на преструктурирани кредити	(12,604)
Кредити и аванси, излизащи от статус „преструктурирани“	(139,848)
Други	(23,047)
Намалени с: кумулативни обезценки	(61,221)
Нетна балансова стойност към 31 декември 2020	375,829
Брутна балансова стойност към 1 януари 2021	437,050
Мерки за преструктуриране през годината	212,373
Погасяване по кредити	(73,234)
Отписване на преструктурирани кредити	(641)
Кредити и аванси, излизащи от статус преструктурирани	(243,783)
Други	(86,896)
Намалени с: кумулативни обезценки	(51,288)
Нетна балансова стойност към 31 декември 2021	193,581

Следващата таблица представя експозицията на Банката към преструктурирани кредити и аванси по продуктова линия:

	Към 31 декември	
	2021	2020
Кредити на дребно	167,276	175,039
- Ипотечни	72,752	96,174
- Потребителски	52,913	36,300
- Малък бизнес	41,611	42,565
Корпоративни кредити	77,593	262,011
Обща брутна балансова стойност	244,869	437,050
Намалена с: кумулативни обезценки	(51,288)	(61,221)
Обща нетна балансова стойност	193,581	375,829

Следващата таблица представя експозицията на Банката към преструктурирани кредити и аванси по географски региони:

	Към 31 декември	
	2021	2020
България	243,155	436,700
Гърция	43	170
Други в Европа	1,482	174
Други държави	189	6
Обща брутна балансова стойност	244,869	437,050
Намалена с: кумулативни обезценки	(51,288)	(61,221)
Обща нетна балансова стойност	193,581	375,829

Следващата таблица предоставя информация за измененията, дължащи се на мерките за преструктуриране върху кредитните експозиции, които не са довели до отписване. Тези финансови активи са модифицирани, докато са имали обезценка за загуба, измерена в размер, равен на очакваната кредитна загуба за целия живот на кредита:

	31 декември	
	2021	2020
Модифицирани кредити през годината		
Брутна балансова стойност към 31 декември	130,766	281,937
(Загуба) от модификация	(977)	(2,722)
Модифицирани кредити от първоначалното признаване		
Брутна балансова стойност към 31 декември, за която обезценката е променена на 12-месечна ОКЗ	67,712	127,691

(Д) МЕРКИ ЗА ОБЛЕКЧАВАНЕ ВЪВ ВРЪЗКА С COVID-19

Банката прилага условията на рамката за отсрочване и уреждане на задължения към банки („мораториуми“), и предлага отлагане на задължения към своите клиенти по съществуващите договори за заем - физически лица и компании, които се сблъскват или очакват да срещнат трудности при изплащането на техните заеми във връзка с пандемията COVID-19.

Мерките за облекчаване на Covid-19, предоставяни от Банката на кредитополучателите, отговарящи на условията, са главно под формата на отсрочване на плащания на лихви и главница по кредитни инструменти до шест месеца и удължаване на падежа на съответните заеми със съответния период.

Въз основа на последните банкови регулаторни и счетоводни насоки (ЕБО, ЕЦБ, СМСС), мерките за облекчаване на Covid-19 не следва нито да се третират като реструктуриране, нито автоматично да предизвикват значително увеличение на кредитния риск. Такива мерки се отчитат като модификации, предоставени по причини, различни от реструктуриране.

Следващата таблица предоставя информация относно експозициите по кредити, предмет на мораториум и мерки за държавна подкрепа:

Кредитни експозиции към 31 декември 2021, предмет на:

	Мораториум	Правителствени мерки за подкрепа
Потребителско кредитиране (включително кредитни карти)	75,240	25,530
Кредитиране на малък бизнес	106,821	34,409
Ипотечни кредити	156,359	-
Корпоративно кредитиране	726,059	121,225
Брутна балансова стойност	1,064,479	181,164
Намалена с: кумулативни обезценки	(50,153)	(2,915)
Нетна балансова стойност	1,014,326	178,249

* Мярката за частния мораториум за отлагане на задълженията на клиентите, приета от българските банки през април 2020 г., изтече на 31 декември 2021 г.

Кредитни експозиции към 31 декември 2020, предмет на:

	Мораториум	Правителствени мерки за подкрепа
Потребителско кредитиране (включително кредитни карти)	102,322	4,025
Кредитиране на малък бизнес	119,057	11,357
Ипотечни кредити	171,058	-
Корпоративно кредитиране	801,706	10,771
Брутна балансова стойност	1,194,143	26,153
Намалена с: кумулативни обезценки	(34,344)	(562)
Нетна балансова стойност	1,159,799	25,591

Мерки за подкрепа от правителството

Избухването на COVID-19 и ефектът от него върху световната и българската икономика продължава да бъде една от основните точки за безпокойство за правителствата, регулаторите и банковата индустрия.

Мерките за облекчение, въведени през 2020 г. от правителството, БНБ и българските банки в подкрепа на икономиката и подпомагане на фирмите и домакинствата, бяха удължени или засилени през 2021 г.:

- Частен мораториум за фирми и домакинства за разсрочване на плащания на лихви и/или главница до 6 месеца позволява на клиентите да кандигатстват до 31.03.2021 г. и да разсрочват плащанията до 9 месеца /до 31.12.2021 г./; Всички мораториални заеми вече са в период след облекчение и само 5% са 90+ DPD;
- Две програми на Българската банка за развитие за предоставяне на гаранции на българските банки за кредити на фирми и физически лица, засегнати от кризата, увеличиха лимитите си и банката взе справедливия си дял в увеличението. Лимитът за физически лица, отпуснат на Банката, е почти напълно усвоен и Бизнес лимитът се използва на 60% от УЕ.
- Лимитът на гаранционната схема на Фонда на фондовете, отпуснат на Банката, беше изцяло усвоен през годината;
- Допълнителни гаранционни програми стартираха през 2020 г. и бяха използвани през 2021 г.: EIF Jeremie, EIF COSME, NGF LGF, NGF Guarantee PRSR;
- Две нови програми стартират през 2021 г. и ще започнат през януари 22: EIF EGF Carped и Uncarped;
- Временното намаление на ДДС (от 20% на 9%) за няколко сектора беше удължено до края на 2022 г. - Храни и напитки (включително вино и бира), сервиращи в заведения за хранене (макар и не за вземане), Книги, Бебешка храна и бебешки памперси, Туристически агенции, Спортни обекти (фитнес зали);
- Основната правителствена мярка за подкрепа на пазара на труда (60/40) беше удължена до 2022 г. Очаква се през първите два месеца тя да се използва от 75 000 души и ще струва 60 млн. евро на месец;
- Увеличението на пенсиите в диапазона 8%-12% влезе в сила в края на 2021 г., като допълнителните 30 евро месечно плащане на пенсионер ще се задържат до края на пандемията. Правителството задели 425 милиона евро за първите 6 месеца на 2022 г.;
- Компенсация за бизнеса за високите цени на енергията (до 30% от цената, но максимум 125 лв. за MWh), за които правителството е заделило 430 млн. евро.;

Наложенията от БНБ ограничения бяха или запазени, или увеличени:

- На 24 февруари 2022 г. БНБ реши от 1 април 2022 г. да прекрати мярката за лимит на чуждестранните експозиции на банките, въведена като част от пакета от мерки за справяне с кризата през 2020 г. и удължена през 2021 г.;
- Антицикличният капиталов буфер ще остане на 0,5% до третото тримесечие на 2022 и след това ще се увеличи до 1% за четвъртото тримесечие на 2022 и до 1,5% в сила от 01/01/23.

Освен това бяха направени следните промени в регламента:

- Новата дефиниция за неизпълнение влезе в сила на 01 януари 2021 г. и беше приложена съответно от Банката;
- Нови насоки на ЕВА относно отпускане и наблюдение на заеми, приложими от 30 юни 2021 г. за нововъзникнали експозиции и от 30 юни 2022 г. за преговорени експозиции, съществуващи към 30 юни 2021 г.

След първоначалния шок от избухване на Covid-19 и наложените няколко затваряния през 2020 г. и първото тримесечие на 2021 г. и с напредването на програмата за ваксинации през 2021 г., общите пазарни настроения се подобриха. Въвеждането на зелени сертификати Covid-19 подкрепи частично облекчаване на замразяването на пътуванията и замени пълното затваряне с по-леки мерки като ограничения на капацитета в хотели/ресторанти/и др.

Юробанк България е банка-партньор по очертаните програми и предлага активно преференциални кредити в подкрепа на физически лица и фирми в страната.

5.2.1.3 ДЪЛГОВИ ЦЕННИ КНИЖА, ПРЕДОСТАВЕНИ СРЕДСТВА НА БАНКИ И ДЕРИВАТИ

В таблицата по-долу е представен анализ на дълговите ценни книжа, дериватите и пласментите при банки, нетирани от обезценка за очаквана кредитна загуба по рейтинг, присъден от кредитна агенция на базата на кредитна оценка от номинирани външни институции за кредитна оценка. Дълговите ценни книжа, пласментите при банки и финансовите активи са класифицирани във Фаза 1, съгласно изискванията на МСФО 9.

31 декември 2021 Необезценени						
Рейтинг	Ценни книжа за търгуване	Дългови ценни книжа по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход	Дългови ценни книжа по цена на придобиване	Предоставени средства на банки	Деривати	Общо
AA- to AA+	-	184,406	414,136	9,640	-	608,182
A- to A+	-	363,164	19,885	101,504	-	484,553
BBB- to BBB+	37,097	917,477	-	204	-	954,778
BB- to BB+	-	146,679	40,788	-	-	187,467
По-ниски от BB-	-	-	13,572	296,187	6,046	315,805
Без рейтинг	-	-	471,985	97,827	5,414	575,226
Общо	37,097	1,611,726	960,366	505,362	11,460	3,126,011

31 декември 2020
Необезценени

Рейтинг	Ценни книжа за търгуване	Дългови ценни книжа по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход	Дългови ценни книжа по цена на придобиване	Предоставени средства на банки	Деривати	Общо
AA- to AA+	-	59,674	360,096	21,523	-	441,293
A- to A+	-	262,250	39,891	36,122	-	338,263
BBB- to BBB+	39,643	519,278	-	41,034	-	599,955
BB- to BB+	-	146,689	41,475	-	-	188,164
По-ниски от BB-	-	-	-	319,272	1,352	320,624
Без рейтинг	-	-	11,600	97,955	-	109,555
Общо	39,643	987,891	453,062	515,906	1,352	1,997,854

Концентрация на рисковете от финансови активи с кредитен риск

Следващата таблица представя разбивка на финансовите инструменти на Банката (с изключение на кредити и аванси на клиенти) по тяхната балансова стойност, категоризирани по географски регион ни към 31 декември. За тази таблица Банката е разпределила експозициите по региони въз основа на страната на местоживеене на нейните контрагенти.

	България	Гърция	Други в Европа*	Други държави	Общо
Предоставени средства на банки	-	296,188	142,704	66,470	505,362
Ценни книжа за търгуване - дългови ценни книжа	37,097	-	-	-	37,097
Дългови ценни книжа по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход	484,855	146,679	788,249	191,943	1,611,726
Дериватни финансови инструменти	5,414	6,046	-	-	11,460
Дългови ценни книжа по амортизируема стойност	-	133,350	827,016	-	960,366
31 декември 2021 г.	527,366	582,263	1,757,969	258,413	3,126,011

*Петте най-големи експозиции на дългови ценни книжа имат емитенти от следните държави: Ирландия, Италия, Полша, Франция, Румъния.

	България	Гърция	Други в Европа*	Други държави	Общо
Предоставени средства на банки	-	319,272	146,331	50,303	515,906
Ценни книжа за търгуване - дългови ценни книжа	39,643	-	-	-	39,643
Дългови ценни книжа по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход	396,317	146,689	385,211	59,674	987,891
Дериватни финансови инструменти	-	1,352	-	-	1,352
Дългови ценни книжа по амортизируема стойност	-	41,475	411,587	-	453,062
31 декември 2020 г.	435,960	508,788	943,129	109,977	1,997,854

*Петте най-големи експозиции на дългови ценни книжа имат емитенти от следните държави: Ирландия, Италия, Полша, Франция, Румъния.

5.2.1.4 НЕТИРАНЕ НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ И ФИНАНСОВИ ПАСИВИ

Банката няма нетирани активи/пасиви, които да попадат под обхвата на МСС 32, т.е. нетната балансова стойност се отчита в отчета за финансовото състояние, когато дружеството има правно основание да се прихванат признатите суми и е налице намерение за уреждане на нетна база, или за реализиране на актива и уреждане на пасива едновременно.

Банката има сключени рамкови споразумения за нетиране с банки-контрагенти, които са неотменими, в случай че даден контрагент не е в състояние да изпълни задълженията си. В допълнение приложимото законодателство позволява на Банката едностранно да урежда търговски вземания и задължения, които са станали дължими, при положение, че са деноминирани в същата валута и са към същата насрещна страна.

Те попадат в обхвата на оповестяването, ако са намерили отражение в отчета за финансовото състояние. Банката също така прави маржин депозити като обезпечение по своите деривативни позиции. Насрещната страна може да погаси задължението на Банката с маржин депозита в случай на неизпълнение.

	Сума преди нетиране в баланса, брутно	Сума нетирана в баланса, брутно	Сума след нетиране в баланса, нетно	Получени или предоставени финансови или парични обезпечения, признати или непризнати в баланса, които не са нетирани в баланса	Нетна сума на експозицията
	(a)	(b)	(c) = (a) - (b)	(d)	(c) - (d)
Активи към 31 декември 2021 г.					
Деривативни финансови инструменти	6,046	-	6,046	6,046	-
Пасиви към 31 декември 2021 г.					
Деривативни финансови инструменти	(8,485)	-	(8,485)	13,029	4,544

	Сума преди нетирание в баланса, брутно	Сума нетирана в баланса, брутно	Сума след нетирание в баланса, нетно	Получени или предоставени или парични обезпечения, признати или непризнати в баланса, които не са нетирани в баланса	Нетна сума на експозицията
	(a)	(b)	(c) = (a) - (b)	(d)	(c) - (d)
Активи към 31 декември 2020 г.					
Деривативни финансови инструменти	1,352	-	1,352	(1,352)	-
Пасиви към 31 декември 2020 г.					
Деривативни финансови инструменти	(8,008)	-	(8,008)	11,972	3,964

5.2.2 ПАЗАРЕН РИСК

Пазарният риск представлява текущият или потенциален риск за доходите и капитала, произтичащ от неблагоприятни движения в пазарни променливи като лихвени проценти, валутни курсове, цени на капиталови инструменти и имплицитна волатилност. Пазарният риск принципно може да окаже влияние както върху позициите в търговския портфейл, така и върху тези извън него, обхващайки и активната, и пасивната страна на баланса. Пазарният риск обхваща:

- Лихвен риск;
- Валутен риск;
- Риск, свързан с цените на капиталовите инструменти.

Лихвеният риск е текущият или потенциален риск за доходите и капитала, произтичащ от промяна в посоката или волатилността на лихвените проценти/лихвените деривати, формата на лихвената крива и спреда между различните лихвени проценти.

Валутният риск е текущият или потенциален риск за доходите и капитала, произтичащ от неблагоприятни движения на спот и форуърдните обменни курсове на чуждестранните валути спрямо базисната валута в търговския и банковия портфейли.

Рискът от промяна на цените на капиталови инструменти е текущият или потенциален риск за доходите и капитала, произтичащ от промяна в посоката или волатилността на цените на капиталовите инструменти или стойността на капиталовите индекси или промени във връзките между различните капиталови цени/индекси.

Корпоративните ръководни принципи по отношение на контрола и наблюдението на пазарните рискове са дефинирани в „Политиката за пазарен риск и риск от контрагента“ на Банката, разработена в съответствие с „Политиката за пазарен риск и риск от контрагента“ на Групата. Целите на „Политиката за пазарен риск и риск от контрагента“ са:

- да създаде основната рамка и да постави минималните стандарти за контрол и управление на пазарния риск в Банката;

- да осигури съответствие с изискванията на местни и чуждестранни регулатори;
- да осигури надлежно спазването на указанията на Групата;
- да установи рамка, която да позволи на Банката да придобие конкурентно преимущество чрез рисково-базирано вземане на решения.

“Политиката за пазарен риск и риск от контрагента” се допълва от процедури за пазарния риск, които излагат в детайли стандартите и изискванията, необходими за прилагането на Политиката. Политиката и процедурите се отнасят до контрола на пазарните рискове, произтичащи от всички активи, пасиви и забалансови позиции на Банката, като по този начин покриват както дейностите на управление „Капиталови пазари“, така и всички останали, които носят експозиция към пазарен риск. „Политиката за пазарен риск и риск от контрагента” се одобрява и приема от Риск комитета на Юробанк България АД и се поддържа и обновява от отдел „Пазарен риск”. Отдел „Пазарен риск” преразглежда политиката поне веднъж годишно и предлага евентуални промени в нея за одобрение от Риск комитета.

Установената от Банката рамка за контрол и управление на пазарните рискове има за цел:

- да защити Банката от непредвидени пазарни загуби и да допринесе за стабилността на доходите посредством независимо идентифициране, оценка и разбиране на пазарните рискове, присъщи на бизнеса;
- да допринесе за привеждането на банковата организационна структура и управленски процес в съответствие с най-добрите международни практики и да постави минималните стандарти за контрол на пазарните рискове;
- да изгради прозрачна, обективна и последователна информация относно пазарните рискове като база за вземането на разумни решения;
- да бъде създадена структура, с помощта на която Банката да може да осъществи връзката между бизнес стратегията и операциите - от една страна, и целите на контрола и наблюдението на риска - от друга;

Рисковият апетит на Банката по отношение поемането на пазарни рискове представлява размера на неочакваните загуби, които тя е склонна да поеме вследствие на неблагоприятни изменения в пазарните променливи. Той е свързан със способността ѝ да абсорбира тези загуби, която на свой ред зависи от капитала и резервите на Банката, потенциалните загуби, породени от други непазарни рискове и регулаторния капитал, изискван за поддържане на бизнеса. Банковият апетит за пазарен риск е изразен под формата на номинални лимити за експозициите към пазарни рискове. Апетитът за поемане на пазарен риск се определя от Риск комитета на Банката, който одобрява всички лимити за поемане на риск от страна на Банката. Тези лимити също така са част от глобалната структура от лимити на Групата и са ратифицирани на ниво група. Рисковият апетит за пазарен риск на Банката също така се определя чрез характеристики като различни типове разрешени пазари, продукти, държави, контрагенти и валути.

Техники на оценка на пазарния риск

Банката се грижи за това всички съществени позиции, изложени на пазарен риск, да бъдат включени в системата за измерване на пазарните рискове. Като минимум, системата за измерване на пазарните рискове следва да обхваща рискове, породени от експозиции към

следните специфични фактори, пораждащи пазарен риск, т.е. специфичните пазарни цени или курсове, които влияят върху стойността на позициите:

- Валутни курсове;
- Лихвен проценти;
- Цени на капиталови инструменти

Понастоящем измерването на пазарния риск се осъществява текущо чрез използването на данни за номиналните експозиции и лимити върху тях, допълнени от извършването на регулярни стрес тестове. Банката не използва VaR-базирани лимити. Единствено за портфейла от търгувани капиталови инструменти се изчислява ежедневно VaR. При решение на Ръководството на Банката в бъдеще е възможно да бъде въведен допълнителен value-at-risk анализ.

Валутен риск

Промените във валутните курсове оказват съответното въздействие върху финансовото състояние и паричните потоци на Банката. Основната част от откритата валутна позиция на Банката е срещу евро, като обменният курс на лева спрямо еврото е фиксиран на 1.95583 като част от параметрите на Валутния борд в България. Ръководството определя лимити за откритите позиции по отделни валути и за нетната обща откритата овернайт позиция, като тези лимити се следят на ежедневна база

Лихвен риск

Лихвен риск на паричните потоци е рискът от промяна в бъдещите парични потоци от даден финансов инструмент вследствие на промени в пазарните лихвени проценти. Лихвен риск на справедливата стойност е рискът от промяна на стойността на финансовите инструменти вследствие на промени в пазарните лихвени проценти.

Колеланието на пазарните нива на лихвените проценти оказва въздействие върху финансовото състояние и паричните потоци на Банката. В резултат на подобни промени лихвеният марж може да се увеличи, но също така би могъл и да намалее или да доведе до загуби при поява на неочаквани движения. Ръководството наблюдава нивата на лихвените дисбаланси на месечна база и оценява необходимостта от предприемане на промени в лихвената политика на Банката.

Чувствителност на активите и пасивите

Банката е изложена на въздействието на различни видове пазарен риск. Представеният анализ на чувствителността на активите и пасивите показва потенциалното влияние на възможни промени върху отчета за доходите и капитала, определени на база на наблюденията върху пазарната динамика и икономическата среда през отчетния период.

Приложения към финансовия отчет

31 декември 2021				
	Общ ефект върху иконом. стойност	Пряк ефект в отчета за доходите	Пряк ефект върху капитала	Ефект на банковия портфейл
Лихвени проценти +100 б.т. паралелно изместване за всички валути	(55,944)	(1,442)	(36,913)	(17,589)
Акции/Индекси върху акции/Взаимни фондове -10% намаление на цените	(127)	(127)	-	-
Валутни курсове -10% обезценка на местната валута	346	346	-	-
31 декември 2020				
	Общ ефект върху иконом. стойност	Пряк ефект в отчета за доходите	Пряк ефект върху капитала	Ефект на банковия портфейл
Лихвени проценти +100 б.т. паралелно изместване за всички валути	(38,216)	(1,868)	(23,660)	(12,688)
Акции/Индекси върху акции/Взаимни фондове -10% намаление на цените	(103)	(103)	-	-
Валутни курсове -10% обезценка на местната валута	530	530	-	-

Таблицата по-долу представя разпределението на активите и пасивите обект на пазарен риск между търговски и нетърговски портфейли:

Измерване на пазарен риск Към 31 декември 2021			
	Нетна балансова стойност	Търговски портфейл	Нетърговски портфейл
Активи, обект на пазарен риск			
Пари и салда при Централната банка	2,139,549	-	2,139,549
Активи за търгуване	38,369	38,369	-
Деривативни финансови инструменти	11,460	11,460	-
Предоставени средства на банки	505,362	-	505,362
Предоставени кредити и аванси на клиенти	8,793,951	-	8,793,951
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	2,635,788	-	2,635,788
Други финансови активи	15,153	-	15,153
Общо активи, обект на пазарен риск	14,139,632	49,829	14,089,803

Измерване на пазарен риск Към 31 декември 2021

	Нетна балансова стойност	Търговски портфейл	Неттърговски портфейл
Пасиви, обект на пазарен риск			
Деривативни финансови инструменти	9,139	6,310	2,829
Привлечени средства от други банки	9,535	-	9,535
Привлечени средства от клиенти	12,313,508	-	12,313,508
Други привлечени средства	166,578	-	166,578
Други финансови пасиви	168,623	-	168,623
Общо пасиви, обект на пазарен риск	12,667,383	6,310	12,661,073

Измерване на пазарен риск Към 31 декември 2020

	Нетна балансова стойност	Търговски портфейл	Неттърговски портфейл
Активи, обект на пазарен риск			
Пари и салда при Централната банка	1,935,834	-	1,935,834
Активи за търгуване	40,672	40,672	-
Деривативни финансови инструменти	1,352	1,352	-
Предоставени средства на банки	515,906	-	515,906
Предоставени кредити и аванси на клиенти	7,798,875	-	7,798,875
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	1,463,077	-	1,463,077
Други финансови активи	19,404	-	19,404
Общо активи, обект на пазарен риск	11,775,120	42,024	11,733,096
Пасиви, обект на пазарен риск			
Деривативни финансови инструменти	9,442	4,258	5,184
Привлечени средства от други банки	7,739	-	7,739
Привлечени средства от клиенти	10,234,485	-	10,234,485
Други привлечени средства	29,370	-	29,370
Други финансови пасиви	134,367	-	134,367
Общо пасиви, обект на пазарен риск	10,415,403	4,258	10,411,145

Чувствителността по отношение на промените в трите основни пазарни рискови фактора – валутни курсове, лихвени проценти и цени на капиталовите инструменти, е пресметната и представена в горната таблица. Използваните параметри за изчисление са определени въз основа на текущата пазарна среда и динамиката, наблюдавана през последните няколко години и представят по достоверен начин възможните изменения в пазарните променливи.

1. Чувствителността към промени във валутните курсове е изчислена директно на база на общата нетна открита позиция на Банката във всички валути (с изключение на евро) като 10% обезценяване в стойността на местната валута спрямо всички чуждестранни валути (без евро), основните сред които са щатски долар, швейцарски франк и британски паунд. Валутният курс лев/евро е фиксиран на 1.95583 като част от параметрите на Валутния борг.
2. Чувствителността спрямо лихвените равнища е определена като се използва паралелно изместване на кривата на доходността по отношение на релевантните балансови и загбалансови позиции на Банката и се пресметнат промените в тяхната настояща стойност. Резултатите са разпределени в три колони в зависимост от счетоводното третиране на всяка позиция:
 - Пряк ефект в отчета за доходите – за позиции, чиято промяна в справедливата стойност се отразява в печалбата или загубата (ценни книжа в оборотен портфейл и деривати);
 - Пряк ефект върху капитала – за позиции, чиято промяна в справедливата стойност се отразява в друг всеобхватен доход (ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход);
 - Ефект на банковия портфейл – за позиции без счетоводна преоценка (активи и пасиви, неоценявани по справедлива стойност), при които ефектът се отразява като промяна в икономическата стойност на капитала.

Сумата на трите колони показва общия ефект върху икономическата стойност на Банката.

3. Чувствителността по отношение на промяната в цените на капиталовите инструменти се изчислява като се използва 10% спад на цените на всичките притежавани регистрирани за търговия акции.

Концентрация на валутен риск

Таблицата по-долу представя експозицията на Банката към валутен риск към 31 декември 2021 г. и 31 декември 2020 г.:

Към 31 декември 2021

Активи	BGN	EUR	USD	CHF	Други валути	Общо
Пари и парични еквиваленти и салда при Централната банка	1,342,287	786,736	5,434	1,747	3,345	2,139,549
Предоставени средства на банки	-	385,502	67,766	9,283	42,811	505,362
Финансови активи държани за търгуване	38,369	-	-	-	-	38,369
Деривативни финансови инструменти	206	7,992	2,670	-	592	11,460
Кредити и аванси на клиенти	6,409,003	2,290,244	83,027	11,674	3	8,793,951
Инвестиционни ценни книжа	109,575	2,128,293	397,920	-	-	2,635,788
Други финансови активи	8,336	4,110	2,701	1	5	15,153
Общо финансови активи	7,907,776	5,602,877	559,518	22,705	46,756	14,139,632
Пасиви						
Привлечени средства от банки	7,061	1,377	273	209	615	9,535
Деривативни финансови инструменти	48	8,515	576	-	-	9,139
Привлечени средства от клиенти	7,645,856	3,759,941	808,504	21,942	77,265	12,313,508
Други привлечени средства	19,813	146,765	-	-	-	166,578
Други финансови пасиви	70,052	86,283	11,779	444	65	168,623
Общо финансови пасиви	7,742,830	4,002,881	821,132	22,595	77,945	12,667,383
Задбалансови позиции кредитни ангажименти	1,627,690	247,750	32,830	-	-	1,908,270

Приложения към финансовия отчет

Към 31 декември 2020						
Активи	BGN	EUR	USD	CHF	Други валути	Общо
Пари и парични еквиваленти и салда при Централната банка	973,130	951,105	6,223	1,746	3,630	1,935,834
Предоставени средства на банки	-	410,406	67,960	9,049	28,491	515,906
Финансови активи държани за търгуване	40,672	-	-	-	-	40,672
Деривативни финансови инструменти	209	1,075	65	-	3	1,352
Кредити и аванси на клиенти	5,586,400	2,104,230	77,604	30,641	-	7,798,875
Инвестиционни ценни книжа	9,603	1,262,970	190,504	-	-	1,463,077
Други финансови активи	14,215	3,815	1,366	2	6	19,404
Общо финансови активи	6,624,229	4,733,601	343,722	41,438	32,130	11,775,120
Пасиви						
Привлечени средства от банки	7,253	130	-	-	356	7,739
Деривативни финансови инструменти	-	9,328	-	114	-	9,442
Привлечени средства от клиенти	6,340,758	3,228,051	594,490	15,920	55,266	10,234,485
Други привлечени средства	25,474	3,895	-	-	-	29,370
Други финансови пасиви	65,764	61,575	586	6,127	315	134,367
Общо финансови пасиви	6,439,249	3,302,979	595,076	22,161	55,937	10,415,403
Задбалансови позиции кредитни ангажименти	1,518,903	283,586	20,531	-	-	1,823,020

5.2.3 ЛИКВИДЕН РИСК

Съгласно дефиниция на Базелския комитет ликвидност е “способността на Банката да финансира увеличение на активите си или да посрещне задълженията си, когато те станат изискуеми, без да претърпи неприемливи загуби”.

Ликвидният риск е рискът, при който Банката не може да посрещне плащания, свързани с нейните финансови пасиви, когато станат дължими, както и да възстанови средства след тяхното изтегляне. Последствията могат да бъдат невъзможност за изпълнение на задължения за изплащане на депозити и кредитиране. Банката има ограничен апетит по отношение на ликвидния риск и приема потенциално увеличени разходи по поддържане на ликвидни буфери с оглед подсигуриране на адекватна ликвидна позиция.

Управление на ликвидния риск

Банката поддържа подходящи политики за ликвидността, които подсигурират наличието на адекватни практики в областта на управление на ликвидността.

Като част от своята рамка за управление на ликвидния риск, Банката съблюдава различни ликвидни съотношения и индикатори. Основните аспекти, които следва да бъдат взети под внимание при контрола на ликвидността, са ликвидните съотношения, наличието на достатъчно и качествени ликвидни активи и буфери, профилът на падежните несъответствия, разнообразието и стабилността на депозитната база, съотношението на кредити към депозити, резултатите от провежданите стрес тестове и др.

Отдел „Пазарен риск“ е отговорен за регулярното изготвяне и изпращане на вътрешните отчети за ликвидните несъответствия и заложените в него ликвидни съотношения. Отделът независимо упражнява контрол на ликвидния риск и ескалира всякакви отклонения към съответните ръководни органи.

Освен вътрешно приетите ликвидни съотношения и отчети, във връзка с Регламент (ЕС) 575/2013, Регламент (ЕС) 2015/61 и Регламент (ЕС) 2016/313, Банката изготвя отчети за Коефициент за ликвидно покритие (Liquidity Coverage Ratio - LCR), допълнителни показатели за наблюдение на ликвидността (Additional Liquidity Monitoring Metrics - ALMM) на месечна база и отношение на нетно стабилно финансиране (Net Stable Funding Ratio - NSFR) на тримесечна база. През 2018 г., отчетът за ликвидност съгласно Наредба 11 на БНБ беше заменен от новия отчет „Падежна стълбица“ за целите на мониторинга на падежната структура на входящите и изходящи потоци. Отчетът „Падежна стълбица“ се изготвя по методологията на ЕБО съгласно Приложение 23 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/2114 на Комисията.

Банката анализира ликвидната си позиция и при стресови сценарии, разработени да проверят способността на Банката да устои на кризисни ситуации (например значителен отлив на депозити, редуциране на кредитните линии и др.).

Управителният съвет (УС) на Банката възлага на Комитета за управление на активите и пасивите (КУАП) първостепенна отговорност да съветва УС относно стратегическото управление на активите и пасивите на Банката с цел да управлява лихвените и ликвидния риск. КУАП е съставен от представители на висшия мениджмънт на Банката, заседава най-малко веднъж месечно и надлежно докладва за всички значими въпроси на Управителния съвет.

В неговите правомощия е да взема всички необходими решения по отношение на лихвената политика, управлението на ликвидността и активите и пасивите на Банката, както и да определя целевите параметри по потенциалното външно финансиране.

Приложения към финансовия отчет

Относно управлението на активите и пасивите КУАП регулярно разглежда:

- Структурата, текущото състояние и тенденциите в развитието на активите и пасивите;
- Лихвения марж, генериран от активите и лихвения разход на привлечените средства (депозитна база, външни финансираня);
- Лихвени проценти, предлагани от основните конкуренти и пазарни дялове;

Относно управлението на ликвидността КУАП регулярно разглежда:

- Ликвидни съотношения и ликвидни буфери, дефинирани от БНБ, ЕЦБ и регламентите на ЕС;
- Вътрешни ликвидни съотношения;
- Ликвидни буфери;
- Източници и употреба на ликвидност и прогнози за ликвидността;
- Ликвидни стрес тестове, отразяващи промените по надежната таблица на активите и пасивите при стрес сценарии и ефектите върху ликвидните буфери.

На стратегическо ниво КУАП управлява активите и пасивите на Банката с оглед осигуряване на редовно и навременно посрещане на текущите и бъдещи задължения.

Оперативното управление на ликвидността на Банката и изпълнението на решенията на КУАП относно управлението на ликвидността се възлагат на Началника на управление „Капиталови пазари“. При необходимост в управлението на ликвидността директно може да бъде ангажиран и КУАП, който мобилизира всички ресурси на Банката с цел посрещане на ангажиментите по разплащания.

Парични потоци

Приложената таблица показва паричните потоци във връзка с вземания и задължения на Банката по финансови активи/пасиви, разпределени по остатъчен матуритет към датата на баланса. Посочените в таблицата стойности са договорните недисконтирани парични потоци към края на 2021 г. и 2020 г. Задълженията без договорен матуритет (спестовни депозити и депозити на виждане) са представени в колона „по-малко от 1 месец“.

31 декември 2021							
	Балансова стойност	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Финансови активи							
<i>Недеривативни активи</i>	14,128,172	15,503,588	5,045,089	500,667	1,126,498	4,880,601	3,950,733
Пари и депозити при ЦБ	2,139,549	2,139,549	2,139,549	-	-	-	-

Предоставени средства на банки	505,362	506,509	408,235	-	98,274	-	-
Кредити и аванси на клиенти	8,793,951	10,064,602	2,273,051	226,277	936,743	3,556,998	3,071,533
Финансови активи държани за търгуване	38,369	38,387	1,287	18	33	36,052	997
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	2,635,788	2,739,388	207,814	274,372	91,448	1,287,551	878,203
Други финансови активи	15,153	15,153	15,153	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	11,460	1,382,331	1,030,330	301,631	1,898	27,473	20,999
Входящи парични потоци на нетна база	-	51,261	-	891	1,898	27,473	20,999
Входящи парични потоци на брутна база	-	1,331,070	1,030,330	300,740	-	-	-
Общо активи (по договорен матуритет)	14,139,632	16,885,919	6,075,419	802,298	1,128,396	4,908,074	3,971,732

Финансови пасиви

Недеривативни пасиви	12,737,358	(12,746,983)	(7,963,609)	(909,816)	(3,378,243)	(466,712)	(28,603)
Привлечени средства от банки	9,535	(9,535)	(9,535)	-	-	-	-
Привлечени средства от клиенти	12,313,508	(12,314,068)	(7,784,322)	(906,798)	(3,360,573)	(262,375)	-
Други привлечени средства	166,578	(175,409)	-	(767)	(7,934)	(166,708)	-
Задължения по наеми	79,114	(79,348)	(1,129)	(2,251)	(9,736)	(37,629)	(28,603)
Други финансови пасиви	168,623	(168,623)	(168,623)	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	9,139	(1,378,788)	(1,031,070)	(302,270)	(2,751)	(25,733)	(16,964)
(Изходящи) парични потоци изплатени на нетна база	-	(46,829)	-	(1,381)	(2,751)	(25,733)	(16,964)
(Изходящи) парични потоци изплатени на брутна база	-	(1,331,959)	(1,031,070)	(300,889)	-	-	-
Общо пасиви (договорен падеж)	12,746,497	(14,125,771)	(8,994,679)	(1,212,086)	(3,380,994)	(492,445)	(45,567)

31 декември 2021 - Задбалансови позиции

	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Кредитни ангажименти	(1,704,848)	(256,520)	(232,965)	(807,640)	(389,760)	(17,963)
Финансови гаранции и други ангажименти	(203,422)	(10,942)	(6,890)	(6,067)	(150,909)	(28,614)
Общо	(1,908,270)	(267,462)	(239,855)	(813,707)	(540,669)	(46,577)

Приложения към финансовия отчет

31 декември 2020							
	Балансова стойност	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Финансови активи							
Недеривативни активи	11,773,768	12,853,185	4,417,662	285,122	1,024,946	4,331,393	2,794,062
Пари и депозити при ЦБ	1,935,834		1,935,834	-	-	-	-
Предоставени средства на банки	515,906	516,576	418,296	-	98,280	-	-
Кредити и аванси на клиенти	7,798,875	8,876,235	1,902,109	223,039	857,798	3,205,148	2,688,141
Финансови активи държани за търгуване	40,672	40,681	1,044	1,023	39	37,129	1,446
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	1,463,077	1,464,455	140,975	61,060	68,829	1,089,116	104,475
Други финансови активи	19,404	19,404	19,404	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	1,352	1,315,031	1,065,154	242,442	693	4,554	2,188
Входящи парични потоци на нетна база	-	8,149	-	714	693	4,554	2,188
Входящи парични потоци на брутна база	-	1,306,882	1,065,154	241,728	-	-	-
Общо активи (по договорен матуритет)	11,775,120	14,168,216	5,482,816	527,564	1,025,639	4,335,947	2,796,250
Финансови пасиви							
Недеривативни пасиви	10,472,772	(10,476,835)	(7,875,834)	(904,217)	(1,334,193)	(346,652)	(15,939)
Привлечени средства от банки	7,739	(7,739)	(7,739)	-	-	-	-
Привлечени средства от клиенти	10,234,485	(10,236,580)	(7,732,469)	(901,624)	(1,313,760)	(288,727)	-
Други привлечени средства	29,370	(30,257)	-	(89)	(9,837)	(20,331)	-
Задължения по наеми	66,811	(67,892)	(1,259)	(2,504)	(10,596)	(37,594)	(15,939)
Други финансови пасиви	134,367	(134,367)	(134,367)	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	9,442	(1,317,938)	(1,062,707)	(243,019)	(1,654)	(7,542)	(3,016)
(Изходящи) парични потоци изплатени на нетна база	-	(13,385)	-	(1,173)	(1,654)	(7,542)	(3,016)
(Изходящи) парични потоци изплатени на брутна база	-	(1,304,553)	(1,062,707)	(241,846)	-	-	-
Общо пасиви (договорен падеж)	10,482,214	(11,794,773)	(8,938,541)	(1,147,236)	(1,335,847)	(354,194)	(18,955)

31 декември 2020 - Задбалансови позиции

	Брутен номинален входящ/ (изходящ) поток	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години
Кредитни ангажименти	(1,584,961)	(196,108)	(187,767)	(669,287)	(512,730)	(19,069)
Финансови гаранции и други ангажименти	(238,059)	(22,839)	(32,344)	(112,301)	(55,277)	(15,298)
Общо	(1,823,020)	(218,947)	(220,111)	(781,588)	(568,007)	(34,367)

Въз основа на опита на Банката, договорните матуритети не са очакваните матуритети. Спестовните и разплащателните сметки се очаква да останат стабилни и не се очакват значителни отклонения от нормалния ход на бизнеса.

Задбалансови позиции

(а) Кредитни ангажименти

Сумите на задбалансовите ангажименти на Банката, които я задължават да предостави кредити на клиенти и други улеснения, са представени на виждане – в най-ранния период, в който може да бъде поискано Банката да плати.

(б) Финансови гаранции и други ангажименти

Финансовите гаранции са показани в приложената таблица, са на база най-ранната падежна дата, на която гаранцията може да влезе в сила.

Въз основа на опита на Банката паричните потоци от финансови гаранции и поети задължения са представени по падеж.

5.3 СПРАВЕДЛИВИ СТОЙНОСТИ НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ И ПАСИВИ

Справедливата стойност е цената, която може да бъде получена за продажбата на актив или платена за прехвърляне на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката при текущите пазарни условия (т.е. изходна цена). Когато няма котирана цена за идентичен актив или пасив, справедливата стойност се измерва посредством техники за оценка, които са уместни според обстоятелствата и максимизират използването на подходящи наблюдавани входящи данни и свеждат до минимум използването на ненаблюдавани входящи данни. Наблюдаваните входящи данни се синтезират от пазарна информация, като публична информация за действителни събития или сделки и отразяват допускания, които пазарните участници биха използвали, когато оценяват финансови инструменти, например котирани цени на активни пазари за подобни инструменти, лихвени проценти и криви на доходност, имплицитна волатилност и кредитни спредове.

Справедливи стойности на финансови активи и пасиви, които не са оценени по справедлива стойност

Следната таблица представя балансовете и справедливите стойности на финансовите активи и пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност в баланса, анализирани

Приложения към финансовия отчет

по нивото в йерархията на справедливата стойност, в която е включена всяка оценка на справедливата стойност:

Към 31 декември 2021					
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Обща справедлива стойност	Обща балансова стойност
Финансови активи					
Предоставени кредити и аванси на клиенти					
- Корпоративни кредити	-	-	4,064,212	4,064,212	4,195,058
- Малък бизнес	-	-	672,629	672,629	694,053
- Потребителски кредити	-	-	1,448,372	1,448,372	1,420,857
- Ипотечни кредити	-	-	2,424,779	2,424,779	2,483,983
Общо			8,609,992	8,609,992	8,793,951
Финансови пасиви					
Други привлечени средства		166,578	-	166,578	166,578
Към 31 декември 2020					
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Обща справедлива стойност	Обща балансова стойност
Финансови активи					
Предоставени кредити и аванси на клиенти					
- Корпоративни кредити	-	-	3,442,926	3,442,926	3,756,259
- Малък бизнес	-	-	639,254	639,254	654,749
- Потребителски кредити	-	-	1,267,341	1,267,341	1,178,896
- Ипотечни кредити	-	-	2,228,600	2,228,600	2,208,971
Общо	-	-	7,578,121	7,578,121	7,798,875
Финансови пасиви					
Други привлечени средства	-	29,370	-	29,370	29,370

Допусканията и методологиите, които лежат в основата на определянето на справедливата стойност на финансовите инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност към отчетната дата, са в съответствие с тези, използвани за определянето на справедливата стойност на финансовите инструменти, признати по справедлива стойност. Те са:

а) Кредити и аванси на клиенти

При кредитите и аванси на клиенти няма котирани пазарни цени, тъй като няма активни пазари, на които се търгуват тези инструменти. Справедливата стойност се определя като се дисконтират очакваните бъдещи парични потоци за времето, за което се очаква те да бъдат получени, като се използва подходящ дисконтов фактор, коригиран спрямо риска. Кредитите се обединяват в хомогенни групи активи със сходни характеристики (например: тип продукт, тип на кредитополучателя, кредитна история) с цел да се подобри прецизността на получените изходящи данни. При оценката на бъдещите парични потоци Банката отчита информацията за договорните условия, остатъчния матурирест и параметрите на кредитния риск на експозициите.

За други финансови инструменти, които са краткосрочни (пари и парични еквиваленти и салда при Централната банка, предоставени средства на други банки, привлечени средства от Централни банки и други банки) или които се преоценяват на чести интервали (привлечени средства от клиенти), балансовите стойности представляват достоверни приближения на справедливите стойности.

б) Дългови и други привлечени средства

За привлечените средства, които са или краткосрочни, или преоценявани на чести интервали, балансовата стойност представлява разумно приближение на справедливите стойности.

Справедливите стойности на привлечените средства с фиксиран лихвен процент се определят чрез дисконтиране на очакваните парични потоци с коригиран спрямо риска курс, при който собственият кредитен риск на Банката се определя чрез входни индиректно наблюдаеми, т.е. котираны цени на подобни ценни книжа, емитирани от Банката или други емитенти.

Финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност

Активите за търгуване, деривативните финансови инструменти и други сделки, които се извършват с цел търгуване, ценни книжа отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, се оценяват по справедлива стойност, определена на база на котираны цени, ако има такива. Ако няма котираны цени, справедливата стойност се определя като се използват подходящи техники за оценка.

Финансовите инструменти, които се отчитат по справедлива стойност, са групирани в зависимост от това дали входящите данни за справедливата цена са наблюдаеми или ненаблюдаеми по следния начин в трите нива на йерархията на справедливата стойност към 31 декември 2021 г.:

Ниво 1 – Финансови инструменти, оценявани на базата на котираны цени на активни пазари за идентични финансови инструменти, до които Банката има достъп към датата на оценката. Пазарът се счита за активен, ако котираните цени са лесно и редовно предоставяни от борси, дилъри, брокери, индустриални групи, оценителски компании или регулаторни агенции

Приложения към финансовия отчет

и тези цени представляват действителни и редовно осъществявани пазарни трансакции. Те включват котираны дългови инструменти, капиталови и деривативни инструменти, търгувани на борси, както и взаимни фондове и други продукти свързани с дялове, които имат редовни и често публикувани котировки.

Ниво 2 – Финансови инструменти, оценявани посредством оценителски методи със следните входящи данни: i) котираны цени на подобни финансови инструменти на активни пазари, ii) котираны цени за идентични или подобни финансови инструменти на пазари, които не са активни; iii) входящи данни, различни от котираны цени, които са наблюдаеми пряко или косвено – основно наблюдаеми на стандартни интервали лихвени проценти и криви на доходност за стандартни интервали, форуърдни валутни курсове, цени на капиталови инструменти, кредитни спредове и имплицитна волатилност, получени от международно признати доставчици на пазарни данни и iv) може да включват и други ненаблюдаеми входящи данни, които обаче имат незначителен дял за цялостната оценка на справедливата стойност. Финансовите инструменти от Ниво 2 включват основно извънборсови деривати и по-малко ликвидни дългови инструменти.

Ниво 3 – Финансови инструменти, оценявани посредством оценителски методи със значителни ненаблюдаеми входящи данни. Когато се определят ненаблюдаемите входящи данни, се използва най-добрата налична информация, включително собствена информация, като същевременно се вземат под внимание допусканията на пазарните участници (например допусканията относно риска). Финансовите инструменти от Ниво 3 включват некотираны капиталови инструменти и неликвидни дългови ценни книжа. Категоризацията на йерархията на справедливата стойност на активите и пасивите, признати по справедлива стойност, е представена в следващата таблица:

31 декември 2021				
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност:				
Финансови активи, държани за търгуване				
- Дългови ценни книжа	37,097	-	-	37,097
- Капиталови ценни книжа	1,272	-	-	1,272
Деривативни финансови инструменти	-	11,460	-	11,460
Ценни книжа в инвестиционен портфейл				
- Ценни книжа в инвестиционен портфейл отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	1,597,917	-	-	1,597,917
- Ценни книжа в инвестиционен портфейл отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	46,123	17,573	63,696
Общо финансови активи	1,636,286	57,583	17,573	1,711,442
Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност:				
Деривативни финансови инструменти	-	9,139	-	9,139
Общо финансови пасиви	-	9,139	-	9,139

31 декември 2020				
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност:				
Финансови активи, държани за търгуване				
- Дългови ценни книжа	39,643	-	-	39,643
- Капиталови ценни книжа	1,029	-	-	1,029
Деривативни финансови инструменти	-	1,352	-	1,352
- Ценни книжа в инвестиционен портфейл отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	978,123	-	-	978,123
- Ценни книжа в инвестиционен портфейл отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	6,519	15,605	22,124
Общо финансови активи	1,018,795	7,871	15,605	1 042,271
Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност:				
Деривативни финансови инструменти	-	9,442	-	9,442
Общо финансови пасиви	-	9,442	-	9,442

Равнение на измерване на справедливата стойност на Ниво 3	2021 г.	2020 г.
Балансова стойност на 1 януари	15,605	19,556
Прехвърления към Ниво 3	-	99
Общо печалба (загуба) за периода включена в печалбата или загубата	1,969	(4,050)
Балансова стойност на 31 декември	17,574	15,605

Реализираната печалба / загуба за инструменти от ниво 3 се признава в реда „Печалба от ценни книжа в инвестиционен портфейл, нетно“.

Процесите на оценяване, използвани от Банката

Банката използва широко приети модели за оценка за определяне на справедливата стойност на обичайни финансови инструменти като лихвени и валутни суапи и форуърди, за които се използват само наблюдавани пазарни данни и изискват малки управленски преценки. Наблюдавани цени или входящи данни за моделите обикновено са налични за борсово търгувани дългови или капиталови ценни книжа, борсови или обикновени извънборсови деривати. Наличието на наблюдавани пазарни цени и входящи данни за моделите намалява нуждата

от управленски преценки и също така намалява несигурността, свързана с определянето на справедливата стойност.

Там, където за определянето на справедливата стойност на финансови инструменти са използвани оценителски методи, те се потвърждават спрямо исторически данни и публикувани прогнози, а където е възможно спрямо текущи или скорошни наблюдавани сделки с различни инструменти, като периодично се прави преглед от квалифициран персонал, различен от персонала, който ги е създал. Всички модели се одобряват преди да бъдат използвани и се коригират, за да бъде подсигурано, че изходящите данни отразяват действителна информация и сравними пазарни цени. Оценки на справедливата стойност, получени от модели, се коригират и с други фактори като ликвиден риск или несигурност в модела до степенята, до която пазарните участници биха ги взели под внимание при оценяване на инструментите. Справедливата стойност отразява кредитния риск на инструмента и включва корекции, които вземат под внимание кредитния риск на Банката и контрагента, когато е уместно.

Банката следва процеси и процедури за определяне на справедливата стойност, които са въведени на групово ниво от сектор „Пазарен и контрагентски риск“ на Групата. Някои от специфичните оценителски контроли включват: потвърждаване на наблюдаваното оценяване, повторно извършване на оценките съгласно модела, процес на преглед и одобрение на новите модели или промени в моделите, допълнителни настройки и бек-тестване спрямо наблюдавани пазарни сделки, когато такива са налични, анализи на значителни движения в оценките и др. Там, където за определяне на справедливата стойност са използвани оценки от трети страни, те се подлагат на преглед, за да се осигури съответствие с изискванията на МСФО 13.

Техники за оценяване

Справедливата стойност на извънборсовите деривативни финансови инструменти се определя като се дисконтират очакваните парични потоци, използвайки пазарни лихвени проценти към датата на оценка. Към извънборсовите деривативни инструменти се прилагат корекции за кредитен риск на контрагента и собствен кредитен риск там, където е приложимо. Двустранните корекции за кредитен риск вземат под внимание очакваните парични потоци между Банката и контрагентите ѝ, съответните условия на деривативните инструменти и ефекта на кредитния риск върху оценката на тези парични потоци. Когато е уместно, Банката взема под внимание и ефектите на всички споразумения за редуциране на кредитния риск, включително обезпечителни споразумения и рамкови споразумения за нетиране, при изчисляването на корекциите за оценка на кредитния риск (CVAs).

Банката определя справедливата стойност на дълговите инструменти, които притежава, като използва котировки от активни пазари за ценни книжа със сходен кредитен риск, матурирест и доходност или като използва метода на дисконтираните парични потоци.

Справедливата стойност на нерегистрираните за търговия капиталови инструменти се изчислява основно: 1) като се използват оценителски доклади от трети страни, основани на нетните активи на дружеството, в което е инвестирано и ръководството не извършва допълнителни корекции, 2) оценка на нетните активи, коригирани, където се прецени за необходимо, и 3) модели на дисконтираните дивиденди, когато използването на такива модели е подходящо.

6 Нетен доход от лихви

Приходи от лихви и подобен приход	2021 г.	2020 г.
Предоставени кредити на клиенти	352,904	349,129
Предоставени средства на банки	4,095	6,236
Ценни книжа в инвестиционен портфейл	14,183	9,501
Приход от лихви изчислен по метода на ефективната лихва	371,182	364,866
Деривативни инструменти	5,578	8,483
Ценни книжа в оборотен портфейл	481	376
Приход от лихви по финансов лизинг	892	799
Друг приход от лихви	6,951	9,658
Общо приход от лихви	378,133	374,524

Сумата на компенсирани на дисконтирането на ОКЗ (Приложение 18) в размер на 6,457 хил.лв. (2020 г.: 12,613 хил. лева) е включена в приходите от лихви по обезценени кредити и аванси.

Лихвените приходи включват начислени лихви по обезценени кредити на клиенти в размер на 16,944 хил. лева (2020 г.: 21,422 хил. лева), от които 1,777 хиляди лева (2020 г.: 3,201 хил. лева) остават дължими от клиенти към края на годината.

Приходите от лихви включват 19,071 хил. лв. (2020: 19,095 хил.лв.) приходи от застрахователи, свързани с платени премии по застраховки от кредитополучателите като неразделна част от основната кредитна сделка.

Разходи за лихви и подобен разход	2021 г.	2020 г.
Депозити от клиенти	2,751	6,478
Хеджиращи инструменти	2,616	2,620
Депозити от банки	5,312	3,055
Други привлечени средства	324	443
Оперативен лизинг	67	63
Общо разход за лихви и подобен разход	11,070	12,659
Общо нетен доход от лихви	367,063	361,865

7 Нетен доход от такси и комисиони

Приходи от такси и комисиони	2021 г.	2020 г.
Преводи	36,046	30,112
Поддържане на сметки	37,037	34,251
Комисиони от покупко-продажба на валута	19,468	16,051
Такси свързани с кредитиране	12,422	11,481
Постъпления от продажба на услуги	23,509	13,821
Касови операции	13,348	10,685
Управление, попечителски услуги и търговия с ценни книжа	2,641	2,325
Други такси	830	1,057
Общо приходи от такси и комисиони от договори с клиенти	145,301	119,783
Договори за финансова гаранция и ангажименти за заем	3,178	3,134
Общо приходи от такси и комисионни	148,479	122,917
Разходи за такси и комисиони	2021 г.	2020 г.
Такси свързани с кредитиране	2,767	2,173
Преводи	18,615	14,199
Касови операции и кореспондентски сметки	1,018	959
Други такси	1,354	1,572
Управление, попечителски услуги и търговия с ценни книжа	824	615
Общо разходи за такси и комисионни	24,578	19,518
Общо нетен доход от такси и комисионни	123,901	103,399

8 Други оперативни приходи, нетно

	2021 г.	2020 г.
Нетна печалба от отписване на финансови активи	2,591	2,550
Нетна (загуба) от модификация на нереструктурирани кредити	(325)	(1,495)
Нетна печалба от продажба на дълготрайни активи	545	107
Приходи от наеми	174	215
Други приходи (Оперативен лизинг МСФО 16)	(27)	44
Обезценка на инвестиционни и собствени имоти	(704)	(1,955)
Приход от предоговорени договори за наем	-	1,852
Общо	2,254	1,318

Признатият приход от предоговорени наеми за 2020г. (1,852 хил. лв.) е следствие от действията, предприети от Банката с оглед преодоляване на последствията от епидемията от Covid-19. През 2021г. няма такива споразумения за предоговаряне, свързани с Covid-19.

9 Нетна печалба от търгуване		
	2021 г.	2020 г.
Нетен резултат от деривативни инструменти	486	436
от които:		
<i>(Загуба) от деривативни инструменти – хеджиращи (Приложение 25)</i>	<i>(40)</i>	<i>18</i>
<i>Печалба от деривативни инструменти - нехеджиращи</i>	<i>526</i>	<i>418</i>
Общо	486	436

10 Други разходи за дейността		
	2021 г.	2020 г.
Разходи за персонала (Приложение 11)	115,400	103,332
Амортизация на ДМА и активи с право на ползване (Приложение 21)	21,518	23,393
Ремонт и поддръжка	14,077	12,219
Външни услуги	10,718	8,729
Амортизация на нематериални активи (Приложение 22)	9,089	8,607
Разходи за софтуер	11,866	9,393
Реклама и маркетинг	6,914	5,848
Сигурност	7,118	7,049
Други оперативни разходи	6,729	4,612
Наеми по оперативен лизинг	1,146	1,667
Материали	1,048	1,809
Разходи за командировки	109	279
Застраховки	760	820
Комуникации	686	726
Общо	207,178	188,483

Начислени суми през 2021 г. за предоставените услуги от регистрираните одитори за задължителен съвместен независим финансов одит, са следните: за КПМГ Оudit ООД - 352 хил. лева без ДДС, за Бейкър Тили Клиту и Партньори ООД - 37 хил. лева без ДДС.

През 2021 г. Банката е начислила суми за други незадължителни одиторски услуги,

Приложения към финансовия отчет

предоставени от КПМГ Одит ООД на обща стойност 134 хил. лева без ДДС и за Бейкър Тули Клиту и Партньори ООД - 2 хил. лева без ДДС.

Начислени суми през 2020 г. за предоставените услуги от регистрираните одитори за задължителен съвместен независим финансов одит, са следните: за КПМГ Одит ООД - 410 хил. лева без ДДС, за Бейкър Тули Клиту и Партньори ООД - 37 хил. лева без ДДС.

През 2020 г. Банката е начислила суми за други незадължителни одиторски услуги, предоставени от КПМГ Одит ООД на обща стойност 59 хил. лева без ДДС и Бейкър Тули - 2 хил. лева без ДДС.

11 Разходи за персонала

	2021 г.	2020 г.
Заплати и други възнаграждения	96,159	83,916
Разходи за социално осигуряване	6,166	6,094
Разходи за пенсионно осигуряване – планове с дефинирани вноски	10,370	10,468
Разходи за пенсионно осигуряване – планове с дефинирани доходи (Приложение 30)	557	887
Други	2,148	1,967
Общо	115,400	103,332

12 Разходи от обезценка за кредитни загуби

	2021 г.	2020 г.
Предоставени кредити на клиенти (Приложение 18)	(83,375)	(82,719)
Провизии по задбалансови ангажименти –(заделени)/възстановени	197	(9)
Други (заделени)/възстановени загуби от обезценка	(1,207)	(675)
Общо	(84,385)	(83,403)

Други възстановени/(заделени) загуби от обезценка включват възстановени или начислени разходи за очаквани кредитни загуби през 2021 г. и 2020 г. съгласно МСФО 9 по финансови активи, различни от кредити предоставени на клиенти (ценни книжа, банкови депозити и др.).

13 Разход за данъци

	2021 г.	2020 г.
(Приходи)/Разходи по отсрочени данъци (Приложение 28)	1,779	4,707
Данък за текущата година	17,287	12,436
Общо	19,066	17,143

Официалната данъчна ставка е 10% (2021 г.: 10%) върху облагаемата печалба съгласно Закона за корпоративното подоходно облагане.

Данъкът върху доходите от дейността се различава от теоретичната сума, която би възникнала в случай, че се приложи основната данъчна ставка, както следва:

	2021 г.		2020 г.	
	Дан. ставка	Сума	Дан. ставка	Сума
Печалба преди данъци		188,292		169,819
Данък, изчислен по основната данъчна ставка	10%	18,829	10.0%	16,981
Данъчен ефект от:				
Разходи, непризнати за данъчни цели	0,7%	1,290	1.6%	2,763
Приходи, непризнати за данъчни цели	(1.3%)	(2,541)	(1.6%)	(2,731)
(Печалба)/ загуба, призната в друг всеобхватен доход	0,8%	1,488	0.1%	130
Разход за данъци	10.2%	19,066	10.1%	17,143

Допълнителна информация за данъчните временни разлики е изложена в Приложение 28.

Данъчните власти могат да проверяват Банката по всяко време за 5 годишен период, следващ отчетната данъчна година, като могат да наложат допълнителни данъци и глоби. Ръководството на Банката няма информация за събития, които могат потенциално да доведат до значителни данъчни задължения.

Последната пълна данъчна проверка приключи през 2014 г. и обхваща периода 2008 г. – 31.03.2013 г. по ЗДДС и 2008 г. – 31.12.2012 г. по ЗКПО.

14 Ефект на данъка върху печалбата върху всеобхватния доход

	Годината, завършваща на 31 декември 2021 г.			Годината, завършваща на 31 декември 2020 г.		
	Стойност преди данъци	Данъчни (разходи)/ приходи	Стойност след данъци	Стойност преди данъци	Данъчни (разходи)/ приходи	Стойност след данъци
Ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	(14,930)	1,493	(13,437)	(1,251)	125	(1,126)
Промяна в справедливата стойност на имоти и оборудване, нетно от данък	3,746	(375)	3,371	1,013	(101)	912
Преизчислени задължения по планове с дефинирани доходи	4,812	(481)	4,331	503	(50)	453
Общо	(6,372)	637	(5,735)	265	(26)	239

15 Пари и парични еквиваленти и салда при Централната банка

	2021 г.	2020 г.
Пари и парични еквиваленти	157,775	142,215
Салда при Централната банка	1,981,774	1,793,619
Общо	2,139,549	1,935,834
<i>от които:</i> Задължителен резерв в БНБ в съответствие с Наредба 21 на БНБ	1,133,742	924,678

Задължителните резерви в БНБ представляват минималното ниво на средни месечни депозити, които Банката е задължена да поддържа по сметки в БНБ. Към края на 2021 г. и 2020 г. Банката е изпълнила задължението си да поддържа минимум 100% покритие на изискуемите резерви с парични средства в БНБ на месечна база. Тези суми могат да бъдат ползвани от Банката свободно на дневна база, при условие, че се поддържа определено средно месечно ниво на депозитите.

16 Предоставени средства на банки

	2021 г.	2020 г.
Депозити в банки	505,528	516,068
Намалено с обезценка	(166)	(162)
Общо	505,362	515,906

В сумата на предоставените средства на други банки е включена начислена лихва в размер на 27 хиляди лева (2020 г.: 30 хиляди лева). Направените обезценки по МСФО 9 към края на 2021 г. възлизат на 166 хил. лв. (2020 г.: 162 хиляди лева).

Приблизително 81% (2020 г.: 81%) от предоставените средства на други банки представляват депозити в банки, опериращи в страните членки на ОИСР (Организация за икономическо сътрудничество и развитие).

17 Ценни книжа в оборотен портфейл

	2021 г.	2020 г.
Български държавни облигации	37,097	39,643
Акции	1,272	1,029
Общо	38,369	40,672
Капиталови ценни книжа - Листвани на фондова борса	1,272	1,029
Дългови ценни книжа - Листвани на фондова борса	37,097	39,643

Облигациите включват начислена лихва в размер на 23 хиляди лева (2020 г.: 26 хиляди лева).

Печалба/ (загуба) от ценни книжа в оборотен портфейл	2021 г.	2020 г.
Дългови ценни книжа	(83)	(213)
Капиталови ценни книжа	251	127
Общо	168	(86)

18 Предоставени кредити и аванси на клиенти

	2021 г.	2020 г.
- Потребителски кредити (включително кредитни карти)	1,498,719	1,235,628
- Малък бизнес	760,460	717,287
- Ипотечни кредити	2,571,218	2,276,319
- Корпоративни кредити	4,262,292	3,834,609
Кредити и аванси (брутни)	9,092,689	8,063,843
Минус разходи от обезценка за кредитни загуби	(298,738)	(264,968)
Нетна балансова стойност на кредитите и аванси на клиенти	8,793,951	7,798,875

В сумата на предоставените кредити и аванси е включена начислена лихва от 34,059 хиляди лева (2020 г.: 40,873 хиляди лева). През 2021 г., Банката не е придобивала портфейли, (след сливането с И Ар Би Лизинг България АД през 2020, Банката придобива портфейл в размер на 23,949 хиляди лева).

	2021 г.	2020 г.
Десетте най-големи експозиции към клиенти	948,653	822,656
Процент от брутните кредити	10,43%	10.20%

Приложения към финансовия отчет

Промените в провизиите за обезценка на кредити и аванси по класове са както следва:

Към 31 декември 2021

	Корпоративни				Ипотечни				Потребителски				Малък бизнес				Общо
	12-месечена ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на обезценени кредити фаза 3	POCI	12-месечена ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на обезценени кредити фаза 3	POCI	12-месечена ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на обезценени кредити фаза 3	POCI	12-месечена ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на обезценени кредити фаза 3	POCI	
Салдо към 1 януари	13,750	8,557	51,877	5,271	3,881	3,752	58,878	836	12,071	10,292	34,353	15	7,492	8,010	45,312	621	264,968
Нови кредити и аванси възникнали или закупени	3,168	-	-	-	1,085	-	-	-	11,348	-	-	-	4,924	-	-	-	20,525
Трансфери между фази																	
- с 12-месечна ОКЗ	(5,262)	4,984	278	-	(5,325)	1,028	4,297	-	(4,777)	2,037	2,740	-	(4,621)	2,194	2,427	-	-
- с ОКЗ за живота на кредити	1,452	(1,453)	1	-	133	(5,528)	5,395	-	1,135	(3,963)	2,828	-	1,121	(2,144)	1,023	-	-
- с ОКЗ за живота на обезценени кредити	164	19	(183)	-	8	798	(806)	-	161	2,435	(2,596)	-	54	2,015	(2,069)	-	-
Ефект от нетно преизчисление на ОКЗ	(7,599)	(10,250)	18,756	3,080	2,599	9,041	9,764	2,117	(697)	6,718	15,406	106	(1,137)	(2,380)	16,890	436	62,850
Възстановени обезценки от изписани кредити	-	-	8,517	-	-	-	6,277	-	-	-	3,142	-	-	-	3,185	-	21,121
Отписани кредити и аванси/рекламифицирани в държани за продажба	-	-	(10,159)	-	-	-	(3,164)	-	-	-	(556)	-	-	-	(711)	-	(14,590)
Изписани кредити	-	-	(16,256)	-	-	-	(4,455)	-	-	-	(12,657)	-	-	-	(14,634)	-	(48,002)
Компенсирани на дисконтирането	-	-	(1,346)	-	-	-	(2,236)	-	-	-	(1,522)	-	-	-	(1,353)	-	(6,457)
Курсови разлики и други движения	(1)	-	(131)	-	(2)	(3)	(1,135)	-	-	-	(157)	-	-	(124)	(124)	-	(1,677)
Салдо към 31 декември	5,672	1,857	51,354	8,351	2,379	9,088	72,815	2,953	19,241	17,519	40,981	121	7,833	7,571	49,946	1,057	298,738

Към 31 декември 2020

	Корпоративни				Ипотечни				Потребителски				Малък бизнес				Общо
	12-месечена ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на обезценени кредити фаза 3	POCI	12-месечена ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на обезценени кредити фаза 3	POCI	12-месечена ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на обезценени кредити фаза 3	POCI	12-месечена ОКЗ	ОКЗ за живота на кредити фаза 2	ОКЗ за живота на обезценени кредити фаза 3	POCI	
Сaldo към 1 януари	7,414	7,740	48,435	7,077	2,813	2,352	99,253	156	10,541	5,416	25,267	-	8,146	4,724	81,447	5	310,786
Нови кредити и аванси възникнали или закупени	9,170	-	-	-	1,139	-	-	-	9,827	-	-	-	1,820	-	-	-	21,956
Трансфери между фази																	
- с 12-месечна ОКЗ	(652)	632	20	-	(880)	547	333	-	(871)	790	81	-	(1,135)	1,089	46	-	-
- с ОКЗ за живота на кредити	1,043	(1,043)	-	-	135	(135)	-	-	1,034	(1,034)	-	-	973	(973)	-	-	-
- с ОКЗ за живота на обезценени кредити	291	2,806	(3,096)	-	9	424	(433)	-	120	1,782	(1,902)	-	93	933	(1,027)	-	-
Ефект от нетно преизчисление на ОКЗ	(3,587)	(1,579)	18,112	-	665	564	7,139	-	(8,581)	3,338	18,609	-	(2,496)	2,187	26,392	-	60,763
Възстановени обезценки от изписани кредити	-	-	25,396	-	-	-	5,883	-	-	-	3,000	-	-	-	2,969	-	37,248
Отписани кредити и аванси/рекламифицирани в сържани за продажба	-	-	(9,022)	-	-	-	(6,607)	-	-	-	(56)	-	-	-	(10,833)	-	(26,518)
Изписани кредити	-	-	(28,138)	-	-	-	(39,016)	-	-	-	(12,126)	-	-	-	(44,642)	-	(123,922)
Компенсирани на дисконтирането	-	-	(1,824)	-	-	-	(4,792)	-	-	-	(1,402)	-	-	-	(4,595)	-	(12,613)
Курсови разлики и други движения	71	1	1,994	(1,806)	-	-	(2,882)	680	1	-	2,882	15	91	50	(4,445)	616	(2,732)
Сaldo към 31 декември	13,750	8,557	51,877	5,271	3,881	3,752	58,878	836	12,071	10,292	34,353	15	7,492	8,010	45,312	621	264,968

Приложения към финансовия отчет

Кредитни ангажименти, финансови гаранции и други ангажименти към 31 Декември 2021 и 31 Декември 2020

	12-месечна ОКЗ фаза 1	ОКЗ за живота на кредита – необезценени фаза 2	ОКЗ за живота на кредита – обезценени фаза 3	Общо
Салдо към 1 януари 2021 г.	392	7	122	521
Закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка	123	-	-	123
Увеличение на провизиите през годината	(190)	(7)	-	(197)
Валутни разлики и други движения	(122)	5	(2)	(119)
Салдо към 31 декември 2021 г.	203	5	120	328
Салдо към 1 януари 2020 г.	367	11	137	515
Закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка	151	-	-	151
Увеличение на провизиите през годината	16	-	3	19
Валутни разлики и други движения	(142)	(4)	(18)	(164)
Салдо към 31 декември 2020 г.	392	7	122	521

	2021 г.	2020 г.
Салдо към 1 януари	264,968	310,786
Възникнали при придобиване/сливане		
Изписани кредити	(48,002)	(123,922)
Движение в печалби/загуби	83,375	82,719
Възстановени обезценки от изписани кредити	21,121	37,248
Компенсиране на дискотирането	(6,457)	(12,613)
Кредити и аванси, отписани през годината	(14,590)	(26,518)
Други движения (Разходи за събиране, валутни преоценки, модификации)	(1,677)	(2,732)
Салдо към 31 декември	298,738	264,968

19 Ценни книжа в инвестиционен портфейл

а) Ценни книжа в инвестиционен портфейл разпределение	2021 г.	2020 г.
Инвестиционни ценни книжа оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	24,571	22,124
Инвестиционни ценни книжа оценявани по амортизирана стойност	961,653	453,882
ОКЗ за инвестиционни ценни книжа оценявани по амортизирана стойност	(1,287)	(820)
Инвестиционни ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – дългови инструменти	1,611,726	987,891
Инвестиция във взаимни фондове оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата	39,125	-
Общо	2,635,788	1,463,077
Капиталови Ценни книжа		
- Нелиствани на фондова борса	63,696	22,124
Дългови Ценни книжа		
- Листвани на фондова борса	2,102,448	1,440,953
- Нелиствани на фондова борса	469,644	-
Общо	2,635,788	1,463,077

б) Инвестиционни ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Движението на инвестиционните ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход е представено в таблицата по-долу:

Балансова стойност към 31 декември 2019 г.	519,643
Ценни книжа възникнали при придобиване/вливане	803,720
Закупени ценни книжа	(148,624)
Продадени ценни книжа	257
Изменение в начислените лихви	(7,307)
Амортизация на сконто и премия	(470)
Намаление в справедливата стойност	(14,835)
Курсови разлики от преоценка	(164,493)
Балансова стойност към 31 декември 2020 г.	987,891
Закупени ценни книжа	1,312,312
Продадени ценни книжа	(46,926)
Изменение в начислените лихви	1,625
Амортизация на сконто и премия	(14,114)
Намаление в справедливата стойност	(22,573)
Курсови разлики от преоценка	25,198
Падежирани	(631,687)
Балансова стойност към 31 декември 2021 г.	1,611,726

Приложения към финансовия отчет

Печалба, намалена със загуба и обезценка на инвестиционни ценни книжа	2021 г.	2020 г.
Преоценъчен резерв, прехвърлен от друг всеобхватен доход в отчета за доходите	16	(24)
Печалба/ (загуба) от продажба на ценни книжа отчетени в друг всеобхватен доход	(16)	(4)
Печалба/ (загуба) отчетена от обезценка на ценни книжа в инвестиционен портфейл	1,230	3,312
Печалба/ (загуба) от операции с деривативни инструменти (хеджиращи)	-	(213)
Общо	1,230	3,071
в) Дългови ценни книжа по амортизирана стойност	2021 г.	2020 г.
Облигации издадени от банки	526,674	453,882
ОКЗ на облигациите издадени от банки	(1,272)	(820)
Държавни облигации	434,979	-
ОКЗ на държавните облигации	(15)	-
Общо	960,366	453,062

Движението на провизиите за обезценка на инвестиционните ценни книжа е представено в таблицата по-долу:

	Инвестиционни ценни книжа оценявани по амортизирана стойност 12-месечна ОКЗ	Инвестиционни ценни книжа оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход 12-месечна ОКЗ
Салдо към 01 2020 г.	444	498
Нововъзникнали или купени финансови инструменти	422	266
Промени, дължащи се на промяна в рисковите параметри на ОКЗ (различни от трансферите)	(9)	(53)
Финансови активи отписани през периода	(37)	(8)
Салдо към 31 декември 2020	820	703
Нововъзникнали или купени финансови инструменти	834	856
Промени, дължащи се на промяна в рисковите параметри на ОКЗ (различни от трансферите)	(234)	(79)
Финансови активи отписани през периода	(133)	(16)
Салдо към 31 декември 2021 г.	1,287	1,464

20 Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти се държат с цел увеличаване на стойността на капитала и не се обитават от Банката

Справедлива стойност на инвестиционните имоти.

Справедливата стойност на инвестиционните имоти се актуализира с цел да отразява пазарните условия към края на отчетния период, като се използват оценителски доклади на лицензирано оценителско дружество. Справедливата стойност на инвестиционния имот е цената, която може да бъде получена при продажба на имота в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Най-добрият пример за справедлива стойност е текущата цена на активен пазар за подобни недвижими имоти. При липсата на подобна информация, оценката на справедливата стойност, извършена от външен оценител, се основава на скорошни цени на имоти в различно състояние или местоположение, с корекции отразяващи тези различия.

За целите на оповестяването справедливата стойност се основава на оценителски доклади, изготвени от оценителско дружество към края на отчетния период. При определяне на справедливи цени на имотите, ръководството на Банката прави преценка доколко на имотния пазар е налице достатъчна активност, която да осигурява сравними цени за обичайни сделки със сходни имоти.

Инвестиционни имоти	2021 г.	2020 г.
В началото на годината	890	1,488
Нетни загуби от промени в справедливата стойност	(116)	(436)
Модификации	23	(162)
В края на годината	797	890

Към 31 декември 2021 г. размерът на правото на ползване на инвестиционен имот, включен в горната таблица, е 345 хил. лв. (2020 г.: 436 хил. лв.).

Количествена информация за оценка на справедливата стойност чрез използването на значителни ненаблюдавани входящи данни (Ниво 3)

Вид недвижим имот	Справедлива стойност към 31/12/2021 г. в хиляди лева	Методи за оценка	Значими ненаблюдавани входящи данни	Интервал (средно претеглен) за 2021 г. в лева	Интервал (средно претеглен) за 2020 г. в лева	Връзка между ненаблюдаваните входящи данни и справедливата стойност
Земя	453	Подход на пазарните сравнения	Цена на м ²	13.35	13.41	Значително увеличение на цената на м ² ще доведе до по-висока справедлива стойност
Имоти за използване с търговски цели	345	Метод на база на приходите	наем на м ²	13.69	17.6	Значително увеличение на наема на м ² ще доведе до по-висока справедлива стойност.
			Дисконтов процент	11.2%	11.0%	Значително увеличение в дисконтовия процент ще доведе до по-ниска справедлива стойност

Приложения към финансовия отчет

21 Имоти и оборудване

	Земя и сгради	Подобрения на наети активи	Обзавеждане и инвентар	Земя и сгради - Активи с право на ползване	Автомобили - Активи с право на ползване	Общо имоти и оборудване
<i>Към 31 декември 2019 г.</i>						
Отчетна стойност	103,372	29,426	98,105	70,756	2,704	304,363
Натрупана амортизация	(4,901)	(22,416)	(64,107)	(11,321)	(631)	(103,376)
Балансова стойност	98,471	7,010	33,998	59,435	2,073	200,987
<i>Към 31 декември 2020 г.</i>						
В началото на периода	98,471	7,010	33,998	59,435	2,073	200,987
Новопридобити активи	675	7,270	11,038	3,666	304	22,953
Преоценени и отписани	873	(976)	(683)	-	-	(786)
Трансферирани	-	(128)	-	-	-	(128)
Възникнали от придобиване / вливане	-	-	45	-	-	45
Прекратяване/ Модификации	-	-	-	8,710	(48)	8,662
Движение в натрупана амортизация						
Разход за амортизация (Приложение 10)	(2,137)	(1,738)	(5,850)	(12,690)	(978)	(23,393)
Прекратяване/ Модификации	-	-	-	2,867	48	2,915
В края на периода	97,882	11,438	38,548	61,988	1,399	211,255
<i>Към 31 декември 2020 г.</i>						
Отчетна стойност	99,287	36,423	104,347	83,133	2,960	326,150
Натрупана амортизация	(1,405)	(24,985)	(65,799)	(21,145)	(1,561)	(114,895)
Балансова стойност	97,882	11,438	38,548	61,988	1,399	211,255
<i>Към 31 декември 2021 г.</i>						
В началото на периода	97,882	11,438	38,548	61,988	1,399	211,255
Новопридобити активи	2,981	5,319	7,557	-	201	16,058
Преоценени, обезценени и отписани	3,525	(246)	(169)	-	-	3,110
Трансферирани	1,332	(1,332)	428	-	-	428
Прекратяване/ Модификации	-	-	-	23,808	(951)	22,857
Движение в натрупана амортизация						
Разходи за амортизации (Приложение 10)	(2,258)	(1,206)	(5,661)	(11,512)	(881)	(21,518)
Прекратяване/ Модификации	-	-	-	2,063	1,002	3,065
В края на периода	103,462	13,973	40,703	76,347	770	235,255
<i>Към 31 декември 2021 г.</i>						
Отчетна стойност	104,222	34,928	88,616	106,941	2,210	336,917
Натрупана амортизация	(760)	(20,955)	(47,913)	(30,594)	(1,440)	(101,662)
Балансова стойност	103,462	13,973	40,703	76,347	770	235,255

	2021 г.	2020 г.
Земя и сгради по преоценена стойност	103,462	97,882
Преоценен резерв, нетно от данъци	(6,138)	(2,766)
Разлика между натрупаната амортизация, изчислена по цена на придобиване и по преоценена стойност, нетрансферирана към неразпределена печалба	6,105	2,286
Отсрочени данъци по преоценка	(682)	(307)
Земя и сгради по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация	102,747	97,095

21 Имоти и оборудване

Количествена информация за оценка на справедливата стойност чрез използването на значителни ненаблюдавани входящи данни (Ниво 3):

Вид недвижим имот	Справедлива стойност към 31/12/2021 г. в хиляди лева	Методи за оценка	Значими ненаблюдавани входящи данни	Интервал (средно претеглен) за 2021 г. в лева	Интервал (средно претеглен) за 2020 г. в лева
Земя	14,237	Метод на пазарните сравнения	Наем на м ²	11.68-756.20 (497.26)	12.97-681.00 (84.11)
Офис	80,252	Метод на база на приходите	Цена на м ²	6.57-22.61 (19.79)	4.01-22.37 (19.67)
Офис	6,714	Метод на база на приходите	Наем на м ²	62.45-2280.5 (760.94)	91.24-2288.32 (441.12)
Офис	273	Метод на историческата стойност	Цена на м ²	34.24	-
Общо	101,476				

Земята и сградите са класифицирани изцяло на Ниво 3 в йерархията на справедливата стойност. Равнението на движението на Ниво 3 за годината може да бъде видяно в таблиците, показани по-горе.

Приложения към финансовия отчет

22 Нематериални активи

	Софтуер	Лицензи	Вътрешно разработени	Други	Общо нематериални активи
<i>Към 31 декември 2019 г.</i>					
Отчетна стойност	50,828	36,622	6,895	27,194	121,539
Натрупана амортизация	(22,212)	(21,307)	(2,714)	(13,456)	(59,689)
Балансова стойност	28,616	15,315	4,181	13,738	61,850
<i>Към 31 декември 2020 г.</i>					
В началото на периода	28,616	15,315	4,181	13,738	61,850
Новопридобити активи	16,994	3,149	941	2,087	23,171
Преоценени и отписани	356	18	-	-	374
Възникнали от придобиване /вливане	1,448	(1,320)	-	-	128
Разход за амортизация (Приложение 10)	(3,609)	(3,304)	(463)	(1,231)	(8,607)
В края на периода	43,805	13,858	4,659	14,594	76,916
<i>Към 31 декември 2020 г.</i>					
Отчетна стойност	65,370	32,389	7,563	29,387	134,709
Натрупана амортизация	(21,565)	(18,531)	(2,904)	(14,793)	(57,793)
Балансова стойност	43,805	13,858	4,659	14,594	76,916
<i>Към 31 декември 2021 г.</i>					
В началото на периода	43,805	13,858	4,659	14,594	76,916
Новопридобити активи	4,509	7,020	1,214	1,043	13,786
Възникнали от придобиване /вливане	(245)	(1,270)	-	-	(1,515)
Трансферирани	-	(428)	-	-	(428)
Разход за амортизация (Приложение 10)	(4,420)	(2,828)	(618)	(1,223)	(9,089)
В края на периода	43,649	16,352	5,255	14,414	79,670
<i>Към 31 декември 2021 г.</i>					
Отчетна стойност	68,762	34,923	8,760	28,891	141,336
Натрупана амортизация	(25,113)	(18,571)	(3,505)	(14,477)	(61,666)
Балансова стойност	43,649	16,352	5,255	14,414	79,670

23 Други активи

	2021 г.	2020 г.
Преводи	12,599	15,447
Активи за препродажба	12,118	15,647
Други дебитори	2,291	5,787
Разходи за бъдещи периоди	13,364	10,066
Други активи	1,974	1,638
Материали	701	246
Минус: обезценка на други финансови активи	(1,710)	(3,468)
Общо	41,337	45,363

Финансовите активи, включени в Други активи, са в размер на 15,153 хиляди лева (2020 г.: 19,404 хиляди лева). Натрупаната обезценка на финансовите активи е в размер на 1,710 хиляди лева (2020 г.: 3,468 хиляди лева). Нефинансовите активи в размер на 26,183 хиляди лева (2020 г.: 25,959 хиляди лева) се очаква да бъдат използвани в рамките на 12 месеца.

Обезценка на други активи	2021 г.	2020 г.
Начално салдо към 1 януари	3,468	2,378
Начислени обезценки в отчета за доходите	780	1,669
Освободени обезценки в отчета за доходите	(88)	(252)
Използвани/увеличени през годината	(2,450)	(327)
Крайно салдо към 31 декември 2020	1,710	3,468

24 Привлечени средства от банки

	2021 г.	2020 г.
Разплащателни сметки	9,190	7,383
Депозити на други банки	345	356
Общо	9,535	7,739

25 Деривативни финансови инструменти

Банката сключва следните договори за деривативни инструменти, както с цел хеджиране, така и за нехеджиращи (бизнес) цели: валутни форуърди, валутни суапи, лихвени суапи, между-валутни лихвени суапи в различни валути, форуърдни договори с фиксиран лихвен процент (FRA), валутни опции и лихвени опции.

Договорите за валутни форуърди представляват задължение определена сума от дадена валута да бъде обменена за друга валута по определен обменен курс на конкретна бъдеща дата. Тъй като валутните форуърди са извънборсови сделки, те могат да бъдат структурирани така, че точно да отговарят на изискванията на клиентите по отношение на размера, точната бъдеща дата и използваната валутна двойка.

Валутните суапи представляват ангажимент за обмен на един набор от парични потоци срещу друг. Икономическият резултат от суапите е размяна на валути или комбинация от валути и лихвени проценти (при лихвени суапи в различни валути). Кредитният риск за Банката се представя чрез потенциалните разходи за замяна на договорите за суап, в случай, че съответните контрагенти не изпълнят задължението си. Тъй като при валутните суапи се изисква размяна на главниците в съответните валути в края на договора (съответно засилената значимост на ефекта на дифузия), профилът на потенциалната кредитна експозиция обикновено е възходящ.

Тези рискове и съответно настояща справедлива стойност и потенциална бъдеща кредитна експозиция (включително като дял от съответните условни стойности) се следят както текущо, така и в перспектива. За да контролира поетия кредитен риск, Банката изготвя кредитни оценки на контрагентите, прилагайки подобни техники, които използва при кредитната си дейност.

Лихвените суапи са ангажименти за обмен на един набор от парични потоци за друг. Икономическият резултат от суапите е обмен на лихвени проценти. Профилите на очакваната и максималната кредитни експозиции по лихвени суапи се оценяват непосредствено преди сключването им с помощта на финансово моделиране. Те зависят от „ефекта на дифузия“ (волатилността на базисния инструмент и други стохастични свойства) и „ефекта на амортизация“ (изтичането на живота на сделката с изминаване на времето). Експозицията достига своя пик в междинна точка от живота на суапвата сделка. Тъй като самите условни суми не биват разменяни, сумата, изложена на кредитен риск, представлява относително малък процент от условния размер при обичайни условия на пазара.

Форуърдният договор с фиксиран лихвен процент (FRA) представлява сделка между два контрагента, при която една от страните (купувачът или заемащият „дълга позиция“) се съгласява да направи предварително известно лихвено плащане към другата страна (продавача или заемащия „къса“ позиция) на определена бъдеща дата, като продавачът се съгласява да направи лихвено плащане към купувача на базата на неизвестен към момента на сключването на сделката процент, който ще бъде определен при изтичането на договора. Повечето FRA договори се базират на добре установен референтен лихвен процент като например доларов LIBOR или EURIBOR.

Опциите са финансови инструменти, които предоставят на едната страна правото, но не и задължението, да закупи или продаде базовия актив от или на друга страна, при фиксирана цена за определен период от време или на определена предварително конкретна бъдеща дата. Опциите обикновено не са свързани с периодични плащания, а се характеризират със заплащане на премия при сключването на договора и окончателно изплащане на съответната дължима сума при упражняването на правото. Обикновено ефектът на дифузия е по-силен от ограничения ефект на амортизация – по-дългите времеви периоди се транслират в по-широки диапазони на движение на базовата променлива, което би могло да доведе до голяма кредитна експозиция, свързана с опцията (при закупени опции).

Условните суми по някои видове финансови инструменти представляват база за сравнение с инструментите в баланса на Банката, но не е задължително те да са индикатор за размера на бъдещите парични потоци, свързани с инструмента или за настоящата му справедлива стойност и следователно не представляват измерител за експозицията на Банката към

кредитен или пазарен риск. Деривативните инструменти могат да доведат до положителен резултат (активи) или отрицателен резултат (пасиви) като следствие от флукуациите на пазарните лихвени проценти или обменни курсове и съпоставянето на тези променливи със заложените в договора условия. Общата договорна или условна сума на наличните деривативни финансови инструменти, степента до която те са печеливши или губещи, и съответно агрегираната справедлива стойност на деривативните финансови активи и пасиви, могат да варират значително в някои случаи.

Справедливите стойности на деривативните инструменти са посочени по-долу:

	Справедлива стойност		
	Номинална стойност	Активи	Пасиви
<i>Към 31 декември 2021 г.</i>			
Деривати, държани за търгуване, които не отговарят на изискванията за деривати държани за хеджиране			
Валутни деривати			
Извънборсови валутни суапи	1,283,213	762	149
Общо валутни деривати	1,283,213	762	149
Лихвени деривати			
Извънборсови лихвени суапи	202,361	5,996	6,113
Извънборсови лихвени опции купени и продадени	61,331	48	48
Общо лихвени деривати	263,692	6,044	6,161
Деривати за хеджиране			
Извънборсови лихвени суапи	389,301	4,654	2,829
Общо извънборсови лихвени деривати за хеджиране	389,301	4,654	2,829
Общо признати деривативни активи/пасиви	-	11,460	9,139
<i>Към 31 декември 2020 г.</i>			
Деривати, държани за търгуване, които не отговарят на изискванията за деривати държани за хеджиране			
Валутни деривати			
Извънборсови валутни суапи	1,296,684	277	2,824
Общо валутни деривати	1,296,684	277	2,824
Лихвени деривати			
Извънборсови валутни суапи	23,470	1,067	1,426
Извънборсови лихвени опции купени и продадени	67,626	8	8
Общо лихвени деривати	91,096	1,075	1,434
Деривати за хеджиране			
Извънборсови лихвени суапи	138,668	-	5,184
Общо извънборсови лихвени деривати за хеджиране	138,668	-	5,184
Общо признати деривативни активи/пасиви	-	1,352	9,442

Приложения към финансовия отчет

Банката хеджира част от лихвеният си риск, произтичащ от евентуалното намаление в справедливата стойност на облигации с фиксиран лихвен процент, деноминирани в чуждестранна валута, като използва лихвени суапи.

През 2021 г. печалбата от хеджиращия инструмент, дължаща се на промяна в справедливата стойност е 7,030 хил.лв. (2020 г.: загуба в размер на 973 хил. лв.), използвана за база за признаване на хедж ефективност и загуба от хеджираните позиции, дължаща се на промени в хедж риск в размер на 7,070 хиляди лева (2020 г.: печалба в размер на 991 хил. лв.). Нетният ефект, отразен в отчетите за доходите, е загуба в размер на 40 хиляди лева (2020 г.: печалба в размер на 18 хил. лв.). През 2021 г. хеджирането на справедливата стойност е високо ефективно (2020 г.: високо ефективно).

Хеджиране на справедливата стойност

Към 31 декември 2021 г. сумите, свързани с позиции, определени като хеджирани позиции на справедлива стойност, са както следва:

Към 31 декември 2021 г.

Хеджиране на справедливата стойност	Нетна балансова стойност	Натрупана сума от корекциите за хеджиране на справедливата стойност по хеджираната позиция	Промяна в стойността като база за признаване на ефективността на хеджирането
Дългови ценни книжа	412,497	(3,035)	-
Общо	412,497	(3,035)	-

Към 31 декември 2021 г. натрупаната сума от корекции за хеджиране на справедливата стойност, отразени в счетоводния баланс за всички хеджирани позиции, по които отчитането на корекции за хеджиране е преустановено, е 0 лева (2020 г.: 0 лева).

Към 31 декември 2021 г. падежирането на номиналната сума на финансовите инструменти, определени от Банката по отношение на хеджиране на справедливата стойност, е представено в таблицата по-долу:

Хеджиране на справедливата стойност

Към 31 декември 2021 г.

Номинална сума	По-малко от 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Общо
Лихвени суапи	-	-	-	107,571	281,730	389,301
Общо	-	-	-	107,571	281,730	389,301

26 Привлечени средства от клиенти

	2021 г.	2020 г.
Големи корпоративни клиенти	2,627,456	1,966,814
Средни корпоративни клиенти	725,842	597,649
Общо корпоративни клиенти	3,353,298	2,564,463
Клиенти на дребно	8,960,210	7,670,022
Общо	12,313,508	10,234,485

В привлечените средства от клиенти са включени задължения по начислени лихви, възлизащи на 1,682 хиляди лева (2020 г.: 2,011 хиляди лева).

27 Други привлечени средства

	2021 г.	2020 г.
Получен кредит във връзка с минималното изискване за собствени средства и допустими задължения (MREL) Юробанк С.А.	146,765	-
Получени кредити от Българската банка за развитие	19,813	25,475
Получен кредит от Европейската банка за възстановяване и развитие	-	3,895
Общо	166,578	29,370

Движението на задълженията, произтичащи от финансиращите дейности, е представено в таблицата по-долу:

	2021 г.	2020 г.
Салдо към 1 януари	29,370	38,924
Получено ново финансиране	146,687	-
Изплащане на дългосрочен дълг (главница)	(9,566)	(9,566)
Разход за лихви	429	511
Платени лихви	(342)	(480)
Отсрочени разходи	-	(19)
Салдо към 31 декември	166,578	29,370

а) Кредити, получени от Българската банка за развитие

През юли 2015 г. Юробанк България АД и Българската банка за развитие подписаха договор за кредит по партньорска програма "НАПРЕД" за индиректно финансиране на микро, малък и среден бизнес, в размер на 30,000 хиляди лева. Средствата от кредита се усвояват на три равни транша от по 10,000 хиляди лева всеки, в рамките на съответно договорения период за усвояване. Към 31 декември 2021 г. общата сума на задължението е 12,368 хиляди лева. (2020 г.: 15,903 хиляди лева).

С придобиването на Банка Пиреос България АД, Юробанк България АД наследи договор за заем от Българската банка за развитие по партньорска програма "НАПРЕД". Договорът за заем е сключен при сходни условия с този, получен от Пощенска банка през 2015 г. – за индиректно финансиране на микро, малък и среден бизнес и комбиниране на финансиране и споделяне на риска. Към 31 декември 2021 г. общата сума на задължението е 7,445 хиляди лева (2020 г.: 9,572 хиляди лева).

б) Кредити, получени от Европейската банка за възстановяване и развитие

С придобиването на Банка Пиреос България АД, Юробанк България АД наследи договор за заем от Европейската банка за възстановяване и развитие в рамките на кредитната линия за жилищна енергийна ефективност (REECL). Договорът за заем е отпуснат от юли 2016 г. и целта му е да финансира подобрения в енергийната ефективност за физически лица и компании. Общата договорена сума на заема е до 10,000 хиляди евро (равностойност на 19,558 хиляди лева) договорени на два транша (A&B), от които само транша А в размер на 5,000 хиляди евро (равностойност на 9,779 хиляди лева) беше изплатен. Към 31 декември 2021 г. общото задължение по този договор е напълно погасено (2020 г.: 3,895 хиляди лева).

в) Целеви финансираня в рамките на гаранционно споразумение между Юробанк България и Международната Финансова Корпорация (IFC), член на групата на Световната Банка

През февруари 2012 г. Юробанк България АД и Международната Финансова Корпорация (IFC), член на Световната Банка, договориха Споразумение за Търговско Финансиране за подпомагане на търговски сделки на местно ниво под формата на краткосрочно финансиране на пред-експортни/импортни трансакции, предоставяне на гаранции и акредитиви, в размер на 20,000 хиляди щатски долара. През декември 2013 г. размерът на лимита бе увеличен до 40,000 хиляди щатски долара.

Към 31 декември 2021 г. и 2020 г. използваният лимит по тази кредитна линия е 0 лева.

г) Кредит от Юробанк Ергасиас А.С.

Съгласно Директива 2014/59 (Директива за възстановяване и реструктуриране на банки или BRRD), изменена с Директива 2019/879 (BRRD II), която беше транспонирана в българското законодателство съгласно Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници, от Европейските банки се изисква да отговарят на минималното изискване за собствени средства и допустими задължения (MREL). Съгласно законодателството целта за MREL се определя от съответния орган за реструктуриране, което изискване банките трябва да спазват от 1 януари 2024 г., когато междинните обвързващи цели са в сила от 1 януари 2022 г.

В подготовка за междинната цел за MREL през декември 2021 г., Юробанк България и Юробанк Ергасиас А.С. подписаха Договор за заем за сумата от 75,000 хил. евро (146,687 хил. лв.), отговарящ на критериите за допустимост за вътрешни MREL допустими задължения, което ще позволи на Банката да изпълнява това изискване. Към 31 декември 2021 г. общото задължение е в размер на 146,765 хил. лв.

28 Отсрочени данъци

Отсроченият данък е изчислен върху всички временни разлики по балансовия метод като е използвана данъчна ставка от 10% (2020 г.: 10%). Движението на отсрочените данъци е както следва:

	2021 г.	2020 г.
Отсрочени данъчни пасиви в началото на годината	(11,191)	(16,050)
Отсрочени данъчни пасиви, признати в друг всеобхватен доход, нетно (Приходи)/разходи по отсрочени данъци (Приложение 13)	856	152
	1,779	4,707
Нетно отсрочени данъчни (активи)/пасиви в края на годината	(8,556)	(11,191)

Отсрочени данъчни активи и пасиви се отнасят до следните елементи:

	2021 г.	2020 г.
Отсрочени данъчни пасиви		
Ускорена амортизация	4,865	4,469
Преоценка на дълготрайни активи	682	307
Печалба от замяна на акции	519	519
Отсрочени данъчни пасиви свързани с печалба по придобиване (справедлива стойност на ценни книжа, гаранции/акредитиви)	354	384
Договори отчитани по МСФО 16	2,936	1,551
Отсрочени данъчни активи	9,356	7,230
Начисления за неизползвани отпуски	119	140
Провизии по съдебни дела	1,113	1,080
Задължения по планове с дефинирани доходи	855	835
Отсрочен данъчен актив свързан с актюерски загуби	(492)	(11)
Отсрочен данъчен актив по провизии за реструктуриране	278	541
Отсрочени данъчни активи свързани с печалба по придобиване (справедлива стойност на ценни книжа, гаранции/акредитиви)	11,568	12,800
Отложен данъчен актив за инвестиционен имот отчитан по МСФО 16	476	464
Други временни разлики	1,376	1,199
Договори отчитани по МСФО 16	2,619	1,373
Общо	17,912	18,421

Приложения към финансовия отчет

(Приход)/разход по отсрочени данъци, посочени в отчета за доходите, произтича от следните временни разлики:

	2021 г.	2020 г.
Амортизация	396	46
Начисления за неизползвани отпуски	21	43
Провизии по съдебни дела и задбалансови задължения	(33)	121
Други временни разлики	(177)	(446)
Провизии за реструктуриране и за други задължения	263	1,644
Задължения по планове с дефинирани доходи	(21)	(68)
Разход по отсрочени данъци, признати за погасени кредити от Банка Пиреос	1,202	3,238
Отложен данъчен актив инв.имот по МСФО 16	(11)	(49)
Отложен данъчен пасив – договори по МСФО 16	1,385	1,551
Отложен данъчен актив – договори по МСФО 16	(1,246)	(1,373)
(Приходи)/ разходи по отсрочени данъци (Приложение 13)	1,779	4,707

29 Провизии по други пасиви

а) Съдебни процедури

Банката е страна в съдебни процедури, възникващи в нормалния ход на дейността ѝ. Периодът, в който се очакват изходящи парични потоци във връзка със съдебни дела не може да бъде точно определен. Базирайки се на преценка на Ръководството, се очаква до две години изходящият поток да бъде реализиран. По-детайлна информация е представена в Приложение 35 (а).

В таблицата по-долу е представено движението на провизиите по съдебните иски:

Провизии по съдебни спорове	2021 г.	2020 г.
Начално салдо към 1 януари	11,028	12,013
Начислени в отчета за доходите	5,076	3,115
Използвани през годината	(3,934)	(2,484)
Освободени през годината	(1,057)	(1,616)
Крайно салдо	11,113	11,028

б) Провизии за реструктуриране

През 2019 г. Банката призна резерви за реструктуриране в съответствие с МСС 37, след одобряването на официален план за реструктуриране с оглед придобиването на

Банка Пиреос България. Планът предвижда съществени и големи договори, локализация на клонове и оптимизиране на персонала, и се очаква да се проведе в тригодишен хоризонт след сливането.

Таблицата по - долу показва движението на провизиите по реструктуриране:

Провизии по реструктуриране	2021 г.	2020 г.
Начално салдо към 1 януари	2,398	14,570
Използвани през годината	(2,094)	(12,172)
Крайно салдо	304	2,398

в) Заложени активи

Активи са заложени като обезпечение по бюджетни сметки и по получено дългосрочно финансиране от Българска банка за развитие и по Споразумение за заем на ценни книжа с Дойче Банк. В съответствие с националното законодателство Банката поддържа задължителните резерви в БНБ, изчислени като процент върху депозитната база, основно за обезпечаване на ликвидността:

	Активи		Съответни пасиви	
	2021 г.	2020 г.	2021 г.	2020 г.
Пари по сметки в БНБ (задължителни резерви)	1,133,742	924,678	12,499,367	10,244,748
ЦК заложени по бюджетни сметки	82,003	84,293	51,715	53,806
Инвестиционни ценни книжа (заложени във връзка с финансиране от ЕБВР)	-	7,967	-	3,895
Инвестиционни ценни книжа (заложени по договор за заем на ценни книжа)	157,008	158,830	-	-
Кредити, заложени във връзка с дългосрочно финансиране	11,347	15,034	19,813	25,474
Общо	1,384,100	1,190,802	12,570,895	10,327,923

Заложенията финансови активи, служещи като обезпечения по задължения (включващи сумите, отразени по-горе), към 31 декември 2021 г. са 1,384,100 хил. лв. (2020 г.: 1,190,802 хил. лв.). Тези трансакции са направени при обичайни условия за стандартно кредитиране, за наети/отдадени под наем ценни книжа, както и изискванията, определени за размяна, когато Банката участва като посредник.

Сумата от 300 хил. лева (2020 г.: 263 хил. лева) е блокирана по сметката в БНБ, свързана с оспорвано постановление на съда. Заложенията средства по Споразумение за кредитна подкрепа са 6,982 хил. лева (2020 г.: 10,620 хил. лева).

Банката е установила, че задържа всички рискове и ползи от заложенията кредити и ценни книжа за търгуване в инвестиционен портфейл и поради това тези активи не са били отписани. Съответните пасиви са признати в „Привлечени средства от клиенти“ (Приложение 26) и „Други привлечени средства“ (Приложение 27).

30 Задължения по планове с дефинирани доходи

МСС 19 „Доходи на наети лица“ установява принципа, че разходите за доходи на персонала трябва да се признават в периода, в който са заработени от служителя, а не когато са платени или дължими.

Плановите с дефинирани доходи включват актюерски допускания при измерването на задълженията и разходите. Ето защо възниква актюерска печалба и загуба. Задълженията се изчисляват чрез дисконтиране, тъй като те биха могли да бъдат уредени много години, след като наетите лица са ги заработили.

Според ревизирувания МСС 19, задължението за доходи на наети лица, признато в баланса в края на година трябва да е равно на задължението в баланса към началото на годината и след ефекта от:

- разходи за текущ трудов стаж;
- разходи за лихви;
- вноски на работодателите;
- изплатени обезщетения;
- печалби или загуби от свиване или уреждане на плана;
- печалби или загуби в актюерските задължения или активите на плана.

Задължения по планове с дефинирани доходи	2021 г.	2020 г.
Задължения по планове с дефинирани доходи към 1 януари	8,238	8,062
Разходи за текущ трудов стаж	524	810
Разходи за лихви	33	77
Изплатени обезщетения	(353)	(207)
Преизчисление	(4,813)	(504)
Задължения по планове с дефинирани доходи към 31 декември	3,629	8,238
Разходи, признати в отчета за доходите		
Разходи за текущ трудов стаж	524	810
Разходи за лихви	33	77
Обща сума, включена в разходите за персонал (Приложение 11)	557	887
Общо преизчисление признато в отчета за всеобхватния доход	(4,813)	(504)
Значителни актюерски предположения:	2021 г.	2020 г.
Норма на дисконтиране	0.60%	0.95%
Процент на бъдещо увеличение на заплатите:		
2021 г.:	2.00%	5.00%
2022 г.:	2.00%	4.00%
2023 г.:	2.00%	2.20%

МСС 19 изисква използването на дисконтов фактор, определен след сравнение на доходността на висококачествени корпоративни облигации или ДЦК към отчетната дата, ако няма „дълбок“ пазар за подобен дълг. Дисконтовият фактор трябва да отразява процентът, при който задълженията се очаква да бъдат изцяло уредени. Дисконтовият фактор се определя на базата на доходността по дългосрочни ДЦК с фиксиран лихвен процент, емитирани от българското правителство.

Анализ на чувствителността

Количественият анализ на чувствителността, основан на разумно очаквани промени на значими актюерски допускания към 31 декември 2021 година, включва:

Увеличение/намаление на дисконтовия фактор с 0.5% би довело до понижение/увеличение на стандартните законови задължения за обезщетение при пенсиониране с 4.5% или 163 хил. лева / с 4.8% или 174.хил. лева.

Увеличение/намаление на бъдещите предполагаеми увеличения на работните заплати с 0.5% би довело до повишение/намаление на стандартните законови задължения за обезщетение при пенсиониране с 4.7% или 171 хил.лева / с 4.5% или 163 хил. лева.

Анализът на чувствителността, описан по-горе, е основан на промяна в определени допускания при непроменени стойности на останалите допускания. В действителност подобно предположение е малко вероятно да се случи и при промени в някои от допусканията може да има корелация със стойностите на други допускания.

Методите и допусканията, използвани при изготвянето на горния анализ на чувствителността, са прилагани последователно при определянето на задълженията по плановете с дефинирани доходи и не са променени спрямо предходната година.

31 Други пасиви		
	2021 г.	2020 г.
Лизингови задължения	79,114	66,811
Други кредитори	69,055	53,678
Начислени разходи	28,231	42,433
Задължения за данъци	9,572	10,494
Начисления за неизползвани отпуски	1,192	1,398
Други	776	2,454
Приходи за бъдещи периоди	334	334
Общо	188,274	177,602

Към 31 декември 2021 г. финансовите пасиви, включени в Други пасиви, са в размер на 168,623 хиляди лева (2020 г.: 134,367 хиляди лева).

32 Капитал, резерви и дивиденди

а) Акционерен капитал

Към 31 декември 2021 г. и 31 декември 2020 г. общият брой на акциите на Юробанк България АД е 560,323,302 с номинал стойност 1 лев на акция. Юробанк С.А. притежава пряко 56.14%, другите 43.85% от капитала са притежание на И Ар Би Ню Юрп Холдинг Б.В. и 0.01% се притежават от миноритарни акционери.

б) Същност и предназначение на резервите

I) Фонд резервен

Съгласно чл. 246 от Търговския закон в България, Банката трябва да заделя една десета от печалбата във фонд „Законови резерви“, докато не достигне една десета или повече от собствения капитал на Банката. Средствата от резерва могат да се използват само за покриване на загуби от текущата или от предходната година. Съгласно банковото законодателство средствата, акумулирани в сметката за законови резерви, не могат да бъдат разпределени като дивидент без съгласието на местния банков регулатор.

II) Резерв от промяна в справедливата стойност (преоценъчен резерв)

Резервът от промяна на справедлива стойност включва нетната промяна в справедливата стойност на дълговите ценни книжа с натрупване, измерена в FVOCI, докато активите не бъдат отписани или рекласифицирани. Резервът се коригира със сумата на натрупаната загуба по сметката за обезценка (Приложение 2.2.10)

III) Преоценъчен резерв от собствени имоти

Преоценъчният резерв на собствени имоти включва промените в справедливата стойност на земя и сгради доколкото Банката прилага преоценъчния метод по МСС16. Този метод предполага, че активът се отчита по преоценената му стойност, представляваща неговата справедлива стойност към датата на преоценка и последваща амортизация и обезценка, при условие, че справедливата стойност може да бъде надеждно определена (Приложение 2.2.7).

в) Дивиденди

Банката не е изплатила дивиденди на акционерите през 2021 г. и 2020 г.

33 Парични средства и еквиваленти

За целите на отчета за паричния поток, паричните средства и еквиваленти се състоят от следните активи с падеж до 90 дни от датата на възникване:

	2021 г.	2020 г.
Пари и парични еквиваленти (Приложение 15)	157,775	142,215
Парични средства в БНБ с изключение на минималното ниво на задължителни резерви	1,414,924	1,331,295
Предоставени средства на банки	407,716	418,256
Общо парични средства и еквиваленти	1,980,415	1,891,766
Намлаени с обезценка	(49)	(44)
Общо парични средства и еквиваленти - нетно	1,980,366	1,891,722

50% от минималното ниво на задължителните резерви, държани в БНБ, се считат за част от паричните средства и еквиваленти, тъй като Банката може да ги използва по всяко време, без да е необходимо да заплаща лихва.

34 Сделки със свързани лица

Юробанк Ергасиас Сървисиз енд Холдингс С.А. („Дружеството“ или „Юробанк Холдингс“) е компания майка на Юробанк С.А., резултат от отделянето на Юробанк Ергасиас С.А. („отделено лице“), на ниво група в банковия сектор през Март 2020 година.

Бордът на Директорите (БД) на Юробанк Холдингс е същият като Борда на Директорите на Юробанк С.А. и част от Ключовият Управленски персонал на Юробанк С.А, предоставящ услуги на Юробанк Холдингс, съгласно условията на съответното споразумение между двете дружества. Към 31 декември 2021г. процентът на обикновените акции на Юробанк Холдингс с право на глас държани от Гръцкия Фонд за финансова стабилност (ГФФС) остава 1,40%. Счита се, че ГФФС има значително влияние върху Юробанк Холдингс съгласно закона 3864/2010г., който е в сила и Рамковото споразумение за взаимоотношения (РСВ), което отделеното лице е сключило с ГФФС на 4 декември 2015 г. и Рамково споразумение за трестранни отношения (РСТО) между Eurobank SA, Eurobank Holdings и ГФФС, подписано на 23 март 2020 г.

През юли 2021 г. Eurolife FFH Insurance Group Holdings S.A. стана гъщерно дружество на Феърфакс и процентът от правата на глас на Юробанк Холдингс, притежавани от Феърфакс Груп, се увеличи от 31,27% на 33% от общите права на глас на Юробанк Холдингс. Счита се, Феърфакс Груп има значително влияние над Юробанк Холдингс.

Банката извършва редица сделки със свързани лица в нормалния ход на своята дейност и сделките са сключват при същите условия като с трети страни. Тези сделки със свързани лица включват предоставени кредити, привлечени депозити и издадени гаранции. Освен това, като част от обичайния бизнес свързан с дейностите по инвестиционно банкиране, Групата понякога може да държи позиции в дългови и капиталови инструменти на свързани лица.

Приложения към финансовия отчет

Обемите на сделките със свързани лица, салдата в края на годината и свързаните с тях разходи и приходи за годината са както следва:

	31 декември 2021			31 декември 2020		
	Компания майка	Други лица от групата*	Ръководен персонал	Компания майка	Други лица от групата*	Ръководен персонал
Закупени кредити и аванси от свързани лица (Приложение 18)	-	-	-	-	23,949	-
Кредити и аванси към банки (средно претеглен лихвен процент 2021 г.: 0.99%, 2020 г.: 1.33%)	296,211	97,812	-	319,314	97,812	-
Предоставени кредити на клиенти (средно претеглен лихвен процент 2021 г.: 0.39%, 2020 г.: 0.58%)	-	254,289	22	-	136,935	12
Дългови ценни книжа	79,564	2,349	-	-	11,741	-
Деривативни финансови активи	6,046	-	-	1,357	-	-
Други активи	-	3	-	-	33	-
Привлечени средства от банки	152,123	450	-	1,070	4,471	-
Привлечени средства от клиенти (средно претеглен лихвен процент 2021 г.: 0.001%, 2020 г.: 0.002%)	-	7,734	843	-	8,787	1,312
Деривативни финансови пасиви	8,485	-	-	8,008	-	-
Други пасиви	169	79	-	-	69	-
Приходи от лихви	9,550	1,662	-	8,237	7,764	1
Разходи за лихви	(2,719)	-	-	(1,999)	(655)	-
Приходи от такси и комисиони	1,890	647	-	18	507	-
Разходи за такси и комисиони	(137)	(1)	-	(139)	(15)	-
Нетен приход/(разход) от търговия	1,362	-	-	1,220	(1,345)	-
Възнаграждения и други краткосрочни приходи	-	-	3,206	-	-	2,976
Приходи/(разходи) за наем	-	69	-	-	17	-
Други разходи	(59)	(745)	-	(1,349)	(20)	-
Издадени гаранции	254,258	1,565	-	136,908	782	-

*представяват други дружества с общ контрол

Отпуснатите кредити на свързани лица към 31 декември 2021 и 31 декември 2020 г. са категоризирани като необезценени (Фаза 1) съгласно политиката на Банката за провизиране. Крайното контролиращо дружество на Банката е Юробанк С.А.

Ключовият ръководен персонал включва членовете на Управителния и Надзорния съвет на Банката.

Списък на свързаните дружества за Банката през 2021 г. е представен в таблицата по-долу:

Свързано дружество (име на компанията)	Държава	Свързаност с дружеството
Eurobank S.A.	Гърция	Дружество майка
ERB Hellas Plc	Великобритания	Друго дружество от Групата
Eurobank Factors S.A.	Гърция	Друго дружество от Групата
Be-Business Exchanges S.A.	Гърция	Друго дружество от Групата
Eurobank Direktna A.D.(former Eurobank A.D. Beograd)	Сърбия	Друго дружество от Групата
Eurobank Fund Management Company (Luxembourg) S.A.	Люксембург	Друго дружество от Групата
Eurobank Holding S.A	Гърция	Друго дружество от Групата
Eurobank Factors Single Member S.A.	Гърция	Друго дружество от Групата
Eurobank Holding (Luxembourg) S.A.	Люксембург	Дружеството е ликвидирано през декември 2021г.
IMO Property Investments Sofia E.A.D.	България	Друго дружество от Групата
IMO 03 E.A.D	България	Друго дружество от Групата
Eurobank Private Bank Luxembourg S.A.	Люксембург	Друго дружество от Групата
IMO Property Investments Bucuresti S.A.	Румъния	Друго дружество от Групата
ERB Leasing Bulgaria E.A.D.	България	Друго дружество от Групата *Дружеството се е вляло в Банката през 2020 година

35 Условни пасиви и ангажименти

(а) Съдебни искиове

Банката е обект на определен брой съдебни искиове, произтичащи от обичайната дейност. Освен провизиите, които са начислени (Приложение 29), не са оповестени други условни пасиви, свързани с правни искиове, тъй като професионалното становище е, че практически е невъзможно да се определи времето на възникване на съществени загуби в бъдеще.

(б) Ангажименти по кредити, гаранции и други финансови улеснения

Към 31 декември 2021 и 31 декември 2020 Банката има договорени суми по своите загбалансови финансови инструменти, които я задължават допълнително да предостави кредити на клиенти, да осъществи плащане по гаранции и други финансови улеснения, както следва:

	2021 г.	2020 г.
Финансови гаранции	175,708	202,864
Акредитиви	27,714	35,195
Ангажименти по кредити и други кредитни пасиви	1,704,848	1,584,961
Общо	1,908,270	1,823,020

(в) Капиталови разходи

Към 31 декември 2021 Банката има следните ангажименти по капиталови разходи:

	2021 г.	2020 г.
Капиталови разходи	16,932	4,868

36 Лизинг Банката като лизингополучател

Банката наема помещения за офиси и клонове, и моторни превозни средства.

По-голямата част от наетите от Банката имоти са при условията на дългосрочни договори (за срок от 12 месеца или повече в случаите, когато наетите активи са недвижими имоти), с възможност за продължаване или прекратяване на лизинга съгласно условията на всеки договор и обичайните условия на търговски лизинг, приложими във всяка юрисдикция, докато договорите за наем на моторните превозни средства обикновено имат продължителност до 4 години. Опциите за удължаване, с които Банката разполага, се включват в срока на лизинга, когато въз основа на преценка на ръководството е достатъчно сигурно, че опциите ще бъдат упражнени.

Информация за лизинговите договори, по които Банката е лизингополучател, е представена по-долу:

Активи с право на ползване

Към 31 декември 2021 г. активите с право на ползване, включени в имоти и оборудване, възлизат на 77,117 хил. лв. (2020 г.: 63,387 хил.лева) (Приложение 21), докато тези, които отговарят на определението за инвестиционни имоти, възлизат на 345 хил.лева (2020 г.: 436 хил. лв.) (Приложение 20).

Задължение за лизинг

Към 31 декември 2021 г. лизинговите задължения, включени в други пасиви са 79,114 хил.лева (2020 г.: 66,811 хил. лв.) (Приложение 31). Падежният анализ на лизинговите задължения към 31 декември 2021 г. въз основа на недисконтираните договорни парични потоци е представен в Приложение 5.2.3 – Ликвиден риск.

Суми признати в печалба или загуба

Лихвите по лизинговите задължения са представени в Приложение 6, а разходите за лизинг, свързани с краткосрочни лизинги, са представени в Приложение 10. През 2021 г. Банката отчита общо изходящи парични потоци за лизинг в размер на 13,593 хил. лв. (15,464 хил.лв. през 2020 г.)

Сравнението на движенията на задължението за лизинг към паричните потоци, произтичащи от дейности по лизингово финансиране, е представено в таблицата по-долу:

	2021 г.	2020 г.
Начално салдо към 31 януари	(63,482)	(61,562)
Нови договори за лизинг	(2,375)	(18,515)
Погасяване на главници от лизинговото задължение	12,381	13,739
Разход за лихви	(67)	(59)
Платени лихви	67	59
Разходи за лизинг на активи с ниска стойност	(1,145)	(1,607)
Плащания за лизинг на активи с ниска стойност	1,145	1,607
Валутна преоценка	(50)	-
Модификации	(23,782)	2,856
Салдо към 31 декември	(77,308)	(63,482)

Оперативен лизинг

Банката отдава под наем инвестиционния си имот при обичайните условия на търговски лизинг, приложими във всяка юрисдикция. Когато такъв лизинг не прехвърля по същество всички рискове и ползи, свързани със собствеността върху лизингованите активи, Банката класифицира този лизинг като оперативен лизинг. Падежният анализ на вземанията от оперативен лизинг въз основа на недисконтираните лизингови плащания, които ще бъдат получени след датата на отчета, е представен по-долу:

	2021 г.	2020 г.
до 1 година	173	284
от 1 до 2 години	137	272
от 2 до 3 години	117	234
от 3 до 4 години	115	121
от 4 до 5 години	85	85
Над 5 години	64	149
Общо	691	1,145

Финансов лизинг

След вливането на И Ар Би Лизинг ЕАД през 2020 г., кредити и аванси на клиенти в Банката включват и вземания по финансов лизинг.

Приложения към финансовия отчет

Анализът на падежа към 31 декември 2021 г. на вземанията по финансов лизинг, базиран на недисконтираните лизингови плащания, които ще бъдат получени след отчетната дата, е представен по-долу:

	2021 г.	2020 г.
до 1 година	12,525	10,725
от 1 до 2 години	9,934	6,735
от 2 до 3 години	7,085	4,191
от 3 до 4 години	4,187	1,900
от 4 до 5 години	1,802	890
Над 5 години	586	14
Брутна инвестиция във финансов лизинг	36,119	24,455
Намалена с: финансови приходи за бъдещи периоди	(2,818)	(1,732)
Нетна инвестиция във финансов лизинг	33,301	22,723
Намалена с натрупана обезценка	(425)	(1,505)
Общо	32,876	21,218

37 Акции в дъщерни дружества

Към 31 декември 2021 г. Към 31 декември 2021 г. Банката няма акции в дъщерни дружества.

38 Придобивания и вливания

Придобиване на И Ар Би Лизинг ЕАД от Юробанк България АД.

На 4 февруари 2020 г., въз основа на изискванията на Търговския закон, чл. 262, ал. (1) И Ар Би Лизинг България АД е обединена с Юробанк България АД.

Справедливите стойности на идентифицируемите активи и пасиви към датата на придобиване са представени в таблицата по-долу:

	Балансова стойност Справедлива стойност
Кредити и аванси към банки	1,207
Кредити и аванси към клиенти	23,949
Имоти и оборудване и нематериални активи	418
Други активи	23
Общо активи	25,597
Задължения към банки	20,312
Други задължения	1,178
Общо пасиви	21,490
Общо собствен капитал	4,107
Общо пасиви и собствен капитал	25,597

39 Оповетяване съгласно чл. 70, ал. 6 от Закона за кредитните институции

Предоставените данни са към 31 декември 2021

Име	Описание на дейността	Седалище	Сума на оборота	Брой служители	Печалба преди данъци	Начислен данък	Възвръщаемост на активите	Получени държавни субсидии *
Юробанк България АД	Кредитна институция	България, София	531,267	3,289	188,292	(19,066)	1.28%	288

* През 2021 г. Банката се е възползвала от преференциите по Програмата за компенсиране на небитови клиенти на електрическа енергия, одобрена с Решение № 739 и 771 на Министерския съвет от 2021 г. и е отчела тази отстъпка като правителствена безвъзмездна помощ по МСС 20.

Банката счита, че безвъзмездната помощ е предназначена да компенсира нейните оперативни разходи и в тази връзка ползата се разпределя в Разходи за ремонт и поддръжка.

Предоставените данни са към 31 декември 2020:

Име	Описание на дейността	Седалище	Сума на оборота	Брой служители	Печалба преди данъци	Начислен данък	Възвръщаемост на активите	Получени държавни субсидии *
Юробанк България АД	Кредитна институция	България, София	493,053	3,267	169,819	(17,143)	1.36%	-

40 Събития след датата на баланса

На 24 февруари 2022 г. руският президент Владимир Путин обяви, че Русия започва „специална военна операция“ в Донбас и започва пълномащабна инвазия в Украйна. Текущата геополитическа ситуация е предшествана от няколко ключови събития, започвайки от 2014 г. През декември 2021 г. Русия представи два проекта на договора, които съдържаха искания за това, което тя нарича „гаранции за сигурност“, включително правно обвързващо обещание, че Украйна няма да се присъедини към Организацията на Северноатлантическия договор (НАТО), както и намаляване на войските и материали на НАТО, разположени в Източна Европа, и заплашва с неуточнен военен отговор, ако тези искания не бъдат изпълнени напълно. НАТО отхвърли тези искания и Съединените Щати предупредиха Русия за „бързи и тежки“ икономически санкции, ако тя допълнително навлезе в Украйна. На 21 февруари 2022 г. Русия официално призна двата отцепнически региона в Източна Украйна, Донецката Народна Република и Луганската Народна Република, като независими държави и разположи войски в Донбас, действие, тълкувано като ефективно оттегляне на Русия от Минския протокол. На 22 февруари Путин каза, че Минският протокол вече не е валиден и на същия ден Съветът на Федерацията еднотонно разреши използването на военна сила в териториите.

В отговор Съединените Щати, Европейският съюз (ЕС) и други страни и международни организации започнаха да въвеждат санкции срещу Русия, руски лица, фирми и длъжностни лица от Русия и Украйна. Русия отговори със санкции срещу редица държави, включително пълна забрана за внос на храни от Австралия, Канада, Япония, САЩ и ЕС. Санкциите допринесоха за срива на руската рубла и доведе до финансова криза в Русия.

Тъй като ситуацията с конфликта и свързаните с него санкции е много динамична с далечни и дългосрочни последици, всяка оценка на потенциалното въздействие би била преждевременна. Понастоящем Банката няма пряка или непряка експозиция към Русия или Украйна, но потенциалните ефекти ще бъдат внимателно наблюдавани. Банката разполага със стабилна система за вътрешен контрол, която включва ЕХСО, Комитет по управление на активите и пасивите, Комитет по Оперативен риск, Комитет по наблюдение на проблемни експозиции, УС, НС, Комитет за риск, както и Compliance & AML. Банката редовно следи и актуализира списъците със санкции, анализира тяхното въздействие върху дейността и е готова да предприеме подходящи мерки, които гарантират спазването им. Поради това Ръководството счита за подходящ принципа на действащо предприятие, възприет при изготвянето на настоящите финансови отчети.

Няма други значими събития след датата на баланса, които имат ефект върху финансовите отчети към 31 декември 2021 г.

